













**VIRO NOBILISSIMO ET CONSULTISSIMO  
D: GEORGIO CLIFFORTIO J. V. D.**

CAROLI LINNÆI  
*Doct. Med. & Acad. Imp. Nat. Cur. Soc.*  
F L O R A  
L A P P O N I C A

Exhibens

P L A N T A S  
Per  
L A P P O N I A M

*Crescentes, secundum Systema Sexuale  
Collectas in Itinere*

Impensis

SOC. REG. LITTER. ET SCIENT. SVETICÆ

A. MDCCXXXII.

*Instituto.*

Additis

Synonymis, & Locis Natalibus Omnium,  
Descriptionibus & Figuris Rariorum,  
Viribus Medicatis & Oeconomicis  
Plurimarum.

---

A M S T E L Æ D A M I,  
Apud SALOMONEM SCHOUTEN,  
MDCCXXXVII.

Virg. Georg. IV. 517.

*Solus hyperboreas glacies Tanaisque niuales  
Aruaque Ripheis nunquam viduata pruinis  
Lustrat.*



ILLVSTRISSIMÆ  
SOCIETATI  
REGIÆ  
LITTERARIÆ ET SCIEN-  
TIARVM  
SVECIÆ

Floram hanc  
confecrat.

Hartecampi  
C1010CCXXXVII.  
XII. Kal. Febr.

CAR. LINNÆUS.



# L E C T O R I

S.

A U T H O R.



erram, quam regit summa  
Arctos, ipsius aquilonis se-  
dem, hyeme æterna sepul-  
tam, incultam, sterilem &  
inhabitabilem multi vete-  
rum credidere; longe tamen mitiorem  
esse, longe suaviorem beatioremque in-  
tellexere recentiores, suisque & hanc su-  
perbire naturæ dotibus singularibus sibi so-  
li propriis ostendat Flora tandem Lappo-  
nica.

Prodeat itaque Flora Lapponica fera li-  
cet, & nescio quibus fatis tamdiu retar-  
data, semetque Curiosis offerat, quæ diu

\* 3

fatis

fatis in ultimo Europæ angulo latuit, cum iamdudum forores Europæ famam virtutibus suis partam possideant summam. Erit igitur ut loco, sic & tempore ultima Flo-  
ra, iñmo & laudem ornamenta eius expo-  
scent ultimam.

Ex Floræ Lapponicæ comitatu vix plantam vidit vllus ante Clar. *Rudbeckium* fil: qui anno 1695. mandato Sapientissimi Regis quondam nostri p. in. CAROLI XI. ut quæ alma Natura in summo septentrione produxerat, describeret cumque orbe litterario communicaret, Lapponiam adire tenebatur. Mandato obsequens adit, peruenit, peragrat, inquirit, inuenit, obseruat, describit, exit, redit totius orbis litterarii summo cum desiderio; in obserua-  
tis his describendis, limandis, illustrandis & parandis dies noctesque consumit, nul-  
lum laborem, nullas impensas parcens; Absoluta & ad prælum parata Lapponicæ illustratæ imprimitur tomus primus, splen-  
didus & curiosus, qui primos modo itine-  
ris dies enarrat, subsequenter septem ex-  
spectantibus, ut subiiciantur prælo, quos præuenit ferale & fatale istud incendium Upsaliense 1702. omniaque tantis impensis, laboribus, periculis, itineribus, lucubra-  
tiq-

tionibus comparata; collecta, adseruata & elaborata vno die cum florentissima vrbe in cineres conuertit; nec reliquit præter tabulas quasdam manu pictas & breuem *catalogum variorum plantarum* Act. lit. Suec. 1720 insertum.

Præterlapsis ab itinere Rudbeckiano fere quadraginta annis, coniunctis & apud nos doctorum viribus & animis, instructa & in Suecia Societate erudita & curiosa, latentes in propria etiam patria naturæ thesauri sollicitam mereri cœperunt curam, iactura Rudbeckiana magis magisque a plurimis deplorata. Placuit itaque Inclytis Societatis Regiæ Litterariæ & Scientiarum Membris (quorum primi huius itineris auctores fuere A. Celsus, O. Celsus, & O. Rudbeck. fil. Professores Upsalienses per orbem clarissimi) etiamnum aleam iacere, iterumque aliquem, Societatis impensis ad loca diffita Lapponiæ mittere. Obtrigit ergo mihi ex eorum decreto hæc sparta.

Rebus ita ordinatis Lapponiam insequente anno a me visitandam conclusum dum fuit, Upsalia discedo, inferiores Sueciæ prouincias peto, ad fines saluto, *Lundinum* in Scania simulque fidelissimum quondam meum in rebus naturalibus Magistrum,

\* †

strum,

strum, Clarissimum *Stobæum* Professore  
& Archiatrum inuiso, circa initium anni  
1732. Discedente hyeme medio mensis Fe-  
bruarii & ego discedo ex Scania, *Smolan-*  
*diam* etiamnum niue tectam accedo; per-  
manco cum hyeme in Smolandia ad me-  
dium Martii, cumque ea abeo, *Upsaliam-*  
*que* sub initium Aprilis niue adhuc albam  
attingo. Paratis necessariis ad iter, solus,  
relictis omnibus, quæ moram & impedi-  
mentum adferre possent, adsumo vestimen-  
ta, capsulam coriaceam papyro pennisque  
refertam, baculum, qui insculptas exhi-  
bebat mensuras, conscendo equum, & in-  
gredior iter Lapponicum die *decima tertia*  
Maii 1732, omnia dum Upsaliæ vernali tem-  
pore vigeant, florebantque; Nec lente,  
nec cursu pernici pergo per *Gewaliam* &  
*Gestriciam*, *Helsingiam* & *Sundsvallem*,  
*Medelpadiam*, vbi montem *Norbykny-*  
*ten* adscendo, mox *Hudviksvallem*, *Ang-*  
*germanniam*, *Hernoamque* video, &  
cryptam in apice montis *Skula* intro cum  
vitæ licet discrimine; iter dein parum mi-  
nus accelerandum suadet hyems superio-  
rem *Angermannia* partem adhuc infestans;  
tandemque *Umoam Westrobothnia* per-  
uenio.

Via

Via publica hic decedo, denias sylvas  
versus occidentalem plagam introeo, tan-  
demque terminos *Lapponiæ* saluto. Intro  
Lapponiam, *Lykselam* peruenio, Lappo-  
nibusque dein, qui morum linguæque bar-  
barie tantum non horrorem excitare pote-  
rant, me solum committo; aduerso fluuio ad  
Alpes tendo inde me trado flumini *Juktan*,  
cum quo luctatus sum diu; tandem sylvas  
& paludes glacie, niue, aquaque frigida  
refertas transire sustineo,

*Fata obstant, tristisque palus, innabi-  
lis vnda*

*Alligat & nouies styx interfusa coerces.*

exhaustus tandem viribus Westrobothniam  
repeto, mox *Pithoam* nouam & antiquam  
inuiso, *Luloamque* nouam & antiquam  
pertranseo. Hic iterum via decedo, sca-  
phaque vectus per flumen *Lulensem Lappo-  
niam* quæro; *Jockmocksense* & *Quickjock-  
sense* templum linquo, montes, sylvas &  
campos arenosos per deserta lustrō. Dein  
*Alpes lapponicas* per montem *Wallevari*  
adscendo, occidentalem plagam respiciens,  
inflexo versus Lapponiam *Pithoensem* au-  
stralem magis itinere meo pedestri; tum  
demum summa Alpium iuga (*dorsum Al-*

*pium dicta*) tranſcendo, ex Alpibus in *Fin-*  
*markiam*, partem Noruegiæ maxime ſe-  
ptentrionalem, deſcendo, littora maris ſe-  
ptentrionalis perambulo, *Rocſtadium* &  
*Sallerocam* video; facilis deſcenſus auer-  
ni, ſed reuocare gradum ſupraque adſcen-  
dere ad aſtra hoc opus, hic labor erat, pro-  
iectis licet viribus repeto *Alpes*, inflexo  
verluſ *Lapponiam Tornuoenſem* itinere,  
orientalem reſpicio plagam, tandem fame,  
ſiti, ſudore, itinere, æſtu, pluuja, niue,  
glacie, ſaxis, montibus, conuerſatione  
Lapponum ſatiatus diſcedo, viſaque-bis  
*Tornoa* *Oſtrobothniam* mēſe Septembri  
peto, cumque auibſ me in *Lapponiam*  
comitantibus & ego *Lapponiam* dimitto;  
perucnio *Uloam*, *Brabeſtadium*, *Carle-*  
*hyam* antiquam & nouam, *Waſam*, *Chriſti-*  
*nam*, inde *Finlandiæ* me committo, *Biær-*  
*neburgum* & *Aboenſem* *Academiā* ſalu-  
to, at urgente hyeme mox *Alandiam* ma-  
reque *Alandicum* traſiicio, in *Uplandiam*,  
tandem *Uſſaliam* mēſe Nouembri redco.

Peragraui itaque ſeſmeſtri anni huius ſpatio  
*Uplandiæ* nemora, *Geſtriciæ* ſyluas, *Hel-*  
*ſingiæ* colles, *Medelpadiæ* ſaltus, *Anger-*  
*manniæ* montes, *Węſtrobothniæ* lucos,  
*Lappmarkiæ* deſerta, *Alpium* iuga, *Fin-*  
*mar-*



markiæ littora, Ostrobothniæ paludes, Finlandiæ ericeta, Alandiæ insulas; totum adeoque circumuectus sum sinum Bothnicum, exinde vidi non certis passibus errans mare septentrionale, eique adiacentem Finmarkiam.

Quidquid in hocce itinere ex quocunque Naturæ regno obseruare potui, fideliter notavi, ex hisce, quæ ad plantas pertinent, Amicorum suasu Floræ prodeunti committo, seruans reliqua regna, nec non æconomicas ac Physicas obseruationes tuturis, si fata velint, otiiis.

Doleo tamen me missum fuisse ad pauperrimam Floram fere totius orbis, quæ a fastu Africano aliena, more lapponico paucis contenta viuit. Paucas tamen eius copiasmecum considerare non pœnitebit Curiosum, maiorem certe & vtilitatis & oblectamenti abundantiam vix præuisam adferet hæc simplex Flora, quam multæ aliæ alto fastu turgidæ Chlorides: Iucunde enim colligere poteris, quænam plantæ facile vim frigorum hyememque sustinere queant, cum vix alias admiserit Flora nostra; quod si hæc plantæ tibi videantur viliores, ex istis scopulis, quibus erant infixæ, vtinam eas petiisses ipse!

Pro-

Prodit quidem fero Flora hæc, citius tamen, quam vt excipi posset ornatissima, sed quid fucō, quid cosmeticō opus Lapponicæ, vbi impexi & intonsi, naturali contenti decore incedunt omnes; Ecquis demum peregrinanti succenset vestitum? debuit enim Flora hæc mecum continuo obuolare, auis instar vagæ, anno 1733 ad varias fodinas Sueciæ; anno 1734 per Dalekarliam, partemque Noruegiæ; 1735 per magnam partem Sueciæ, Daniæ, Germaniæ, Belgii; & 1736 per Angliam.

Pigmenta Chloridi huic mutua dedit partim proprium musæum, partim Celsianum Upsaliæ, Sprekelfonianum Hamburgi, Burmannianum Amstelædami, Cliffortianum Hartecampi, Gronovianum Lugduni, Dillenianum Oxoniis, &c.

Ornamenta ista picta & sculpta grata mente reddit Flora hæc Priuatæ, de qua sibi gratulatur Amstelædamum, *Societati Virorum Nobilium, Eruditorum, Curiosorum*, Amicorum meorum maxime colendorum. Vobis cum summa gratiarum actione offert Tabulas suas, quibus Vestra Nomina immortalitati consecrare studebit Flora Lapponica.

Di.

*Distribuit* Flora hæc plantas suas, secundum methodum a *sexu* datam. Vid. Syitem. Nat. & Gen. Plant.

*Synonyma* Floræ huic obtulerunt, quæ ipsi sororio vinculo iunctæ *Suecicæ* ac vicinæ Chlorides, cum nihil ipsi commune sit cum Africanis vel Indicis; semper tamen allegatos reperies vel certos *descriptores*, vel synonyma *Baubini*, atque eiusmodi nomina, quæ cuius Botanico sunt notissima, eo scopo, ut synonymis Botanicorum Suecicorum Floram hanc haud illustrantibus, hæc tamen distinctius explicaret illa.

*Describit* breuiter *Alpinas* suas plantas fere omnes, cum viderit alpinarum plantarum adumbratores tantum non omnes, viribus exhaustos & itinere fatigatos, descriptiones suas proposuisse valde mancas: His namque in locis non datur blanda commoditate, ut in hortis vel hybernaculis, describere plantas, verum obdurato animo & corpore cæli sustinere oportet iniurias.

Hocce ergo splendore nitens Te, rerum iuste æstimator, læta amplectitur Flora hæc & quæ aut tempus, aut casus, aut locus vetarunt, auctori ipsi ne imputes,

cx

ex Te rogat humanissime. Frustra desiderabis, vt vanis anxie collectorum vndique politissimorum verborum blandimentis animum tuum captare studeat, quin potius veris obseruationibus ac simplici sermone sese Tibi commendare gestiat Flora Lapponica, præferens semper simp' ex veri sigillum. Vale. Dabam Harrecampi ex Horto Cliffortiano. VIII. Kal. Jan. MDCCCXXVII.

PRO.

## PROLEGOMENA.

**S**OLUM NATALE plantarum lappo-  
nicarum paucis pingere conabor, vt  
pateat Curios, quam matrem late  
exofculentur plantæ descriptæ & enu-  
meratæ.

1. *Lapponia* est prouincia Scandinaviæ summe  
arctoa, sita inter Oceanum septentrionalem, si-  
num Bothnicum, Mare album, Sueciam & Nor-  
uegiam, ita vt Lapponiæ terminus *septentriona-*  
*lis* sit Finimarkia Noruegica; *occidentalis* Norue-  
gia borealis; *australis* Iemtia; *orientalis* Anger-  
mannia, Westrobothnia & Ostrobothniæ pars.

2. *Diuisa* est Lapponia (1.) trifariam, vti tri-  
bus Imperantibus subiecta, in *Suecicam*, *Norue-*  
*gicam* & *Russicam*, quarum Suecica maxima.

3. *Subdiuisa* dein est Lapponia Suecica (2.) so-  
cundum adiacentes Sueciæ prouincias in *Ostro-*  
*bothniensem*, *Westrobothniensem*, *Angermannicam*  
& *Iemtiam*; quarum Westrobothniensis maxima  
& a nobis lustrata.

4. *Westrobothniensis* Lapponia (3.) diuiditur  
in quatuor partes, si Zonæ ab oriente vsque ad  
occidentem eam tenere concipiantur, in *Uuensem*,  
quæ

quæ maxime australis, *Pitboensem*, *Lulensem* & *Tornoensem*, quæ maxime borealis est, secundum flumina ex Lapponia decurrentia ad nominatas quatuor urbes Westrobothniæ.

5. Hanc diuisionem (2. 3. 4.) excipiat *distributio Naturalis*, secundum leges Regni vegetabilis, in *Desertum* & *Alpes*.

6. ALPES LAPPONICÆ (5.) *Montes Fellici* Scheff. *Vari* Lapponibus. *Fiellen* Suecis, a mari albo excurrunt versus occidentem, inflexo dein versus austrum cursu, mari noruegico adpropinquant, vsque dum tandem deliquescant *Transstrandia* in *Dalekarlia* ceruice incurua occidentem versus; percurrunt sic longitudine sua plus quam 150 milliaria Suecica, latitudine 12-15 milliaria; cumque hæ ipsæ sæpe littora maris septentrionalis constituent, hinc terræ, quam regit *Flora Lapponica*, terminos in ipso mari demergi videbis ex collectis plantis maritimis, licet eam vndique cingat *Finmarkia* interiacens.

7. *Alpes* (6.) sunt montes tam alti, vt in ipsam secundam regionem (*Physicis* dictam) atmosphæræ caput efferant. Hæ a Botanico facile ab aliis montibus distinguuntur, cum in his nullæ persistere possint *Syluæ*; cum *Arbores* omnes, si quæ dentur, procumbant, nec erectæ surgant; cumque *Niues* in his aggestæ, variis in locis perennent indissolubiles. Tales sunt *Lapponicæ*, *Helueticæ*, montes *Pyrenæi*, *Walliæ*, *Olympus*, *Ararat*, *Baldus*, *Spitzberga*.

8. *Duplicis generis Alpes* (7.) *occurrunt. Simplices* scilicet, quæ vnico constant monte; vt *Ararat, Baldus*; vel *Compositæ*, quæ ex concatenata montium serie protrahuntur, vt *Lapponicæ, Spitzbergenfes &c.*

9. *Partes Alpium lapponicarum* (6.) tres considero: *Latera, Montes & Conualles.*

10. *Latera* (9) *Alpium admodum prærupta* sunt, adeo vt vix equus ea adscendere queat, a radice ad cacumen communis vltra milliaris Suecici spatium adfurgunt; tecta plerumque sunt nemoribus, *Betula* §. 341. humoque atra pingui succosa continuo ex incumbentibus aquis humectata; Cumque latera hæc meridionali plagæ obiciantur, radios solares colligunt, vt in his plantæ lætius crescant, quam vnquam alibi videre licuit. § 152. y. 290. β.)

11. *Montes* (9.) minus præcipientes, sed altissimi longissimeque protracti vndique tegunt discum Alpium adeo, vt in his vix detur planities minima horizontalis; horum summa cacumina per æstatem nitent niue, quæ quidem sensim sensimque attenuata disparat, remanente tamen copia eius haud parua vsque ad reditum hyemis. Nullæ hic arbores. sed terra arenosa rigida, humo fere omni destituta. In *Alpibus minus altis* læte prouenit *Lichen* § 437. *Betula* §. 342. *Arbutus* §. 161. *Empetrum* §. 379 vt in *Alpibus Dalekarlicis.* In *altioribus*, quæ plerumque lapidum teguntur fragmentis, paucas & valde a se inuicem remotas

\*\*

v13

vides plantas, vti Saxifragas §. 172. 175. 176. 178. 179. Diapensiam §. 88. Azaleam §. 90. Andromedas §. 164. 165. Illæ vero Alpes, quæ caput suum inter priores efferunt, æterna vestitæ sunt niue, vt in *dorso Alpium* (Fiellrygen), quod partem occidentalem Alpium nostrarum constituit & secundum totam longitudinem Alpium extenditur longitudinaliter, latitudine tria vel sex milliaria Suecica occupat, vbi

*Nix iacet & iactam nec sol pluiæve resoluunt  
indurat Boreas perpetuamque facit.*

12. *Conualles* (9.) montibus (11.) vbique interiectæ colligunt aquas, hic cernis riuulos, illic fluuios; hic vides cataractas, illic lacus; Conualles has amant Salices §. 366. In aqua fluente vel stagno ne minimum datur vegetabile, quasi Ouidius hic recubans caneret

— *vides hic stagnum lucentis ad imum  
Vsque solum lymphæ; non illic Canna palustris;  
Non steriles Vluæ, non acuta cuspide Junci;  
Perspicuus liquor est, stagni tamen vltima viuo  
Cespite cinguntur* —

faligneo. Aqua dein in hisce alpinis lacubus communiter lactei coloris est ac frigidissima.

13. *Clu-*



13. *Clima* in hisce Alpibus (6.) quale sit, quis facile intelligit, qui considerat altitudinem earum; positum harum summe arctoum sub ipso circulo arctico; solem non surgentem circa solstitium hybernium; denique ipsam Alpium naturam, quodque nudæ sint & ventosissimæ, easque vexent continuæ procellæ; ut non mirum quod maxima viuentium pars per hyemem Alpes lapponicas relinquere cogatur §. 342. 9. Circa solstitium æstiuum niuis pars maxima liquefcit citissime, diffuit, longamque tum hyemem excipit nouum ver, quod nulla sequitur vel æstas, vel autumnus, sed redux ante finem Augusti hyems; Solum itaque vernum tempus exhilarat Alpes has. Sol circa solstitium æstiuum per noctes se e conspectu non subducit, sed longa luce exhilarat Lappones, id quod vel vnica nocte si cotingeret meridionalibus orbis nostri habitatoribus, eis foret gratissimum. Augetur tum calor in Alpium conuallibus, cum per noctes sol caloris mater non petat lectum; crescunt itaque plantæ in his quam citissime at in Dorso Alpium (11.) gelant frigora nocturna semper, tegitque illud nix sæpius ingens, dum conualles grata irrorat pluuia. Incipiunt itaque plantæ in Conuallibus primum progerminare, quas excipiunt gradatim discedente niue superiores, adeoque tempus florendi certum assignari acquit.

14. *Plantarum*, quas Alpes vel remotissimæ proferunt, pars maxima solas amans Alpes nunquam visitat eas, quæ interiacent, regiones. Lapponicæ hinc Alpes plantas mihi obtulerunt plurimas in nullis reperiundas regionibus, nisi ubi occurrunt Alpes; sic in nostris crescunt, quæ & in Alpibus

*Helueticis*: §. 7. 25. 67. 88. 89. 90. 95. 115. 119. 132. 161. 184. 215. 233. 255. 260. 267. 283. 290. 291. 301. 304. 307. 353. 355. 359. 378. &c..

*Pyrenæis*: §. 185. &c.

*Spitzbergensibus*: §. 175. 176. 178. 179. 233. 283. &c.

*Walliæ*: §. 12. 132. 161. 283. &c.

*Baldi* §. 184. 246. &c.

Adeo, ut ex solis plantis missis ex *Groenlandia* determinare audeam Alpes ibidem dari, licet nunquam de eis audiuissem antea, crescunt enim ibi fere eadem, quæ in Alpibus lapponicis. Sic in monte *Ararat* crescunt eadem, quæ in nostris montibus plantæ §. 287. 308. &c. licet in ambientibus cum regionibus, nulla illarum conspiciatur.

15. *Rariores* plantas Floræ nostræ omnes ex Alpibus decerpsi, speravi autem eius diuitiis plures me addere posse, dum 1734. iussu & impensis *Generosissimi Baronis NIC. REUTERHOLM, Magni Gubernatoris Dalecarliæ*, Alpium lapponicarum australem partem adire licuit; sed licet se-

ptem

ptem cinctus Sociis Dalecarlicas Alpes diu pererrauerim, nullam tamen in hisce me reperiisse plantam, quam non viderim antea in Lapponia, fateri oportet.

16. *Conclusiones ex loco & obseruatis.*

a. *Plantæ alpinæ* prodeuntes florent cito, suæque semina maturant citissime.

β. *Plantæ alpinæ* ventorum impetus sustinent maiores, quam aliæ.

γ. *Plantæ alpinæ* in loco natali vim frigoris summa sustinent constantia.

δ. *Plantæ alpinæ* in Alpibus communiter siccissimis & aridissimis læte excrescunt & vigent, extra Alpes delatæ omnes palustres sunt.

ε. *Plantæ alpinæ* gaudent solo duro, sabuloso, sterili, in loco natali, extra Alpes magis spongioso.

ζ. *Plantæ alpinæ* in Alpibus humiles foecundissimæ sunt, ad duplo maiorem extra Alpes communiter excrescunt altitudinem.

η. *Plantæ alpinæ* maxima ex parte perennant.

θ. *Plantæ alpinæ* in ipsis Alpibus communiter procumbunt, extra Alpes maxima ex parte surgunt rectæ.

ι. *Plantæ alpinæ* aquaticæ apud nos vix vllæ dantur.

κ. *Plantæ alpinæ* corolla cærulea, purpurea aut rubra ornata, fere omnes mutato colore albos nobis exhibuere flores.

17. DESERTUM LAPPONICUM (5.) Lapponia syluestris, Lapmarkia, Lapmarken Suecis, vocatur pars ista Lapponiæ, quæ Alpes lapponicas (6.) & Sueciam (1.) interiacet.

18. *Desertum* nomino (17.) hanc Lapponiæ partem, cum frustra hic quæras vires, oppida, municipia, vias, sepes ac loca culta villa, præterquam quod paucissimi extranei, *Nouaccolæ* dicti natione plerumque Finnes, ab inuicem longe remoti, vltimis seculis hinc inde tuas fixerint sedes.

19. *Prata* in deserto (17.) nulla, præter angusta ista a Nouaccolis (18.) culta, quæ breui ante sylvarum partes fuere, hinc nec tanta æmœnissimorum, quanta ornari solent prata, condecorantur florum copia

20. *Agri* apud Lappones nulli, quoniam nec fementem faciunt, nec metunt; apud Nouaccolas (18.) pauci atque angusti reperiuntur ad ripas lacuum fluuiorumve extensi, vt frigoris sæuitia per aquam mitescat. In his intra segetem aliquot reperi plantas, quæ quidem Lapponiæ indigenæ a nemine dicerentur, cum hic vix maturefcaant. §. 220.

21. *Sylua* fere integram constituit Lapmarkiam, hic densa & opaca, illic rarior, constans *Pino* §. 346. *Abiete* §. 347. *Betula* §. 341; quibus se iungunt in locis magis humidis *Salices*.

22. *Campi*, in deserto, glareosi, vastissimi, plani, a parte præsertim Westrobothniæ, quasi

PROLEGOMENA.

---

ex arte horizontales, quorum alter minor alteri maiori hinc inde impositus valli refert speciem; hi atra humo destituti *Lichene* §. 437. obducti, paucisque *arboribus* §. 346. instructi sunt.

23. *Paludes* campis & montibus interiectæ frequentissimæ *Caricibus*, *Salicibus*, *Sphagno* §. 415. & *Scirpo* §. 20. tectæ.

24. *Flumina* omnium eorum, quæ vidimus, maxima, & *Lacus* vasti, quorum fundus & littora nullam exhibent plantam, aquam enim nimis frigidam, perpetuo a niue Alpium discussâ auctam vix ferunt plantæ, nisi rarius *Ranunculus* §. 234. *Alopecurus* §. 38. *Scirpus* §. 18.

25. *Rudera*, quæ maxime amant plantæ rariores, vt sepes, parietes, muri, vix, ignota hic (17.) sunt omnia.

26. *Clima* & hic (17.) singulare adeo, vt facile adfirmare ausim, quod nobilior aër mitiore hyemæ & æstate nimbolâ tantum, quodammodo hic vernet vel autumnet; post paucos enim dies præceps est Ver, nec auster pluuius discessurum detinet Autumnum; hinc parca in Lapponia copia *Muscorum*.

27. *Hyems* noua circa initium Septembris, cuius vis & sæuitia ex situ regionis septentrionali & adiacentibus Alpibus cuique patescit; hinc quæ plantæ vrenti resistere nequeunt frigori, nec cum Lapponibus habitare possunt.

28. *Æstas* licet sat calida, nullo tamen tempore a gelu nocturno securus dormit *Ruricola*

## PROLEGOMENA.

(18.), si venti ex Alpibus confurgant; hinc plantæ, quæ frigus æstiuale non ferunt, nec colunt terram lapponicam.

29. Sol cum vix ruat in tenebras per mediam æstatem, nec refrigeretur per noctem atmosphæra, nec orientis solis calore, vt incalescat, opus habet; plantæ autem ex rarefacto per calorem solis humido, quod absorbent vasisque suis continent, crescere statuuntur; sequitur, quod citius in his locis adsequantur maturitatem, quam in australibus, dum his in locis dies viginti quatuor horarum, vbi in illis modo duodecim horarum: e gr. in Purkyaur Lapponiæ Lulensis anno 1732.

α. HORDEUM *polysthicum vernum* C. B.

Maj. 31. ferebatur, maturitatem adiequebatur Jul. 28.

Ergo maturum per *nycthemeras* 58.

β. SECALE *vernum vel minus*. C B

Maj. 31. ferebatur, maturum dissecabatur Augusti 5.

Ergo maturum per *nycthemeras* 66.

vbinam simile exemplum in australiori Europa.

30. *Plantas* easdem, quas profert Uplandia Sueciæ, exhibet Desertum 17. Lapponiæ, vixque alias villas, sed minore longe specierum copia, id quod demonstrat Flora nostra collata cum Cel. CELII *Catalogo plan. circa Upsaliam nascentium*; omnes enim plantæ, quæ intensum frigus perferre breuique hac æstate incrementi adiequi

DE-

nequeunt terminum ultimum, illæ ex hac exsulent patria necesse est; Hinc plantis certis certi quasi limites præfixi sunt, quos sua sponte transcendere nequeunt. Id quod cum oblectamento videre licuit in itinere Lapponico, dum sinum Bothnicum circumveherer; ex. gr.

α. *Fagus*. C. B. 419. in Scania & Smolandia integras constituebat & vastissimas sylvas, subducebat vero se cum *Smolandia*.

β *Quercus latifolia mas* C. B. 419. Ultimam Quercum vidi ad limites Uplandiæ cum Gestricia, iuxta pagum *Hernes*, nec redibat in conspectum, nisi postquam, e regione, *Bioerneburgum* Finlandiæ perueni.

γ *Vlmus campestris*. C. B. 426. in summo septentrione Gestriciæ ad pagum *Hamronger*, solitaria crescebat in admirationem omnium, putabat enim vulgus arborem esse nouam, ex superstitione malam arborem incantatam, indeque sterilem; heu quam rara! nec altiora vidisse loca obseruabatur.

δ. *Hepatica* supra Medelpadiam non occurrebat.

ε. *Alnus rotundifolia glutinosa viridis*. C. B. non visa fuit a *Carelhya antiqua* in septentrionali plaga.

ζ *Leonurus* qui *Cardiaca* Tournef. inst. 186. sistebat iter versus septentrionem *Wasa*.

η. *Solanum scandens seu Dulcamara* C. B. 167. cum præcedenti.

θ. *Campanula persicæ folio* Tournef. inst. 126. sistebat cursum *Christine* in Ostrobothnia.

PROLEGOMENA.

---

1. *Sedum*, quod *Telephium vulgare* C. B. 287. iisdem cum antecedenti circumscriptum terminis.

2. *Lathyrus sylvestris luteus*, foliis *viciae*. C. B. 4. persistebat Walsæ.

3. *Acer platanoides* Tournef. inst. 616. in media via, inter Christinam & Bioerneburgum.

4. *Opulus* visa fuit ad loca Gioelboel & Hwisbofiel supra Bioerneburgum.

Hæ omnes α-μ vulgarissimæ vt sunt, in Suecia, in locis australioribus, ita versus septentrionem omnium rarissimæ.

31. *Plantæ lapponicæ* paucæ conueniunt cum exoticis, exceptis aquaticis, vt cum Americanis §. 62. 207. 218. 219. cum Zeylanicis §. 14.

32. Maxima florum familia in Lapponia nitet alba corolla: vt §. 22. 23. 65. 139. 143. 160. 280. &c.

33. *Plantæ lapponicæ* paucissimæ oleracæ; paucæ succulentæ; paucæ suaueolentes; paucæ aromaticæ; multæ sempervirentes.

34. *Calidissimas* orbis partes regit superba PALMARUM familia; terras *calidas* incolunt FRUTESCENTES plantarum gentes; *australes Europæ* plagas numerosa ornat HERBARUM corona; *Belgium, Daniamque* GRAMINUM occupant copiarum; *Sueciam* MUSCORUM agmina; vltimam vero frigidissimamque *Lapponiam* pallidæ ALGÆ, præsertim albi Lichenes. En vltimum vegetationis gradum in terra vltima!

AUTHO.



# AUTHORES

in opere allegatos diuidimus in *Exteros*,  
*Suecos & propria scripta.*

## EXTERI.

- Baub. bift.* **B**AUHINI *Johannis.*  
Ebrod. 1650. 1651. fol.  
Historia plantarum vni-  
uersalis. Tomi tres  
*ob descriptiones sæpe & figuras.*
- pin.* BAUHINI *Caspari.* Basil. 1623. 4<sup>to</sup>  
Pinax theatri Botanici.  
*pro synonymis.*
- prod.* Prodromus theatri Botanici. Basil.  
1671. 4<sup>to</sup>  
*ob descriptiones & figuras rariorum.*
- Boerb. lugdb.* BOERHAAVII *Herm.* Lugdb.  
1720. 4<sup>to</sup>  
Index alter plant. Horti Lugduno-  
Bataui.  
*ob nomina & systema.*
- Clus. pan.* CL<sup>i</sup> SII *Caroli.* Antw. 1683. 8<sup>vo</sup>  
Historia rariorum plant. per Pan-  
noniam.  
*ob Descriptiones & Figuras plant.*  
*Alpinarum.*
- Col.*

AUTHORES EXTERI.

- Col. ecphr.* 1. COLUMNÆ Fabii. Rom.  
1610. 4<sup>to</sup>  
Ecphrasis minus cognitarum stir-  
pium. Pars prima
- ecph.* 2. Ecphrasis; Pars altera. Rom.  
1616 4<sup>to</sup>  
*ob descriptiones & figuras vario-  
rum.*
- Dill. elsb.* DILLENII Jo. Jac. Lond. 1732.  
ch. max.  
Hortus Elthamensis.  
*ob descriptiones & figuras opti-  
mas.*
- giff.* Catalogus pl. circa Gissam nascent.  
Giff. 1719. 8<sup>vo</sup>  
*pro synonymis Muscorum, Algarum  
& Fungorum.*
- app.* Appendix ad præcedentem.  
*ob genera plantarum.*
- Dod. pempt.* DODONÆI Remberti. Antw.  
1583. fol.  
Pemptades seu Stirpium Historia.  
*ob figuras.*
- Gottsch. pruss.* LOESELII Johannis. Regiom.  
1703. 4<sup>to</sup>  
Flora prussica. Quam editionem  
auctiorem curavit Gottsche-  
dius.  
*ob figuras, quæ pauca, sed  
bonæ.*
- Helw.*

*AUTHORES EXTERI.*

---

- Helw. flor.* HELWINGII *Georg. Andr. Go-*  
*dan. 1712. 4<sup>to</sup>*  
*Flora quasimodogenita.*  
*rarius allegatur in rarioribus.*
- Lob. ic.* LOBELII *Matthiæ. Antw. 1581.*  
*4<sup>to</sup> obl.*  
*Icones.*  
*figurarum caussa.*
- Matth. comm.* MATTHIOLI *Petr. Andr. Ve-*  
*net. 1570. fol.*  
*Commentarii in Dioscoridem.*  
*ob figuras.*
- Mich. gen.* MICHELII *Petr. Ant. Florent.*  
*1729. fol.*  
*Genera plantarum.*  
*ob nomina & figuras in Cryptog-*  
*mia.*
- Morif. hist.* MORISONI *Roberti. Oxon.*  
*1680. 1689. ch. max.*  
*Historia plant. vniuersalis. Tomus*  
*2<sup>us</sup> & 3<sup>ius</sup>.*  
*ob systema & figuras.*
- Pet. gen.* PETITI *Petri. Namurc.*  
*1710. 4<sup>to</sup>*  
*Noua plantarum Genera.*  
*Rarius allegantur.*
- Pluk. phyt.* PLUKENETHII *Leonhardi. Lond.*  
*1661. 4<sup>to</sup> mai.*  
*Phytographia.*  
*ob figuras rariorum plantarum.*
- Raj.*

**AUTHORES EXTERI.**

---

- Raj. hist.* **RAJI** *Johannis.* Lond. 1686.  
 1704. ch. max.  
 Historia plantarum Tomi tres.  
*ob descriptiones.*
- Syn.* **EIUSDEM** a *Dillenio* emendata.  
 Lond 1724. 8<sup>vo</sup> maj  
 Synopsis stirpium Britannicarum.  
 Editio tertia.  
*ob systema.*
- Riv. mon.* **RIVINI** *Aug. Quir.* Lips. 1690.  
 ch max.  
 Ordines pl. flore irregulari mono-  
 petalo  
*tetr.* — — tetrapetalo. *ibid.* 1691.  
 ch. max.  
*pent.* — — pentapetalo. *ibid.* 1699.  
 ch max.  
*ob figuras nitidissimas.*
- Rupp. jen. 1.* **RUPPII** *Henr. Bernh.* Francf.  
 1618 & 1726 8<sup>vo</sup>  
 Flora Ienensis Editio prior.
- jen. 2.* Flora Ienensis Editio altera au-  
 ctior.  
*ob systema.*
- Scheuch. alp.* **SCHEUCHZERI** *Job. Jac.*  
 Lond. 1708. 4<sup>to</sup>  
 Itinera alpina. (rarius editio Lugdu-  
 nensis allegata)  
*ob plantarum Alpinarum descriptio-  
 nes*  
*Scheuch.*

AUTHORES EXTERI.

---

- Scheuch. hist.* SCHEUCHZERI *Johannis*. Tigur. 1719. 4<sup>o</sup>  
 Historia Agrostographiæ.  
*ob descriptiones optimas Graminum*  
*& ob systema.*
- Siml. alp.* SIMLERI *Josue*. Tigur. 1574. 8<sup>vo</sup>  
 Vallesiæ descriptio & Commentaria  
 de Alpibus.  
*ob plantas alpinas.*
- Tabern. hist.* TABERNÆMONTANI *Jac.*  
*Theod* Francf. 1688. fol.  
 Historia plantarum. Partes tres.  
*ob figuras.*
- Tournef. inf.* TOURNEFORTII *Jos. Pitt.*  
 Amst. 1719. 4<sup>to</sup>  
 Institutiones Rei herbariæ.  
*ob systema.*
- Vaill. act.* VAILLANTII *Sebast.* Amst; 1718. &c. 8<sup>vo</sup>  
 Acta parisiina.  
*ob systema, præsertim in Syngenesia.*
- parif.* Botanicon parisiense. Lugdb. 1727.  
 ch. max.  
*ob nomina & figuras, præcipue Muscorum & Algarum.*

SVE.

SVECI.

Ad hunc ordinem refero omnes, qui plantas in Suecia natas descripserunt, siue fuerint natione Sueci, siue non.

*Brom. goth.* BROMELII Olai. Poliathri Gothoburgi.

Chloris gothica.

Gothob 1694. 8<sup>vo</sup>. Latino-Suecic. *primus e Suecis, qui plantis enumeratis addidit synonyma.*

*Cels. Upf.*

CELSII Olai. Doct & Prof. Theol. primarii Upsaliæ

Catalogus plant. circa Upsaliam nascentium.

Upsal. 1732. actis Lit. & Scient. Sueciæ insertus.

*Nullus Suecorum accuratius species inuestigauit & determinauit. Rarius heic allegatur, cum nomina authorum semper adhibeantur, nec propria habeat; cumque ad me, absoluta iam Flora, sero nimis Amstelædamum perueniret, nec tempus iterum rescribendi librum superesset.*

Frank.

**AUTHORES SVEDI.**

---

- Frank. spec.* **FRANKENII** *Johannis* Professo-  
ris Medic. Upsal.  
Speculum Botanicum renouatum.  
Upsal. 1659. 4<sup>to</sup>. nominibus pro-  
priis.  
*Primus e Suecis in Botanicis clarus;*  
*editionem priorem non habuimus.*
- Lind. wikf.* **LINDERI** (*Linderstolpe*) *Joh*  
*Archiatri Regii.*  
Flora Wikf bergensis.  
Stockh 1716. 8vo. Latino-Suctice:  
*Nomina C. Baubini sepius adbibet,*  
*nullum allegat, varietates enu-*  
*merat.*
- Mart. burf.* **MARTINI** *Petri.* Prof. Med:  
extraord. Upsal.  
Catalogus plant. nouarum e Bur:  
\* fero.  
Upsal. 1724. Actis lit. Suec. inser:  
tus.  
*Plantas, quarum synonyma non al-*  
*legauit Joach. Burserus in herba-*  
*rio proprio, Upsalæ seruato, re-*  
*censet Martinus.*
- Petiv. bort.* **PETIVERI** *Jacobi* Angli.  
Hortus siccus.  
Lond. 1704. fol. max. Tomo 3<sup>io</sup>  
Historiæ Raj. insertus.  
*Plantas paucas lapponicas per Rud-*  
*beckium habuit.*  
\*\*\* *Rudb,*

AUTHORES SVECI.

---

*Rudb. cat.* RUDBECKII Olai. Patris. Prof.  
Bot. Upsal.

Catalogus Plantar. horti Upsalici-  
fis.

Upsal. 1658. 12<sup>mo</sup>. Latine.

*Botanices Hic prima fundamenta in  
Suecia posuit, Hortumque Acade-  
micum instruxit Upsaliæ.*

*hort.* RUDBECKII Patris.

Hortus Botanicus.

Upsal. 1685. 8<sup>vo</sup>. Latino-Suetice.  
*est Catalogus prior, sed auctior &  
emendatus.*

*vall.* RUDBECKII Patris. retento no-  
mine.

Vallis Jacobæa seu Jacobsdaahl.

Upsal. 1664. 12<sup>mo</sup>. Latine.

*Enumeratio est plantarum in Horto  
Comitis de laGardie, sito olim in  
loco, qui iam vocatur Ulricsdaabl.*

*elyf. v.* RUDBECKII Olai. Patris &  
Fili

Campi Elyfii. Tomus I<sup>mus</sup>.

Upsal. 1702. fol. Latino-Suetice.

*Splendidissimum ex operibus Botani-  
cis Suecorum; continet synonyma  
& figuras nitidas Graminum; bu-  
ius tomi exemplaria, exceptis duo-  
bus tribusve, perire sub prælo in  
incendio Upsaliensi omnia.*

*Rudb.*



*Rudb. elyf.* 2. *Campi Elyfij. Tomus 2<sup>us</sup>.*  
 Upfal. 1701. fol. Latino-Suetice.  
*Bulbosas iisque ad fines plantas conti-*  
*net, sequentes tomi periere cum*  
*primo.*

*it.* RUDBECKII *Olai. Filii.*  
 Prof. Botan. Upfal.  
*Laponia Illustrata. Tomus 1<sup>mus</sup>.*  
 Upfal. 1701. 4<sup>to</sup>. Latino-Suetice.  
*Continet Eius iter Upsalia in Gestri-*  
*ciam, cum peteret Laponiam. Se-*  
*quentes tomos consumpsit flamma*  
*cum Campis Elyffis.*

*iap.* RUDBECKII *Eiusdem. Archia-*  
 tri Reg. Succ.

*Index plant. præcipuarum in itine-*  
*re Laponico collectarum.*

Upfal. 1720. Actis lit. Succ. in-  
 fertus.

*Solus est e Botanicis, qui ante me,*  
*quantum novi, Laponiæ plantas*  
*collegit; in hocce Indice non modo*  
*plantas alpinas Laponicas, sed*  
*et quasdam alias in itinere ad*  
*Laponiam directo obseruatas enu-*  
*merat.*

*Scheff. lapp.* SCHEFFERI *Johannis. Prof.*  
 Philos. Upfal.

*Laponia Illustrata.*

Francf. 1674. 4<sup>to</sup>. Lat.

\*\*\* 2

*Plan-*

AUTHORES SVECI.

---

*Plantas lapponicas paucas hinc inde  
recenset, qui Lapponiam ipse non  
vidit.*

Schel. botn. SCHELLERN Job. Gerard.  
Germani.

Itinerarium Lapponiæ & Botniæ.  
Jen. 1727. 8vo. Germanice.

*Paucissima nomina germanica planta-  
rum in Westrobothnia vulgarium  
recensuit.*

Till. ab. TILLANDSII (Till lands.)  
Eliæ. Prof. Medic. Aboæ.

Catalogus plant. circa Aboam na-  
scentium.

Aboæ. 1683. 8vo. Latino-Suetice-  
Finnonice.

*Solus, qui plantas Finlandiæ inuesti-  
gavit.*

ic. TILLANDSII Eiusdem.

Icones nouæ.

Aboæ. 1683. 8vo.

*Figure plantarum multæ nouæ, plu-  
rimæ etiam mutuatæ ab aliis, pau-  
cæ variores.*

PRO-

PROPRIA SCRIPTA.

Propria nostra opuscula distincta vides  
duabus modo litteris allegata.

S. N. SYSTEMA NATURÆ siue Regna tria  
Naturæ systematice proposita per clas-  
ses, ordines, genera & species.

Lugd. 1735. char. max.

M. D. METHÖDUS, iuxta quam accurate &  
feliciter concinnari potest historia cu-  
iuscunque naturalis subiecti.

Lugd. 1736. pl. 1.

F. B. FUNDAMENTA BOTANICA, quæ  
tanquam maiorum operum prodromi,  
Theoriam Scientiæ Botanicæ per bre-  
ves aphorismos tradunt.

Amst. 1736. 8vo.

B. B. BIBLIOTHECA BOTANICA recens  
ens libros ultra mille, de plantis huc-  
vsque editos, secundum Systema au-  
thorum naturale in classes, ordines,  
genera & species dispositos, additis edi-  
tionis loco, tempore, forma, lingua;  
cum explicatione Fundamentorum Bo-  
taniorum: partis 1mæ.

Amstel. 1736. 8vo. editio prima †.

\*\*\* 3

G. G

PROPRIA SCRIPTA

---

**G. G. GENERA PLANTARUM** eorumque  
Characteres Naturales, secundum Num-  
erum, Figuram, Proportionem & Si-  
tum Fructificationis partium omnium.

*Lugd.* 1737. 8<sup>vo</sup>. mai.

**H. C. HORTUS CLIFFORTIANUS** 4<sup>to</sup>.  
cum figuris.

quem ex singulari Splendidissimi Posses-  
soris in Historiam Naturalem fauore  
exoptabunt sibi curiosi omnes.

**S. FLORA LAPPONICA** (hæc) allegata  
quoad antecedentia.

*Amst.* 1737.

**F. L. FLORULA LAPPONICA**, quæ con-  
tinet breuem catalogum plantarum per  
prouincias Lapponicas Westroboth-  
nienses: Umensem puta, Pithoensem,  
Lulensem & Tornoensem; obseruata-  
rum in itinere lapponico, quod Soc.  
Reg. Litt. & Scient. stip. munitus  
perfecti 1732. Pars prior.

*Upsal.* 1732. in actis Lit. Suec. a pag.  
46-48.

**M. C. MUSA CLIFFORTIANA** florens  
Hartecampi 1736. prope Harlemum.

*Lugd.* 1736. 4<sup>to</sup>. cum figuris.

**G. F. DISSERTATIO** de causa febrium in-  
termittentium.

*Hard.* 1735. 4<sup>to</sup>.

OCTAN.

inseratur pag. 300. ante §. 376.

## OCTANDRIA.

POPULUS *foliis orbiculatis crenatis.*

*Populus tremula.* Bauh. pin. 429.

*Populus libyca.* Bauh. hist. 1. p. 163.

*Supp.* Lapponibus.

α. Crescit frequens in sylvis humidiusculis.

β. Cortex primarius est cibus Castorum, castoreum & huius cortex odore conueniunt.

**FLO-**

FLORA LAPPONICA.

---

---

FERT VBI PERPETUAS  
OBRUTA TERRA NIVES.

---

---

C L A S S I S I.  
MONANDRIA.  
MONOGYNIA.

1. HIPPURIS. \* F. L. 46.  
*Pinnastella surrector*. Rupp. jen. 2. p. 275. Dill. app.  
168.  
*Limnopence vulgaris*. Vaill. act. 1719. p. 15. f. 3.  
*Equisetum palustre*, *breuioribus foliis*, *polyspermum*.  
Bauh. pin. 15. Rudb. clyf. 1. p. 123. f. 4.  
*Equisetum palustre*. Brom. goth. 25.  
*Polygonum polyspermum* Rudb. cat. 34.  
*Polygonum aquaticum*. Frank. spec. 24. Rudb. hort.  
91.  
*Polygonum femina*. Till. ab. 34.  
• In paludosis Laponiæ syluestris passim, in Alpi-  
bus vero nunquam conspiciebatur.  
β. *Hippuris* Dill. & *Chara* Vaill. sunt synonyma,  
alii generi & ab hoc diuerso imposita: alterum  
A ita-

## 2 MONANDRIA. MONOGYNIA.

itaque eorum nominum in isto genere excludi debet (F. B. 216), receptissimum, quod Chara est, peristat (F. B. 241), hinc Hippuris vocabulum superuacaneum erit, quo nomine vitor ad delignantem huius plantæ genus (F. B. 242), cum *Pinnastella* (F. B. 227) & *Limnopenca* (F. B. 225) consistere nequeant.

- γ. Vix datur in herbis flos vllus hocce simplicior, vt-pote qui calice & corolla omni destitutus est, stamine & pistillo vnico, vnicoque modo semine subsequente, instructus.
- δ. Singularis etiam est in planta hacce foliorum situs verticillatus, paucis Europæis vegetabilibus, præter Rubiam, Galium, Aparinem, Sherardiam, Medecam & Brabejum, concessus.

## DIGYNIA.

### 2. CORISPERMUM foliis oppositis. \*

- α. *Stellaria aquatica, foliis subrotundis.* Cels. upf. 41.  
*Stellaria aquatica* Bauh pin. 141. Dill. app. 119.
- β. *Stellaria palustris angustifolia, folio in apice dissecto.*  
Gottsch. pruss. 14c. f. 38.  
*Stellaria aquatica, foliis longis tenuissimis.* Raj. Syn. 292.
- γ. *Stellaria minor* & *repens.* Dill. giff. 120.  
*Stellaria minor, foliis subrotundis coniugatis.* Ropp. jen. 1. p. 51.  
*Lenticula palustris bifolia, fructu tetragono.* Bauh. pin. 362.  
*Callitriche Plinii.* Column. ecphr. 1. p. 316. fig.
- δ. In fluuiis Lapponiæ syluestris sæpe obuia fuit, licet parcius hic pronascatur.
- ε. Variationes huius Speciei tres α. β. γ. nouimus, e quibus totidem distinctas species constituerunt Botanici.  
Pri-



*Prima* (α) folia elliptico-oblonga, aquis innatantia & integra gerit, quæ naturalissima est planta.

*Secunda* (β) foliis linearibus (parallelogrammis) in apice bifidis gaudet: plana enim communiter, in fossis aqua pluviâ impletis, occurrit, quæ per ætatem calidissimam cum ipsa planta exsiccantur; fossis iterum versus autumnum aqua repletis, novos stolones exferit radix plantæ, qui folia ista linearia & emarginata gerunt; folia etiam similia sunt inferiora caulis in planta naturalissima (α), quæ semper sub aqua latent, curioso in-  
 quiritori manifesta.

*Tertia* (γ) planta est minima, caule repente, & foliis subrotundis; occurrit in locis siccioribus, seminibus tempore vernali, aqua tum leviter terram inundante, allatis, ubi quidem progerminat & excrefcit, repens tamen euadit herba, radiculis ad articulos exfertis, telluri arctius infixis, quam ut inde illas terram iterum circa autumnum inundans aqua tollere queat; parua autem est, ob defectum nutrimenti; plurimæ cuius plantæ aquaticæ non modo radicibus, sed etiam caulis ipsius poris humidum suum nutrimentum adtrahunt, quod cum hæcæ sola adsumere teneatur radice, minoris sui incrementi rationem indicat sufficientem.

ζ. Flores huius speciei admodum quoad stamina & pistilla variant; alii enim masculini sunt, alii feminini, nunc in vna eademque, nunc vero in diversa positi planta, cum autem sæpius hermaphroditii sint, & altera species semper hermaphrodita sit, ad Monandriam potius, quam ad Polygamiam refero præsentem plantam.

η. Genus *Stellaria* Dillenii, & *Coryspermi* Jussiei, conveniunt omnino floribus (F. B. 176), præprimis autem corollis (F. B. 173), ab omnibus aliis diversissimis (F. B. 171), adeoque ad idem genus pertinent, licet fructus in illa quatuor seminibus, in *Coryspermo* Jussiei vero semper unico constet.

#### 4 MONANDRIA. DIGYNIA.

3. Perinde itaque erit, siue retineamus *Corispermum*, siue *Stellaria* vocabulum, ad designandum hocce genus. Posteriùs difficiliius admitterem, quod facile confunditur cum *Stellaria* (F. B. 228) Dillenii; *Corispermum* itaque adsumo (F. B. 244).
4. Cum altera species *corispermum* Juss. dicta, foliis gaudeat alternis, nostra autem oppositis, nec aliæ species notæ sint, nomen specificum recte constructurum esse existimo, dum hæc dicitur *Corispermum foliis oppositis*, illa vero *Corispermum foliis alternis*. confer. (F. B. 257. 258. 277. 282. 289. 291. 292. 300.)

CLASSIS II.

DIANDRIA.

MONOGYNIA.

3. CIRCÆA calice colorato. \*
- Circæa minima*. Column. ecph. 2. p. 80.  
*Circæa Suecicorum minor*. Rudb. hort. 29.  
*Lappula incantatoria minor alpina*. Pluk. alm.  
206.
- . Ad latera Alpium Lapponicarum rarius occurrit.
- β. Calix huius plantæ coloratus, vt corolla, deciduus, adnexus petalis leuiffimo margine, & florem monopetalum mentitur.
- γ. *Circæa luteiana*, Lob. ic. 266. Rudb. lapp. 97. *Circæa*. Rudb. cat. 12. hort. 29. *Solanifolia*, *circæa dicta*, maior. Bauh. pin. 168. Morif. hist. 2 f. 5. t. 34. f. 1. *Lappula incantatoria dipetalos spicata maior*. Pluk alm. 206. Hæc a Nobil. *Rudbeckio* inter plantas in itinere Lapponico visas recensetur; nobis autem nec in Lapponia, nec in vlla alia Sueciæ parte hætenus obuia fuit.
4. VERONICA caule erecto, spicis pluribus, foliis lanceolatis serratis. \*
- Veronica spicata longifolia*. Tournef. inst. 143.

## 6 DIANDRIA. MONOGYNIA.

---

*Veronica spicata longifolia*, (Spicis florum candidissimis). Hieron. suppl. 65. t. 3.

*Veronica spicata maior recta carulea* Moric. hist. 2. p. 316. L. 3. t. 22. f. 1.

*Lysimachia spicata carulea*. Bauh. pin. 246.

- α. Ad fines Alpium Lapponicarum iuxta mare septentrionale sæpius conspicitur, in toto itinere nullibi copiosior visa est, quam in maritimis Tornoensibus.

### 5. VERONICA caule repente, scapis spicatis, foliis ovatis serratis strigosis. \*

*Veronica mas supina* & vulgatissima. Bauh. pin. 246.

*Veronica maior septentrionalium*. Lob. obs. 250.

*Veronica mas*. Rudb. cat. 42. hort. 117. Till. ab. 67. Brom. goth. 120.

*Veronica serpens*. Lind. wikf. 39.

*Veronica*. Frank. spec. 30. Till. ic. 97. Riv. mon. 137.

*Ærenprys* Suecis.

- α. In desertis Lapponiæ rarius observatur.  
 β. In Suecia homines, qui proximo gradu supra vulgus sapient, ad imitationem Franki in *Veronica* theezante, infusum huius plantæ maximi faciunt, & religiose potant loco theæ; darum sane succedaneum, & sapore diversissimum, ne dicam, delicias sanis ingratas.

### 6. VERONICA floribus sparsis, foliis ovatis crenatis glabris. \*

*Veronica pratensis serpyllifolia*. Bauh. pin. 247.

*Veronica minima multiflora, foliis serpylli*. Frank. spec. 3.

*Veronica femina*. Rudb. hort. 117. Till. ab. 67.

- α. In desertis subhumidis rarius obuenit.

- β. In locis glareosis repens est, in agris vero creta, jacieque diversissima exurgit.

7. VE-

DIANDRIA. MONOGYNIA. 7.

7. VERONICA caule floribus terminato, foliis ovatis crenatis. \* Tab. IX. fig. 4.

*Veronica alpina, bellidis folio, hirsuta.* Bauh pin 247. prod. 116. Scheuch. alp. 51.

6. In Alpibus nostris, præsertim ad latera earum frequentissima est planta, ut in Wallivari & alibi.

8. Bauhini nomen allegatum verum esse huius plantæ synonymon, docuit Burserus in Herbario sicco, qui hanc plantam Bauhino mittit, & a quo eam se accepisse fatetur Bauhinus in prodromo: Burseri fere magis nostra villosa est, sed cum reliquæ partes utriusque conveniant inter se in omnibus, eadem a se invicem separare nefas esset, confirmante idem Bauhino.

7. Descriptionem huius herbæ addimus, cum nulla apud authores nobis satisfaciat.

*Radix* fibrosa, filamentosa, perennis.

*Caulis* annuus est, prope basin tamen perennat infima eius pars, quæ depressa procumbit. Ex hisce perennantibus fragmentis ad genicula exeunt caules erecti, tetragoni, simplices, spithamæi vel digitales, in octo vel novem internodia distincti.

*Rami* nulli, caulis summa pars leuissime villosa vel scabra euadit.

*Folia* infima elliptica, media ovata, superiora lanceolata, summa fere linearia; infima & media opposita, suprema autem alterna sunt; omnia sessilia, vnica alteraue crena utrinque notata, præsertim maiora

*Frustrificationes* duæ ad quinque vsque, caulem terminant, singulæ pedunculo brevissimo, e sinu foliorum summinorum solitarie egresso, insidentes, calice scabro & corolla fere plana violacea instructæ.

2. Parum abest, quin persuasus sim *Veronicam serpillifoliam omnium minimam* Pona Bald. aptd Clus. 357. descriptam & depictam eandem omnino esse speciem, licet illa glabra sit; nunquam tamen pedalem adqui-

## 8 DIANDRIA. MONOGYNIA.

---

rit altitudinem in Lapponia, qualem *Clusius* eidem adtribuit.

### 8. VERONICA foliis cordatis sessilibus oppositis, ramis laxè floriferis. \*

*Veronica pratensis lasifolia.* Riv. mon. 140.

*Chamedrys spuria minor rotundifolia.* Bauh. pin. 249.

*Chamedrys spuria lasifolia.* Bauh. hist. 3. p. 286.

*Chamedrys spuria.* Frank. spec. 9.

*Pseudo-chamedrys.* Till. ab. 56. ic. 50.

*Teucrium Chamadryoides assurgens.* Lind. wikf. 37.

*Teucrium pratense.* Rudd hort. 109.

a. In Lapponia Umeni satis rara fuit, alibi vix unquam intra terminos Lapponiæ a me observata.

β. Cum hæc species minus adstringens & amara sit, loco veronicæ antecedentis (§. 5. β.) pro infuso Theæformi in aëtis Berolinensibus commendatur. Lapponibus vero nec placet externis balneis debilitare fibras corporis, nec internis ventriculi & omnium viscerum friuole minuere robur. Inter illos enim frustra, quibus gentes aliæ superbiunt, quæsiueris mores, ea tantum modo, quæ natura dicitur, eorum mentis adposita deprehensus.

### 9. VERONICA foliis alternis cordatis quinquelobatis, floribus solitariis. \*

*Veronica flosculus singularibus, hederulæ folio, Morsus gallinæ minor dicta.* Raj. Syn. 240

*Veronica cymbalarinæ folio, verna.* Tournef. inst. 145.

*Veronica folio hederæ.* Riv. mon. 142.

*Alfine folio hederæ.* Rudd. vall. 2.

*Alfine foliis hederæ.* Rudd. hort. 5.

*Alfine hederulæ folio.* Bauh. pin. 250.

a. A Nobil. *Rudbeckio* inter plantas Lapponicas recensetur,

setur, a me in Lapponia obseruata non fuit, nec per totam Sueciam eam videre licuit, præterquam in Scania campestri, vbi sat frequens est planta; vt Lundini & Malmogiæ.

- ♁. Raro sane in plantis obtinet, quod aliæ species foliis oppositis, aliæ vero alternis gaudeant, vti in hocce, nec non Corispetmi videre est genere.

10. VERONICA *foliis lineari-lanceolatis integris, ramis laxè floriferis.* \*

*Veronica aquatica, angustiore folio.* Tournef. inst. 145.

*Anagallis aquatica angustifolia stellata.* Bauh. pin. 252.

*Anagallis aquatica altera tenuifolia.* Rudb. hort. 7.

- ♁. In Lapponiæ campis arenosis, simulque subhumidis, copiose occurrit.
- ♂. Singulares sunt rami huius plantæ, qui veri pedunculi communes sunt, crassitie setæ, aliis pedunculis minoribus alternis instructi, in quibus fructus capsula pendet.

11. PINGUICULA *nocturno cylindræo longitudine petali.* \*

*Pinguicula Gesneri.* Bauh. hist. 3. p. 546. Tournef. inst. 167.

*Pinguicula Gesneri, flore calcari donato.* Till. ab. 52.

*Pinguicula.* Frank. spec. 23. Rudb. cat. 3. hort. 87.

*Sanicula montana, flore calcari donato, folio punctato.* Lind. wikt. 35.

*Tettgræs Westroboihniensibus.* *Tettgræs* alijs ibidem.

- ♁. In humidis deserti frequens, copiosior tamen in Alpibus est.
- ♂. Variationem speciosam huius speciei *corolla violacea,*  
A 5
labiis

*labiis albis*, obseruauimus in deserto Lulensi, inque riualo lapideo (Stenbæcken) inter Jockmock & Parjarim, versus occidentem a monte isto altissimo Kofkusvari, ibique in maxima copia.

- γ. *Pinguicula flore amplo purpureo, cum calcaribus longissimo* Raj. hist. 1. p. 752. a specie recensita differre dicitur: Loco natali alpino; Floris magnitudine & calcaribus prælongo; Colore floris purpureo, qui in tradita violaceus est. In Alpibus nostris sæpius obseruatur planta varians & magnitudine & colore floris, frequenter colore ad rubedinem accedente conspicua; distincta tamen species non est, & forte eadem cum hacce Raji.
- δ. Singularis in hocce plantarum genere est pinguedo illa foliorum, fere vt in Drosera. (§. 110. γ.)
- ε. Vires huius plantæ & præsertim pinguedinis istius foliorum paucissimis Medicis notæ sunt, examinandam itaque hæcce plantam commendo Physices & Therapeutices Mystis; forte nec pæniteret indagatiõnis! Qui considerat obseruationes sequentes ζ η θ. i. facile diuinare potest, qua ratione ex planta nostra vsus hauriant maximos.
- ζ. *Lac compactum hyperboreorum* seu Tætmicelk, aliis Sætmicelk, est lactis species apud Nouaccolas Lapponiæ, sed præsertim apud Westrobothnienses & tere per totam Norlandiam vsitatissima, quæ sequenti modo conficitur: Folia nonnulla Pinguiculæ, cufuscunque demum speciei, recentia & nuper lecta filtro imponuntur, quibus lac nuper emulctum & naturaliter calens adfunditur, quod citissime filtratum per vnum alterumue diem ad quietem, vt acefcat, reponitur; vnde lac istud longe maiorem & tenacitatem & consistentiam, quam alias accidit, acquirit, nec serum præcipitatur, vt alias contingit; contra vero palato maxime gratum redditur, licet cremor ipse sit parciõs. Tali modo semel hocce lacte præparato, non opus noua pro nouo processu adhibere folia, sed modo cochlear dimidium præceden-



tis lactis ut misceatur cum recenti, necesse est, sic eandem acquirit naturam & aliud lac simili modo in suam naturam, fermenti instar, mutare valet; etiam si in infinitum procederet hæc mutatio, ab indole suæ ne minimum tamen deflectere videtur vis vltima. Si nimis diu adseruatur tale lac, transit mox in *Serum Syra* dictum, quod descripsimus in C. F. §. 28.

- *Baubinus* in *historia*: Pastores in Alpibus succo foliorum pingui fissuras mammarum in vaccarum vberibus litu curant. Idem medicamentum domesticum Lappones adhibere possent, quorum pecora (*Rangiferi* feminae), fissuris vitatis vberibus, loco lactis sæpe sanguinem exhibent.
- *Rajus* dicit plebem Vallicam syrupum vel decoctum ex ea conficere, quo se suosque purgant.
- *Clusii* in paunon. 362. verba audienda sunt; refert enim plantam hanc a meridionalibus Anglis *Whytroot* vocari; quod oves interficiat, si, ob cibi penuriam, illa vescantur.
- *Pinguicula* est etiam nomen Insecti, ideoque excludi deberet (F. B. 230.), cum vero Insectum illud sit vera species Acari, in Zoologicis excludatur velim, ideoque retineatur in Botanicis (F. B. 239); Synonymon *Pinguiculæ Liparis* dictum, loco *Pinguiculæ* substitui nequit, cum *Liparis* sit nomen piscis.

12. PINGUICULA *nectario conico petalo breuiore*. \* Tab. XII. fig. 3.

*Pinguicula flore albo minore, calcari breuissimo.* Raj. hist. 1. p. 752.

- In Alpibus Lapponicis frequentissima est planta, extra Alpes autem vix vnquam descendit.
- Planta hæc etiam veteribus, ut Bauhino & aliis, nota fuit, licet eam ab antecedenti distingueret non intellexerint.
- Simillima etiam est antecedenti plantæ in omnibus, exceptis floribus; ab illa namque differt: *Corolla alba,*

ba, quæ in præcedente violacea; *macula villosa flava* in palato corollæ, quæ in illa cinerea est; *nectario* in hac conico, in illa cylindræo; in hac petalo brevior, in illa vero petalum quoad longitudinem æquante.

2. In figura nostra nectarii formam conicam indicare volumus, reliqua secundum plantam siccam exaravit sculptor.

13. *PINGUICULA scapo villoso.* \* Tab. XII. fig. 2.

*Pinguicula Laponum vel alpina minima flore purpureo, foliis ad radicem ternis rotundis.* Rudb. lapp. 99.

*Pinguicula flore minore carneo.* Raj. Syn. 281.

*Pinguicula cornubiensis, flore minore carneo.* Raj. hist. 1. p. 752.

- a. Vnico modo in loco a me lecta fuit sphagno insidens, prope Pajarim, in parœcia Jockmoccensis.  
 ß. Plantæ omnes, quas vidi, defloratæ erant, & capsula cordata, compressa, bivalui instruatæ, excepta vnica debili herba, cuius flos erat pallide violaceus; folia conspiciantur subrotunda, antecedentibus simillima, sed minora; flos est minor reliquis scapus teneritate & leui villositate differens.

14 *UTRICULARIA nectario conico.* \*

*Lentibularia.* Riv. mon. 114. Dill. app. 116.

*Lentibularia maior.* Vaill. Aët. 1719 p. 28.

*Millefolium aquaticum lenticulatum.* Bauh. pin. 141.

*Millefolium aquaticum, flore luteo galericulato.* Bauh. hist. 3. p. 783.

*Filipendula aquatica minor* Frank. spec. 14.

*Filipendula aquatica, sine Millefolia lenticulata.* Rudb. hort. 43.

- a. In fluuio Margaritifero Calatz-clfwen dicto, prope Purkyaur & alibi visa fuit.

ß. Sin-

- ♂. Singulares admodum in hocce genere sunt vesiculæ istæ pellucidæ unico foramine peruiæ, radicula adpenſæ, vnde nomen utriculariæ huic generi aptissime datur.
- γ. *Lentibularia* nomen confunditur cum *Lenticula* & *Lenticularia* Mich. (F. B. 228.), ne dicam, quod fere diminutiuum sit *Lenticulæ* (F. B. 227.), hinc excluditur, & vacuum vocabulum utriculariæ, *Nepenthes* synonymon (F. B. 215), speciebus huius generis conueniens (F. B. 240), in *Lentibulariæ* locum substituitur.

CLASSIS III.  
 TRIANDRIA.  
 MONOGYNIA.

15. VALERIANA *sylvestris maior*. Bauh. pin. 164.

*Valeriana sylvestris*. Dod. pempt. 346. Till. ab. 67. Rudd. vall. 35. hort. 115.

*Valeriana foliis angustioribus*. Riv. mon. 2.

*Valeriana*. Till. ic. 53.

- α. In sylvis subhumidis Lapponiæ vulgaris est.
- β. Odor radice huius admodum singularis & vix cum alio comparandus est, proxime accedit ad radice Pæoniæ fragrantiam, ut etiam eius effectus.

16. IRIS *palustris lutea*, seu *Acorus adulterinus*. Bauh. hist. 3. p. 732.

*Iris maior palustris, flore luteo*. Rudd. hort. 57.

*Iris vulgaris, sine Gladiolus palustris*. Till. ab. 36.

*Iris latifolia maior palustris*. Lind. wick. 19.

*Acorus adulterinus*. Bauh. pin. 34. Rudd. clyf. 2. p. 202. f. 2.

- α. In Lapponia est planta omnium rarissima, in adjacenti Westrobothnia non adeo frequens, in Ostrobothnia vero omnium copiosissima.

β. Hy-

- A.** Hydrops, (cui hæc planta, si quæ alia, est medicina), eodem modo in Lapponia omnium rarissimus, nec frequens in Westrobohnia, in Ostrobohnia autem superiori pro dolor nimis vulgaris inter plebem, quæ lethalis istius spiritus frumenti copiam ingurgitando illum prouocat.  
**γ.** Flos Iridis structura singulari ab omnibus in vniuersum plantis primo intuitu distinguitur; stigma enim in hacce familia foliaceum ipsa petala sæpius æquat, adeo, vt nouem petala pro paucioribus numerarint nonnulli.  
**δ.** Spathæ florum imbricatæ Iridem Palmis valde adfinem esse dicunt, nec contradicit flos, nec structura plantæ. *Conier Musam Clifforsianam.* p. 16.

17. **CYPERUS palustris hirsutus minor, paniculis albis** Morif. hist. 3. p. 239. t. 8. f. 39.

*Gramen nemorosum, paniculis albis, capillaceo folio.*  
 Bauh. pin. 7.

- α.** In omnibus paludibus muscosis & cæsposis vulgaris est.

18. **SCIRPUS palustris altissimus.** Tournef. inst. 528. Scheuch. hist. 354.

*Juncus maximus, seu Scirpus maior.* Bauh. pin. 12.

*Juncus flore conglomerato.* Lind. wikt. 19.

*Juncus vulgaris, seu Scirpus.* Till. ab. 37.

- α.** In fluuiis & lacubus Lapponiæ syluestris passim obseruatur, nullibi tamen in magna copia.  
**β.** In Suecia superiori dissecat pro pabulo boum, quod in Gothia inferiori negligitur; Nouaccolis Lapponiæ, ob inopiam huius Scirpi, in hunc usum cedere nequit.  
**γ.** E specieis huius speciei, perfecta florescentia, alba quædam filamenta excrescunt, quæ non pistilli partes, sed filamentorum ex staminibus rudimenta sunt.  
**δ.** Cum culmi sint spongiosi, facillime dissecti in aqua

natant, hinc pueri in Suecia eos in fasciculos colligant, quibus, ne demergantur, sese subleuant, dum artem natatoriam addiscere volunt. Quod Lappones non curant, qui nec balnea naturalia aquarum dulcium & frigidarum, nec artificialia calefactarum vnquam intrarunt: Priora illis haud concedit aqua per æstatem etiam nimis frigida; posteriora defectus domiciliorum & instrumentorum huic negotio inseruientium; neutra autem consuetudo nunquam introducta in gentem induratam gelu permittit.

19. SCIRPUS *equiseti capitulo maiori*. Tournef. inst. 528. Rudd. elyf. 1. p. 107. f. 1. Scheuch. hist. 360.

*Juncus capitulis equiseti maior*. Bauh. pin. 12.

*Juncellus cyperoides, capitulo simplici*. Gottsch. pruss. 131. f. 36.

- α. In aquosis rarius obseruatus est.  
β. A Nobiliss. Rudbeckio inter plantas Lapponicas recensetur *Scirpus multicaulis equiseti capitulis minoribus*, Rudd. lapp. 100. elyf. 1. p. 107. quem pro variatione, non distincta specie habemus.

20. SCIRPUS *folio culmi unico*. \*

*Scirpus foliatus palustris, capitulo equiseti breui*. Rudd. lapp. 100.

*Scirpus paruus palustris, cum paruis capitulis equiseti*. Pluk. phyt. 40. f. 6. Rudd. elyf. 1. p. 107. f. 3.

*Scirpus montanus, capitulo breuiore*. Tournef. inst. 528. Schench. alp. 427.

*Juncus montanus, cum paruis capitulis luteis*. Bauh. hist. 2. p. 523.

- α. Vbique in deserto ad scaturigines fontium & in humidis ac spongiosis locis obuius est, etiam in Alpibus nostris frequentissimus.  
β. Descriptionem breuem huius plantæ addam.  
*Radix* filamentosa, multiplex, tenuis, haud ramo-

sa,

sa, undulata, digitalis longitudinis, perennis.

*Squamæ* plures, oblongæ, acuminatæ, imbricatæ, laxæ, in fasciculum veluti congeitæ, perennes, fuscæ, culmi & radicis basin tegunt.

*Culmi* simplices, plures, digitum longi, solidiores, tenaces, striati, virides.

*Folium* vnicum, tenuissimum, linearis longitudinis vaginæ velienti satis longæ insidens.

*Spica* vnica, terminalis, minima, linearis longitudinis, fusca, contructa glumis monophyllis, imbricatim positis, tribus vel quatuor, quarum infima maxima est.

v. Cum culmus ad radicem quotannis ponat nouas squamas supra antecedentes inferiores & permanentes, inter quas sese exferunt radices, sequitur has & totam plantam tandem eleuari supra terram, tophumque (Tur.) constituere, cæspitis facie & vfu, nisi quod laxior sit, citiusque ab igne consumatur, qui præter ea in densissimis syluis admodum copiosus. Tophi adeoque in paludibus maxima ex parte huic Junco suam debent originem, nec non Polytricho Dillenii. Vide Cryptogam: Muscorum.

2. Tophi hi (v) in paludibus maximum negotium faciunt Nouaccolis Lapponiæ; quodsi enim aqua e paludibus fodiendo educitur, marcescit quidem planta, at per plures annos non putrescit, sed sterilis persistit rustico detestabilis; deberent itaque plantæ palustres post paracenthesin vrendo vel suffocando extirpari, & semina vegetabilium pratensium eorum loco terræ committi, si læta pascua desiderentur; plantæ enim paludosæ indolem non mutant, neque vnquam luxuriant, nisi sufficiens potus adfit.

21. SCIRPUS magnitudine acicula.

*Scirpus minimus, spica breuiore squamosa spadicea,* Scheuch. hist. 364.

*Scirpus omnium minimus, capitulis equiseti.* Rndb. elys. 1. p. 107.

B

Jnn-

*Juncellus clavatus minimus, capitulis equiseti.* Morif. hist. 3. p. 234. f. 8. t. 10. f. 37.

- α. Reperitur subinde in flouis Lapponiæ syluestris.  
β. Communiter sub ipsa aqua crescit, longitudine vnius tertię partis digiti.

22. ERIOPHORUM *spicis pendulis.* \*

*Linagrostis panicula ampliore.* Scheuch. hist. 306. Vaill. parif. tab. 16. f. 1.

*Gramen eriophorum.* Dod. pempt. 552.

*Gramen tomentarium.* Frank. spec. 15. Till. ab. 32.

*Gramen tomentosum.* Rudb. hort. 49. Lind. Wikf. 17.

*Gramen pratense tomentosum, panicula sparsa.* Bauh. pin 4. Rudb. elyf. 1. p. 36. f. 2.

*Geechen nivo.* Lappis. *Myrkullen* Westrobothniensibus.

- α. Nonnulli, quibus res angusta domi, in quibusdam Suecię tractibus puluinaria sua, plumarum loco, papo huius graminis replent, vnde Suetice puluinar pauperum (*Fattigmans Oerngott*) nominatur, qui tamen vsus Lappis vel Nouaccolis nostris non innotuit, quorum hi pellibus leporinis, illi vero raniferinis lectum sternunt.
- β. In humidis graminosis & cultis, tam desertis, quam alpinis locis vbique conspicitur.
- γ. Variat spicis amplioribus & angustioribus, hinc duę variationes pro totidem distinctis speciebus venduntur.
- δ. *Eriophorum* dixi ab ἔριον & φόνος, quasi ferens lanam, quod selectum est nomen (F. B. 240.) synonymon (F. B. 244) & antiquum (F. B. 342.) *Linagrostis* T. autem male componitur e Lino & Agroti (F. B. 224).

23. ERIOPHORUM *spica erecta, caule tereti.* \*

*Eriophorum spica lanis inuoluta.* F. L. 47.

*Linagrostis spica singulari, alopecuroides.* Vaill. par.

117.

Jun-



*Juncus alpinus cum cauda leporina.* Bauh. hist. 2. p. 514. Scheuch. alp. 41.

*Juncus alpinus, capitulo tomentoso maiori.* Scheuch. hist. 304. tab. 2.

*Juncus alpinus, capitulo lanuginoso seu Schœnolaguros.* Bauh. pin. 12. prod. 23. fig. Scheuch. hist. 302. tab. 7.

*Gramen tomentosum alpinum & minus.* Bauh. pin. 5. prod. 10. Rudb. elyf. 1. p. 36. f. 3.

*Gramen juncoides lanatum danicum.* Morif. 3. p. 224. f. 8. t. 9. f. 6.

α. In humidis, incultis tantum, tam alpinis, quam sylvestribus locis frequens est.

β. Coniungo hic duas authorum species, a Bauhino in prodromo 23 & 10 descriptas, quæ tamen vnius eiusdemque sunt speciei. Quamnam sub priori nomine intellectam velit plantam Bauhinus omnibus in aprico est; posterior dubium mouit, quam se a Bursero habuisse monet; Burserus in herbario Upsaliæ adseruato omnino eandem cum priori sub isto nomine habet plantam, eamque missam fuisse ad Bauhinum fatetur.

24. ERIOPHORUM *spica erecta, caule triquetro.* \*

*Linagrostis alpina minima, caule triangulari, capitulo paruo, pappo rariore.* Mich. gen. 54.

*Linagrostis juncea alpina, capitulo paruo, tomento rariore.* Scheuch. hist. 305.

*Juncus alpinus bombycinus.* Bauh. pin. 12. prod. 6. Scheuch. hist. tab. 8. Scheuch. alp. 337.

α. Vbique in vdis sabulosis, alpinis & sylvestribus locis viget.

β. Flores examinare haud licuit; caulis vero triquetter, omnino nudus, spicæ facies, &c. dicunt longe minorem huius cum Eriophori genere esse conuenientiam, ac quidem vulgo creditur.

## DIGYNIA.

25. PHEUM *spica ovali-cylindræa*. \*
- Gramen typhoides alpinum, spica nigra brevis*. Rudb. *elyf.* 1. p. 31. f. 8. *Burf. mart.* 498.
- Gramen typhoides alpinum, spica brevis densa & veluti villosa*. Scheuch. *hist.* 64. f. 3.
- α. In Alpibus nostris frequentissime, in sylvis Laponiæ rarissime obuium.
- β. Folii supremi ipsi culmo adhærentis vagina triplo longior est suo disco, qua nota a sequenti abunde distinguitur, vbi inuente discus folii triplo longior est sua vagina.
26. PHEUM *spica longissima cylindræa*. \*
- Gramen typhoides asperum alterum*. Bauh. *pin.* 4. Rudb. *elyf.* 1. p. 29. f. 4.
- Gramen typhoides asperum alterum maius*. Rudb. *ibidem*.
- α. In Alpibus & deserto frequentissima est hæc species.
- β. Absoluta florescentia, huius spica cinerea est, antecedentis autem nigra.
27. BROMUS *culmo paniculato, spicis compressis*.
- Bromus herba*. Dod. *pempt.* 540.
- Festuca auenacea sterilis elatior*. Bauh. *pin.* 9.
- Festuca auenacea sterilis elatior-circa Upsaliam*. Rudb. *elyf.* 1. p. 87. f. 7.
- Gramen auenaceum panicula sparsa, locustis maioribus & aristatis*. Tournef. *inst.* 526. Scheuch. *hist.* 258.
- α. In agris Nouacollarum rarius obseruatur.
- β. Hæc species videtur cum frumento in Laponiam delata omnium primo a Nouaccolis, nec Laponiæ suos debere natales.

28. *FESTUCA culmo paniculato, spicis compresso-ovatis.*

*Festuca avenacea spicis habitioribus, glumis glabris.*  
Raj. syn. 414.

*Gramen avenaceum segetale mains, gluma turgidiorre.* Morif. hist. 3. l. 8. t. 7. f. 7.

*Festuca graminea, glumis glabris.* Bauh. pin. 9.

*Festuca graminea, glumis hirsutis.* Bauh. pin. 9.

- α. Adhuc rarius deprehenditur, quam antecedens, simulque varians spicis glabris & hirsutis.
- β. Quod etiam hæc, ut Lolii famosissima species, copiose frumento mixta & assumta temulentiam inducat, per totam Sueciam asseuerant rustici.

29. *FESTUCA culmo alternatim spicato, spicis teretibus.\**

*Gramen spica brizæ mains.* Bauh. pin. 9. prod. 19.  
Rudb. elyf. 1. p. 80. f. 1.

- α. Ad ripas inter plantas vegetiores in Lapponiæ syluis vbique reperitur.

30. *AVENA seminibus basi hirsutis.\**

*Avena nuda.* Rudb. elyf. 1. p. 161. f. 3. hort. 15.  
cat. 6. Frank spec. 5.

*Avena satua.* Till. ab. 7.

*Festuca utriculis lanugine flavescentibus.* Bauh. pin. 10.

*Gramen avenaceum utriculis lanugine flavescentibus.*  
Tournef. inst. 525.

- α. In agris Nouaccolarum cum seminibus cerealium huc allata rarius conspicitur.
- β. Detestabile est hocce gramen agricolis, dum enim semel in agro suas egit radices, vix inde eliminari potest, quoniam semina sua prius terræ inspergit, quam seges reliqua, vnde hanc suffocat.

31. AVENA *spicis erectis, calice spicis brevioribus.* \*  
*Gramen avenaceum montanum, utriculis bifidis membranaceis, aristas articulatis.* Rudb. *elyf.* 1. p. 96. f. 13.  
*Gramen avenaceum hirsutum, panicula purpureo-argentea splendens.* Raj. *lyn.* 406. t. 21. f. 2.  
 α. In nemoribus graminosis raro.
32. LOLIUM *spicis compressis, radice perenni.*  
*Phœnix seu Lolium murinum.* Dod. *pempt.* 541.  
*Gramen loliaceum, angustiore folio & spica.* Bauh. *pin.* 9.  
*Gramen loliaceum, spica simplici, vulgare.* Morif. 3. f. 8. t. 2. f. 2.  
 α. In sylvis graminosis & pratis agrorum commune est.
33. TRITICUM *radice repente, foliis viridibus.*  
*Gramen loliaceum, radice repente seu Gramen officinarum.* Bauh. *pin.* 1.  
*Gramen caninum longius radicatum.* Lind. *Wikf.* 16.  
 α. In agris Nouaccolaram agricolis infestissimum est.
34. TRITICUM *radice repente, foliis rigidis.*  
 α. Ad litora maris Septentrionalis & ad sinus maris Bothnici copia eius datur maxima.
35. MILIUM *glumis diphyllis.*  
*Gramen sylvaticum, panicula miliacea sparsa.* Bauh. *pin.* 8. Morif. *hist.* 3. f. 8. t. 5. f. 10. Rudb. *elyf.* 1. p. 76. f. 1.  
 α. In desertis syluestribus Lapponiæ vulgare est.  
 β. Inter Tornoam, Kemi & Uloam nullum gramen erat vulgariius hocce, cuius staturam, magnitudinem vel suavem odorem, si quis consideret, inter gramina præstantissima locum huic concedat.

γ Solent Puellæ Lapponicæ, dum rangiferos in pacifica ducunt, reportare fasciculum foliorum huius graminis, eumque in eadem cum tabaco sarcina, ante pubem pendula, referuare; nescio an magis sint sollicitæ de grato odore tabaco, an sibi met ipsis conciliando.

36. *MELICA floribus sub culmo pendulis.*  
*Gramen aenaceum, locustis rubris, montanum.* Bauh. pin. 10. prod. 20.

α. In syluis passim.

β. Culmus in summitate nutat, cui flores solitarie pedunculis tenuissimis adnectuntur, ita ut omnes flores sub culmo penduli sint.

γ. Characterem huius generis breuissimis exhibeo.

*Cal. Gluma uniflora, bivaluis; valvulis ouatis, concavis, fere æqualibus.*

*Cor. Gluma bivaluis; valvulis ouatis, muticis, quarum altera concava, altera vero plana.*

*Sem. ouatum, a gluma corollæ demittitur.*

37. *ALOPECURUS arifis glumæ longioribus.*  
*Gramen aquaticum geniculatum spicatum.* Bauh. pin. 3. Rudb. elyf. 1. p. 8. f. 2.

α. In conuallibus & pratis subhumidis frequens est; eundem etiam non raro in collibus siccissimis late florentem legi.

38. *ALOPECURUS arifis glumæ æqualibus.*  
*Gramen fluuiatile album.* Tabern. hist. 1. p. 512. figura.

α. In lacubus Lapponiæ syluestris, ut Purkyaur & alibi.

β. Hæc præcedenti quoad faciem externam adeo similis est, ut quibus mox eandem esse plantam adferret; iudicium meum suspendo, ob defectum obseruationum. Sequentia autem distinctionem vigeor.

1. *Hæc* [38] ex humanæ profunditatis aqua euehitur & excrefcit.

*Illa* [37] in aquofis vix femipedalis perfiftit.

2. *Hæc* folia longiffima fuper aquam natantia exferit.

*Illa* vero erectis gaudet & breuibus foliis.

3. *Hæc*, fi fcirpus vel arundo, &c. adftet, amplectitur hæcæ plantas circumuoluendo folia fua.

*Illa* non item.

4. *Illi*us ariftæ glumis haud exiftunt longiores.

*Illi*us vero duplo longiores funt glumis.

5. *Hæc* nunquam a me obferuata in Succia, vbi

*Illa* copiofiffime pronafcitur.

### 39 ANTHOXANTHUM.

*Gramen anthoxanton fpicatum*. Bauh. hift. 2. p. 446.

*Gramen pratense, fpike flauefcente*. Bauh. pin. 3.

Rudb. clyf. 1. p. 24. f. 3.

α. In locis graminoſis paſſim obſeruatur.

β. Prima æſtate viride & ſuaucolens doret, circa finem Julii flauum & exſuccum perfiftit.

### 40. NARDUS<sup>r</sup> *fpike lineari*.

*Spartum noſtras paruum*. Lob. ic. 90.

*Gramen ſparteum junciſolium*. Bauh. pin. 5. Rudb.

clyf. 1. p. 39. f. 6. mala.

*Gramen ſparteum, capillaceo folio, minus, erectum,*

*Batauicum & Anglicum*, Morif. hift. 3. f. 8. t.

7. f. 8. opt.

*Lappbår* Luleñſibus. i. e. Crines Lapponum.

*Keffſkiagg* Smolandiſ. i. e. Borba ſenum.

α. In Alpibus & fyluis communis eſt.

β. Nomenclatura Luleñſis impoſita huic gramini deſumpta eſt a ſimilitudine, quæ intercedit folia copioſiſſime in hæcæ vndique prominentia atque arrectos circumquaque Lapponum capillos, quum vix vquam pectine deducant crines.

γ. Gra-

- γ. Gramen hoc scænimessoribus Nouaccolis infentissimum est, falcem, nisi peracuta sit, facile eludens.  
 δ. Nardi nomen huic gramini imposui, dum genere conuenit cum Nardo spuria Narbonensi Bauhini.

41. ARUNDO *vulgaris*. Bauh. hist. 2. p. 485.  
 Rudb. clyf. 1. p. 131. Frank. spec. 5. Lind.  
 Wikf. 4.

*Arundo vulgaris seu phragmites Dioscoridis*. Bauh.  
 pin. 17.

*Arundo*. Till. ab. 6.

- α. In aquosis Lapponiæ sylaestris sæpius sese offert, nullibi autem copiosiores huius proventus, quam in Ostrobothnia ad sinus maris, vidi.  
 β. Famosissimum istud & validissimum pratium Limmingense, quantum ex via videre licuit, arundine hæc totum tectum conspicebatur. Pratium hocce tribus Ostrobothniæ pretiosissimis naturæ donis adnumeratur, quæ sunt: Kemi piscatura Salmonum, Limmingense pratium & Norkyræ agri.  
 γ. Mulieres rusticæ huius Arundinis panicula pannos suos flauescente viridi colore tingunt.

42. ARUNDO *culmo ramoso*. \*

*Arundo sylvatica etior, panicula molli candida & serici modo lucenti*. Morf. hist. 3 p. 218. f. 8. t. 8. f. 2.

*Arundo vulgaris seu Calamagrostis*. Vaill. par. 16.

*Gramen arundinaceum panicula molli spadicea maius*.  
 Bauh. pin. 7.

*Gramen panicula arundinacea*. Rudb. clyf. 1. p. 16.

- α. In paludibus cæsposis Lapponiæ sæpius conspicitur.  
 β. Gramen hocce humanam altitudinem acquirit, & ramos ex alijs foliorum simplices promit, id quod in graminum familia rarum omnino est.  
 γ. Synonyma, opiuor, recte adposita sunt, licet cum libris & descriptionibus illud conferre non poterim,

periit enim in naufragio vna cum variis naturalibus aliis, nobis per flumina Lapponiæ descendentibus.

43. ARUNDO *foliorum lateribus connatis, acumine pungente.*\*

*Gramen sparteum spicatum, foliis mucronatis longioribus, vel spica secalina.* Bauh. pin. 5.

*Spartium spicatum oceanicum pungens.* Bauh. hist. 2. p. 511.

α. Ad littora maris Septentrionalis circa fines Alpium Lapponicarum, vbi Boream versus terminantur, rarius visa.

β. Locus eius natalis sæpius est in maritimis, semper etiam in glareosis læte exurgit, vbi latis suis caespitibus & valde confertis atque oblique spargentibus sese radicibus terram arenosam (distante natura) firmiorem reddit & colligit in aggeribus, ne tam facile diuellantur iniuria cæli.

γ. Naturam optime imitari norunt Belgæ, in tumulis suis arenosis hoc serentes, ne arena obruat adiacentia. Si aliquam œconomix curam experti lætarentur aliquando campi arenosi Lapponiæ, huius graminis notitia haud parum illis adterret utilitatis.

44. ARUNDO *culmo enodi, panicula contracta.*

*Gramen arundinaceum enode maius montanum.* Bauh. pin. 7.

α. In syluis inter lapides & frutices sæpius comparer.

β. Russici in Suecia culmo huius graminis longissimi & enodi fistulas suas tabacarias, ex nimio vsu repletas oleo, purgant; id quod Lapponi, fistula brevissima semper contento, cognitu minus necessarium est.

45. AGROSTIS *panicula tenuissima.*

*Gramen montanum, panicula spadicca delicatiore.* Bauh. pin. 3. prod. 12. Scheuch. hist. 124.

α. In



- α. In Alpibus vulgare est gramen.  
 β. Panicula huius est omnium tenuissima.
46. AGROSTIS *panicula inferne verticillatim laxa, superne contracta.*  
*Gramen segetum armense, panicula contracta pyramidalis.* Raj. hist. 1288. Scheuch. hist. 148.  
 α. Ad ripas lacuum, tempore autumnali, rufescens occurrit.  
 β. Panicula, dum floret, secundum verticillos explicatur horizontaliter patens; contracta superius, in eadem nondum florente.
47. AIRA *panicula spicata, pedicellis flosculis brevioribus.\**  
*Gramen alopecuro simile, cum pilis longiusculis in spica, Onocordon.* Bauh. hist. 2. p. 475.  
*Gramen phalaroides maius, seu Italicum.* Bauh. pin. 4.  
*Gramen phalaroides.* Lob. ic. 8.  
 α. In foliis Alpibus occurrit hæc species, nec infrequens ibidem est.  
 β. Character huius generis consistit in sequentibus:  
*Cal. Gluma biflora, bivalvis; valvulis ovato-lanceolatis, acutis, inæqualibus.*  
*Cor. Gluma bivalvis, calici similis, altera valvula aristatam ad basim vix duplo longiorem flore exferens.*  
*Sem. tecta.*
48. AIRA *panicula rara, calicibus albis.*  
*Gramen memorosum paniculis albis, capillaceo folio.*  
 Bauh. prod. 14. Moiss. hist. 3. p. 300. f. 8. t. 7. f. 9.  
*Gramen alpinum memorosum paniculatum, foliis angustissimis, locustis splendidibus aristatis.* Scheuch. hist. 218.  
 α. In nemoribus Alpium Lapponicarum commune est gramen. 49.

## 49. AIRA panicula rara, calicibus fuscis.

*Festuca acnacea alpina*, angustissimis junceis foliis, locustis parvis purpuro-argenteis splendidibus aristatis, in spicam collectis, petiolis tamen longis & tenuissimis insidentibus. Scheuch. alp. 455. f. 15.

*Gramen acnaceum paniculatum alpinum*, foliis capillaceis trenibus, locustis purpuro-argenteis splendidibus & aristatis. Scheuch. hist. 216.

α. Cum antecedenti vulgarissima est.

β. Panicula in hac magis contracta, calices præsertim ad basin atro-rubentes, locustæ angustiores, ac in præcedente.

## 50. AIRA panicula longissima tenui.

α. In paludibus frequens, longitudine corporis humani, panicula cubitali angusta, flexitur obsequio a vento curvata.

β. Duæ variationes huius obviæ fuere, quarum altera locustis niucis; altera fuscis, seu cæruleo-rufescentibus conspicua.

## 51. POA spiculis ovatis compressis muticis.

*Gramen pratense paniculatum maius*, latiore folio, non Theophrasti. Bauh. pin. 2.

*Gramen paniculatum maius.* Scheuch. hist. 177.

α. Per totam Lapponiam in maxima excrescit copia.

β. *Gramen alpinum paniculatum maius*, panicula speciosa variegata. Scheuch. hist. 186. t. 3. ubique in Alpibus nostris obivium, & quod pro varietate potius, quam distincta specie exhibemus; licet spicæ eius parvæ, magis coloratæ, & duplo maiores sint, quam in planta naturali.

## 52. POA spiculis ovato-oblongis, foliis subnatis.

*Gramen pratense paniculatum maius*, angustiore folio.

- lis.* Bauh. prod. 6. pin. 2. Scheuh. hist. 178.  
 α. Vbique proflat per Lapponiam antecedenti inter-  
 mixta.
53. POA *spiculis bifloris cordatis.*  
*Gramen marie borussorum.* Gottsch. pruff. 111. f. 26.  
*Gramen paniculatum odoratum.* Bauh. pin. 3.  
 α. Ad ripas fluuiorum per deserta Lapponiæ copiose occurrit.  
 β. Odoris suauitate vix cedit Milio (§. 35) descripto.
54. POA *spiculis subulatis, panicula rara contracta.*  
*Gramen nodosum pratense, panicula fusca nigricante.*  
 Rudb. elyf. 1. p. 7. f. 16.  
*Gramen paniculatum autumnale, panicula angustiore et viridi nigricante.* Tournef. inst. 521.  
*Gramen pratense serotinum, panicula longa purpurascente.* Morif. hist. 3. p. 201. f. 8. t. 5. f. 22.  
 α. In locis subhumidis, nec non in agris frequens.  
 β. Panicula sua angustissima nigro-cærulea ab omnibus aliis distinctissima est.
55. POA *spiculis ovato-angustis aristato-acuminatis.*  
*Gramen foliis junceis breuibus minus.* Bauh. pin. 5.  
*Gramen cristatum, radiculis nigricantibus.* Gottsch. pruff. 110. f. 2.  
*Gramen sparteum maritimum, spica cristata Upsalien-  
 sium.* Rudb. elyf. 1. p. 40. f. 13.  
 α. In syluis & Alpibus frequens est.
56. POA *spiculis ovato-angustis acutis, vniipara.*  
*Gramen sparteum alpinum, panicula spadiceo-viridi,*  
 uno

vno plerumque versu disposita. Scheuch. alp. 457.  
f. 20.

*Gramen paniculatum sparteum alpinum, panicula angusta spadiceo-viridi, proliferum.* Scheuch. hist. 213. t. 1. fig.

- α. In Alpibus nostris vulgatissima est.
- β. Loco feminum folia angusta, flore longiora protrudit, hinc instar oui in ipsa planta germinat, more animalium viuiparorum.
- γ. Vix vlla graminis paniculati species in Alpibus obuia fuit, quæ non aliquando floribus eiusmodi viuiparis lusillet.

## TRIGYNIA.

### 57. MONTIA. \*

*Montia aquatica minor.* Mich. gen. 18. t. 13.  
f. 2.

*Cameraria aruensis minor.* Dill. gill. 46.

*Cameraria seu Portulaca aruensis exigua Camerarii.*  
Rupp. jen. 1. p. 108.

*Portulaca aruensis.* Bauh. pin. 288.

*Alsinoides annua verna.* Vaill. par. t. 3. f. 4.

*Alsineformis paludosa tricarpus, floribus albis inapertis.* Pluk. Phyt. 7. f. 5.

*Alsine parua palustris tricoccus, portulacæ aquaticæ similis.* Raj. syn. 352.

- α. In locis muscosis ad scaturigines aquarum frigidarum per Lapponiæ deserta sæpius conspicitur, per Westrobothniam omnium vulgatissima est.
- β. Authores duplicem constituunt speciem, ego autem vnicam magnitudine mire ludentem obseruavi. Si vero altera semper gerat flores ex alis, vt hæc e sum-

summitate conspicuos, quemadmodum clarissimus  
 Michelius pingit, diuersa est; alias non.

- γ. Flos hic numero partium variat, vide C. G. 58.  
 δ. Nomen *Montia* retinemus (F. B. 238.) *Alfine* (F.  
 B. 214.) *Alfinoides* (F. B. 226.) sunt nomina erro-  
 nea. *Cameraria* excluditur, quoniam hoc aliud in-  
 dicat genus (F. B. 216), a Plumiero dudum con-  
 stitutum (F. B. 218), quod si erroneam demonstra-  
 ri potest, male impositum erit nomen *Montia*; al-  
 ias non.

CLAS.

## CLASSIS IV.

## TETRANDRIA.

## MONOGYNIA.

58. APARINE *palustris minor parisiensis*, flore albo Tournef. inst. 114.

*Mollugo minor*. Rudb. cat. 28. hort. 75.

- α. Ubique ad ripas fluuiorum per totam Lapponiam syluestrem reperitur.
- β. Caulis huic tenuis, vndique diffusus, ramosissimus; Folia lineari-lanceolata, rigida, vix scabra, acumine terminata; plura, quam quatuor, ad genicula verticillatim posita: Semina vix adhærent villis vcinatis.

59. GALIUM *caulibus diffusis, foliis quaternis verticillatis*.

*Gallium palustre album*. Bauh. pin. 335.

*Asperula quadrifolia palustris*. Rupp. jen. 1. p. 6.

*Cruciata palustris alba*. Tournef. inst. 115.

*Mollugo maior*. Rudb. cat. 28. hort. 75.

- α. Ad ripas fluuiorum & riuiorum Lapponiæ syluestris sæpius prodit.
- β. *Ruppus* retulit hanc plantam ad *Asperulas* (C. G. 66.), cum autem corolla tubo illo cylindræo destituatur, ab iis distingui debet (F. B. 171).

Tour-

*Tournefortius* proprium ei assignat genus *Cruciatae*, desumens characterem e foliis, cum in fructificatione notam nullam, quæ eam a *Galio* distingueret, reperire posset; quod vero repugnat omni certitudini, omni theoriæ in Botanicis receptæ. (F. B. 159. 164.)

*Rajus* Molluginis genus, a *Galio* distinctum voluit, ad quod antecedens & sequens planta amandari posset; cum autem nec istud e fructificationis certo principio, sed a sola facie externa desumptum sit, illud haud admittere debemus.

*Nos* itaque plantam hanc ad *Galium* referimus, licet Molluginis istud Rajanum genus facie a Gallis videatur satis diuersum, donec demonstratum sit contrarium.

60. GALIUM caule erecto, foliis quaternis verticillatis lanceolatis trineruis.

*Gallium album*. Lind. wikt. 15.

*Gallium album quadrifolium erectum*. Cels. upf. 22.

*Gallion flore albo*. Rudb. cat. 17. hort. 45. Till. ab. 30.

*Mollugo montana erecta quadrifolia*. Raj. syn. 224.

*Cruciata glabra, folio nervoso rigido, bacca gemella sicca hispida, flore lacteo*. Boerh. lugd. 1. p. 148.

*Rubia pratensis leuis, acuto folio*. Bauh. pin. 333. prod. 145.

*Rubia erecta quadrifolia*. Bauh. hist. 3. p. 716.

*Mastara*. Finnonibus.

• In Lapponia rarissima est planta; per totam Sueciam vero vulgarissima.

• Corolla floris plana (non vero tubulata) est; fructus villis erectis hispidus, non vero vncinatus aut adhærens, testus cortice coriaceo, tamen bacca cum Clarissimo Boerhaavio dici debet fructus, quoniam pulpa mollis differt tantum gradu a duriori.

• Nomen C. Bauhini loc. cit. genuinum esse huius synonymon, a Bursero in herbario edocti sumus

C

• Radi-

3. Radices sunt filiformes & rubræ, quibus mulierculæ Finlandiæ lanas & e lanis confecta tingunt.

61. *GALIUM caule erecto, foliis plurimis verticillatis linearibus.*

*Gallium luteum.* Bauh. pin. 335.

*Gallium flore citrino luteo.* Frank. spec. 15.

*Gallium.* Till. ic. 72.

*Gallion flore luteo.* Rudb. cat. 17. hort. 45. Till. ab. 30. Lind. wikt. 15.

a. Planta hæc, quantumvis per Sueciam sit omnium vulgarissima, in superiori tamen eius parte adeo rara est, ut modo unquam in cœmeterio Kemensi, & alteram admodum parvam in Lapponia Lulensi ad marginem agelli cuiusdam reperire licuerit.

β. Galium dixere veteres α γάλα, quod lac coagulet, hinc cum simplici λ potius, quam duplici scribimus.

γ. Odor florum huius speciei, ut & totius generis singularis est & fragrantissimus; flores tamen huius plantæ debiliores sunt, quam in præcedentibus.

62. *PLANTAGO scapo spicato, foliis ovatis.* \*

*Plantago latifolia sinuata.* Bauh. pin. 189.

*Plantago maior latifolia.* Frank. spec. 23.

*Plantago maxima.* Rudb. cat. 33. hort. 89. Lind. wikt. 29.

*Plantago.* Till. ic. 94.

a. *Plantago latifolia glabra minor.* Bauh. pin. 189.

*Plantago latifolia minor.* Lind. wikt. 29.

β. In pinguioribus sylvestribus, inque locis casis Lapponum proximis & circumiacentibus, stercore rangeliferino saturatis, interdum nascitur.

γ. Mire variat hæc species, quoad magnitudinem: vidimus enim perfectam plantam vix breuiorem, vidimus etiam eandem speciem, cuius caulis habuit hu-

hu-



humanam altitudinem; prior in petrosis & aridis nascebatur, posterior in pinguibus spongiosis locis; species tamen non magis differunt, quam altus Helfingus & humilis Lappo, quam giganteus Cajanus & Pygmæus Annel. Hinc plantago minor (\*) ab hac planta separari non debet.

2. Folia in hac planta, dum pumilis deprehenditur, integerrima existunt; quando vero ad maiorem surgit altitudinem, ferrata sunt, ferraturis distantibus & a se inuicem remotis.

63. PLANTAGO *scapo spicato, foliis linearibus subtus conuexis.*

*Plantago maritima maior tenuifolia.* Tournef. inst. 127.

*Coronopus maritimus maior.* Bauh. pin. 190.

*Coronopus maritimus noster.* Bauh. hist. 3. p. 511.

*Coronopus marinus.* Rudb. hort. 33.

- a. *Plantago maritima maior tenuifolia punctata.* Celsi upl. 36.

*Plantago marina.* Lob. obs. 163.

- β. Ad littora maris Finmarkiæ adjacentis vulgarissima est.

- γ. Folia superne punctis nigris, Orchidis instar, sæpius conspiciuntur notata (\*).

64. PLANTAGO *scapo uniflora.\**

*Plantago palustris, gramineo folio, membranosis parisiensis.* Tournef. inst. 128.

*Caryophyllus marinus pumilio reptans.* Mart. burf. 507.

*Gramen junceum minus, capitulis longissimis filamentis donatis.* Morif. hist. 3. p. 230. f. 8. t. 9. f. ult. optima.

*Gramen junceum seu Holosteum minimum palustre; capitulis quatuor longissimis filamentis donatis.*

C 2

Pluken.

- Plukn. phyt. 35. f. 2. opt. Rudb. clyf. 1. p. 46. f. 1. transposita.
- «. Cum antecedenti, sed parcius occurrit. In Suecia etiam satis rara est; vidimus illam tantummodo in Smolandia ad templum Stenbrohultense, in Sudermannia ad acidulas Wiksbergenfes, in Uplandia ad littora nonnulla lacus eiusdem Mælaren.
- ♣. Singularis est hæcce plantaginis species, utpote quæ vnico modo gaudet flore, cum in reliquis speciebus nobis notis semper plures collocentur in eodem scapo. Hinc nomen specificum nostrum reliquis præferemus, Tournefortii enim *palustris* (F. B. 264.) *gramineu folio* (F. B. 261.) *monanthos* (F. B. 295.) *Parisiensis* (F. B. 264.) nimis longum est. (F. B. 292. 291.)
- γ. Corollæ laciniæ depressæ; filamenta quatuor omnium longissima, styloque longiora, in plantaginis genere notam essentialem constituunt.

65. CORNUS herbacea. \* Tab. V. fig. 3.  
*Cornus pumila herbacea*, *Chamaperichlymenum dicta*.  
 Dill. elth. 108. t. 91. fig. opt.  
*Ossea altera Suecorum*. Rudb. fil. in Tabulis pictis.  
*Herba paris flore magno polycoccus edulis*. Rudb. it.  
 11.  
*Mesomora alba*, *baccis in corymbo rubris*. Rudb. Lapp.  
 98.  
*Chamaperichlymenum*. Ger. emac. 1113. Park. theatr.  
 1461. Raj. hist. 1. p. 658. syn. 261.  
*Chamaperichlymenum prutenicum*. Clus. pan. 88.  
*Chamaperichlymenum tenerius aliud*. Clus. hist. 60.  
*Perichlymeno accedens planta monanthos nostras*. Morif. hist. 3. p. 535.  
*Perichlymenum tertium minus*. Tabern. hist. 2. p. 1299.  
*Perichlymenum paruum prutenicum Clusii*. Bauh. hist. 2. p. 103.

Peri-

*Periclymenum humile*. Bauh. pin. 302.

*Periclymenum humile noruegicum*. Bauh. pin. 302.

Buxb. A. R. 3. p. 271. obseru.

*Alfine baccifera Suecorum*. Frank. spec. 3. Rudd.  
bort. 5. Brøn. goth. 4.

*Alfine baccifera*. Lind. wikk. 2.

*Hoensebar & Smoerbar*. Succis.

*Hoensebar*. Smolandis.

- α. Locus huius plantæ natalis vniuersa est Lapponia, in Alpihus scilicet reperitur sæpius inter saliceta, in desertis eam nemora solo spongioso gaudentia frequenter exhibere vidi. In Smolandia ad templum Stenbrohultense, in Noruegia vbique, præsertim in Finmarkia; In Norlandia omni, vt in Gestricia, Helingia, Medelpadia, Angermannia, Westrobothnia, Ottrobothnia & Finlandia vulgaris est. Nullibi autem illam per totum terrarum orbem, nisi in septentrione nostro, & quidem in Westrobothnia, existere, non sine causa dicimus. Cum itaque in summo septentrione primario crescat, & frigidissima calidis locis præferat, breuem eius adumbrationem dabo.
- β. *Descriptio plantæ nostræ hæc est.*

*Radix* filiformis, repens, perennis, lignosa.

*Caulis* simplex, integer, rectus, tetragonus, glaber, vix spithameus, quinque vel sex internodiis distinctus.

*Folia* ovata, integerrima, apice fere acuta, glabra vtrique, quinque nervis instructa, erecto-patula, sessilia, opposita, longitudine vltimi articuli pollicis, latitudine eiusdem pollicis; quorum maxima ad exortum pedunculi posita, inferiora vero, quo propiora radici, eo minora.

Florum *Vmbella* vnica pedunculo ex apice caulis descripti egresso infidet, cuius

*Innolucrum* tetraphyllum, maximum, foliolis, ovatis, concavis, obtuse acutis, patentibus, niueis, deciduis, æqualiter longis; duobus vero interioribus, oppositis angustioribus.

*Flosculi* sedecim ad triginta duos numerantur, inuolucro breuiiores, pediculis breuissimis intra inuolucrum adfixi, quorum *Perianthium* minimum, quadridentatum, persistens, germen oblongiusculum coronans. *Corolla* petalis quatuor, nigris, æqualibus, planis, oblongis, acutis, parvis. *Stamina* quatuor, alba, erecta, longitudine corollæ. *Pistilli germen* nigricans; *stylus* longitudine staminum, simplex, uiger; *Stigma* simplex.

*Rami* duo oppositi, eodem tempore, quo florum umbella, ad basin pedunculi prodeunt, singuli ex singula ala foliorum ultimæ scilicet oppositionis, simplices, longitudine fere caulis. Vid. Tab. V. fig. 3. lit. d. d.

*Folia ramorum* antecedentibus simillima, sed paulo angustiora maximis.

*Fructus* pedunculo sensim protracto, ad dimidium breuiori ramis, insidet, inuolucro deciduo parum inclinatus, consistens baccis plurimis in corymbum digestis, quarum singulæ sunt

*Drupa* globosæ, magnæ, nudæ, calice vix manifesto notatæ, rubræ, pulpa alba aquosa leuiter dulci refertæ

*Semen* est Nucleus cordatus bilocularis.

¶ *Figuram* plantæ

*Fructum ferentis* dedit primus Clusius in pannonicis, quam suam sibi fecit deinde descriptorum vulgus.

*Florentis* autem exhibuit primus Clariss. ROBERG, (Professor Medicinæ in Academia Upsaliensi Celeberrimus) in Disp. de Græscæa. Post eum optimam exhibuit excellentissimus Botanicus DD. Dillenius in Horto Elthamensi.

Quam autem nos solumus, illa exhibet plantam in primis pubertatis suæ diebus lectam (Tab. V. f. 3 lit. a), quæ deinde excrescit, antequam defloreat, ad eandem magnitudinem, qua a D. Dillenio

pio

nio repræsentatur, cadente autem flore fructum fert, qualem lit. b. demonstrat.

3. *Attributa singularia huius plantæ plurima sunt.*  
Ex. gr.

*Ramis* duobus tantum, iisque simplicibus instrui plantam, singulare est in omnibus mihi notis. Non tamen nego, quod duorum aliorum rudimenta inferius, inque alis proximæ oppositionis foliorum latuisse, nunquam tamen proditisse, observauerim. *Sterilem* vero plantam nullos ramos producere, mirum est.

*Folia* ubique opposita esse: quatuor autem apicem caulis, ubi sterilis est planta; vel apices ramorum, ubi fertilis, coronare; singulare est.

*Involucrum* esse niveæ albedinis, flosculis autem (exceptis staminibus) omnino nigris, rarum est; communiter enim petala calice coloratiora esse solent & petala nigra sunt omnium rarissima.

*Umbella* singulos radios in flore simplices esse, ex eadem basi communis receptaculi exsertos, absoluta vero florescentia in corymbum, mira metamorphosi, transmutatos, notabile est.

*Plenos* flores a petalis componi, commune est in plurimis plantarum familiaribus; perianthium florem plenum constituere in paucissimis adnotauimus (ut *Caryophyllo* Sinensi dicto); involucrum autem plenitudinem efficere, vix audiui vquam. In hac autem planta florem sæpius plenum in Westrobothnia legi, qui tum sæpius, foliorum instar, viridis, crassus & persistens erat.

*Officulum* biloculare esse, vt in *Xanthio*, *Cordia* &c. in Corno quoque notabile est; alterum autem officuli; loculamentum vacuum, alterum vero nucleo sæctum notasse curiosum est; ex centum enim officulis, vna vice dissecatis, duo tantummodo vtraque cavitare prægnantia observavi, reliquis omnibus in alterutra vacuis. Ideo ex vno semine vnicam plantam communiter provenire, necesse

cessè est, quod etiam de Xanthio adnotauit Rupp-  
pius. vide Tab. V. fig. 3 lit. c.

*Folii* circa autumnum decidere ad modum arborum,  
licet caulis minime lignosus sit, & paulo post  
pereat, in herbis notatu dignum.

1. *Periclymenum humile flore flori innato* Kyllingii in  
A. D. 2 p. 346. est huius plantæ variatio flore pro-  
lifero, quam non semel in Finmarkia legi.
2. *Pyrola alfines flore Brasiliæna.* Bauh. pin. 191. prod.  
100. in Herbario Burseri adeo similis est huic, ac  
ouum ouo; excepto inuolucro, illius luteo, no-  
stræ albo; hinc easdem, vt species, coniungere  
non audeo, albus enim color raro mutatur in fla-  
uum; & forte aliæ adhuc essent notæ in loco na-  
tali potissimum conspectui obuiæ. Forasan eadem  
est cum illa, quam depinxit Pluk. phyt. 26. f. 3.
3. *Species* nostra differt ab Europæis congeneribus no-  
tissimis in hisce potissimum, quod
  - a. sit herba, reliquæ arbores;
  - b. *Umbellam* obtinet vnicam;
  - c. *Inuolucro* gaudeat flosculis duplo longiori.  
Conuenit autem cum congeneribus arboribus
    - a. *Caule* tetragono articulato;
    - b. *Foliis* oppositis, ouatis, nervosis, deciduis;
    - c. *Ramis* oppositis, tetragonis;
    - d. *Tempore florendi*, sic vt primum folia erumpere  
incipiant;
    - e. *Solo natali* succoso, umbroso, pingui.
4. *Floret*, quamprimum e terræ sinu progeminat, in  
Smolandia scilicet primo Maji, in Westrobothnia  
circa finem Iunii, in Alpibus lapponicis ad finem  
Iulii. Per Westrobothniam iter facientes Cornum  
hanc niuea sua inuolucrorum albedine florentem va-  
stissimas tegere sylvas & nemora iucundo spectaculo  
admirabamur summopere.
5. *Morisonus* plantam nostram ad *Bacciferas* §. *semini-  
bus pluribus* refert, cum nostra vnico tantum gau-  
deat officulo.

*Rajus*

*Rajus* florem unicam huic plantæ tribuit, nisi vero florem aggregatum intellexerit, involucrium certe pro corolla sumit.

*Rhinus* Cornum refert ad *Tetrapetalos simplices*, & quidem ex sancita methodi suæ lege satis bene; hæc autem planta secundum adsumta eius principia ad flores *compositos ex regularibus tetrapetalis in ambitu*, & *tetrapetalis in medio* pertinet.

*Tournefortius* & alii Cornum ad *arbores* referunt, hæc autem herba est.

Hinc ut et ex infinitis aliis liquet, quid sentiendum sit de diuisione ista receptissima plantarum, in herbas & arbores, & an tanti sit, quanti illam fecere; & cur Plumierus, sectator accuratissimus Tournefortii, in hac re sere sola ab eo recesserit; nec non quod in calidioribus locis plures species arborescentes in singulo genere reperiantur, quam in Europæis frigidioribus.

¶ *Vfus* Baccarum parcior est, communiter enim ab incolis negligitur, nisi puerorum palatis ardeat; noxias tamen, ut putarunt veteres, esse baccas huius speciei omnino nego; vidi enim pueros, qui tres quatuorue pintas baccarum harum adsumerunt sine incommodo; adhæc nec sapor, nec genus, nec principia constitutiva, nec obseruationes eas venenatas pronunciant. Viris minus placent baccæ, cum aquosæ & dulces sint, his enim acria & solidiora ut præbeas, necesse est.

CONUALLARIÆ *speciem* 113. vide sub Hexandria Monogynia.

66. ALCHEMILLA *foliis simplicibus.*

*Alchimilla vulgaris.* Bauh. pin. 319.

*Alchimilla sive pes leonis.* Rudd. vall. 2.

*Alchimilla.* Dod. pempt. 140. Frank. spec. 2. Rudd. hort. 3. Till. ab. 2. ic. 38. Lind. wikk. 2.

¶ *Alchimilla perennis viridis minor.* Moris. hist. 1. p.

42 TETRANDRIA. MONOGYNIA.

*Alchimilla minor.* Tournef. inst. 503.

β. *Alchimilla perennis viridis maior, foliis ex luteo viridentibus.* Moris. hist. 2. p. 195.

*Alchimilla alpina procumbens minor.* Pluk. phyt. 240. f. 1.

γ. In desertis ficcioribus & graminosis Lapponiæ reperitur.

δ. Ex hac planta etiam duas (α. β.) distinctas species conficiunt Botanici recentiores, quæ tantummodo variationes sunt. Prior (α) est planta naturalissima, erectior, villosa & viridis. Posterior (β) autem caule procumbente rufescente, foliis glabris flavescentibus; hæc tamen variationes a solo loco, a sola naturali cultura oriuntur, nam in locis spongiosis pinguibus & graminosis ubique reperitur prior (α); In montosis, glareosis, ficcioribus, calidioribus & exfuccis posterior (β).

ε. Canonem istum Botanicum, Nullum dari stylum, qui non e medio floris, ex medio embryone, qui medium floris occupat, oriatur, cuique tyroninosissimum. Dill. respons. ad Riv. 6. fere per totum regnum vegetabile obtinere, solo hocce excepto genere, cui accedit Aphanes & Icosandria polygynia cum Zibaldia, intelleximus: In omni enim Alchemilla inferitur stylus basi germinis & deinde iuxta latus eiusdem erectus ascendit.

67. **ALCHEMILLA** foliis digitatis.

α. *Alchimilla alpina quinquefolia.* Bauh. pin. 320. Scheuch. alp. 29.

*Alchimilla alpina minor.* Tournef. inst. 508.

β. *Alchimilla alpina, quinquefolii folio subtus argenteo.* Tournef. inst. 508.

*Tormentilla alpina, folio sericeo.* Bauh. pin. 326.

*Pentaphyllum seu potius Heptaphyllum argenteum, flore muscoso.* Bauh. hist. 2. p. 598.

γ. In Alpibus frequentissime, in sylvis nunquam videtur. δ. Etiam



7. Etiam ex hac vnica duas species (a. ß.) confece-  
cerunt nonnulli, quarum prior (a.) folia radicalia  
caulinis minora; contra vero posterior (ß.) inuer-  
se folia radicalia caulinis maiora exhibet, vti etiam  
tota planta maior, sed huius differentiæ causæ iti-  
dem a loco deriuantur; cum enim in Alpibus tem-  
pore vernali frigido excrescant folia radicalia, a fri-  
gore coercita, permanent minora (a.); Si autem cu-  
ræ hortulani committitur, maiora excrescunt folia  
radicalia contra frigidi cæli iniurias munita, & sæpe  
septem luxuriant foliis (ß).
8. Vidi Holmiæ Hortulanos plantam hanc in fistilibus  
per totam hyemen in hybernaculis a frigore defensam  
conseruasse; qui vero locum natalem considerat,  
eam prope Holmiam frigore non perituram, faci-  
le credet.

## DIGYNIA.

GENTIANÆ speciem §. 94. vide sub Pentan-  
dria Digynia.

## TETRAGYNIA.

68. POTAMOGETON foliis oblongo-ovatis na-  
tantibus. \*
- Potamogeton rotundifolium.* Bauh. pin. 193. Lind-  
wikf. 30.
- Potamogeton.* Fuchf. hist. 651. fig. optima.
- a. In fluuiis Lapponiæ fyluestris passim occurrit.
- ß. Hæc est vnica species, quam noui, cuius folia aqua-  
rum

rum superficiæ innatant, Nymphææ ad instar.

7. Si crescat in loco, qui per æstatem exsiccatur, mire mutat faciem & erecta, vt plantago parua, ex-crescit.

69. *POTAMOGETON foliis cordatis amplexi-caulibus.*

*Potamogeton rotundifolium alterum.* Go tsch. pruss. 205. f. 65. bona.

*Potamogeton persulcatum.* Raj. syn. 149.

- a. Cum antecedenti, rarius licet, vti in fluuio margaritifero Calatz elfwen dicto, conspiciebatur.

70. *POTAMOGETON gramineum latiusculum, foliis & ramificationibus dense stipatis.*

Raj. syn. 149. t. 4. f. 3.

- a. In fluuiis passim, præsertim in minoribus.

CLASSIS V.

PENTANDRIA.

MONOGYNIA.

71. PERSICARIA *mitis*. Bauh. hist. 3. p. 779.  
*Persicaria mitis maculosa* & *non maculosa*. Bauh. pin.  
 101.

*Persicaria mitis maculosa*. Frank. spec. 23.

*Persicaria maculosa*. Rudb. cat. 23. hort. 87. Lind:  
 wikf. 20.

4. In agris Nouaccolarum Lapponiæ, cerealibus im-  
 mixta, cum feminibus eo allata, occurrit; locus  
 eius natalis vero proprie non est in Lapponia.

8. Variat foliorum disco maculato & non maculato,  
 species hæc vnica. Variat etiam spicis albis & ru-  
 bris, tamen eadem est.

7. Sexus partes in hocce genere numero diuerso, in  
 distinctis speciebus, sese offerunt: Hæc enim stami-  
 na sex & pistilla duo; *Persicaria vrens* dicta, stami-  
 na sex & pistillum bifidum; *Persicaria foliis nicotia-  
 ne* nota, stamina octo & pistilla tria sæpius profert.  
 Hinc facile crederem florem vltimæ speciei maxime  
 naturalem esse, confirmante id seminis figura, &  
 summa eius, quoad faciem externam, conuenientia  
 cum Bistorta, Helxine, Polygono in O&andriatri-  
 gynia exhibitis.

72. *GLAUX* foliis elliptico-oblongis.

*Glaux maritima* Bauh. pin. 215. Rudb. hort. 47. Till.  
ab. 31. ic. 137.

*Alfane bifolia fructu coriandri, radice geniculata.*  
Gottsch. pruss. 13. fig. 3.

- u. Ad littora maris septentrionalis, quæ Alpes lapponicas terminant, reperitur; copiosior tamen ad littora finis Bothnici.

73. *LITHOSPERMUM armense, radice rubra.*  
Bauh. pin. 258.

*Buglossum armense annuum, lithospermi folio.* Tournef. inst. 134.

*Anchusa angustifolia procumbens, lithospermi facie.*  
Boerh. lugd. 1. p. 189.

*Echioides flore albo.* Riv. mon. 10.

- u. In agris Nouaccolarum vidi aliquoties plantam hanc cum segete casu satam, num autem ad maturitatem hic perveniat, numue semina frigus brumale perferre possint, me latet.
- β. Rationem video nullam, cur maxima Botanicorum pars hanc e Lithospermi genere excludere audeat, eadem enim & facies & fructificatio, nisi a colore seminum distinguere velint.
- γ. In itinere observavi puellas elegantissimas per Norlandiam, præsertim autem per Helsingiam, radices recentes, leuiter lotas, adhibere loco cosmetici, sic faciem pingentes grato rubore, ut rosarum amœnissimo aspectui vix cedens illarum vultus procorum oculos in se conuertat teneatque defixos, qui fucus lapponicarum visguncularum faciem, fuliginem fere, (rarius pice liquida lacte mixta inunctam, præcipue apud Nouaccolas, ne culices deuantent integram), inquinat nunquam.

74. MYOSOTIS *hirsuta arvensis maior*. Dill. gif. 55.

*Myosotis minor arvensis*. Rupp. jen. 1. p. 11.

*Lithospermum arvense minus*. Tournef. inst. 137.

*Heliotropium minus angustifolium arvense seu hirsutum*. Boerh. lugd. 1. p. 190.

*Echium scorpioides arvense*. Bauh. pin. 254. Lind. wikt. 11.

*Echium scorpioides*. Till. ab. 24. ic. 22.

*Echium vulgare, flore caruleo*. Rudb. cat. 15. vall. 12. hort. 37.

• In Lapponia Umenſi rarius illam obſeruavi.

75. MYOSOTIS *glabra pratensis*. Dill. gif. 67.

*Myosotis palustris maior*. Rupp. jen. 1. p. 9.

*Lithospermum palustre minus, flore caruleo*. Tournef. inst. 137.

*Heliotropium minus angustifolium palustre, seu glabrum*. Boerh. lugd. 1. p. 190.

*Echium scorpioides palustre*. Bauh. pin. 254.

• In Lapponia, tam deferta, quam alpina floret mense Julio.

• Quæro, numne hæc ſpecie conueniat cum antecedenti planta & tantummodo ſit variatio a loco aquoſo & ſuccoſo producta, qui plantæ magnitudinem auget, hirsutiem deſtrueret, & corollam expanderet? Ita a priori facile videretur! qui vero hæc certo determinate cupit, conſulat effectus culturæ.

• Genus hoc a Knautio fil. Scorpiurus dictum, dato autem a Cl. Dillenio perfectiori charactere vocatum fuit Myosotis, & in locum Myosotidis Ceraſtii nomen hocce introductum, ſuperſuo itaque facto Scorpiuri nomine vtor ad deſignandum Scorpioidis Tournef. ſeu Campoidis Rivini genus (F. B. 226), cum ſiliqua repræſentet formam caudæ ſcorpionis conuolutæ.

## 76. ASPERUGO. \*

*Asperugo vulgaris*. Tournef. inst. 135.*Buglossum sylvestre caulis procumbentibus*. Bauh. pin. 257.*Alysson echioides germanorum*. Rudb. hort. 5. Till. ab. 3.*Alysson germanorum*. Frank. spec. 3.*Aparine maior*. Lind. wikl.

α. In Lapponiæ desertis, præsertim ad casus Lapponum, non infrequenter observatur.

β. Cum vnica modo species huius generis mihi nota sit, differentiam adponere inutilis esset vanitas; quis enim distinctionem facere posset, inter aliquod existens, & aliquod incognitum, vbi nulla datur idea rei distinguendis. (F. B. 293.)

77. LYCOPSIS *foliis lanceolatis, calicibus fructuum erectis.**Echioides*. Riv. mon. 10. Dill. app. 100.*Buglossum sylvestre minus*. Bauh. pin. 257. Tournef. inst. 134.*Buglossum arvense echioides minus*. Frank. spec. 7.*Borrago sylvestris echioides, flore caruleo*. Rudb. car. 7. hort. 17. Till. ab. 10.

α. In agris Nouaccolarum Lapponiæ copiose prouenit.

β. Essentialis huius generis character lepide in tubo corollæ incuruo consistit. Vide C. G. 106. Dill. app. tab. 3.

γ. *Echioidis* nomen nolo (F. B. 226), cuius locum potius occupet superfluum quoddam, inque hac familia semper synonymon, nec certa sede ante hac fixum *Lycopsis* dictum. (F. B. 242.)

78. ANDROSACE *calice fructus paruo.**Androsace montana, flore minore*. Buxb. A. R.*Androsace vulgaris latifolia annua*. Cels. upf 10.*Alsine minor, Androsacis alterius Matthioli facie*.

Bauh. pin. 251. prod. 113.

Alsi-

*Alfina verna*, *Androsaces capitulis*. Bauh. pin. 251.  
prod. 118.

*Alfina affinis*, *Androsace dicta minor*. Bauh. pin. ibidem.

- α. Plantam hanc in Lapponia rarissime, in Alpibus bistantum vidi.
- β. Quantum ex descriptionibus & Burseri Herbario colligere licet, videtur Bauhinum eandem plantam ter in pinace descripsisse.

79. PRIMULA floribus erectis fastigiatis.

*Primula veris rubro flore*. Tournef. inlt. 124.

*Primula veris flore purpureo*. Rudb. cat. 34.

*Primula veris umbellifera minor flore purpureo*. Rudb. hort. 93.

*Verbasculum umbellatum alpinum minus*. Bauh. pin. 242.

*Cæsar inter herbas, aut Regulus*. Siml. alp. 130.

- α. Hæc primula, quæ per campos Scanenses, Uplandiæque prata primo vere transeuntium oculos fulgenti florum suorum purpura in se conuertit, non prodibat in conspectum per totum iter, nisi postquam Alpès lapponicas conscenderem, vbi parcissime proueniens floribus duobus tribusue modo instruebatur, iisque admodum pallidis, adeo vt in Alpibus lapponicis nec mereatur nomen Cæsaris, nec Reguli: Caulis tamen plantæ hic locorum ad spithamæ vnus longitudinem & ultra adscendebat; id quod vix alibi in Suecia obseruare licet.
- β. Quod *Primula veris* & *Auricula* vrsi eiusdem sint generis plantæ, docet conuenientia omnium partium fructificationis, præterquam quod fructus in altera breuior, in altera vero oblongus magis reperitur; & quod limbus corollæ in altera sit turbinatus, in altera vero planus, in alia specie concauus: Sed hæ notæ in omnibus speciebus distinctis differunt, hinc vt specificæ, non vero vt genericæ considerari debent.

D

γ. Con-

- v. Coniunctis generibus hisce duobus (♂), nomina ambo excludo, ne quis sub alterutro retento nomine unam modo ex iis intelligat plantam, cum præterea ambo per se erronea sint. (F. B. 221.) Ne vero nimis nouum in antiqua planta nomen fingam, *Primula* vocabulum, excluso veris epitheto, retineo, (F. B. 242.)

80. *MENYANTHES foliis ternatis.* \*

*Menyanthes palustre latifolium (& angustifolium) triphyllum.* Tournef. inst. 117.

*Acopa.* Morif. hist. 3. f. 15. t. 2.

*Trifolium palustre.* Bauh. pin. 327.

*Trifolium aquaticum.* Frank. spec. 29. Lind. wlkf. 38.

*Trifolium fibrinum.* Till. ab. 66. ic. 157.

*Boskaps-Missne.* Westrobothniensibus.

- u. In paludosis deserti locis sæpius, in Alpibus lapponicis rarius, in Westrobothnia autem omnium copiosissime crescit.
- β. Rationem sufficientem video nullam, ob quam *Nymphoidem* Tournef. ab hocce genere distinguant, ne quidem ullam a facie externa; cum illam Americanam foliis *Nymphææ* genuinam *Menyanthis* esse speciem, dubitet nemo.
- v. Nouaccolæ in Lapponia, vt & Westrobothnienses radices huius plantæ in tiuulis copiose pronatas efodiunt, easque pecoribus in penuria fœni ac pabuli exhibent, quæ easdem consumunt totas.
- δ. Sic vrgente annonæ scæuitia radices siccitas puluerifatasque miscet cum parua quantitate farinæ cerealium, & inde conficit miserum Nouaccolarum vulgus panem, qui admodum amarus est & detestabilis; modum, quo panem hunc conficiunt, pete ex Elfwingi diss. de *Trifolio* aquatico. Aboæ habita, licet ille *Menyanthen* pro *Calla* habuerit; quam vide sub *Gynandria polyandria.*

s. Ru-



4. Rustici quamplurimi per Westrogothiam folia huius plantæ amara, deficientibus conis Lupuli (Humuli), pro conficienda cereuita adhibent, quod balsamandi artificium æque ab acefcentia defendit, ac vixquam Lupulus vel amara Gentianella, (vid. *Bromelins in Lupulologia*), cum amara omnia alcalina & acidis contraria sint.

5. Bartholinus, Sim. Paulli & alii plurima de scorbuto septentrionalium a frigore, deque copia plantarum antiscorbuticarum in regionibus hyperboreis exclamarunt, inter quas huic plantæ locum fere primum concedunt. Adsevero tamen, me nullum vnquam in tanto Lapponum numero, qui Laponiam inhabitant, scorbuto obnoxium, vidisse, vel audivisse, licet in climate omnium frigidissimo habitent, licet nullum vegetabile pro cibo ordinatio, ne quidem panem, vnquam adsument. Contra vero populos vndique adiacentes nullo morbo frequentius, quam scorbuto laborantes vidi. Rationem alio in loco reddere animus est.

81. *LYSIMACHIA* foliis lanceolatis, caule corymbo terminato.

*Lysimachia lutea maior.* Bauh. pin. 245. Lind. wikt. 22.

*Lysimachia lutea vulgaris.* Rudb. cat. 26.

*Lysimachia lut. vulg. perennis.* Rudb. hort. 69.

*Lysimachia vulgaris lutea spicata.* Till. ab. 41.

*Lysimachia.* Till. ic. 125.

*Nummularia erecta Rivini.* Rupp. jen. 1. p. 18.

■ In desertis, iuxta fluuios, aliquando in conspectum prodit.

β. *Rivinus* & *Ruppis* nomen *Lysimachia*, quod antiquissimum (F. B. 241.), a Rege, plantarum amatore (F. B. 237.), citra notam scientiæ impositum (F. B. 239.), adeoque optimum, male expungere tentarunt; inque locum eius *Nummularia* vocabu-

D 2 lum,

lum, quod peius est (F. B. 231. 234.) & contraria (F. B. 232.) nititur metaphora, subtiliterunt.

82. **LYSIMACHIA** *ex alis foliorum thyrsifera.* \*

*Lysimachia bifolia*, flore globofo luteo. Bauh. pin. 246.

*Lysimachia in alis foliorum florens*, Lind. wikt. 22.

*Lysimachia salicaria*. Rudb. cat. 26. hort. 69. Till. ab. 41.

a. Ad rivulos in desertis Lapponiæ passim.

β. Corolla huius plantæ fere ad basin usque diuisa est, ut vix conspicuo vngue cohæreat.

83. **CAMPANULA** *foliis radicalibus reniformibus, caulinis linearibus.*

*Campanula minor*. Till. ab. 12.

*Campanula minor rotundifolia* Lind. wikt. 6.

*Campanula minor rotundifolia vulgaris*. Bauh. pin.

93.

*Campanula minor rotundifolia vulgaris, flore caruleo*.  
Tournef. inst. 111.

*Campanula minima, flore caruleo*. Rudb. cat. 9. hort. 21.

*Campanula, vel Campanella minor*. Frank. spec. 7.

a. *Campanula minor rotundifolia vulgaris, floribus candidis*. Tournef. inst. 111.

*Campanula minima, flore albo*. Rudb. hort. 21.

β. Ubique in desertis occurrit.

γ. Variat corolla alba (a), & vix ullam vidi plantam corolla cærulea, rubra, aut purpurea, quæ non in albam aliquando mutata fuisset. Patet hinc curioso rerum Physicarum scrutatori:

Cur in summo septentrione, in summo frigore, color albus frequentior sit in floribus, in Lichenoidibus, nec non per hyemem in Tetraone Lagopo, in Lepore, Mustela, Sciuro, niue & glacie, immo in ipsis corporibus atque cute incolarum;

Cur

- Cur contrarium in regionibus calidis;  
 Cur omnes fere plantæ, lapides & animalia in superficie soli obiecta coloratiora sint, quam in opposita;  
 Cur flores speciosiores in calidis, quam in nostris frigidis locis.

84. CAMPANULA *alpina linifolia cœrulea.*

Bauh. pin. 93.

*Campanula alpina rotundifolia minor.* Bauh. prod. 34. figura.

*Campanula alpina, caule folioso.* Bocc. mus. tab. 103.

- a. Passim legi plantam hanc circa finem Julii florentem in Alpibus lapponicis, extra quas ea nunquam nobis obuia fuit.  
 ß. Faciem antecedentis primo intuitu satis exacte refert; foliis tamen pluribus instruitur caulis, & e summitate plures prodeunt flores. Vtrum sit variatio, an vero distincta species, facile fuisset dictu, nisi folia radicalia ante iam destructa fuissent, quam eam videre licuit.

85. CAMPANULA *caule vixiflora.* Tab. IX. fig.

5. 6.

- a. In Alpibus nostris rarissima est planta, quæ floret circa initium Julii; fructum vero in fine eiusdem mensis producit.  
 ß. Plantam hanc nouam esse puto, cum apud Botanicos nullam huius obseruauerim descriptionem, vel figuram; hincque breuem eius descriptionem exhibeo, & eandem repræsento (fig. 5.) florentem, (fig. 6.) autem fructu maturo grauidam.  
 γ. *Radix* fibrosa, annua.  
*Caulis* simplicissimus, digiti longitudine, oblique erectus, teres, integer.  
*Folia* caulina sex vel septem alterna, quorum infima verticaliter ouata; media lanceolata; summa

linearis; ex hâcce ultimâ flori supponitur.

*Flor* unicus caulem terminans, nutans, corolla campanulata, versus basin contracta, cœrulea, cœtera cum §. 83. conveniunt.

*Fruſtus* turbinato-ovatus, (pyriformis vulgo), rotatione plantæ maximus, leuiter inclinatus, tribus foraminibus prope coniunctionem capsulæ cum coronante calice peruius.

**86. POLEMONIUM. \***

*Polemonium vulgare cœruleum.* Tournesf. inst. 146.

Rudb. lapp. 99.

*Vulneraria alata, blattaria flore cœruleo.* Morif. hist. 3. p. 605.

*Valeriana cœrulea.* Bauh. pin. 164.

*Valeriana græca.* Frank. spec. 22. Till. ab. 67.

*Valeriana græca, flore cœruleo.* Rudb. vall. 35, hort. 115.

g. *Polemonium vulgare album.* Tournesf. inst. 146.

Rudb. lapp. 99.

*Valeriana græca, flore albo.* Rudb. vall. 35, hort. 115.

ß. In Alpibus lapponicis Tornœnsibus sæpius occurrit, quam alias per totam Sueciam exhibent horti.

γ. Vidi ex eadem radice caules plures enatos, horumque alios floribus cœruleis, alios albis superbire; radicem effossam ex vno eodemque corpore constare coniectus fui. Vtinam adfuisſent, quorum ex sententia color distinctas constituit species!

**87. HYOSCYAMUS** *vulgaris* & *niger.* Bauh. pin. 169. Frank. spec. 17.

*Hyoscyamus niger.* Rudb. cat. 21. hort. 55. Lindb. wikk. 19.

*Hyoscyamus.* Riv. mon. 152.

α. Vnica modo vice eam legi in Lapponia Umenſi, ad templum Lykſelci.

g. Pi-

♂. Pithonæ, quæ Westrobothniæ vrbs, hæcce planta a Confule, hortuli sui amatore, mihi tanquam rarissima, eiusque cura educata monstrabatur.

88. DIAPENSIA. \* Tab. I. fig. 1.

*Androsace alpina perennis angustifolia glabra, flore singulari.* Tournef. inst. 129.

*Sedum alpinum gramineo folio, flore lacteo.* Bauh. pin. 284.

*Sedum alpinum III, lacteo flore.* Clus. pan. 490.

*Sedum minimum alpinum muscoides.* Park. theatr. 736.

α. Per omnes Alpes nostras vulgarissima est planta, per Sueciam alias nullibi obuia, corolla nitente nitua gaudens.

β. Genus huius plantæ nouum, nec ab vlllo alio traditum est, cuius characterem dedimus in C. G. 147.

γ. Tournefortius hanc cum Androsaces speciebus commiscuit, a quibus diuersissima est. Etenim

*Calix Androsaces* primus, est inuolucrum umbellulæ, quod in nostra abest; nisi quis inferiora foliola calicis pro inuolucro sumeret triphylo. *Perianthium Androsaces* monophyllum, pentagonum, semiquinquefidum, acutum; *Diapensia* vero octophyllum, obtusum.

*Corollæ* tubus in *Androsace* superne clausus; in nostra peruius, vel apertus est.

*Staminum* filamenta intra tubum includuntur in *Androsace*; tubo vero imponuntur nuda in *Diapensia*.

*Pistillum* totum intra tubum corollæ absconditur in *Androsace*, & stigmate globoso instruitur; in *Diapensia* vero stylus tubo longior est & stigma obtusum.

*Pericarpium* in *Androsace* est uniloculare; in *Diapensia* vero triloculare, triualue.

Ergo diuersi generis esse plantas, demonstratum est, secundum (F. B. 166. 167. 170.).

2. Nomen antiquum & vacuum vagumque huic generi imponimus, idque Diapensia titulo ornamus.
3. Figuræ Authorum omnes pessimæ sunt, nec nostra optima, cum secundum specimen siccum exsculpta sit, unde flos nimis planus & antrorsum reflexus conspicitur, cetera sese satis bene habent.
4. Descriptionem, cum sit planta mere alpina, & rarior obuia, breuem adnectam:

*Radix* fibrosa, perennis.

*Caulis* mox e radice surgens in plures ramulos, simplices, diffusos, ad summum digitalis longitudinis, vndique foliis vestitos, diuiditur.

*Folia* linearia, obtusa, fere membranacea, nervo longitudinali superius concauo, inferius prominulo instructa, longitudine unguis, extrorsum paulo latiora, imbricatim sibimet inuicem ad basin incumbentia, superna parte vndique perentia, perennia; inferiora tandem marcescentia, non decidua.

*Pedunculus* longitudine pollicis transuersi ex apice rami exsurgit, reclusus, tenuis, unico flore instructus, qui corolla alba notabitur.

*Faciem* sedi referunt rami foliis imbricatis tecti, inque topham congesti, unde nomen apud veteres.

89. *AZALEA maculis ferrugineis subtus adpersa.*  
Tab VI. Fig. 1.

*Chamaerhododendros alpina glabra.* Tournef. inf. 604.

*Ledum alpinum, foliis ferruginea rubigine nigricantibus.* Bauh. pin. 468.

1. Fruticulus hunc tantummodo in Alpibus lapponicis hæctenus videre licuit, & in quibusdam modo locis siccis, & aridis copiose.
2. Videtur quidem esse eiusdem speciei planta cum supra allegatis, quod si ira se habeat, sane vel nimis defecit a genio suo fruticulus hic in frigidis nostris Alpibus, vel imperfectæ sunt descriptiones

& figuræ apud Authores. Ne itaque tot dubia aliis moueat nostra planta, quot in allegata altera mihi suborta fuere, en figuram, Tab. VI. fig. 1. & descriptionem.

7. *Radix* lignosa, fibrosa, perennis.

*Caulis* lignosus, fruticosus, scaber, spithamæus, protrudens rambs plures tres quatuor quinqueve ex eodem puncto, ex apice ramuli anni præcedentis, (vt in Pinu), distantes, cortice tectos inæquali, per senectutem deciduo, nouo subtus regenerato.

*Folia* elliptica, rigida, perennia, margine vndique deorsum flexo, neruo longitudinali superne concavo, inferne prominulo; disco foliorum superne viridi & veluti punctis asperato, inferne autem griseo pallido, punctis vix conspicuis, ferruginea rubedine se prodentibus, adperso. Folia hæc petiolis vix manifestis adfiguntur ramulorum parti, quæ anno proxime præterito excreuit; situ opposita, sed valde conferta, vt situs vix distingui queat; communiter duodecim in singulo ramulo, vndique per orbem patentia, conspiciuntur.

Gemma ramulos terminans ac intra folia circumstantia posita dehiscit vere, e qua flores tres, totidem pedunculis simplicibus, rufescentibus, scabris, insidentes prodeunt.

Floris corolla saturate violacea seu purpurea est, longitudine folia plantæ superans.

8. Notabile omnino in hocce genere est, quod staminum filamenta, ipso receptaculo inserta, a petalo distincta sint, quod in floribus monopetalis adeo rarum est, vt monopetali notam essentialem in filamentorum coalitione cum corolla statuerint Vailantius & Cl. Pontedera, quod vero in hocce genere & Aloë Dill. exceptionem sibi expetit.

9. *Chamarhododendros* sesquipedale (F. B. 249.) & confarctatum (F. B. 225.) nomen cominutum sum *Azalea*, a solo natali sic dicta.

90. AZALEA ramis diffusis procumbentibus. Tab. VI. fig. 2.

*Chamaerodendros alpina serpyllifolia.* Tournef. inst. 604. Scheuch. alp. 34. & 424.

*Chamaecistus serpyllifolia, floribus carneis.* Bauh. pin. 466.

*Chamaecistus altera.* Clus. pan. 18.

*Lychnis alpina frutescens minima, flore ruberrimo.* Rudb. lapp 98.

*Anonymos fruticosa, foliis ericæ baccifera* Mattbioli. Bauh. hist. 1. p. 527.

1. Nulla in Alpibus nostris hocce fruticulo vulgarior est planta, qui Ericæ instar totos vastissimos campos alpinos obuectit, si modo sterilis, siccus & sabulosus sit locus.

2. Singulares sunt mores huius fruticuli, vtpote qui ramulis licet gaudeat firmis rigidisque, a terra tamen non discedit, sed cum ea quasi adglutinator, vel ad eam summo pondere veluti depressus, vndique & distincte expansis, vt in Herbario sicco, ramulis non eleuatur, sed Hypni in modum procumbit, quamuis nec serpat, nec radices emittit e ramis. Foliorum egiain planum superum superiora versus flectitur, & folia supra ramos expanduntur, ne calore solis exsiccetetur caulis.

3. Figuram huius plantæ alpinæ exhibeo, cum ab omnibus erecta pingatur hæc planta valde depressa.

4. Descriptio brevis huius plantæ sit hæc:

*Radix* lignosa, fibrosa, perennis.

*Caulis* lignosus, brevis, crassitie pennæ anserinæ vel minori, mox in ramos varios inordinatos, lignosos, teretes, spithamæos aut cubitales, vndique dispersos, diffusos, terræque adpropinquantes deliquescentes.

*Folia* magnitudine & figura Thymi, semperuirentia, opposita, petiolis vix manifestis insidentia, marginibus reflexa, superne glabra viridia, inferne palli-



pallidiora, lineâ longitudinali superne concava, inferne prominente notata.

*Flores* ex apicibus ramulorum tres communiter prodeunt pedunculis totidem rubris simplicibus & erectis insidentes. Calix floris ruber est (in antecedenti viridis), sed persistens; corolla autem campanulata erecta. Cetera in charactere vide C. G. 151.

91. HEDERA *foliis lobatis & ovatis.*

α. *Hedera humi repens.* Bauh. pin. 305.

β. *Hedera helix.* Frank. spec. 33.

*Hedera maior sterilis.* Bauh. pin. 305.

*Hedera arborea.* Lind. wikk. 18.

γ. *Hedera arborea.* Bauh. pin. 305.

*Hedera arborea corymbosa.* Frank. spec. 33.

2. A Nobiliss. Rudbeckio inter plantas in itinere lapponico observatas enumeratur, a me tamen visa non fuit. Observandum etiam est, quod in eo catalogo non modo plantæ intra fines Lapponiæ visæ, sed etiam quæ in itinere per Lapponiam obuiam venerunt rariores sine distinctione allegentur.

3. Hedera alias per Sueciam est planta maxime rara, vidimus modo eandem in pluribus locis Scaniæ; ad templum Hallaryd in Smolandia; in monte specioso Omberg Ostrogothiæ; ad Acidulas Wiksbergenses, inque monte Korpberget in Sudermannia. Plura loca videbis in dissertatione sub præsidio Rudbeckii fil. de hedera habita Ups. 1716. allegata.

4. Variationes istæ tres (α. β. γ.) sunt tantummodo differentiæ ætatis; nam:

α. *Infantia* est, dum caulis humi repit, & folia lanceolata integra promit.

β. *Pueritia*, dum caulis arbores &c. inuadit, folia lobata & angulata profert, qualis in Sueciis communiter reperitur.

γ. *Virilis ætas*, dum fulcimenta dimittit, & folia quato-cosquata integerrima producit.

92. *RHAMNUS inermis, foliis annuis.**Frangula*. Dod. pempt. 772. Tournef. inst. 612.*Frangula seu Alnus nigra*. Rudd. hort. 43.*Alnus nigra* Frank spec. 32. Till. ab. 3.*Alnus nigra baccifera*. Bauh. pin. 428. Lind. wikt. 2.

- α. In deserto Lulensi cum *Pinguicula* (§. 11. β.) ad rivulum lapideum copiose, alibi raro occurrit.

- β. Quod *Frangula* sit eiusdem generis cum *Rhamn*o, dicitur figura & proportio partium floris, præsertim nota ista essentialis, nimirum squama filamentum singu'um tegens (F. B. 171. 173.), licet numerus deficiat (F. B. 178.) & sexus inconstans sit ac fructus omnibus modis contrarius. Facies & vires hæc confirmant. (F. B. 168.)

*DIGYNIA.*93. *CHENOPODIUM folio sinuato candicante.*

Tournef. inst. 506.

*Atriplex sylvestris, folio sinuato candicante*. Bauh. pin. 119.*Atriplex sylvestris, folio candicante*. Lind. wikt. 4.*Blitum minus vulgare*. Rudd. cat. 7. hort. 17.*Blitum*. Till. ab. 7.

- α. In locis ruderatis ad domos puta Nouaccolarum, vel stabula Lapponum sylvaticorum sæpius viget.

94. *GENTIANA corolla hypocrateriformi, sub villis clauso, calicis foliis alternis maioribus.**Gentiana pratensis flore quadrifido ceruleo, calyce foliaceo*. Celf. upf. 22.*Gentianella*. Rudd. cat. 18. hort. 45.*Gen-*

*Gentianella flore caruleo.* Till. ab. 30.

*Gentianella ramosa cruciata, flore caruleo nebuloso.*  
Lind. wikk. 15.

*Gentianella fugax autumnalis elatior, centaurei minoris foliis.* Raj syn 275.

*Gentianella altera purpurea (violacea est) minima Columnæ.* Morif. hist. 3. p. 483. l. 12. t. 5. f. 9.

*Amarella.* Frank. spec. 3.

- a. In Lapponia Umenfi semel vidi plantam hanc, alias per totam Sueciam frequentissima existit.
- β. in Gentianellarum cohorte tot difficultates occurrunt circa species determinandas, vt vix explicabiles sint vlli, omnibus istis speciebus non instructo; difficillime omnino admitti possunt in genere Gentianæ differentię aliæ, quam quæ a sola corolla desumuntur, hinc in iisdem examinandis maiorem curam impendamus, oportet. Hæc nostra gaudet corolla hypocrateriformi, seu tubo cylindræo & limbo plano est instructa Limbus hic quadripartitus est, & lacinia fere ouatæ, intra singulam laciniam petali oritur minor lacinula in capillamenta numerola minima fere ad basin suam diuisa, quæ connuens cum reliquis tubum quasi barba claudit. Calix quidem monophyllus est, sed vltra dimidium diuisus, cuius lacinia duæ oppositæ exteriores ouatæ, planæ, erectæ, interioribus alternis sexies ad minimum maiores. Stamina quatuor.
- γ. Facile crederem plantam nostram tantummodo esse variationem *Gentiana pratensis flore lanuginoso* C. B. seu *Gentiana autumnalis ramosa* C. B. Cels. upf. 22, cum simul nascantur hæ species per Sueciam, & facie adeo conueniant, vt vix ac ne vix quidem sine flore distingui queant. Flos deinde prædictæ Gentianæ omnino similis est ei, quem nostra (β.) exhibet, nisi quod illa in quinque diuidatur lacinias & calix sit quinquefidus, lacinias æqualibus, sed an hæc tanti?

J. Ru-

7. Ruficis febre intermittente laborantibus exhibitam fuisse decoctum amarellæ huius herbae, a concionatoribus quibusdam, aliquoties in Suecia vidi, felici interdum cum successu; hinc apud eosdem sub nomine, *surge & ambula*, innotuit.
8. Plantam hanc loco Humuli seu Lupuli in conficienda cereuisia adhiberi a Suecis, docuit Bromel in Lupulologia.
9. *Gentiana & Centaurii minoris Tournes.* genera coniungo, sic dicente natura. Partes femininae utriusque exacte similes sunt (F. B. 173), capsula scilicet oblonga, unilocularis, bivalvis, seminibus parvis suturae valvularum adfixis; styli nulli; *stigmata* duo, reflexa. Corolla deinde marcescit in utrisque, nec tamen decidit. Fructus itaque ab omnibus aliis distinctissimus est (F. B. 171. 173.), ergo eiusdem generis sunt ambo. Corolla in hoc genere characterem sufficientem nequaquam exhibet, nam in *Gentiana* officinarum plana & fere rotata est; in *Pneumonanthe*, campanulata; in hac specie, hypocrateriformis; in sequente, infundibuliformis. *Centaurii* alia species quinquesida corolla, alia quadresida, alia vero octosida gaudet. Ergo in hoc genere corolla suffragium ferre non poterit (F. B. 170.). Facies & amaror omnium specierum hæc confirmant. Vide characterem C. G. 197.
10. Coniunctis hæc duobus generibus (?), etiam nomina coniungi debent (F. B. 213.), utrumque nomen laudabile est (F. B. 237.), retineo itaque in memoriam Regis Gentii nomen hoc, cum vulgatus sit, pluresque contineat species, nec ut *Centaurium* maius & minus, adeo æquiuocum.

95. GENTIANA corolla infundibuliformi; denticulo laciniis interposito.

*Himmelfengel.* Siml. alp. 130.

? *Gentianella minor* verna cerulea, stellato flore. *Barrel.* ic. t. 109. f. 2.

11. In

4. In Alpibus nostris altissimis, versus plagam borealem præcipue, copiose provenit planta hæc contemptatorem exinlo suo suarum corollarum colore cæruleo in summam admirationem rapiens.

5. Quænam hæc sit apud Authores, certo determinare nec possum, nec curo, cum plures similes occurrant, nec descriptionibus vel figuris a se inuicem sufficienter distinctæ sint. Variationes pro specibus venduntur & synonyma misceantur, ut ne Mercurius e cælo dimissus hisce soluendis nodis sufficeret, & etiamsi eos solus soluere posset, nos tamen æque doctos, ac antea, dimitteret. Sequentes proxime ad nostram accedunt & ex his vnica omnino est; scilicet:

*Gentiana alpina verna maior & minor* C. B.

*Gentianella alpina breui folio* C. B.

*Gentianella alpina æstiva centaureæ minoris foliis* C. B.

*Gentianella omnium minima* C. B.

6. Vt nostra planta ab omnibus aliis distingui queat, eam describam paucis:

*Radix* fibrosa, minima, annua.

*Caulis* simplex, filiformis, quodammodo erectus, vel leuiter inclinatus, crassitie setæ porcine maioris, longitudine digiti, in quatuor vel quinque internodiis, quorum superiora sensim longiora, distinctus.

*Folia* ouata, parua, sessilia, quorum quatuor radicalia obtusiora, caulina vero acuminata opposita.

*Ramus* simplicissimus ad singulum geniculum caulis exseritur vnica in ala foliorum, (non opposita & vtrinque) situ alterno, secundum longitudinem caulis, quorum inferiores rami longiores, non vero altiorem sunt; singuli vnica, duplici, rarius terna foliorum oppositione instructi.

*Flos* vnica singulosque ramos terminat erectus, calice prismatico, pentagono, leuiter pentangulo, vix ad dimidiam partem quinquiesdo, laciniis tenui-

tenuibus erectis. Corolla infundibuliformis est & limbus parvus, quinquepartitus, patens, acutus; singulæ lacinulæ interponitur denticulus concolor, sed erectior, secundum motum folis leuiter, vt & ipsæ laciniæ, inflexus.

*Obs.* Sæpe ad altitudinem digiti transuersi non adscendit; ramis destituta, flore tantum unico instructa.

3. Figuram plantæ nostræ exactam habebis, si *Gentianæ XI.* Clus. pan. imponas florem (demta magnitudine) in *Gentiana VII.* Clus. pan. pictum, hinc aliam addere superfluum foret.

96. *GENTIANA maior lutea.* Bauh. pin. 187.  
Rudb. lapp. 98.

*Gentiana rubra vera.* Frank. spec. 15.

*Gentiana.* Dod. pempt. 340. Rudb. hort. 45.

4. Ab Archiatro Rudbeckio itidem inter plantas lapponicas recensita fuit. Quantum nobis constat, illa non occurrit in Lapponia, nec in vlla parte Sueciæ aut Scandinaviæ nostræ, nisi tantummodo in Noruegiæ quadam parte, Wallers dicta. Nec in *Dalecarlia*, vt fama fert, vllibi pronascitur.

97. *RIBES alpinus dulcis.* \* Bauh. hist. 2. p. 95.

*Ribes sylvestris, baccis rubris.* Frank. spec. 36. Till. ab. 59.

*Ribes sylvestris, fructu rubro.* Lind. wikf. 32.

*Ribes sylvestris.* Rudb. cat. 36. hort. 96.

*Grossularia vulgaris, fructu dulci.* Bauh. pin. 455.  
Tournef. inst. 640.

*Vitis, Ribes alpinus dulcis.* Rudb. it. 9.

*Mobæ.* Suecis.

*Taikinais.* Finnonibus.

5. In desertis Lapponiæ Umenfis, Pithoenfis & Tornoenfis frequens. Nullibi autem terrarum eandem vidimus copiosorem, quam in Ostrobothnia, inter Chri-

Christianiam & Bicerneburgum, iuxta viam maritimam.

- ♣. Licet aliqualis videatur differentia, quoad faciem externam, Grossulariam & Ribes intercedere, distinguui tamen non debent, cum partes fructificationis id non permittant.

98. RIBES *acidus ruber*. Bauh. hist. 2. p. 97.  
*Ribes fructu rubro*. Rudb. cat. 36. hort. 96. Till. ab. 59. Lind. wikt. 32.

*Ribes hortensis, baccis rubris*. Frank. spec. 36.

*Ribes domestica, fructu rubro minori*. Rudb. vall. 30.

*Grossularia multiplici acino; seu non spinosa hortensis rubra, seu Ribes officinarum*, Bauh. pin. 455.

*Vitis vinifera Ribes sylvestris dicta, fructu rubro*. Rudb. it. 9.

*Vitis, Ribes sylvestris, fructu maiore*. Rudb. it. 9.

*Johannes-beeren mit roten träublein*. Schell. botn. 30.

*Rada Winbar*. Suecis.

*Wina-maria*. Finnonibus.

- In Lappöniz Umenfis desertis ad Alpium latera; omnium copiosissime autem prope Tornöam occurrit.

- ♣. Variat baccis albis dulcibus, sed species eademem.

99. RIBES *vulgaris, fructu nigro*. Rudb. vall. 32.

*Ribes maior, fructu nigro*. Rudb. cat. 36 hort. 96.

*Ribes sylvestris, baccis nigris*. Frank. spe. 36. Till. ab. 59.

*Ribes multiplici acino, fructu nigro*. Lind wikt. 32.

*Ribes nigrum vulgo dictum, folio olense*. Bauh. hist. 2. p. 98.

*Grossularia non spinosa, fructu nigro*. Bauh. pin. 455.

*Vitis, Ribes sylvestris, fructu nigro olense*. Rudb. it. 9.

E. 70.

*Johannes-beeren mit schwarzen träublein.* Schell.  
botn. 30

*Distron* Septentrionalibus Sueciæ.

*Ludin-maria.* Finnonibus.

- α. In desertis, præsertim Lapponiæ Tornoensis, frequens, omnium autem vulgatissima in maritimis Tornoensibus.
- β. Genus hoc, excepto numero, quoad partes floris omnes, nec non faciem externam, conuenit cum Icosandriis, animus itaque fuit omnium primo ad Icosandriam referre omnes flores, vbi stamina calicis inferta sunt, absque vilo respectu numeri habito, nisi postea obseruasset aliquot genera, quæ secundum istam legem ad Icosandriam trahi debuissent, nec tamen ad naturalem istam classem a natura ipsa referuntur; ideoque ad Icosandriam staminibus pluribus gaudentes flores referendos decreui.

100. SELINUM *palustre leuissime lactescens.*

*Thysselinum palustre lactescens.* Bauh. pin. 162. prod. 85.

*Thysselinum palustre.* Tournef. inst. 319.

*Thysselinum angustifolium.* Riv. pent. 20.

*Caruifolia.* Vaill. par. t. 5. f. 2.

*Daucus palustris.* Frank. spec. 11.

*Carum aquaticum.* Rudb. cat. 10. hort. 25. Till. ab. 15. ic. 10.

*Cuminum seu carum aquaticum.* Frank. spec. 11.

*Radix musci.* Scheff. lapp. 303.

*Iert.* Lappis.

- α. Vbique in paludibus Lapponiæ desertæ & syluestris obuium.
- β. Notabilem huius speciei variationem, *umbella prolifera*, vidi in Lapponia, vbi scilicet radii laterales omnes umbellæ vniuersalis duplo longiores solito erant, nec umbellulas, sed umbellas compositas ferebant.

γ. Ra-



9. Radices, deficiente Tabaco, præsertim cum in templis congregati sunt, Lappones masticare solent, continuo enim vsu Tabaci saporis acri ita adfuescunt, vt eo destitui vix per momentum temporis queant nonnulli horum. Mirum videtur, quod Lappones, licet nullis aromatibus, ne quidem sale culinari ad cibos suos condiendos vtantur, sed omnia esculentia fere insipida adsumant, acribus omnibus delectentur, vti spiritu iuniperi & frumenti; Tabaci fumo, puluere, pastillis; radicibus Thysselinæ; Angelicæ, Sonchi, &c. cereuisiam autem oblatam fere respuant.
10. Cum radix hæc maxime feruida sit, creditur esse Zingiber a rusticis emunctioris naris, vnde Zingiber Finnicum vel Succicum ab iis dicitur. Eheu quanta differentia!

101. ANGELICA foliorum impari lobato. \*

*Angelica sativa.* Bauh. pin. 155. hist. 3. p. 142.

*Angelica.* Riv. pent. 15. Bauh. hist. 3. p. 143.

*Angelica.* l. Tabern. hist. 1. p. 218.

*Angelica maior.* Dod. pempt. 315.

*Imperatoria sativa.* Tournef. inst. 317.

*Imperatoria Archangelica dicta.* Tournef. inst. 317.

*Archangelica.* Bauh. hist. 3. p. 143.

*Archangelica maior.* Dod. pempt. 316.

*Angelica sativa, seu Archangelica.* Rudb. vall. 3.

*Angelica maxima, seu Archangelica.* Rudb. cat. 3. hott. 7. Till. ab. 4.

*Angelica scandiaca, umbella flava, semine rotundiori;*

*Archangelica dicta.* Boerh. lugdb. 1. p. 53.

*Angelica scandiaca.* Frank. spec. 3

*Angelica IV. seu Archangelica noruegica.* Tabern. hist. 1. p. 219.

*Angelica islandica.* Paull. dan. 154 fig.

*Angelica petrosa.* Scheff. lapp. 359.

*Muscus V. seu Fatna.* Scheff. lapp. 361;

*Urtas*, *Fatno*, *Bosfk* & *Rafi*. Lappis.

a. Vbique per omnes Alpes Laponiæ, iuxta rivulos, in conuallibus præsertim nemorosis humidis & muscosis vulgaris est & facile maxima omnium herbarum alpinarum. Extra Alpes nullibi vnquam occurrit, nisi forte ad ripas fluuiorum Alpibus proximas.

β. Mira est confusio apud Botanicos plurimos circa hanc plantam, quæ in duas a multis diuiditur species, ideoque synonyma eius plura allegauimus.

*Joh. Baubinus* in historia duas proponit quæstiones, dicens:

a. *Dodonæus* Archangelicæ flores candidos, *Lobelius* autem luteos nominat; ii, quibus res visa, diiudicent.

RESP. *florum corolla e viridi lutea est.*

b. *Dodonæus* separat vulgarem ab Angelica noruegica;

*Lobelius* vero easdem coniungit.

Quare rem diligentius inquirent stirpium periti.

RESP. *Lobelii res salua est.*

*Rajus* in historia itidem duo dubia mouet.

c. Angelica Tabernæmontani seu scandiaca Hort. Leid. siquidem flores lutei sunt, a syluestri diuersa est.

RESP. *affirmatiue.*

d. Angelica Dod. & Clus. cum syluestri eadem videntur, siquidem Angelica syluestris in montosis nascens, longe maior euadit.

RESP. *negatiue.*

Dicam, quomodo se res nabeat. *Dodonæus* errauit in solo colore floris, qui non albus, sed e viridi luteus est; Nec vlla intercedit differentia officinalem & Scandiacam seu Noruegicam, ne quidem in sapore, vel forma seminum. Nec aliæ Angelicæ species, præter hanc & sequentem, in tota Scandinauia reperiuntur.

γ. Lappones variant nomina huius plantæ secundum ætates & partes, ex. gr.

*Ur-*

- Urtas* Lappis est radix anni primi, non caulifera.  
*Fatno* herba anni primi.  
*Bosfk* herba anni secundi.  
*Rafi* caulis decorticatus.
2. Radix primi anni & antequam caulescat planta, exsiccata, landatur a Lapponibus, vt optimum sanitatis in seros annos tuendæ remedium, atque si vila medicamenta ab illis adsumerentur, sane hæc foret. Hæc etiam radices masticant, vti Selini (100. γ.), loco Tabaci.
1. Morbo laborant sæpius Lappones syluatici vehementissimo, *Ullem* vel *Horme* dicto, qui species Colicæ est, & ad Colicam spasmodicam Scheuchzeri proxime accedit; corripuntur enim interanea circa regionem vmbilicalem spasinis dirissimis, qui extenduntur ad pubem vsque, paroxysmis parturientium sane vehementioribus, ita vt miser Lappo, vermis instar, repat per terram & vrinam sæpe sanguinolentam reddat, licet calculi nulla omnino sit suspicio apud hanc gentem a calculo & podagra priuilegiis naturæ defensam, post aliquot horarum, quandoque diei, spatium, resoluitur pyalissimo ingenti per quadrantem horæ durante. Dicunt ipsi, quod hic morbus in Alpibus eos non adgrediatur, sed tantummodo dum in syluis per æstatem degunt, hausta scilicet ibidem aqua semiputrida, vi radiorum solarium calefacta, vel forte vermiculis scatente. In hoc morbo variis vtuntur medicamentis, & omnibus quidem fortissimis, vt vehementem morbum æque vehementi oppugnent alexiterio, quale est radix Angelicæ, cineres aut oleum Tabaci, Calloreum liquidum &c.
2. Caulis Angelicæ huius sunt Lapponum delicia & fructus æstiu, quibus benigna natura eos donauit, dura nimis & immisericordi existente Pomona, quæ Lapponum terram nunquam intrauit. Caulis hic, antequam vmbella absolute explicata est, (nam circa florescentiam liguosus euadit), abscinditur pro-

pe terram, folia auelluntur & cortex ad basin caulibus cultro, dentibus vel unguibus soluitur, detrahiturque a basi ad apicem, cannabis instar, remanente interiori caulibus parte nuda niuea concaua & pulposa, quæ instar Rapæ vel Pomi cruda editur & quidem summo cum adpetitu, deficiente gratiori in hisce oris vegetabili. Cum pueri vel puellæ mense Iulio cum rangiferis suis per Alpes errantes in pascuis illosque circa vespertinum vel matutinum tempus ad casam, vt mulgantur, reduces comitantur, detruncatis caulibus totum finum impletum reportant, quos in familia sua distribuunt, & summa aueritate deuorant. Gratus hic Lapponibus cibus nec nobis displicebat, leuiter enim amarus & simul aromaticus est, immo & gustui & ventriculo arridebat, adsumtis scilicet tandem diluentibus ac emollientibus, cibo non salito, carnibus & piscibus sale nullo maceratis, lacte pingui rangiferino, haustaque pura pura aqua; tum, inquam, optime conueniebat, sed nescio num in hortis nostris magis amara sit & acris, vel an gustus nobis in Lapponia fuerit alius, quam extra eam; extra Laponiam enim nunquam arrisit, forte fercula persica perficum requirunt adpetitum.

7. *Vmbella* vix explicatæ a caule (ζ) abscissæ, omnino non reiciuntur, sed conscissæ lacti acerosato immiscentur & coquantur. Vide Runicem §. 130.

102. ANGELICA *syluestris*. Dod. pempt. 315.

*Angelica syluestris maior*. Bauh. pin. 155, Moris. hist. 3. p. 280. f. 9. t. 5. f. 2.

*Angelica syluestris magna vulgatiore*. Bauh. hist. 3. p. 144.

*Angelica syluestris tenuifolia*. Rudb. cat. 3. hort. 7.

*Angelica syluestris montana angustifolia*. Rudb. lap. 96.

*Angelica montana*. Lind. wikf. 1.

Ang-

*Angelica aquatica*. Lind. wikt. 1.  
*Angelica aquatica minor*. Till. ab 4.  
*Angelica palustris*. Riv. pent. 17.  
*Imperatoria pratensis maior*. Tournes. inst. 317.  
*Achianbotsk*. Lappis.

*Biernstut*. Westrobothniensibus

- In desertis Lapponiæ subhumidis & leuiter paludosis antecedenti duplo altior, sed dimidio angustior nascitur.
- *Rajus* in historia huic inuolucrum vniuersale denegat, quod tamen nobis vbique obuim fuit.
- Notabile est in *Angelica* genere, quod *umbellule* per florentiam assumant globosam omnino figuram. Corolla in hac specie est niuei coloris.
- Radice prioris speciei deficiente, huius radice stuntur, antecedentis instar; caule vero non item.

103. *CICUTA aquatica*. Bauh. hist. 3. p. 175.

Wepf. monograph.

*Cicuta maxima quorundam*. Besl. eyft.

*Cicuta palustris* & *aquatica*. Frank. spec. 10.

*Cicutaria*. Riv. pent. 65.

*Sium cruceæ folio*. Bauh. pin. 154.

*Sium minus angustifolium*. Tabern. hist. 1. p. 192.

*Sium alterum, olusatrici facie* Lob. ic. 203.

*Sium alterum*. Dod. pempt. 579.

*Sium aquaticum, foliis multifidis longis serratis*. Morit. hist. 3. p. 283.

*Sylenebbar*. Noruegis. Paull. quadrip. 531. i. e. acuminata subularum.

*Sprængært*. Suecis.

- Intra fines Lapponiæ raro admodum, bis vel ter scilicet, visa nobis fuit hæc planta; in Finmarkia autem sæpius, in Westrobothnia prope Luloam satis frequens, Tornoræ autem in Westrobothnia & Linningsæ in Ostrobothnia vulgarissima fuit; obseruationem, circa hanc, in itinere a me institutam adponam.

8. Cum *Tornuam* (quæ vltima est noſtra vrbs verſus ſeptentrionem, ad apicem ſinus Bothnici) peruentum eſſet, conquerebantur incolæ de graui morbo, qui per boues graſſabatur, quod nempe pecora per longam hic hyemem alita, tempore vernali in paſcua emiſſa, centena non raro perirent, petentes vñ in rem inquirerem conſiliumque de morbo hoc arcendo darem; omnia hinc probe circumſpiciendo, ſequentes adnotauì circumſtantias, nimirum:
1. Boues, quamprimum ab alimento hyberno in paſcua ducebantur, magno numero emori.
  2. Stragem illam magis magiſque adpropinquante æſtate minui, qua ſicut & autumno & hieme boues paucos valde perire.
  3. Malum hoc nullo obſeruato ordine, nec ab altero ad alterum ciuem proſperere.
  4. Tempore vernali duci ſimul vaccas in pratam quoddam prope urbem ſitum, inter auſtrum & Zephyrum trans ſinum fluuii, & in hoc inprimis prato boues interire dicebantur.
  5. Symptomata plurimum diſferre, in eo tamen conuenire, quod boues herbis ſine diſcrimine adſumptis, abdomine inflati, conuulſionibus correpti & horribili edito boatu paucis diebus exſpirarint.
  6. Nullum recentia cadauera excoriare auſum fuiſſe, cum experientia conſtaret, non manus ſolum, ſed ipſas etiã facies, adſcendentibus calidis vaporibus, inflammatas, gangrænatas fuiſſe, inſeſquente tandem morte.
  7. Quærebant, num *Peſtis* eſſet bouina; num in prato illo *Araneorum* venenatorum quædam ſpecies; vel an *Aqua* illa lutca venenata eſſet.
  8. Quod non fuerit *Peſtis* (7), patuit ex eo, quoniam nullum contagium (2), & tempus vernale huic fato proprium (4) erat. *Araneus* (7) vidi nullos, niſi vulgares per totam Sueciam: Nec alia erat iſta *Aqua* in fundo ſua, quam vulgaris martialis, quæ ſedimentum ſuum ochraceum deponerat innoxie.

9. Vix ex scapha, qua transuehebar, descendenti mihi obuiam venit, quam tantæ cædis causam credidi, *Cicutabæ*, sequentibus conuictus argumentis:
10. Quod in eo prato, vbi boues ægrotare incipiunt, magna copia crescat, inprimis iuxta littus, in aliis locis rarius. Vide N. 4.
11. Bruta tanta solertia vitare, quæ sibi noxia sunt, atque instinctu naturali venenatas a salutaribus distinguere plantis, nos facile docet vel leuissima adhibita attentio. (§. 201. §.) Ita hæc planta tempore æstiuo & autumnali non editur, quæ causa est, cur iis temporibus pauci boues, iique vel ex imprudentia, vel ex voracitate adsumta planta intereant. Conf. 2.
12. Sed quando vernali tempore ducuntur in pascua, partim auiditate recentium herbarum capti, partim inedia & macie per longam hyemem tolerata compulsi, arripiunt quidquid obuium est, ad compescendum latrantem stomachum; accedit, quod eo tempore herbæ exiles & satietati vix sufficientes, forte & tum magis succulentæ, aquis immerisæ & parum olentes sint, vt noxias ab innoxiiis discernere nequeant. Obseruaui etiam semper, folia radicalia præmorfa esse, reliqua non; id quod confirmabat priora.
13. Vidi itidem plantam hanc, in proximo prato, cum reliquo scæno secari pro pabulo hyberno; vnde non mirum, si tum quoque nonnulla, licet cauta, perimat pecora.
14. Relicta Tornoa, in conspectum non prodiit planta, nisi postquam ad amplissimum pratum *Limmingense* peruenimus, vbi iuxta viam vbique sese obtulit; cum hic pagum intrassem, easdem, quas Tornoæ querelas audiui de interitu annuo bouum, cum iisdem circumstantiis (1-6).
15. Operæ itaque pretium esset, vt plantæ hæc vel sollicitè eradicarentur, quod facile fieri potest,

cum vbiq; in paludosis crescant; nec proinde inuentu difficiles sunt, cum vbiq; ad littus reperiantur; vel si hoc non commode fieri posset, vt boues, ad minimum tempore vernali, ab istis locis, vbi pronascitur, detineantur, tempore enim seriori solo odore hanc eisdem distinguere a reliquis persuasi sumus.

- γ. Legi merentur, quæ *Sim. Pauli in quadripartito Botanico* de planta ignota tradit, quam *Sylenabbar* vocant, quæ eadem cum nostra est; vti præsens in Noruegia certior factus sum.

104. CHÆROPHYLLUM *sylvestre perenne, cicutæ folio.* Tournef. inst. 314.

*Cerofolium sylvestre.* Riv. pent.

*Myrrhis sylvestris, seminibus lauius.* Bauh. pin. 160.

*Myrrhis cicutæ folio, caule fere solido.* Lind. wikf. 25.

*Myrrhis sylvestris.* Frank. spec. 22.

*Myrrhis vulgaris.* Till. ab. 47.

- α. In syluis Lapponiæ frequens, præsertim ad casas, in Alpbis rara est.

105. CARUM. Riv. pent. 55.

*Carum flore albo (item purpureo).* Rudb. cat. 10. hort. 25. Lind. wikf. 8.

*Carui.* Tournef. inst. 306.

*Cuminum pratense, Carui officinarum.* Bauh. pin. 158.

- α. In pratis Nouaccolarum frequens est planta.

- β. In Scania feritur, & satis care venduntur eius semina, hic sponte crescit & negligitur.

106. PIMPINELLA *minor.* Riv. pent. 83. Frank. spec. 23. Rudb. cat. 33. hort. 89.

*Pimpinella saxifraga maior altera.* Bauh. pin. 159.

*Pim*



*Pimpinella hircina maior*. Lind. wikt. 28.

*Pimpinella hircina minor, foliis crispis*. Lind. wikt. 28.

- In desertis Lapponiæ rarissima est.
- ♯. Follis & magnitudine mire ludit pro diuersitate loci, vnde tot species spurix apud quosdam prostant. Folia radicalia pinnata sunt, pinnis ovatis serratis; caulina vero multifida, pinnis linearibus; sæpe autem folia radicalia eandem cum caulinis adquirunt figuram, & tum pro distincta specie venditur, licet eadem sit planta.
- γ. *Anisum* propius ad Pimpinellam, quam Apium accedere, dicat facies.

107. APIUM *maritimum*. \*

*Ligusticum humilius scoticum a maritimis, seu Apium maritimum dulce scoticum*. Pluk. phyt. 96. f. 2.

*Ligusticum scoticum, apii folio*. Tournef. inst. 324.

*Seseli maritimum scoticum humile, foliis imperatoria*. Herm. parad. 227. fig.

- Ad littora maris septentrionalis, inque finibus Lapponiæ Noruegiæ frequens est hæc planta.
- ♯. Nescio, qua festinatione pro hac posuerim *Apium officinarum*, in *Florula mea Lapponica* p. 52. quod emendatum volo.

TETRAGYNIA.

108. PARNASSIA. \*

*Parnassia palustris & vulgaris*. Tournef. inst. 246.

*Pyrola rotundifolia nostras, flore unico ampliore*. Morif. hist. 3. p. 505. f. 12. t. 10. f. 3.

*Epatica fontana*, Frank. spec. 12.

Gra-

*Græmen parnassi, flore albo simplici.* Bauh. pin. 309.  
*Græmen parnassi.* Rudb. cat. 19. hort. 49. Till. ab.  
 32. ic. 7.

- α. Vulgatissimus fere omnium tam in desertis, quam in Alpibus, est hic flos speciosissimus, amœnissimus & omnes elegantia sua facile superans.
- β. *Nectaria* ista quinque pro humore melleo excernendo excipiendoque creata, in hoc flore tam admirabilis sunt structuræ & formæ, vt nulli alii admittenda Vide C. G. 250. Hæc nectaria distincta sunt a petalis, petala etiam a calice (in hocce genere), vt de nomine partium nulla omnino sit controuersia. Magnus Vaillantius nectaria pro petalis sumit, & pro calice habuit petala, vbi humorem melleum non excernunt. Sic nectaria Aconiti, Nigellæ, Hellebori, petala dicit, petala autem eorundem forum nectaria, cum calix ibi nullus alius sit, quam theoriam flos hic respuit. Hinc nectarium vt partem floris & corollæ a petalo distinctum constitutum, cum seorsim existere possint, licet sæpius vnum componant corpus, vt in monopetalis plerisque, vbi Tubus nectarium, Limbus vero petalum est.
- γ. Ad *Tetragniam* refero hanc plantam, cum stigmata quatuor distincta sint, licet stylus pistilli nullus. Vbicunque enim stylus deficit, desumitur numerus feminarum a stigmatibus, alias a solo stylo.

## PENTAGYNIA.

109. *DROSER A scapis radicatis, foliis orbiculatis.* \*

*Rorella vulgaris* & *officinarum.* Rupp. jen. 1. p. 357.  
*Ros folis folio rotundo.* Bauh. pin. 357.

α. In

α. In paludibus Sphagno & Mnio obfitis frequens est.

170. DROSER A *scapis radicatis, foliis oblongis.* \*

*Rorella folio oblongo.* Kram. tent. 68.

*Ros folis folio oblongo* Bauh pin. 357.

*Ros folis.* Frank. Ipec. 26. Till. ic. 10.

α. Cum antecedenti vbique mixta occurrit.

β. Drosera (*δρωσερὸς roridus*) est plantæ vocabulum antiquissimum, quod generi, Ros folis dicto, impono (F. B. 242), cum plantæ huius folia semper sint rorida (F. B. 240.) & nomen Ros folis retineri nequeat (F. B. 221.).

γ. Folia vtriusque plantæ setis quasi instructa sunt, quæ tubulatæ ex apice liquidum quoddam protrudunt, quod tenax & viscidum est, fere vt in Pinguicula \* (§ 11. β. 1. ζ. 4. 2. 1.), cum qua etiam viribus fere conuenit.

111. SIBALDIA *foliolis tridentatis.*

*Fragariæ sylvestri affinis planta, flore luteo.* Sibb.

Scot. 2. p. 25. t. 6. f. 1.

*Pentaphylloides pumila, foliis ternis ad extremitates trifidis.* Raj. syn. 256.

*Pentaphylloides fruticosum minimum procumbens, flore luteo foliis sericeis fragariæ ternis.* Bluk. phyt. 212. f. 3.

α. Est planta mere alpina, in Alpibus nostris admodum frequens.

β. Characterem noui huius generis dedi in C. G. 256, idque dixi a *Sibbald*, qui est ex primis, quorum industria huius speciei adumbrationem debemus. Ab aliis ad *Potentillas* §. 210. (Pentaphylloides Tournef.) fuit amandata. a qua in quantum differat, patebit conferent C. G. 415. cum 256. Et re vera aut sub eodem genere tradi *Fragaria*, *Potentilla*, *Tormentum*.

mentilla, Comarum, Geum, Dryas & hæc, aut totidem distincta constitui debent.

γ. Ad plantas in leosandria polygynia traditas proxime omnino accedit, excepto solo numero staminum & pistillorum. *Stylus* etiam in hac e medio *latere germinis*, non vero ex apice, prodit, quod singulare est, & adfinibus commune. ex. gr. Rosæ, Rubo, Fragariæ, Comaro, Tormentillæ, Potentillæ, Geo, Dryadi, Alchemillæ, & Aphanæ; debent itaque hæc ordine naturali nunquam distingui.

δ. Cum hæc planta sit alpina, descriptionem eius adnectam.

*Radix* lignosa, perennis, vix a caulibus distincta.

*Caulis* in ramos diuisi procumbunt & quasi infra superficiem terræ semet deprimunt, nigris laruis vndique vestiti (ne a frigore pereant), quæ foliorum bases sunt.

*Folia* ad apices ramulorum plura & imbricatim e ramis exeunt, quorum singula gaudent *base* oblonga, membranacea, fusca, amplexicauli, semibifida, acuta. Ex hac diuisura prodit *petiolus* digiti transuersi longitudinis, erectus, tenuis, leuissime villosus, cuius apici *foliola* terna adfiguntur & folium compositum constituunt. *Foliola* hæc verticaliter ouata sunt, sed apice parum truncata, superne & inferne leuissime villosa, longitudine vnguis, apice in tres denticulos obtuso-acutos abeunte.

*Florum pedunculus* inter bases foliorum prodit hinc inde, filiformis, simplex, longitudine foliorum, ad apicem leuissime ramosus, quatuor sæpius flores continens, cum foliis nonnullis paruis subiectis, Calix corolla maior est, petala lutea. Reliqua vide in caractere generico.

CLASSIS VI.

HEXANDRIA.

MONOGYNIA.

112. CONVALLARIA *scapo nudo.* \*

*Liliago.* Vaill. par. 116.

*Lilium convallium album.* Bauh. pin. 304.

*Lilium convallium, flore albo.* Rudb. cat. 25. hort:  
65.

*Lilium convallium minus.* Lind. wikf. 21.

*Lilium convallium.* Rudb. vall. 21. Frank. spec. 18;  
Till. ab. 39. ic. 144.

*Svalaminöchem.* Lappis.

«. In fyluis ad latera australia montium rarius reperitur.

♯. Qui genus Convallariz in classe naturali non coniungit cum *Liliaceis* reliquis, errat: Flos enim sine calice, corolla sexfida, stamina sex, stigma trigonum, pericarpium triloculare, vt de conuenientia foliorum florumque in facie externa vel radice carnosâ nihil dicam. Ratio, cur ad *Liliaceos* relata non sit, fuit pericarpium molle seu Bacca, quæ tantum gradu a capsula differt, vt infinita distant exempla. Ex. gr. *Amygdalus* & *Persica*, *Nicotiana* & *Atropa*, *Cucubalus* & *Behen* (§. 180. 4.) &c. *Ve-*  
*trez*

teres ex sola facie intellexerunt summam eius cum Liliis adfinitatem, vnde Conuallium vocauerunt Liliū, licet eam monocotyledonem esse nescierint.

- γ. Ad idem genus referimus *Lilium conuallium* T. *Polygonatum* T. & *Vnifolium* D. hinc nouum introducimus nomen, cum *Lilium conuallium* (F. B. 221. 213. 287.) indignum sit, *Polygonatum* facile confundatur cum *Polygono* (F. B. 228) & *Vnifolium* erroneum existat (F. B. 232.), neue vno horum posito, intelligeretur sub eodem nomine istud vnicum, quod antea significauit. Ne autem inuauationem nimiam introducamus (F. B. 242.), leui mutatione *Conuallariam* dicimus aliorum conuallium *Lilium*.
- δ. Distinctissima est hæc species a congeneribus *scapo nudo*. Scapus nobis est Trunci species (F. B. 82), quæ e radice exfurgens solas fructificationes, sine ramis vel foliis, (nisi ad radicem positis), sustinet.

### 113. CONVALLARIA *foliis cordatis*. \*

*Lilium conuallium minus*. Bauh. pin. 304.

*Lilium conuallium minus bifolium*. Lind. wikt. 21.

*Lilium conuallium minus vnifolium*. Lind. wikt. 21.

*Vnifolium*. Rupp. jen. 1. p. 82. Dill. app. 138.

*Opbris vnifolia*. Frank. spec. 23.

*Opbris*. Till. ic. 11.

*Smilax vnifolia humillima*. Tournef. inst. 654.

- α. In desertis Lapponiæ sæpius occurrit, nullibi vero terrarum copiosiore huius esse prouentum, quam in Angermannia, facile crederemus.

- β. Veteres a sola facie hanc plantam cum antecedente ad idem retulere genus, systematici autem facile omnes has distinxerunt, cum in fructificationis partibus inexplicabilem difficultatem obseruarunt earum coniunctioni repugnantem; hæc enim gaudet *pe-  
salo*

*talo* quadrifido reflexo-plano, antecedens vero sex-  
 fido campanulato; hæc *staminibus* quatuor; illa sex:  
 hæc *bacca* biloculari; illa autem triloculari instrui-  
 tur: hinc diuersæ partes fructificationis diuersa ge-  
 nera constituunt (F. B. 165.), sed obseruatis obser-  
 uandis! Nodum sequenti modo soluo: Genus omne  
 esse naturale (F. B. 162.), & in ipso primordio tale  
 creatum (S. N. obs. veg. 14), est axioma per totam  
 historiam naturalem, quod vix argumentum admit-  
 tit contrarium. Hinc non fingendum, sed inqui-  
 rendum, quid natura ferat, vel ferre recuset: *Nu-  
 merum* in partibus fructificationis eiusdem generis  
 sæpius aberrare; docent Gentiana, Linum, Paris,  
 Sedum, Vaccinium, Rhamnus, Rumex; immo in  
 eadem planta idem probant Monotropa, Ruta, A-  
 doxa &c. sed etiam proportione sæpius optime ex-  
 plicari (F. B. 178.) constat, adeoque numerus pro-  
 portione explicabilis; licet in speciebus differat, ce-  
 teris paribus genera non distinguit. Hisce positis di-  
 co, reliquas species *Coruallariæ* gaudere petalo  
 sexfido, staminibus sex, pistillo vno, stigmate tri-  
 gonum, fructu triloculari; demas e dato flore vnam  
 tertiam partem stigmatis, eadem proportione in re-  
 liquis partibus seruata, & habebis petalum quadri-  
 fidum, stamina quatuor, pistillum vnum, stigma di-  
 gonum, fructum bilocularem, quæ huius plantæ  
 attributa sunt. Ergo *secundam numerum distingui  
 non debent*. Sed restat alia difficultas circa *figuram  
 corollæ*, quæ in antecedenti specie est campanulata,  
 in sequenti campanulato-tubulata, in hac vero re-  
 flexo-plana, ergo sub eodem genere consistere ne-  
 queunt. RES P. Scientiæ Naturalis principia su-  
 peradificari debent immotis obseruationibus: Dico  
 itaque rarius obseruari genus, in quo non aliqua  
 pars fructificationis aberrat (F. B. 170), in hocce  
 autem genere aberrare corollam demonstrare debeo.  
 Corollam æque ac alias partes fructificationis sub  
 eodem genere quoad figuram aberrare nullus nega-  
 bit,

bit, qui diuersas species Vacciniæ, Pyrolæ, Andromedæ, Nicotianæ, Gentianæ (§ 94 ζ.), Hyacinthi, Veronicæ, Ireos, Scabiosæ, Primulæ, Menyanthis, Nymphææ, Narcissi &c. vidit vel examinavit vnquam. Examina deinde flores specierum Polygonati T. (quæ huius generis est), & videbis in eodem genere alias corolla tenuissima, alias longa patentiori, alias vero breui vix a corolla Lili conuallium distincta instructas. Hinc corollam longiorem vel breuiorem, patentiorem vel angustioram in hocce genere non præbere noram characteristicam, per consequens Vnifolium hocce eiusdem generis cum antecedenti esse, demonstratum puto. Dicit aliquis, corollam in Conuallaria (§. 112.) esse monopetalam, in hac vero tetrapetalam, (posito, non concesso) ergo genere coniungi nequeunt. *Responsio:* Petalorum numerus a basi corollæ quidem desumendus est (F. B. 91.), sed iusto tempore; nullo enim modo tot numeramus petala, in quot sponte sua resoluatur flos deciduus; sit ex. gr. *Oxy-cocos* Tournef. cuius flos re ipsa est monopetalus, licet in quatuor resoluatur petala deciduus (§ 145. γ.). Eodem fere modo sese habet hic flos *Vnifolii* (§ 113.) vtpote qui, cum primum erumpit, est monopetalus, globosus, mox vero reflectuntur lacinie dehiscentes tere ad infimam basin; stamina deinde ipsi corollæ inserta sunt, non autem receptaculo (F. B. 108.), quæ nota monopetalis communis & propria exceptionem (§ 89. δ.) valde raro admittens. Ergo nihil vetat, quo minus ad *Conuallariae* genus pertineat planta præsens.

γ. Si quis tamen plantam hanc a Conuallariis separare strenue desideraret, necesse est, vt coniungatur cum *Polygonato racemoso Cornuti*, nec vlla ratione cum *Smilacibus* confundatur.

δ. *Vnifolium* nomen huic plantæ dudum a veteribus impositum, pessimum omnino est (F. B. 232.), cum planta perfecta semper in caule duo gerat folia, sparsis



- sparsis reliquis radicalibus absque vilo ordine.  
 ♀. *Baccæ* huius speciei, antequam maturescant, virides punctis fuscis adspersæ sunt; quales maculas in Lilio conuallium T. & Polygonato T. aliquoties obseruavi.

114. CONVALLARIA foliis verticillatis. \*

*Polygonatum angustifolium non ramulosum.* Bauh. pin. 303. Moris hist. 3. p. 537. t. 13. r. 4. f. 14.

*Polygonatum angustifolium* L. Tabern. hist. 2. p. 434. Frank. spec. 24. Rudb. cat. 34.

- ♂. Semel modo obuia fuit, & quidem in latere Alpium Lapponicarum septentrionali, cum Finmarkiam intrarem, alias nunquam per Sueciam; excepta Scania; vbi frequenter, a nobis visa.

115. JUNCUS gluma triflorâ culmam terminante. \* Tab. X. fig. 5.

*Juncus exiguus montanus mucrone carens.* Bauh. pin. 12. prod. 22. Rudb. elyf. 1. p. 103. f. 8.

- ♂. In Alpibus nostris frequentissima est planta, extra quas nunquam eandem vidimus.  
 ♀. Synonymon apud *Bauhini* allegatum nunquam vllum nobis mouit dubium, nisi postquam ad tabulas nostras Clarissimo Dillenio transmissas sequentia regeffit ipse: Tab. X. f. 5. non videtur *juncus exiguus montanus mucrone carens* C. B., ille enim mucronem habet, vâ descriptio C. B. docet, licet nomen C. B. contrarium innuat. Specimina nostra sicca, quæ plura habemus, omnia mucrones, seu calamam supra capitulum productum habent, licet breuem. Hæc I. L. L. E. Qualis autem sit *juncus* iste; qui a Botanicis pro ista specie habetur nescio, forte sequens est.

- γ. Ratio, cur nomen C. *Bauhini* tutus allego, est hæc; *Burserus* in Herbario sicco, Upsaliæ conseruato; hanc eandem omnino plantam habet sub isto nomine; quam se communicasse cum C. Bauhino scribit;

eamque legisse e Tauro Raftadiensi, monte Austriae. *Baubinus* in prodromo fatetur se eandem, quam adumbrat, habuisse a *Burfero* ex eodem loco lectam; adeoque nullus certior testis esse potest, quam *Burferus*, qui Botanicus fuit accuratissimus, & hanc plantam inuenit. Mucronem negat etiam ipsum nomen & in descriptione forte alteram glumæ valuulam pro mucrone habuit.

2. Ne quis post hæc de mea planta dubitet, datæ figuræ Tab. X fig. 5. descriptionem addam.

*Radix* graminea ad basin squamis aliquot fuscis erectis (quæ foliorum deperditorum reliquiæ sunt) gaudet, inferne fibris capillaribus instructa.

*Culmus* digiti longitudine (longior vel breuior), erectus, crassitie setæ porcine.

*Folia* (radicalium vel primo vere, vel anno præterito deperditorum ramenta infimam culmi partem circumstabant) culmi duo, quorum bases, vaginæ instar includebant basin culmi, inferioris folii vagina extendebatur a radice ad altitudinem digiti minimi transuerli; superioris autem vagina duplo longior erat, utriusque tamen terminabatur in ipsa radice. Folii vero ensis erectus erat, subulato-planus, apice suo extensus ad altitudinem dimidiam culmi.

*Gluma Florum* culmum truncatum terminat, eique erecta insidet. Hæc constat tribus valuulis, duabus scilicet exterioribus oppositis fuscis, quarum altera maior est, longior & acuminatior, ut fere aristatam primo intuitu diceres; tertia valuula concolor, sed minor, ad latus intra priores collocatur; possem adhuc addere tres alias confimiles, sed minutissimas valuulas interius flores distinguentes. Intra Glumam prædictam tres flosculi collocantur, quorum singuli sex *petalis* ovato-acuminatis persistentibus & albis gaudent, exceptis apicibus petalorum trium exteriorum fuscis; absoluta vero florescentia omnia fusca euadunt.

dunt. *Stamina* sex alba quoad Filamenta & Antheras. *Germen* ouatum, cum stigmatibus tribus, itidem albis.

Cum fructu maturascente capsulæ accrescunt, deprimuntur secunda valvula glumæ descriptæ fere vsque ad culmum, prima vero erecta persistit; sic gluma ringens repræsentatur,

116. **JUNCUS** *culmo nudo acuminato ad basin squamato, floribus sessilibus.\**

*Juncus alpinus capitulo glomerato e nigro splendente.* Scheuch. alp. 40. tab 5. f. 2.

*Scirpus foliatus palustris, cum mucrone rigido.* Rudb. Elyf. 1. p. 103.

• In Alpibus nostris frequentissimus est, præsertim ad nuda & sabulosa montium decliua, aqua frigida ab incumbente perpetua niue exstillante, pedetentim irrigata.

• Descriptio huius plantæ hæc est.

*Radix* horizontalis, sub terra repens, articulata, culmos exferens, perennis,

*Culmus* spithamæus, crassitie pennæ passeris, teres, lævis, apice subfusco, rigidiusculo & leuiter pungente.

*Folia* vera nulla sunt, sed squamæ tres, rarius plures, culmum ad basin inuoluentes, pallido fuscæ, quarum extima infimæque breuissima, secunda extima duplo longior & tertia secunda adhuc duplo longior est, vix tamen vnam quintam partem caulis obuestit.

*Flores* pollicis transversis spatio, ab apice culmi, ex rima erumpunt tres vel quatuor, sessiles, fusci, glumarum squamis nonnullis obuallati.

117. **JUNCUS** *calmo nudo acuminato ad basin squar-  
mato, floribus pedunculatis.* \*

*Juncus levis panicula sparsa maior.* Bauh. pin. 12.  
Rudb. elyf. 1. p. 102. f. 2.

α. Ad ripas fluuiorum ac lacuum Lapponiæ sylueſtris  
rarius obuius est.

β. Vtrum hæc & antecedens variationum, an vero ſpe-  
cierum teneant locum, difficile a me determinari  
poſteſt, quippe qui eius culturam non inſtitui, dif-  
ferunt autem inter ſe paucis; ſcilicet:

*Culmus* huic eſt ſpithamarum trium longitudinis;  
illi modo vnus.

*Flores* huius pedunculis tribus, pollicem tranſuerſum  
longis inſident, ſingulis pedunculis tres quatuor-  
ue ſtoſculos pedunculatos ſuſtinentibus;

illius, pedunculis deſtituti, tres quatuorue ſunt.  
*Situs* florum in hoc ſpatio ſpithamæo ab apice culmi;  
in illo ſpatio pollicis tranſuerſi ab apice culmi di-  
ſtat.

*Locus* huius natalis eſt in ſyluis, nunquam in Al-  
pibus a me obſeruatus;

illius contra in ſolis Alpibus.

Vtrum hæc differentiæ tantum a ſolo dependeant,  
vel an planta alpina in ſyluis hanc adquirat altitu-  
dinem pedunculosque elonget, determinari diffi-  
cile poſteſt.

118. **JUNCUS** *paruus calamo ſupra paniculam lon-  
gins producto.* Raj. ſyn. 432 Rudb. elyf. 1. p.  
104. f. 15.

*Juncus levis calamo, ſupra paniculam non ſparſam,  
longiori.* Rudb. elyf. 1. p. 104. f. 3.

*Juncus levis panicula ſparſa minor.* Bauh. pin. 12.  
Scheuch. hilt. 347. t. 7. f. 11.

α. Tam in Alpibus, quam in ſyluis frequens eſt

β. Culmi ſili vulgaris vel ſetæ porcine crassiſſicm vix  
ſuperant.

γ. An-

γ. Antequam floret, flores sessiles sunt; fructu autem maturo, elongata est panicula & pedunculi excreverunt.

119. JUNCUS culmo foliis & floribus tribus terminato. \*

*Juncus trifidus*. Bauh. hist. 2. p. 521. Rudb. elyf. 1. p. 205. f. 5. exterior.

*Juncus trifidus minimus, corniculis rigidis veltis*. Rudb. elyf. 1. p. 205. f. 4. optima.

*Juncus acumine reflexo, minor, vel trifidus*. Bauh. pin. 12. Rudb. elyf. 1. p. 205. f. 3. media.

*Juncoides, acumine reflexo, trifidus*. Bauh. prod. 12. fig. bon. Rudb. elyf. 1. p. 203. f. 3. interior. Scheuch. alp. 41.

*Juncoides alpinum trifidum*. Scheuch, hist. 325. descr. opt.

α. Vbiq; per omnes Alpes nostras vulgarissimus est, & tophosos cœspites constituit.

β. *Morisonus* male integram paniculam pro tribus tantummodo flosculis sessilibus pingit. Planta recens tenellaque virgo, erecta est; absolutis nuptiis, grauidoque onusta vtero incuruatur juncea. Hinc quatuor eisdem plantæ figuræ in Campis elysiis occurrunt.

γ. Planta squamis nonnullis fuscis. loco foliorum, ad radicem vestitur; Culmus spithameus nudus est, ex apice tres flores sessiles promens, quos tria folia (quorum duo, ut gluma, flores comprimunt, tertium vero paulo inferius collocatur;) circumstant plana, sed marginibus conuoluta.

120. JUNCUS foliis articulatis, floribus umbellatis. Tournef. inst. 247.

*Gramen junceum, folio articulato, aquaticum*. Bauh. pin. 5. prod. 12. fig.

*Gramen junceum articulatum palustre humilius*, Morif. hist. 3. p. 227. f. 8. t. 9. f. 2.  
 α. In sylvis Lapponiæ passim occurrit.

121. *JUNCUS montanus palustris*, Raj. syn. 432. hist. 1303.

*Gramen junceum, semine acuminato*. Gottsch. pruss. 115. fig. 29.

*Gramen junceum palustre humilius, foliis & spica junci*. Morif. hist. 3. p. 228. f. 8. t. 9. f. 1. 3.  
 α. In paludibus cæspolis per Lapponiam totam vulgaris est planta.

122. *JUNCUS palustris humilior, panicula laxissima*. Rupp. gen. 1. p. 136.

*Juncus palustris humilior erectus (& repens)*. Tournef. inst. 246.

*Gramen nemorosum, calyculis paleaceis*. Bauh. pin. 7.  
*Gramen bufonium*. Rudd. hort. 49.

α. In sylvarum Lapponiæ locis subhumidis crescit.

123. *JUNCUS nemorosus latifolius maior*. Tournef. inst. 246.

*Gramen hirsutum latifolium maius*. Bauh. pin. 7.

*Gramen nemorosum hirsutum vulgare*. Raj. hist. 1292. descriptio bona.

α. In desertis sylvestribus frequentissima est.

β. Odor plantæ virosus vires eius suspectas reddit.

124. *JUNCUS foliis planis, culmo paniculato, floribus sparsis*.

*Gramen latifolium glabrum, granis hirsuti primi facie*. Rudd. elyc. 1. p. 63. f. 8.

*Gramen hirsutum nemorosum angustifolium alpinum, paniculis obscure rufescentibus*. Scheuch. hist. 312. t. 7.

α. In

α. In Alpium lapponicarum nemoribus admodum vulgaris est.

β. Parum differt a priori; forte tantummodo variatio est a loco producta, breuem ergo eius addam descriptionem.

*Culmus* fere spithamæus, erectus, duobus geniculis infra eius partem mediam distinctus.

*Folia* ensiformia, Radicalia quamplurima; *Caulina* duo, longitudine dimidii digiti, quorum vnicum minutissimum spathæ instar caulem terminans paniculam emittit.

*Panicula* tribus constat pedunculis setaceis, communibus, inæqualis longitudinis, alternatis, emittentibus minores pedicellos, quorum inferiores longiores sunt & in alios simili ratione deliquescent, ita, vt flores tandem duodecim, nonnunquam octodecim communi pedunculo infideant, licet singuli propriis pedicellis a se inuicem remoti.

*Flosculi* ex fusco rubri sunt.

QBS. In antecedentis plantæ foliis crines distincti & remoti ponuntur, qui in hac deficiunt.

125. JUNCUS *foliis planis, culmo spica racemosa nutante terminato.* \* Tab. X. fig. 4.

*Juncus alpinus latifolius, panicula racemosa nigricante pendula.* Mich. in Horto Pisân. 91.

α. In Alpibus nostris frequens est.

β. Habemus plantam Figuræ Tuæ Tab. X. fig. 4. respondentem illi a Michelio, sub nomine (allegato), sed cui folia paulo latiora, differentia tamen exigua. *Dillenius.*

γ. Cum hæc a Cl. *Michelio* neque descripta, neque depicta sit, breuem eius adumbrationem exhibere teneor.

*Folia* radicalia decem vel duodecim, plana, erecta, acuminata.

*Culmus* tenuissimus, tribus foliis paruis instructus, quorum

quorum vnum ad basin, alterum in medio, tertium ad apicem caulis positum est, & vagina spatia trantuerfi vnguis tegente culmum gaudet.

*Spica* unica, laxa, numerosis constans floribus, ovato-oblonga.

*Magnitudo* in figura repræsentatur naturalis.

Folia maiora vel. minora in plantis gramineis sæpius a solo & tempestate dependent.

126. *JUNCUS villosus, capitulis psyllii.* Tournef. in fl. 246

*Juncoides villosum, capitulis psyllii.* Scheuch. hist. 310

*Cyperella capitulis psyllii.* Rupp. jen. 1. p. 130.

*Gramen birsutum, capitulis psyllii.* Bauh. pin. 7.

*Gramen tazula minus.* Bauh. hist. 2. p. 493.

- a. In Alpibus & syluis primo vere vbiq; obuius est.  
 ß. Vanam omnino esse huius exceptionem a Junco, siue genus istud *Juncoides*, siue *Cyperella* vocetur, facile patet absque demonstratione (F. B. 165.).

127. *JUNCUS foliis planis, culmo paniculato, spicis ouatis.* Tab. X. fig. 2.

- a. In Alpibus nostris non infrequens est planta.  
 ß. Ab antecedenti, ad quem proxime accedit, differt, quod  
 1. folia huius glabra sint & angustiora.  
 2. *spica* in hac plures, decem vel duodecim.  
 3. *spica* huius minores, ouatæ, albicantes sint.  
 4. *pedunculi* spicas paruas sustinentes longiores sint & versus idem latus flexi.

128. PEPLIS. \*

*Portulaca spuria aquatica.* Rupp. jen. 1. p. 107.

*Portula.* Dill. giff. 120. 239. app. 133.

Glan-



*Glaucoides palustre, portulacæ folio, flore purpureo,*  
Mich. gen. 21. t. 18.

*Glaux palustris, flore striato clauso, foliis portulacæ.*  
Tournef. init 82. Pet. gen. 43. fig. bon.

*Glaux aquatica, folio subrotundo.* Gottsch prulf. 106,  
fig. 20.

*Alsine palustris minor serpillifolia.* Bauh. pin. 120,  
prod. 118.

- In locis sabulosis sylvestribus, ubi aqua pluviialis collecta aliquamdiu perstitit, etiam sub aqua sæpius nascitur.
- ♠. Folia in hac planta tenuiora sunt, quam in vlla alia planta lapponica.
- γ. *Peplis* est nomen superfluum, quod mihi in hoc genere magis arrideret, quam *Portula*, quod facile confunditur cum *Portulaca* (F. B. 228), *Glaucoides* autem (F. B. 226.) vel *Portulaca spuria* (F. B. 221.) non placent.

## DIGYNIA.

PERSICARIÆ speciem 71. vide in Pentandria  
Monogynia.

RUMICIS speciem 132. vide in Hexandria Tri-  
gynia.

TRIGY-

## TRIGYNIA.

129. RUMEX *foliis cordato-oblongis acuminatis integris.*
- α. *Lapathum folio acuto crispo.* Bauh. pin. 115. Lind. wikf. 20.  
*Lapathum acutum crispum.* Frank. spec. 18.  
*Lapathum acutum.* Till. ab. 38.  
*Lapathum longifolium crispum.* Munt. brit. 104. fig.
- β. *Britannica antiquorum vera.* Munt. brit. 1. fig.  
*Lapathum aquaticum, folio cubitali.* Bauh. pin. 116.  
*Lapathum palustre, folio cubitali.* Lind. wikf. 20.  
*Lapathum palustre.* Frank. spec. 18.
- γ. Frequens est hæc (β.) in paludosis Lapponiæ; illa autem (α.) ad casus Lapponum sylvaticorum.
- δ. Duas a plerisque distincte traditas plantas (α. β.) vt variationes, nec sine ratione sufficiente, exhibeo, locus enim est qui plantas differentes efficit. In locis enim *agnosis* (β.) longe maior euadit, foliis maximis, glabris, planis, nitidis; In *ficcis* (α.) autem minor excrescit, foliis scabris & ad marginem vndulatis.
- ε. *Lapathum & Acetosam* eiusdem esse generis plantas agnoscant, si non alii, sane illi, qui ad exhibendos characteres de differentiis earum genericis solliciti suere, nec longa opus est demonstratione, in flore ab omnibus in vniuersum plantis adeo differenti (F. B. 171. 173.), confer C. G. 300. Si Acetosa omnis esset sexu in mares & feminas distincta, tum admitteret argumentum debile; cum autem aliæ species Acetosæ T. sint hermaphroditæ æque ac Lapathum T. ergo nullum, nisi ex acida auctoritate, promanare potest argumentum.

ζ. No-

ζ. Nomen *Rumex*, synonymon antiquissimum (F. B. 242. 244. 241.) retineo in hoc genere, *Acetosa* vocabulum excludo (F. B. 231. 232. 235.), nec *Lappathum*, a *Lappa* dictum (F. B. 227.), dignum agnosco.

130. RUMEX *foliis oblongis sagittatis.*  
Mas

α. *Acetosa femine vidua.* Fag. par. 4.  
Femina

*Acetosa pratensis.* Bauh. pin. 14.

*Acetosa vulgaris pratensis.* Frank. spec. 1.

*Acetosa vulgaris.* Rudb. vall. 1. hort. 1.

*Acetosa maior pratensis.* Lind. wikk. 1.

*Acetosa maior.* Till. ab 1. Scheff lapp. 360.

β. *Acetosa montana maxima.* Bauh. pin. 114. Scheuch:  
alp. 129.

*Acetosa hispanica maxima.* Munt. brit. 225 fol. 213.

γ. *Juemo Lappis* seu *Joemo.*

δ. In sylvis Lapponiæ multoties lecta fuit (α), in Alpi-  
bus vero copiosissima est (β).

ε. Vanum est ex hac duas distinctas constituere species  
(α. β.), cum ne minima quidem detur differentia  
alia, quam in magnitudine a solo alpino producta,  
vbi lætior excrefcit planta.

ζ. Hac planta, nulla notior est Lapponibus, nec vi-  
lum vegetabile in Lapponia crescens cibos Lappo-  
num ingredi scio, præter hanc & Anglicam  
(§ 101. ζ.), si baccas excipiamus.

Ex hac planta præparatur *serum acetosatum* Lappo-  
num, quod *Juemomelke* illis dicitur, & quidem  
sequenti modo: Folia huius in magna copia col-  
ligunt, a caulibus separant, illis vna cum petio-  
lis suis ahenum cupreum replent, vnam tertiam  
partem aquæ superinfundunt, coquunt ad consi-  
stentiam syrupi, noua iterum addunt folia, co-  
quunt, spatula semper mouent, ne aduratur vel  
saporem adustum adquirat; absoluta coctione, post  
ser

sex septemue horas huic operationi impensis, reponitur, vt refrigeretur. Miscetur deinde cum lacte rangiferino, reponitur in vasculis ligneis vel ventriculis (ventriculo primo seu magno) rangiferinis clausum, seruat̃ur in cryptis montium vel reconditur in terra, ne mures (Mus cauda truncata, flaua maculis nigris; Mus Wormii) lædant vas̃a. Sæpe umbellas Angelicæ cum Rumi- ce miscent & coquant, sed parcius (§. 101. 2.). Lac tali modo paratum acidum gratumque acquirit saporem, & editur ab omnibus, senibus & iu- uenibus cum oblectamento.

Diu tali modo confectum seruari potest lac eodem semper imbutum sapore, quod alias non fieret. Vetus hoc lac palatum excitabat nostrum, recens confectum non item.

Notabile est, quod cum nil hocce lacte apud Lap- pones vulgatus sit, tamen apud nullam aliam na- tionem, apud nullam Lapponiæ accolam illud receptum fuisse nouerim.

Nemo credat, quod Lappones hoc conficiant, pro medicina scorbuti (§. 80. §.), sane non magis vexantur scorbuto, quam calore solis, dum bru- male sæuit frigus; Nec contra calorem æliuum; licet in conuallibus per æstatem calor satis vr- geat, inde tamen minus periclitantur, cum casas vel tentoria sua sæpius in medio montis latere si- gant, id est, inter gradus caloris & frigoris me- dio, & si calor nimis vexaret, præiens remedium porrigunt iuga montium perennante niue obducta. Nec febribus vexantur continuis, raro contagio- sis, licet hæ eos nonnunquam salutantes altas a- gant radices, quibus propinant aquam frigidam; non vero lac acetosatum.

\*. Hæc species cum sequenti sub Diœcia Hexandria recenseri deberet, ne autem species eiusdem generis separentur, pace Lectoris, eas hic loci trado.

131. RUMEX foliis lanceolatis hastatis.

Mas

*Acetosa armenensis lanceolata*, semine vidua. Vaill. par. 2.

*Acetosa armenensis minima non lanceolata*, semine vidua.

Vaill. par. 2.

Femina

*Lapathum acetosum repens lanceolatum*. Raj. syn.

143.

*Acetofella*. Frank. spec. 1. Till. ab. 1.

α. *Acetosa armenensis lanceolata*. Bauh pin. 114.

*Acetosa minor lanceolata*. Lind wikt. 1.

*Acetosa minima* Rudb hort. 1.

β. *Acetosa armenensis minima non lanceolata*. Bauh. pin.

114.

*Acetosa minor non lanceolata*. Lind. wikt. 1.

γ. *Acetosa lanceolata angustifolia repens*. Bauh pin. 114.

δ. In sylvis & Alpibus vulgarissima est planta.

ε. Ex hac plurimi tres ad minimum constituunt species (α. β. γ) a solo loco distinctas; nam in petris, tectis & siccioribus locis sæpius obliterantur prominentiæ istæ foliorum hastaræ.

ζ. Nullius est hæc species vsus apud Lappones, quæ, cum parua sit, negligitur.

132. RUMEX foliis orbiculatis emarginatis.

*Acetosa britannica rotundifolia*, fructu compresso.

Blair. obs. 97. fig.

*Acetosa cambro-britannica montana*. Scheuch. alp.

129.

*Acetosa rotundifolia repens eboracensis*, folio in medio

deliquium patiente. Morif. hist. 2. p. 583. f. 5.

t. 36. fig. penult.

*Acetosa repens westmorlandica, cocbleariæ foliis, api-*

*cibus nonnihil sinuatis*. Pluk. phyt. 252. f. 2.

α. In cliuosis rigidisque Alpium iugis admodum vulgaris est. sæpe etiam in Lapponiæ desertis ad ripas fluuiorum, seminibus per aquam fluuialem ex Alpi-

bus

bus delatis, in locis valde diffitis hac ratione germinat. In Suecia alias peregrina est planta.

- ♯. In floribus reliquarum Rumicis specierum, quoad omnes fructificationis partes, viget numerus ternarius, isque simplex vel duplicatus, scilicet: Calix & corolla tripartita, stamina sex, germen triquetrum; styli & stigmata tria, semen triquetrum. In hac autem planta vnica tertia pars numeri in singula fructificationis parte excluditur, sed, quod singulare; stamina hanc exceptionem respuunt; adeoque gaudet calice & corolla bipartita, staminibus sex, germine compresso (seu digono), stylis & stigmatibus duobus, semine digono seu compresso.
- γ. Sunt, qui hanc eandem esse cum *Acetosa rotundifolia hortenfi* C. B. & solummodo, vt syluestrem ab hortenfi differre credunt, cum facies vtriusque primo intuitu satis similis sit; quod autem absolute nego, cum partes istæ numerum suum (♯.) semper constantes seruent & in hortenfi prædicta numerus ternarius vbique simplex vel duplicatus valeat, vt in alijs speciebus, licet hermaphrodita sit; repugnant etiam omnes partes plantæ, quæ ocularem desiderant inspectionem.
- δ. Copiose sese obtulit in Alpibus notabilis huius speciei *varietas* ex morbo orta, cuius flores omnes in *vsilaginem* abiire, & commota leuiter planta puluerem atro-rubentem deiecere.
- ι. Neque hac specie Lappones vtuntur, licet sapor huius gratior existat, quam antecedentium.

133. SCHEUCHZERIA. \* Tab. X. fig. 1.

*Juncoidi affinis palustris*. Scheuch. hist. 336.

*Juncus floridus minor*. Bauh pin. 12. prod. 23. Rudb. elyf. 1. p. 110. f. 2.

*Gramen juncum aquaticum, semine racemoso*. Gottsch. pruff. 114. f. 28.

- α. Copiosissime in omnibus paludibus Lapponiæ defertur

sertæ Sphagnis & Caricibus repletis, præsertim in parte Pithoensi & Lulenti, ut prope Wolletim & alibi observatur.

¶ Incerti fuissimus, quam plantam *C. Bauhinus* intellexit voluerit sub nomine allegato, nisi a *Bærfero* fuisset nomen conservatum, & ex eius herbarii tomo 1, antequam in incendio Upsaliensi periit, in *Campis Elysiis* per *Rudbeckios* translatum.

γ. *Figura* plantæ nostræ habetur quidem & in *Campis Elysiis* & in *Flora Prussica*, sed ubique fructum ferentis, nostram ideoque floribus instructam exhibemus.

δ. *Radix* repens est, articulata, larvis imbricatis (quæ reliquæ præteritorum foliorum sunt) vestita, inter quas radicales filiformes deorsum emittit.

*Caulis* quodammodo rectus, simplex, spithamæus, teres, ramis delitutus.

*Folia* Radicalia pauca; Caulina duo, quorum alterum basin caulis vagina sua inuoluit, alterum pollicis transversæ spatio superius collocatur, vagina intra inferiorem desinente, insidens cauli; singula horum subulata fere sunt & caule breviora. Floralia autem folia supra mediam caulis partem egrediuntur alternatim, numero sæpius quinque, quorum inferiora longiora, singula vaginæ inferne insidentia, quæ laxa est, nec summum caulem obtellit.

¶ *Flores* ex singula ala foliorum floralium solitarii pedunculis erectis sustentati.

*Corollæ* color est viridis, quodammodo ad flauum accedens, *Germinibus* tribus sæpius, frequenter etiam quatuor vel quinque gaudet flos.

¶ *Characterem* huius generis dedimus C. G. 301. ubi descriptio floris euolui potest.

ζ. Diximus genus hocce a doctissimo isto fratrum pari, *Johanne Scheuchzero* magno isto Agrostographo & *Joh. Jac. Scheuchzero* curiosissimo isto Alpium Helueticarum lustratore, qui quantum in Botanicis præstiterint, nulli non norunt (F. B. 238.).

- g. Cum vnica tantum mihi nota fit species, differentiam aliquam adponere vanum foret. (F. B. 293.)

134. TRIGLOCHIN fructu tenui.

*Triglochim Rivini*. Rupp. jen. 1. p. 47.

*Juncago palustris* & *vulgaris*. Tournef. inst. 266.

*Gramen junceum spicatum*, seu *Triglochim*. Bauh. pin. 6. Rudb. elyf. 1. p. 45. f. 16. a.

- h. In humidis scaturiginosis locis Lapponiæ desertæ vulgaris est.
- i. Cl. *Michelinus* duas statuit plantas a Botanicis coniunctas esse sub vno eodemque nomine, quarum altera est nostra radice fibrosa, altera vero bulbosa (*Gramen hyacinthites triglochoides bulbosum*. Rudb. elyf. 1. p. 48. f. 3. seu *Hyacinthi parvi facie gramen triglochim*. Bauh. hist. 2. p. 508.), quam, nisi me omnia fallant, vidi etiam in Lapponia, licet cum antecedenti eandem habuerim ipsam. Et num planta illa radice bulbosa, & nostra radice fibrosa, in reliquis partibus omnibus simillimæ, sint veræ distinctæ species, adhuc vltiori, me iudice, indiget examine.

135. TRIGLOCHIN fructu subrotundo.\*

*Triglochim maritimum*, fructu breviori & crassiore. Rupp. jen. 1. p. 366.

*Juncago maritima*, foliis spica & seminibus brevioribus. Dill. app. 22.

*Juncago palustris* & *maritima perennis*, fructu breviori quinque-capsulari. Mich. gen. 44.

*Gramen spicatum alterum*. Bauh. pin. 6. Rudb. elyf. 1. p. 45. f. 17. b.

- k. In littoribus Oceani septentrionalis ad radices Alpium lapponicarum vulgaris est.
- l. Hæc est planta ista ignota *Martino*, quam ad *Sherrardum* misit & descripsit in *Actis Lit. Suec.* tom. 1.



vix enim obtineri potuit, quo sibi persuaderet Beatus Vir, plantam quandam pure maritimam sua sponte prodire prope Upsaliam in prato Regio (Kongsængen) per spatium septem milliarium a mari remoto & quod pratum alluit aqua dulcis.

136. ANTHERICUM *scapo folioloso laxè spicato, filamentis villosis.*

*Phalangium anglicum palustre, iridis folio.* Tournef. int. 368.

• *Pseudo-Asphodelus palustris anglicus.* Bauh. pin. 29.

*Asphodelus luteus palustris.* Dod. pempt. 208.

*Asphodelus luteus palustris, acori folio.* Morif. hist. 21 p. 322. f. 4. t. 1. f. 7.

*Gramen ossifragum.* Paull. quadr. 530. Act. Dan. 2. p. 126. & 232.

*Gramen ossifragum Noruegicum & Cimbricum.* Raj. hist. 1325.

*Bengræs.* Noruegis.

*Ilagræs.* Smolandis.

«. In latere septentrionali Alpium lapponicarum, cum Finmarkiam Noruegiæ intrarem & ab ea discederem, prodiit in conspectum aliquoties famosissima hæc, sed formosissima planta, subhumida inhabitans loca.

«. Fidem superant, quæ *Sim. Pauli* de plantæ huius singularibus viribus promulgavit: Nempe quod, si pecoribus pabulo intermixta detur hæc herba, ipsa eorum ossa inde emolliantur, ita, vt pedibus iustitere nequeant. Vide loca allegata.

In prouincia Sueciæ *Smolandia*, inque Parœcia eiusdem *Stenbrohultensi*, a Noruegia remotissima, copiosissime nascitur planta hæc adeo decantata, vbi tenellus adhuc infinita ex vulgo de hac planta, cuius flores splendidissimi toties in se conuertebant oculos meos, confabulante audiui, nec vllus erat, qui non optime eandem agnosceret.

Vocatur ibi *Ilgræs* & dicitur vno ore, quod sit herba ouibus maxime noxia, quam si copiose edant, inde quidem citissime eas pinguescere, sed proximo insequenti anno, cum in hepatibus istarum nascantur, vermiculi, *Ilar* (vade nomen) dicti, certo perire.

Quod neque ossa emolliantur, neque vermiculi ex hac generentur, nulli non constat, quidquid tamen sit, erit quidpiam, quod vulgo imposuit, siue quod scirrhus in hepate generet, siue quod tabem inducat, vt incedere nequeant pecora, siue aliud quid monstri, præsertim cum odor virosus in planta existat manifestissimus (F. B. 359.).

1. *Phalangium scoticum palustre minimum, iridis folio*  
T. ab Anglico (prædicto) non aliter, quam paruitate, differre videtur. *Dillenius*.

2. *Tournefortius* sub Phalangii genere duarum distinctissimarum plantarum familias confundit, quarum alia *Germine* gaudet simplici & *Bulbine* (C. G. 269.) dicitur, altera autem *Germine* triplici & *Anthericum* (C. G. 303.) nominatur, *Phalangii* enim vocabulum insecto proprium est (F. B. 230.).

137. ANTHERICUM *scapo nudo capitato, filamentis glabris*. Tab. X. fig. 3.

*Statice montana minor*. *Rudb.* lapp. 100.

1. ? *Phalangium alpinum palustre, iridis folio*. *Tournef.* inst. 268. *Scheuch.* alp. 139.

? *Pseudo-Asphodelus alpinus*. *Bauh.* pin. 29.

? *Pseudo-Asphodelus II.* *Clus.* hist. 198.

2. In Alpibus lapponicis vbique, non raro etiam in summis montibus Lapponiæ syluestris, vt ad *Wolherim* & *Jockmock*, prodit.

3. Num hæc sit eadem cum Authorum (\*) allegata, certo determinare nequeo, qui alteram non vidi plantam. Authores enim suam pingunt floribus sparsis, nostra autem gaudet floribus omnibus in capitu-

pitu-

pitulum collectis sessilibus, nec reperi ultra unicam, quam depinxi Tab. X. f. 3. quæ flores leuiter sparsos gessit.

2. Planta hæc minor est, quam *Pseudo-Asphodelus II.* Clus. hist. 198, ut specimina inter se collata docent, & ideo pro illius varietate habenda est. *Dillenius.*  
 3. *Radices* plurimæ, filiformes, simplices, flexuosæ, flauescentes.

*Folia* radicalia omnia distice posita, gladiata, longitudine pollicis transversa unius vel sequi alterius, pallide viridia, margine interiori a parte inferiore perpendiculariter bifido, & folium proximum amplectente.

*Scapus* unicus in singula planta, licet plures coherent sæpe radicibus suis, longitudine digiti, filiformis, erectus, nudus, simplicissimus.

*Flores* plures, octo ad duodecim vsque, sessiles, in capitulum subrotundum collecti, scapum terminantes. *Corolla* illis niuea est & parua, *filamenta* plane non hirsuta, hos ad maturitatem fructus perficit & raro perfecte explicatur. *Fructus* subrotundus & obtusus, licet sit tripartitus.

## POLYGYNIA.

138. ALISMA fructu obtuse trigono. \*

*Alisma.* Dill. gif. 126.

*Plantaginoides.* Knaut. meth.

*Damaconium lato plantaginis folio.* Vaill. aët. 1719.

p. 35.

*Ranunculus palustris, plantaginis folio.* Tournef. inst.

292.

*Plantago aquatica latifolia (& angustifolia).* Baub.

pin. 190. Lind. wikf. 29.

G 3

Plun-

*Plantago aquatica*. Frank. spec. 24.

- α. In aquis Lapponiæ desertis reperitur.
- β. Genere omnino coniungi debet *Damaſonim* Tournefortii cum hac planta ( licet *Alisma* a nobis *Damaſonio* præteratur), nam facies est omnino eadem (F. B. 168.). Flos simillimus, ab aliis omnibus diversissimus (F. B. 171. 174.), quamvis partes femininæ numero & figura, ut in *Helleboro*, differant (F. B. 176.).
- γ. Attingit nunc altitudinem humanam, nunc vix digitalis, tamen eadem est.

CLASSIS VII.

HEPTANDRIA.

MONOGYNIA.

139. TRIENTALIS. \* Rupp. jen. 1. p. 20.

*Alfanthemor*, Raj. syn. 286.

*Hermodactylus caninus*, Frank. spec. 13.

*Alfina alpina*, Swenk. Silef. (inventor).

*Herba trientalis*, Rudb. cat. 19. hort. 51. Lind. wikf. 18. Till. ab. 33.

*Pyrola alfinis flore Europæa*, Bauh. pin. 191. prod. 100. figura etiam p. 99. sub psyllio minore.

1. Sylvas Lapponiæ desertæ primo vere, medio scilicet Junio, eleganti florum suorum albedine pingit. In Alpium etiam nemoribus satis frequens est; vix crederem illam per totum orbem vllibi copiosius prodire posse ac in Westrobothnia.

2. Mirum est, quod natura in regno vegetabili adeo parvi fecerit numerum septenarium in omnibus partibus fructificationis; Nulla enim nobis nota est planta septem gaudens staminibus, præter hanc & Hippocastanum Rivini.

3. Inter omnes, quos vidi flores, omnium simplicissimus, seu rectius, maxime æqualis est flos hic gratissimus

tissimus: Calix enim, corolla & stamina pari modo diuisa sunt, figura gaudent simplicissima, & corolla, quod curiosum, omnino plana absque notabili tubo. Singularis etiam est plantæ structura; quoad folia, quod hæc fere omnia apicem caulis simplicis terminent patula, & quod folia superiora maiora sint, vnicum enim alterumque per caulem casu quasi sparsum, minimum, & radicalia nulla. Singulare tandem est, quod pedunculi duò ex apice caulis emanantur, raro vnus, rarius tres, vt in Palnis & Oxyoide Garcini.

2. Nescio, quænam gratia floris adeo percellat oculos, vt fere effascinare videatur visu contemplatorem suum; forte a symmetria, pulchritudinis omnium matre! Variat sæpe corolla sexfida, quinquéfida, cum autem rarius hæc contingant, a numero naturali ad Heptandriam refertur.
3. Consideratione etiam dignum est, quid locus faciat in hoc flore. Corolla enim, vbi planta in sicciorebus crescit, apicibus laciniarum acuta est, in humidis vero obtusa, constante lege naturæ.
4. De vsu & viribus huius plantæ haud vllum auctorem mentionem fecisse scio, nec quidquam ex sapore, vel odore, vel adfinitate, vel obseruationibus, de effectu eius determinare queo.

CLASSIS VIII.

OCTANDRIA.

MONOGYNIA.

140. DAPHNE floribus sessilibus infra folia elliptico-lanceolata.

*Laureola folio deciduo, flore purpureo.* Bauh. pin. 462.

*Daphnoides.* Frank. spec. 33.

*Chamaelea suetica.* Frank. spec. 33.

*Chamaelea germanorum.* Rudb. hort. 27.

*Chamaelea germanorum, seu Mesereon.* Rudb. vall. 9.

*Thymelæa lauri folio deciduo.* Tournef. inst. 595.

*Kellerbals. Succis.*

- α. In sylvis Lapponiæ rarius obuius est hic frutex, qui apud Lappones primus est, qui floret.
- β. Semina eius in cadaueribus abscondita exhibentur a rusticis Sueciæ lupis & vulpibus, quibus adsumtis pereunt sine mora, æque ac a seminibus Strychni.
- γ. Singularis est modus florendi huius plantæ, flores enim ramis sessiles insident, & quidem infra folia, conspicui tamen, antequam folia erumpant. Corolla florum duplicata constat membranula, quasi calix & corolla coaluerint in vnum corpus.
- δ. Vidi rusticos in Scania, qui commilitonibus suis

per iocum (experimento sane periculoso) exhibuerunt baccam modo vnicam, qua ingesta, incensum cætophagum alter potu cereuitiæ extinguere tentauit, sed oleum igni adfudit, hinc iis Sörbypeppar & Kællerhals, id est, cellulæ Inguuies, nominatur.

141. ERICA *vulgaris glabra*. Bauh. pin. 485.

*Erica vulgaris*. Till. ab. 26.

*Erica*. Frank. spec. 33. Rudd. hort. 39.

*Erica flore purpureo*. Lind. wikt. 12.

1. *Erica vulgaris, flore alba*. Tournef. inst.

*Erica flore candido*. Lind. wikt. 2.

*Tachnas*. Lappis.

2. In campis arenosis Lapponiæ syluestris passim copiose prodit. In Finlandia Boreali, Bicerneburgum inter & Aboam, vidi per plurima Camporum miliaria fere nullam aliam, nisi sterilem hanc Ericam, quæ terram vndique tegebat, nec vlla ratione extirpari poterat; vnde rusticorum prouerbum ortum, fore, vt tandem duæ plantæ replerent & destruerent totam terram, Erica scilicet & Nicotiana; addidissent quidem tertiam, si Thesæ vsus ipsis innotuisset.

3. In campis arenosis Lapponiæ indiuidua nonnulla plicata obseruavi, adpectu pulcherrima, maiora enim erant, eorumque rami densissimi & arboris taxi instar tonfi, licet parua sit planta.

142. VACCINIUM *foliis annuis integerrimis*. \*

*Vaccinium altissimum, foliis subrotundis exalbidis*.

Rupp. jen. 1. p. 46.

*Vaccinia nigra maiora*. Frank. spec. 38.

*Myrtillus niger maior*. Rudd. cat. 29. hort. 77.

*Myrtillus maior*. Frank. spec. 22. Till. ab. 47.

*Vitis idæa, foliis subrotundis exalbidis*. Bauh. pin.

470. Scheuch. alp. 52.

*Vitis*



*Vitis idæa magna seu Myrtillus grandis.* Bauh. hist. 1. p. 52. Rudb. it. 9.

*Vitis idæa maior.* Tabern. hist. 3. p. 162.

*Vitis idæa palustris.* Lind. wikt. 40. prior.

*Vitis idæa.* Cluf. pan. 79.

*Hötme* Lapponum.

*Utterber.* Westrobothniensibus, id est, *Baccæ Lutræ.*

a. Tam in Alpibus, quam in syluis Lapponiæ, modo loca subhumida sint, vulgatissimus est fruticulus.

β. *Folia* sunt verticaliter ovata, plana, integerrima & annua; *Caules* communiter pedales; *Baccæ* cæruleæ, leuiter tetragonæ, aquosæ & fere insipidæ, pulpa alba plenæ, ab incolis fere negliguntur.

γ. *Plantæ*, quarum flores antheris bicornibus instruuntur (F. B. 108.), sunt valde affines & paucis admodum, respectu generis, inter se differunt, uti *Vaccinium*, *Arbutus*, *Andromeda*, *Erica* & *Pyrola*. *Antheræ* his sunt didymæ & oblongæ; altera extremitate obusæ, altera vero acutiores & sub hac duabus fetulis instructæ.

143. *VACCINIUM* canle angulato, foliis serratis annuis.

*Vaccinium Rivini.* Rupp. jen. 1. p. 46.

*Vaccinia nigraminora.* Scheff. lapp. 359. Frank. spec. 38.

*Myrtillus niger minor.* Rudb. cat. 29. hort. 77.

*Myrtillus minor.* Frank. spec. 22.

*Myrtillus minor, baccis nigris.* Till. ab. 47.

*Vitis idæa angulosa.* Bauh. hist. 1. p. 520. Rudb. it. 9.

*Vitis idæa foliis oblongis crenatis, fructu nigricante;* Bauh. pin. 470. Lind. wikt. 40.

*Blaue beidelbeer.* Schel. botn. 30.

*Zirre.* Lappis Umenibus. *Zërre.* Lappis Lulensibus.

δ. Nulla fere planta in syluis humidiusculis Lapponiæ, West-

Westrobothniæ aut Angermanniæ hac vulgarior existit, quæ nec Alpes nostras reformidat, licet parcius in earum conuallibus nemorosis pronascatur.

¶. Quamuis in hac specie, numerus in omnibus partibus fructificationis, vnam quartam partem sæpius addat, (C. G. 313.) ne separarentur species, hic eandem posui. In reliquis puta est calix & corolla quadrifida, bacca quadrilocularis, staminaque octo; in hac corolla & calix quinquefida, bacca quinquelocularis & stamina decem.

γ. *Caules & rami erecti, tetragoni; Folia alterna, ovata, obtuse serrata, annua. Bacca nigra, pulpa purpurea lineum colore cæruleo tingente plena; altitudo spithamam æquat.*

δ. *Kappatjalmas* (Bellaria Lapponum) sunt Ferculi species apud Gentem Lapponicam, quæ in maximis habentur deliciis, conficiendi modum addam: Lac rangiferinum seu Rhenonum admodum pingue est, & gaudet sapore lactis bouini cum butyro & pauca quantitate sebi imprægnati. Caseum e lacte isto conficiunt Lappones communiter quouis die bis, mane scilicet & vesperi, dum rangiferos ad casam pellant pastores eanibus stipati, & hoc quidem a mense Junio ad initium hyemis; Lappones enim per istud tempus nil aliud edunt, quam serum a caseo separatum, quod iterum igni superimponunt, sic rursus incrassatur, quasi nullus ab eo caseus esset pressus, hic eorum cibus per totam æstatem; Lac enim parsimonie dediti vix edere volunt, illo tantum peregrinum excipientes hospitem, nisi prius ex eo caseum separarint, ut duplex eius sit vsus. Butyrum fere nunquam conficiunt e lacte suo, cum illud butyrum album euadit, ferme sapore sebi, & in pauca quantitate obrinetur; contra vero caseum copiosiorum inde quam ab vilo alio lacte adquirunt. Dum caseus, inquam, confici debet, lacque superimpositum est igni & epidermis quædam in initio coctionis lacti incumbit, istam abradunt cochleari, colligunt

ligunt in sufficienti copia epidermidem lactis. istam (vt alii pulterem cum vis Coriinthiacis) miscent cum variis baccis sæpe huius speciei. Hac massa replent ventriculos (præppritis placet ipsis Reticulum dictum) rhenonum, antea exsiccatos & nigros, iam emollitos in aqua calida, suspendunt & siccant, vt casei fere consistentiam adquirit. Hæ sane sunt summæ deliciæ Lapponum, quas confectionum saccharatarum instar, offerunt accedentibus peregrinis, præsertim gentis suæ matronulis honestioribus, quasi nihil gratius vnquam existeret. Caseus autem ipse pinguis & delicatissimus est, sed præparandi modus minus politus. In Alpibus enim inungunt nonnulli Lapponum vbera rangiferi feminæ vnguento omnium florum recenti, ne hædi matrem fugant, (licet maxima pars baculo transuersè ori hædi inserto hoc prohibeat) quod vnguentum exsiccatur, deinde ante multum abraditur; eductum lac coagulatur, coagulo vel ex pullis recentibus extracto, vel ex intestinis piscium confecto, præsertim ex *Coregoni*, *Tbymalli* dicti, specie.

6. Ex immensa hac, quæ in syluis occurrit huius plantæ copia, intelligitur, quare in hisce locis (a) maior occurrat numerus diuersarum specierum *Tetraonum*, quam vix vllibi terrarum, vt Vrogallus (Grygallus femina) maior & minor, Bonasia, Lagopus &c. quibus baccæ hæ per autumnum suppeditant cibum sufficientem, imò per totam hyemem, licet exsiccatae sint. Et sane nisi tanta harum auium copia per autumnum a Lapponibus obtineri posset, male ageretur de plurium ventriculis, qui eodem tempore vix alia acquirere possunt alimenta. Tum enim ex arboribus descendunt aues, pedibus incedunt, baccas maturas edunt, gressu formicino exspatiantur, vbi laquearibus (*Flackar*) expositis oppressæ occiduntur: Tantam inde reportant copiam, vt non modo pro cibo sufficiant, sed etiam exenteratæ exsiccentur (a Nouaccolis in clibano), quibus

per

per totam hyemem & proximum tempus vernale la-  
trantem compefcunt ventriculum, peçtora harum  
aium tali modo exficcata non modo Lapponibus  
grata funt, fed etiam illis, qui a teneris deliciis ad-  
fueti, fuauiffima exiftunt, licet nulla alia accedant  
condimenta. Fateor hæc peçtora fuiße prima ali-  
menta, quæ mecum per deferta & Alpes Lapponi-  
cas fumere potui, præfertim cum tanto temporis fpatio  
effem deftitutus gratiffimo pane. Adiacentes vtrius-  
que Bothniæ incolæ exinde non modo fufficientem  
copiam pro fultinenda familia feruare, fed & incre-  
dibilem quantitatem commode quotannis Holmiam  
mittere, ibique diuendere poffunt.

144. VACCINIUM foliis perennantibus verticali-  
ter ouatis.

a. *Vaccinium foliis buxi, femperuirens, baccis rubris.*  
Rupp. jen. 1. p. 46.

*Vaccinia rubra minima.* Scheff. lapp. 359. Frank. spec.  
38.

*Myrsillus baccis rubris.* Frank. spec. 22. Till. ab. 47.

*Myrsillus ruber minor.* Rudb. hort. 77.

*Vitis idæa femperuirens, fructu rubro.* Bauh. hift. 1.  
p. 522. Rudb. it. 9. Lind. wikt. 40.

ß. *Vitis idæa femperuirens, fructu nigro* (rubro legen-  
dum) *maiore.* Rudb. it. 9.

γ. *Vitis idæa femperuirens, fructu albo.* Rudb. it. 9.

*Vitis idæa foliis fubrotundis non crenatis exalbidis.*  
Rudb. lapp. 100.

*Rosbe-heidelbeer.* Schel. botu. 30.

*Jökno.* Lapponibus.

δ. In fyluis Lapponiæ fabulofis nulla frequentior exi-  
ftit planta, quæ nec Alpes reformidat.

ε. Mirati fumus, quod vix vlla planta floribus rubris  
vel cæruleis inftituta in fummo hocce arctoo or-  
be reperiat, cuius flores non aliquando albam in-  
duant togam (§. 83. γ.). Minus hic receptum na-  
turæ

turæ lufum obferuamus, vbi ipfæ *baccæ* depofita acida fua rubedine dulcem adfumunt *albedinem*, quod non modo in *bac*, fed etiam in *Ribe* (§. 98. *β.*) & *Junipero* vifum eft.

2. Nec minus fingularem vidimus huius plantæ varietatem in monte altiffimo Laponiæ Lulensis Koskefvari dicto, vbi hæc, quæ alias fere diffusa deprimitur, *erecta* & duplo triploue *altior* excreuit, diftinctiffimam præ fe ferens formam, tamen eadem omnino fpecies. Cur omnes plantæ pure aquaticæ extra aquam præcumbant; Cur omnes plantæ in paludibus repentes in ficcis erectæ fint; Cur omnes in fyluis erectæ in fummis Alpibus repant; patet Phyfico.

4. *Baccas* has, licet fint acidæ admodum, refrigerantes, tamen edunt Lappones, qui etiam eandem fæpe immifcent Bellariis fuis (§. 143. *β.*). Westrobothnienses non folum eas adhibent in vfua culinare, fed etiam immenfam illarum copiam, tempore autumnali, Holmiam mittunt, vbi defiderantur pro acetariis ad carnes affatas adponendis, cum maxime acidæ fint; vt hac ratione acidum vegetabile temperet alcali animale.

9. *Caules* vix fpathamæi funt, oblique adfurgentes, teretes, pallidiusculi. *Folia* alterna, verticaliter ouata, leuiter oblonga, perennia, marginibus reflexis. *Baccæ* rubræ in corymbum ex apice enatæ.

145. **VACCINIUM** ramis filiformibus repentibus, foliis ouatis perennantibus.

*Oxycoccus* feu *Vaccinia palustris*. Tournef. inft. 655.

*Vaccinia rubra maiora*. Frank. fpec. 38.

*Myrtillus palustris*. Till. ic. 155.

*Myrtillus palustris ruber*. Rudb. hort. 77.

*Myrtillus palustris*, *Vitis idæa minima* feu *Gagel*, Till: ab. 47.

*Vitis idæa palustris*. Bauh. pin. 470. Lind. wikf. 40.

*Vitis*

*Vitis idæa palustris fruticosa, fructu magno.* Ruëb.  
it. 11.

*Ladich* Lapponibus.

- α. In paludibus vix peruiis & muscosis vulgatissima est.
- β. Perbellam huius speciei varietatem, ordinaria triplo *minorem*, quoad omnes dimensiones, vt nullus non primo intuitu sancte adseueraret distinctissimam ab hac fuisse plantam, vbique in paludibus vidi.
- γ. Mire ab hac planta deceptus fuit Magnus ille Tournefortius, qui hanc ad classem polypetalorum amandauit, (prios vero ad monopetalos retulit), cum hæc quatuor petalis gauderet; secundum canonem enim Boranicum tot numeravit petala, in quot sponte sua resoluebatur flos deciduus, de cuius normæ certitudine vix vnquam dubium motum est vllum; sed examinent corollam huius plantæ curiosi & videbunt Florem, quamprimum erumpit, monopetalum, ore leuiter quadrifido, cuius lacinulæ mox reflectuntur, magis remouentur, profundius aperiantur, vsque dum tota corolla in quatuor partes distinctissimas diffracta sit & in totidem partes decidat. Stamina in omnibus hisce plantis, quibus antheræ bicornes (§. 142. γ.) vix ac ne vix corollæ adfiguntur (F. B. 108.), nisi in quibusdam infimæ eius basi; exemplo Arbuti.
- δ. Baccæ hæc a Lapponibus in vsum cibarium non vocantur, nec facile ab aliis nationibus, cum nimis acidæ sint. Cur plantæ aquaticæ durioris saporis, quam montanæ; cur in vmbrosis & humidis locis maiori aciditate præditæ, quam in calidis & siccis; cur acidum extra plantas in locis vmbrosis conseruetur, in calidis acefcat intensius; patet consideranti.
- ε. Baccis vtuntur Argentifabri conciliaturi argento intensiorem albedinem. Argentum enim vulgare mixtum esse ex tredecim partibus argenti puri & tribus partibus cupri, notum est. Cuprum argento immixtum

tum fuscum ei inducere colorem illudque tum citius ab externis accedentibus acidis opacum euadere, cuique patet. In aqua enim tartarum, baccas has & similia acida cum argento coquant, acidum hoc resoluit & absorbet particulas minimas cupri, superficiei vasis proximas, quibus consutis, splendet argentum niuea & pura albedine.

146. **EPILOBIUM** *foliis lanceolatis integerrimis.*  
*Epilobium latifolium glabrum, flore valde specioso*  
 Dill. giff. 131.

*Chamaenerion latifolium vulgare.* Tournef. inst. 303  
*Lysimachia, Chamaenerion dicta, latifolia.* Bauh. pin. 245.

*Lysimachia siliquosa maior purpurea.* Rub. cat. 26.  
 hort. 67. Till. ab. 41. Lind. wick. 23.

*Almocke.* Lapponibus & Westrobothnienfibus.

*Himmelsgras.* Dalekarlis.

• Sylvas Lapponiæ speciosissima florum suorum purpurea pingit planta hæc regia.

• Sæpius horti instar cingit casas Lapponis sylvatici, succincto suo adparatu œconomico cum Diogenæ certanis, vt deorum dearumque palatia credes, quo hæc herba altissima floret tempore.

147. **EPILOBIUM** *foliis oratis dentatis.*

*Epilobium glabrum maius, purpureo flore.* Dill. giff. 91.

*Chamaenerion glabrum maius.* Tournef. inst. 303.

*Lysimachia siliquosa glabra maior.* Bauh. pin. 245.

*Lysimachia montana serratifolia.* Rub. hort. 69.

• In Alpium lateribus frequens est.

• Variat magnitudine, colore floris albo & pallido, vt antecedens. Communiter rubri sunt in hoc genere flores.

148. **EPILOBIUM** foliis lanceolatis, ramosè florens.  
 α. *Lyfimachia, Chamænerion dicta, alpina.* Bauh. pin. 245.  
 β. *Lyfimachia, Chamænerion dicta, angustifolia.* Bauh. pin. 245.  
*Chamænerion angustifolium alpinum, flore purpureo.* Tournef. inst. 302. Scheuch. alp. 33.  
 γ. *Chamænerion angustifolium alpinum, flore albo.* Tournef. inst. 302.  
 δ. In Alpium lateribus, præsertim in amœnissimo isto monte, Wallivari, occurrit.  
 ε. Maguam cum sequenti habet convenientiam.

149. **EPILOBIUM** foliis linearibus.  
*Epilobium glabrum angustifolium.* Dill. giff. 128.  
*Chamænerion angustifolium glabrum.* Tournef. inst. 303.  
*Lyfimachia filiquosa glabra angustifolia.* Bauh. pin. 245.  
*Lyfimachia filiquosa angustifolia minor.* Rüd. cat. 26. hort. 69.  
 α. In subhumidis & fere aquis Deserti locis sæpius pronascitur.

150. **EPILOBIUM** foliis ovato-oblongis integerrimis.  
 ? *Chamænerion alpinum alsines foliis.* Scheuchz. alp. 59.  
 α. Plantulam hanc bis vel ter in Alpibus lapponicis legi, præsertim ad latera earum, præcedentibus congeneribus mixtam.  
 β. *Caulis simplex, vix dimidii digiti longitudine, parum rubescens.*  
*Folia opposita, inferiora minora ovata, superiora maiora & magis oblonga, integerrima omnia.*  
*Flores duo, rubri, parvi, caulem terminantes, petalis emarginatis purpureis.*

γ. Con-



- γ. Conveniunt hæc & antecedentes duæ (148. 149.) florûm corolla parvâ, petalisque bifidis & æqualibus.

## DIGYNIA.

151. CHRYSOSPLENIUM *foliis amplioribus auriculatis.* Tournef. inst. 146. Rudb. lap. 97.

*Saxifraga rotundifolia aurda.* Benth. pin. 309.

*Saxifraga aurea.* Frank spec. 27. Rudb. cat. 37. hort. 103.

- α. Vt in Helsingia & Medelpadia copiosissime conspiciebatur, ita in Lapponia rarissime.  
 β. Veteres hanc ad Saxifragias retulere, & sane si facies externa consueatur, summam has intercedere adfinitatem illa exclamat. Stamina numerus quidem non prohibet, quin coniungi posset, organa genitalia femina sic voluit; corolla autem & calicis omni modo negant. Non dubito, quin tandem reperiantur mediæ, per quæ combinari possint hæc adfines, licet illud demonstrata hæctenus principia non concedant.

## TRIGYNIA.

152. BISTORTA *foliis lanceolatis.*

*Bistorta minor, flore albo.* Lind. wikt. 5.

*Bistorta minor.* Clus. pan. 479. Frank. spec. 6. Till.

ab. 7.

H 3

*Bistorta*

*Bistorta alpina minor*. Bauh. pin. 281.

*Bistorta alpina minima foliolifera*. Rudb. lap. 96.

*Bistorta minima*. Rudb. cat. 7. hort. 17.

- α. In sylvis & Alpibus vbiq̄ue vulgaris est.  
 β. Ad latera Alpium lapponicarum legi hanc plantam duabus spithamis longiorem, quæ alias longitudinem pollicis vix excedit. Tanta hinc præstat fertilitas soli!  
 γ. Nulli fructus veri floribus succedunt, sed inferioribus bulbilli, superioribus nulli omnino. Bulbos hos non semel vidimus in ipsa planta exseruisse foliolium ovatum paruum, quales depingit *Tournefortius* in *inst.* Tab. 291. fig. G. H. I, vt hæc variatio vere *vinipara* dici possit.

153. POLYGONUM *oblongo angusto folio*. Bauh. pin. 281.

α. *Polygonum brevis angustoque folio*. Bauh. pin. 281.

β. *Polygonum angustis foliis, calycibus purpurascens*. Dill. app. 65.

γ. *Polygonum lato subrotundo folio, flore purpureo*. Rudb. lap. 97.

δ. *Polygonum latifolium*. Bauh. pin. 281.

*Polygonum maius*. Frank. spec. 24. Rudb. hort. 91.

*Polygonum folio latiore*. Lind. wikf. 30.

*Polygonum mas*. Till. ab. 55.

*Polygonum*. Till. ic. 121.

1. Frequens est planta in desertis lapponicis.  
 2. Mirè variat hæc species quoad figuram foliorum, e quibus variationibus tot species confectæ sunt. Ex gr. Lykselæ occurrebat alia foliis latis, rotundo-ovatis, quæ (γ.); in agris vero Nouaccolarum alia foliis angustis, quæ (β.) est.

154. HELXINE *caule volubili*.

*Fagopyrum vulgare scandens*. Tournef. inst. 511.

*Fagopyrum vulgare minus scandens*. Vaill. par. 42.

Com

*Convolvulus minor*, semine triangulo. Lind. wikt 9.  
*Convolvulus niger*. Rudb. cat. 12. hort. 31. Till. ab.

19.

- a. In agris Nouaccollarum hæc, vt plures aliæ peregrinæ olim allatæ hodie inquilinarum reliquarum instar, Lapponiam pro patria agnoscit.
- β. *Fagopyrum* derivatum a Fago arbore & πορδε cum semina huius plantæ formam Nucum Fagi gerant, quod vti similia ex aliis plantarum nominibus confarcinata, minus aridet (F. B. 227), ideoque synonymon eius antiquissimam præstat (F. B. 244. 242).

## TETRAGYNIA.

155. PARIS foliis quaternis. \*

*Paris Rivini*. Rupp. jen. 1. p. 83.

*Herba paris*. Tournef. inst. 233. Rudb. cat. 19. hort. 51. Till. ab. 33. ic. 32. Lind. wikt. 18.

*Solanum quadrifolium bacciferum*. Bauh. pin. 167.

*Aconitum salutarium*. Frank. spec. 1.

- a. In vno alteroue loco intra Lapponiæ terminos tantum visa fuit hæc planta.
- β. Modus nascendi: Radix quodammodo carnosa, caulis nudus, folia nitida, flos vnicus hanc plantam ad Liliaceos ablegat, nec repugnat fructificatio, nisi quod vna tertia parte ordinarium numerum superet hæc species, quam in Liliaceis; hoc tamen in congeneribus non obtinet. Vide C. G. 333.
- γ. Nec vnicus memorat pharmacopœus, duplicem huius dosin idem præstare, quod Ippecacuanha in excitando vomitu.

## 156. ELATINE foliis oppositis. \*

*Hydropiper*. Buxb. cent. 3. p. 35. t. 37. f. 3.

*Alsinajtrum serpillifolium*, flore albo tetrapetalo. Vaill.  
par. 5. t. 2. f. 2.

- ♣. Ad margines fluvii illius vassissimi Lulensis non raro sese obtulit.
- ♠. *Hydropiper* Buxb. & *Putamopitbys*. Buxb. eiusdem generis sunt, nomen utrumque dimitto (F. B. 225.) & vacuum *Elatines* vocabulum recipio.
- γ. Nulla herba, hacce minor, datur in Lapponia, licet nec *Montia* (§. 57.) nec *Scirpus* (§. 21.) nec *Subularia* (§. 253.) nec *Sedum* (§. 196.) maximæ sint.

## 157. SAGINA ramis procumbentibus.

*Spergula perennis repens*, flore gramineo late virente.  
Rupp. jen. 1. p. 66.

*Alsinella*, muscoso flore, repens. Dill. giff. 81.

*Alfine pusilla*, gramineo flore tetrapetalo. Tournef.  
inst. 243.

- ♣. In Alpibus communis, in desertis rara est planta.

## 158. SAGINA ramis erectis bifloris.

- ♠. Hanc in Alpibus aliquoties vidi, haud vero examinaui characterem, expectans semper perfectiora specimen, quæ deinde nulla omnino inveniri poterant.

- ♠. *Radix* perennis, e qua multi ramuli exhibant, omnes modo ad basin foliis numerosissimis linearibus acutis, vngue brevioribus instructi, caules singuli pollicis transversi longitudine, nudi, in medio tantum duo foliola minutissima exhibentes, e quorum ala ramus exhibat uniflorus, antecedenti exacte similis. *Calix* pentaphyllus acutus. *Petala* quinque, obtusa, vix calicem

OCTANDRIA. TETRAGYNIA. 113

calice longiora, truncata, emarginata. *Stamina* decem. *Pisilla*, ni fallor, tria, hinc ad *Arenarias* vel *Alfines* referri deberet, cum autem facies huius, nec perala bipartita, vt *Alfines*; nec ovata integra, vt *Arenaria*; sed truncata exhibeat, vt *Sagina*; hic tandiu illi locum concessi.

SEDI *speciem* 196. vide sub *Decandria Pentagynia*.

CLASSIS IX.

ENNEANDRIA.

HEXAGYNIA.

159. BUTOMUS. \* Rudb. 1sp. 96.

*Butomus flore roseo.* Tournef. inst. 270.

*Juncus floridus maior.* Bauh. pin. 12. Rudb. elyf. 1.  
p. 109. f. 1.

a. In fluuio Kemensi tantum nobis visus est.

β. Planta hæc in systemate naturali sub Liliaceis omnino comprehendi debet, distitante hoc corolla, facie & reliquis, licet stamina sint nouem, licet fructus in sex capsulas sit diuisus.

## CLASSIS X.

## DECANDRIA.

## MONOGYNIA.

## 160. LEDUM.

*Ledum rosmarini folio.* Rupp. jen. 1. p. 113.

*Ledum silesiacum.* Cluf. pan. 69.

*Cistus ledon*, foliis rosmarini ferrugineis. Bauh. pin.  
467.

*Myrtus palustris.* Lind. wikf. 26.

*Spiræa odorata Rivini.* Erndt. varf.

*Rosmarinus palustris.* Till. ab. 59. ic. 158.

- a. In paludibus sylvarum vbique copiosissima existit.
- β. Odor iste singularis totius plantæ, penetrantissimus quidem, sed grauis, mouet suspicionem.
- γ. Dalekarli superiores interdum hac planta, loco Humuli, vtuntur, sed crapulas vehementissimas infert cum temulentia summa & insequenti cæphalalgia difficillima.
- δ. Nouaccolæ plantam hanc cum collecta messe in struem seu domum miscent, quam mures fugiunt, hinc nec consumunt præmia agricolæ.
- ε. Solent etiam rustici per Sueciam decocto huius plantæ lauare boues & sues morbo pediculari laborantes.

rantes, quo experimento certissime pereunt pediculi.  
 ζ. Characterem huius generis exhibuimus in C. G. 342.  
 qui antea a solo Ruppio imperfecte adumbratus.

161. ARBUTUS *caulibus procumbentibus, foliis rugosis serratis.*

*Vaccinia rubra, foliis myrtinis crispis.* Raj. syn. 457.

*Vitis idæa prior.* Cluf. pan. 77.

*Vitis idæa fructu nigro.* Bauh. hist. 3. p. 519.

*Vitis idæa, foliis oblongis albicantibus.* Bauh. pin. 470.

Tournef. int. 608. Scheuch. alp. 52.

*Vitis idæa repens, fructu racemoso magno nigerrimo.*

Rudb. it. 9. lap. 100.

*Garana-murie.* Lappis. i. e. Coruorum baccæ.

*Fiellber.* Dalekarlis. i. e. Baccæ alpinæ *nar iðoxin.*

α. Per omnes Alpes lapponicas in Dalekarlia ab apice earum vsque ad basium circa mare album vix alia existat vulgarior, præsertim in locis sabulosis siccissimisque.

β. Baccæ paulo ante maturitatem rubræ sunt, maturo autem partu plane nigræ euadunt; hinc nulli dubitamus, quin hæc nostra eadem sit cum Merretti apud Rajum in synopsi, locoque citato.

γ. *Clusius* suam optime pinxit, licet folia nimis angusta sint & caulis more vsitato erectus exhibeatur.

δ. Mirum est, quod Tournefortius hæc ad uiam vsq; secundum sua principia non amandauerit, cum tamen calix, vt cum eo loquar, non abeat in fructum, sed pistillum, & bacca quinque semina sequat; quidquid demum sit, a vacciniis omnino debet distingui vt & sequens planta, vaccinii enim fructus semper calice coronatus est; Arbuti non item. Fateor quidem proximam intercedere adfinitatem Vaccinia & Arbutos, sed præter situm istum germinis intra vel extra calicem datur etiam singularis quedam nota in Arbuto, cuius scilicet corolla ad basim quinque vel decem obtusis prominentiis fere pellucidis



cidis & melliferis notatur (F. B. 171.); cortex dein deciduus, fructus ficcior faciesque externa, Arbutos a Vacciniis distinguunt. *Vna Vrsi* autem non debet separari ab Arbuto, ob feminum numerum minorem, flore (F. B. 176. 173.) facieque idem confirmante (F. B. 168.).

- Descriptionem, cum planta sit alpina, adponimus.

*Radix* lignosa, perennis, fusca.

*Caules* vel potius *Rami*, plures, lignosi, procumbentes, diffusi, teretes, inaequales a corticibus annuis deciduis, subulci, pedales, perennes, vndique praesertim in parte superiori foliis & foliorum emarcidorum icetis tecti.

*Folia* in summis ramis sex ad duodecim vsque, ovato-oblonga, in petiolos attenuata, quorum apices obtuse prominent, margines subtilissime obtuse & aequaliter ferrati, petioli raris villis adpersi; opposita, non decidua, annua tamen. superne secundum venas sulcata, inferne prominula, reticularibus venis picta.

*Racemus* ex apice ramulorum prodit reflexus, simplex, flosculis nonnullis instructus.

*Floris* Corolla incarnato pallida, Bacca globosa, glabra, atra, quinquelocularis, semina quinque.

- ζ. Bacca Lappones vilipendunt.

162. ARBUTUS caulis procumbentibus, foliis integerrimis. Tab. VI fig. 3.

*Myrtillus ruber maior, fructu farinaceo.* Rudb. cat. 29. hort. 77. Brom. goth. 71.

*Myrtillus maior & minor.* Till. ab. 47.

*Myrtillus ruber minor humi serpens, fructu farinaceo; seu Vaccinia farinacea rubra minora, foliis angustioribus.* Brom. goth. 71.

*Vaccinia rubra farinacea minora.* Frank. spec. 38.

*Vaccinia rubra farinacea maiora rotundiora.* Frank. spec. 38.

Vitis

*Vitis idæa*, foliis oblongis acuminatis, baccis rubris  
inspidis. Bauh. pin. 470. Rudb. it. 9.

*Vitis idæa repens*, fructu rubro farinaceo. Lind. wikk.  
40.

*Una urfi*. Tournef. inst. 599. Clus. hist. 63. Lob.  
hist. 547.

*Vitis idæa*, foliis carnosiss & veluti punctatis. Bauh.  
pin. 470.

*Mielber* Suecis, i. e. Baccæ farinosæ.

a. In Alpibus & desertis Lapponiæ, nec non per totam Sueciam in locis aridissimis, sterilissimis & sabulosis vulgarissima est hæc apud externos minus cognita planta.

β. Baccæ rubræ repræsentant baccas Vaccinii (144.) ut & tota planta, vixque distingui possunt inter se (nisi quod hæc ramis suis longius serpat) a Botanicis ignoto, præterquam ex sapore baccarum referente in hac farinam siccam tota sua pulpa, adeoque nunquam eduntur.

γ. Folia colliguntur cum ramulis a septentrionalibus nostris in magna copia, Holmiamque mittuntur, ubi a coriariis emuntur, quibus tanquam Rhus inseruit.

δ. Puto *vuam urfi* Tournef. eandem cum nostra plantam esse, descriptiones authorum enim conueniunt exacte, nec figuræ repugnant, licet minus absolutæ, licet nulla mentio fiat de pulpa farinacea baccarum. Ex Galliis deinde eadem planta pro vua urfi ad nos missa fuit, hinc inquirant Botanici, quibus vnam urfi visendi datur occasio, num fructus vuarum urfi sit farinaceus; quod si sit, absolute eandem cum nostra esse speciem statuere liceat.

ε. Radix lignosa, perennis, fusca.

Caulis plures, diffusi, procumbentes, pedales vel tripedales, teretes, parum inæquales, perennes, in iunioribus præsertim, rubentes cortice deciduo, ramosi.

Folia verticaliter ovata, opposita, in petiolos tantidem breues delincentia, glabra, perennia, venis

æq

nec supra nec infra prominentibus vtrinque inscripta; margine integerrimo reflexo & fere pubescente.

*Racemus* ex apice ramorum prodit simplex, reflexus, duos ad octo vsque flores colligens, quorum singuli proprio pedunculo insident, sub singulo flore squamula posita est.

*Floris* Calix minimus, quinquefidus, obtusus, persistens, purpurascens. Corolla ovata, alba, ore quinqueidentato reflexo obtuso incarnato. Stamina decem; Antheris duabus fetis notatis. Germen ovatum; Stylus staminibus longior; Stigma obtusum. Bacca globosa glabra, pulpa sicca repleta.

VACCINII speciem §. 143. vide sub Octandria Monogynia.

163. ANDROMEDA foliis alternis lanceolatis; margine reflexis. Tab. I. fig. 2.

*Ledum palustre nostras, arbuti flore.* Raj. syn. 472.

*Viti idææ affinis polifolia montana.* Bauh. hist. 1. p. 227.

*Polifolia.* Buxb. A. R. 2. p. 345.

*Erica palustris, flore purpurascente pendulo, petiolo longo rubro, rosmarini folio.* Rudb. lap. 97.

*Erica humilis, Rosmarini foliis, Unedonis flore, capsula cistioide.* Pluk. phyt. 175. f. 1.

a. In desertis subhumidis muscosis & paludosis, etiam in Alpibus, immo per totam Sueciam, mixta Vaccinio (§. 145.) crescit.

β. Num hæc planta ab Erica genere distingui debeat, cum suis adfinibus, non adeo facile determinatur, cum ordo naturalis in his quoad paucissima omnino differat. Ex. gr.

*Vaccinium* gerit baccam infra receptaculum floris.

*Arbutus* quoad omnia vaccinio simillima, nisi quod bacca sit supra calicem posita.

Am

*Andromeda* arbuto simillima, sed fructus est capsula membranacea.

*Pyrola* præcedenti similis, nisi quod corolla sit pentapetala, at in illa monopetala.

*Erica* autem differt ab *Andromeda* in eo solum, quod Calix magnitudine sæpe excedat corollam & Corolla leuiter difformis sit. Sed an hæc tanti! Et an hæc notæ in omnibus speciebus obtineant, limitesque certos ponant, docebant collati flores plurium specierum utriusque generis, & determinabit dies.

*Tournefortius* coniauit genus *Andromedæ* cum ERICA. *Rajus* distinxit sub nomine LEDI; *Ruppins* sub Ericæ spuris seu TETRALICIS; *Buxbaumius* sub CHAMÆDAPHNES, & POLIFOLIÆ; *Heisterus* sub ERICOIDIS; *Michelius* sub LEDI: *Dillenius* placeret sub ERICONIÆ nomine distinxit tradere hocce genus. Adeoque videmus principes nostros recentioresque Botanicos omnes quasi vno ore separare Ericam ab hac nostra, quorum vestigia & nos secuti sumus.

v. In nomine huic generi insponendo minime conueniant authores, sed tot fere reliquere nobis nomina, quot libros; ego nullum eorum reperio mihi gratum. *Ledum* enim excludo, cum sit aliis plantæ nomen (F. B. 214. 243.); *Chamædaphnæ* & *Pseudo-Erica* (F. B. 225.) *Polifolia* (F. B. 227.) *Tetralix* (F. B. 232.) & *Ericoides* persistere nequeunt.

3. *Andromeda*, virgo hæc lætissima pulcherrimæque collo superbit alto & viuidissimo (*Pedunculus*), cuius facies roseis suis labelis (*corolla*) vel optimum veneris facum longe superat; juncæ hæc in genua projecta pedibus alligata (*caulis inferior incumbens*), aqua (*vernali*) cincta, rupi (monticulo) adfixa, horridis Draconibus (*amphibiis*) exposita, terrarum versus inclinat incoctam (*faciem* (*Florem*)), innocenti-

tissimaque brachia (*ramos*) cælum versus erigit, micellori sede fatoque dignissima, donec gratissimus Perseus (æstas) monstris deuictis, eam ex aqua eduxit e virgine factam fecundam matrem, quæ tum faciem (*fructum*) erectam extollit. Si Ouidio fabulam de Andromeda conscribenti hæc ante oculos posita fuisset planta, vix melius quadrarent attributa, qui more poetico ex humili tumulo produsisset olympum.

2. In syluis sæpius gaudet floribus plurimis, in Alpium finitimis nostris communiter vniuso modo flore, vt in figurâ repræsentatur, superbit, qui si colorem consideres, vix in hisce oris sibi parem habet.

164. ANDROMEDA *foliis linearibus obtusis sparsis*. Tab. I. fig. 5.

*Erica rarior*. Mart. burf. 535.

*Erica flore purpurascente pendulo, petiolo longo rubro, piceæ folio*. Rudb. lap. 97.

*Erica laponica, camarinæ foliis*. Petiv. hort. 244.

1. Vbiq; occurrit hæc planta in Alpibus nostris, extra quas nunquam eam vidimus, nisi in adiacentibus montibus rariis.

2. Planta hæc, licet ter antea nominata, etiamnum noua est, cum descriptio & figura desideretur, quam utramque hic adponimus. Ex nostris Alpibus eandem habuit Petiverus per Rudbeckium & Burserus per Sperlingium.

3. *Radix* lignosa, fibrosa, perennis.

*Caulis* fere procumbentes, ad summum pedales, scabri, fulci, in varios *ramos* diuisi, qui e caule ad genicula annotina (vt in Pinu) exeunt plures, caule erectiores, longitudine fere æquales.

*Folia* linearia, latitudine lineæ, obtusa, longitudine dimidii vnguis, numerosa, conferta, vndique sparsa per ramulos anni præsentis, vnius vel duo-

rum annorum antecedentium, superne viridia glabra nitida, inferne pallide viridia, petiolis vix conspicuis adnexa, per duos annos persistentia.

*Pedunculi* duo ad quinque ex apicibus ramulorum anni præteriti egrediuntur simplices, erecti, longitudine pollicis, filiformes, parum hispidi, purpurei, quibus singulis vnicus insidet flos.

*Floris* Calix purpureus, hispidus, minimus; Corolla ouata, longitudine unguis, leuiter pentagona, intense cærulea (recentissima fere violacea), ore fere contracto, quinquefido, obtuso, emarginato, reflexo. *Fructus* Capsula emarginata est & oblonga, pentagona, stylum erectum retinens. Reliqua vide in caractere.

Ex eodem, quo flores hoc anno prodeunt, apice, sequenti anno rami exsurgunt.

165. *ANDROMEDA* foliis aciformibus confertis.

Tab. I. fig. 3.

*Erica flore variegato pendulo, petiolo longo rubro, coris folio.* Rudb. lap. 97.

a. Inter omnium vulgarissimas plantas, per Alpes nostras, merito numerari potest hæc in siccissimis & glareosis crescens locis.

β. Florens, mirum in modum iucundissimo florum suorum colore, spectatorem allicit. Extra florentiam vix distingueres eam a Bryo aliquo vel tenuissimo Lycopodio.

γ. Cum neque hæc descripta vel depicta sit ab vlllo, eius adumbrationem trado.

*Radix* perennis, lignosa, fibrosa, tenuis.

*Caulis & Rami* inordinati, filiformes, plurimi, spithamæi, procumbentes, vndique dispersi.

*Folia* tenuissima, acuta, mollia, sursum leuiter flexa, conferta, ramos tegentia, longitudine lineæ.

*Pedunculus* solitarius, ex apice singuli rami vnicus,

cus, erectus, rectus, longitudine dimidii vaginae, filiformis, purpureus, sustinens florem unicum nutantem.

*Floris* Calix purpureus, Corolla globofo-campanulata, semiquinquefida, colore incarnato seu viuido, apicibus acutis, rectis, rubentibus.

*Fructus* Capsula fere globosa, erecta.

166. ANDROMEDA *foliis triquetris imbricatis obtusis, ex alis florens.* Tab. I. fig. 4.

*Andromeda foliis imbricatis obtusis, in triquetrum positis.* F. L. 53.

- Plantam hanc semel modo in Alpibus nostris inueni, & quidem per quatuor horarum spatium a monte notissimo Walluari in districtu Lulensi, versus pagam inter septentrionalem & occidentalem mediam, ibique in magna copia.
- Dum nocte media, an noctem dicam, sole orbem illuminante nec occidente, citato gradu cum interprete sollicitus de inuenienda casa Lapponis (quam per horas duas vix distare noueram, licet locum nescirem) pergebam sudore diffuens, ventoque frigido & aduerso agitatus, ecce vndique coniciens auidos oculos umbræ instar adspexi hanc plantam, cito autem pergens pro Empetro habui; sed post aliquot passuum distantiam, nescio quid peregrini obuersabatur menti; redibam & iterum esse Empetrum putassem, nisi altitudo in hac maior attentum aduocasset animum. Fugit me quid sit, quod visum in Alpibus nostris, tempore nocturno, ita confundit, vt non tanta claritate possimus obiecta distinguere ac media die, licet sol æque clarus existat; Sol enim horizonti proximus radios horizontales dispergens vix pileo ab oculis abigi potest; umbræ dein herbarum extenduntur in infinitum & implicantur inter se, tremunt deinde spirante aquilone, vt vix videre & distinguere queamus

obiecta diuersissima. Lecta semel planta vnica, inquirebam plures in vicinia prodeuntes, ad partem septentrionalem omnes, & illæ haud ita paucae conspiciebantur, nec vllæ in alio a nobis postea visæ fuere loco. Tum temporis omnes flores suos deiecerant, & fructui maturando intentæ erant hæ herbæ, vnicum, postquam diutissime quæsiuissem, in vni flore eumque album forma Conuallariæ (§. 112.) sed quinque laciniis acutioribus diuisum.

γ. Descriptio hæc est

*Radix* lignosa, crassiuscula, perennis, nigra.

*Caules* plures, in varios ramos subdivisi, vbique figura & magnitudine sili crassi, fusci, lignosi, nec erecti, nec procumbentes, sed debiles, bipedales, læues.

*Folia* semuncialia (Scheuch. hist.) sessilia, oblonga, biennia, obtusa, tere carnosa, subtus conuexa, superne versus basin excauata, imbricatim incumbentia, opposita oppositionibus proximis, vt rami his foliis in triquetrum positis & imbricatis tecti conspiciantur.

*Pedunculus* solitarius, longitudine pollicis transversi, erectus, filiformis, albicans, ex ala folii anni præcedentis oriens, ad basin quatuor squamulis acutis, intra sinum folii, obuolutus, non raro etiam in medio squamulis duabus oppositis ornatus, sustinens florem nutantem. Pedunculi hi, licet in eodem ramo plures, octo scilicet ad viginti vsque occurrant, non tamen ex omni ala prodeunt.

*Floris* Calix incarnatus fere, Corolla campanulata, semiquinquefida, laciniis acutis rectis. Antheræ decem, flavescentes, vix calice brevissimo longiores. Stylus albus, corollâ paulo brevior.

*Fructus* Capsula subrotunda, quinquelocularis, calice insidens, stylo instructa.

Si hæc planta visæ fuisset a Rudbeckio, facile illam  
di.



dixissem *Ericam lapponicam* *Camarinnæ* (*Empetri*) folio Petiv. quam a Rudbeckio habuit, fuisse eandem ob similitudinem cum *Empetro* convenientiam; cum autem ipsi nota non fuerit, est illa (§. 164. B.) *Petiveri*, nec hæc planta.

Caueant Sylleniatici in constituendo caractere, ne cum aliis nimium confidant figuræ corollæ, quæ in hac & proxime præcedenti vltima campanulata est; in duabus præcedentibus ovata; in aliis globosa (*Tetralice Ruppilii*); in aliis alia; ne exinde plura, quam debent, conficiant genera.

167. PYROLA *scapo uniflora*. \*

*Pyrola flore singulari*. Riv. pent. 153.

*Pyrola uniflora*. Lind. wikt 31.

*Pyrola uniflora minima*. Rub. cat. 35. hort. 95.

*Pyrola rotundifolia minor*. Bauh. pin. 191.

*Pyrola minor*. Frank. spec. 25.

- α. In Alpibus nostris rarius, in sylvis ubique reperitur hæc planta.
- β. Floris huius corolla æqualis est ut & pistillum, stamina vero inæqualia quoad situm, communiter enim primo peritæo incumbit stamen unicum, secundo duo, tertio tria, quarto unum, quinto tria.
- γ. Stigma Pistilli gerit formam coronæ ex quinque radiis constructæ acutæ & magnæ, quod in reliquis speciebus non conspicitur.

168. PYROLA *floribus uno versu sparsis*. \*

*Pyrola folio mucronato serrato*. Bauh. pin. 191.

*Pyrola folio mucronato*. Riv. pent. 151.

*Pyrola tenerior*. Clus. pan. 506.

*Pyrola minor*. Rudb. cat. 35. Till. ab. 56.

*Pyrola minor umbellata*. Rudb. hort. 95.

*Pyrola pyrifolia frutescens*. Lind. wikt 31.

- α. In sylvis omnibus vulgarissima est.

♂. In hoc genere facillimum est tradere veras differentias (F. B. 257. 258.), præsertim synopticas (F. B. 289.), quas in hoc genere exhibui, essentielles esse puto (F. B. 290.).

169. PYROLA *flaminibus & pistillis declinatis.*\*

*Pyrola rotundifolia maior.* Bauh. pin. 191.

*Pyrola maior rotundifolia.* Frank. spec. 25.

*Pyrola vulgaris maior.* Rudb. cat. 35. hort. 95. Till. ab. 58.

*Pyrola cauliflora rotundifolia.* Lind. wikf. 31.

*Pyrola.* Till. ic. 9. Riv. pent. 146.

*Pyrola folio rotundo.* Riv. pent. 148.

*Pyrola folio obtuso.* Riv. pent. 150.

♂. In sylvis sæpius obuia est.

♂. Pyrolæ omnes amant loca dura & umbrosa, hinc semper in sylvis opacis, vix vnquam in pratis leguntur.

♂. Stamina & pistillum in singulo flore ad marginem seu latus inferius vno versu declinata sunt, flores autem per scapum vndique sparsi, folia sæpius subrotunda, sed formam facile mutantia.

## D I G Y N I A.

170. DIANTHUS *petalis multifidis.*

*Caryophyllus flore tenuissime dissecto.* Bauh. pin. 209.

*Caryophyllus plumarius, flore inodoro tenuissime dissecto.* Morif. hist. 2. p. 562.

*Caryophyllus sylvestris, flore laciniato carneo.* Beil. cyfl. æst. 14. fol. 13.

*Caryophyllus V sylvestris, flore laciniato tertius.* Clus. pan. 322.

Su-

*Superba alba*, medio corolla purpuro-violacea obsoleta  
cinzta. Lob. ic. 450.

*Lychnis*. Till. ab. 127.

- In Lapponia Tornoensi semel lecta fuit planta hæc, quæ in Suecia rara, in Finlandia vulgarissima, quam per totam viam videre licuit nobis per varios casus, per tot discrimina rerum tendentibus in portum.
- *Dianthus* quasi flos Jouis seu Flos Deorum dicitur hoc genus, ab exordio florum in certis speciebus, odore & colore, quod nomen etiam antiquum synonymon est (F. B. 242.). *Caryophyllus* enim nobis est (C. G. 435.) *caryophyllus aromaticus* Tournef., cum vnum nomen duobus generibus diuersis concedi nequeat (F. B. 217.), nec *clannus* Dillenii, *Tunica* Ruppilii ab aliis receptum sit nomen, *Dianthum* substituo.

#### 171. SAPONARIA foliis linearibus.

? *Lychnis annua minima*, flore carneo lineis purpureis distincto. Tournef. iust. 338.

? *Caryophyllus minimus muralis*. Bauh. pin. 211.

- In septentrionali Alpium lapponicarum parte inter Lappotiam & Fiumarkiam Noruegicam semel hanc legi in itinere.
- Omnem Veterum Lychnidem stylis duobus gaudentem Saponariam voco.
- Planta nostra & planta sub allegatis Synonymis descripta quodammodo similes sunt, num autem sint omnino vnius eiusdemque speciei, certo dicere hoc tempore nequeo. Nostra enim longe minor est & eius petala magis acuta, vt vel diuersam crederem plantam, vel per culturam mire variatam, quod heic loci destitutus altera vix determinare queo, data occasione accuratius examen instituiam.

172. SAXIFRAGA foliis palmatis, caule simplici uniflora. \* Tab II. fig. 4.

*Saxifraga caule simplici uniflora, foliis palmatis, alis bulbiferis* F. L. 53.

? *Saxifraga ad folia bulbosa gerens*. Bauh. pin. 309.

? *Saxifraga bulbosa altera bulbifera montana*. Col. ecph.

? *Sedum rotundifolium erectum bulbiferum*. Motif. hist. 3. f. 12. t. 9 f. 24.

1. In omnibus nostris Alpibus vulgarissima est planta, extra eas eandem nunquam vidimus. Semper in locis aqua irrigatis occurrit.

2. Prorrahimus e Lapponia alpina octo huius generis distinctas species, quarum omnes Succis ignotæ sunt, excepta proxima sequente (§. 173.); contra vero in Suecia ubique occurrit *saxifraga rotundifolia alba* C. Bauh, quæ nunquam Lapponibus innotuit.

3. Synonyma dubitanter adposuimus, cum faciem similem exhibeant, conuenit enim allegata cum nostra foliorum forma, radice e bulbulis composita, bulbis in alis foliorum; sed differt itidem, si iconibus eorum fides sit adhibenda, quod hæc nostra glabra sit, illa villosa; hæc ramis omnibus destituatur, illa vero plurimis longis umbellatim dispositis gaudeat; hæc florem unicum gerat, illa plurimos; hæc florem nutantem, illa erectum ferat; e millenis millibus indiuiduorum nullam unquam obseruauimus ramosam.

4. Descriptio nostræ plantæ ita se habet.

*Radix* granulata.

*Caulis* unicus, simplicissimus, erectus, spithameus, Rami nulli.

*Folia* octo ad sedecim, caulina, alterna, quorum inferiora petiolata, superiora sessilia, inferiora ad insertionem petioli sinuata, dehinc palmata margine integro, quorum infima in septem, media in quinque, quæ illa excipiunt in tres lobos diuisa, tandem superiora integra, lanceolata, omnia glabra.

*Floræ*

*Flos* vnicus caulem terminat, antequam explicatur semper nutat, cuius Calix viridis, leuissime hispida, Petala vero erecta, obtusa, alba.

*Bulbi* in singula ala superiorum foliorum nonnulli parui subrotundi, rufescentes, in foliorum supremorum alis maiores, in interiorum alis minores.

- α. Curiosa est consideratio bulborum in certis plantis. Ex. gr. In *Allio* vertuntur *Flores* in bulbos. In *Lilii* specie bulbi *ex alis* foliorum prodeuntes representant bulbum squamosum radice. In *Dentaria* & in *hac* bulbi in alis. In *Bistorta* capsulae mutantur in bulbos (§. 152.). In his omnibus vix vnquam maturefcit fructus, nisi rarius in *Dentaria*, hinc pro conseruanda specie necessarii videntur. Nostra planta semper in Lapponia abortit. Bulbi in hac planta communiter rubri sunt, forma colore & saepe numero antherarum floribus, an itaque antherae hic in bulbos vertuntur? In *Brassica* per hyemem sepulta sub arena, vernali tempore extracta, bulbi nigri forma seminum *Brassicae* foliis putrefactis copiose insident, sed semina non sunt, cum vitello bifido delituantur.

173. SAXIFRAGA foliis omnibus trilobis ad basim angustis, caule erecto.

*Saxifraga verna annua humilior.* Tournef. inst. 254.

*Sedum tridactylites tectorum.* Bauh. pin. 285.

- α. ? *Saxifraga alba petraea.* Pon. bald. 337.

*Sedum tridactylites alpinum maius album.* Bauh. pin. 284.

- β. In Alpibus nostris, vbi Natura cryptis montium rupibusque lusit, praesertim legitur; In Suecia apud Fodinam Dannemorensensem & alibi occurrit.

- γ. Variat caule ramosiori diffusiori cum foliis villosis & caule erectiori minus ramoso foliis glabris, qualis nostra saepius est, hinc illam (α.) pro varia-

riatione, non pro distincta specie habemus.

2. In hac, capsula fere tota sub receptaculo floris posita est; in aliis (§. 175.) tota supra receptaculum collocatur; in aliis vero capsulæ media pars receptaculo hocce cingitur. Vana itaque est diuisio ista huius generis in duo distincta, scilicet in *Geum*, vbi capsula ponitur supra receptaculum; & in *Saxifragam*, vbi a receptaculo cingitur; Genera enim omnia naturalia sunt (S. N. Veg. 14).

174. SAXIFRAGA *foliis radicalibus quinquelobis, floralis ornato.* \* Tab. II. fig 7.

*Saxifraga foliis palmatis, supremo cordato.* F. L. 53.

- Occurrit tantummodo in Alpibus, præsertim ad earum latera, iuxta riuulos in locis subhumidis. Inter omnes nostras Saxifragas nulla hacce rarius vita fuit.

• *Radix* fibrosa & annua videtur.

*Caulis* vnus, interdum plures, digitales, glabri, molliusculi, filiformes, fere recti, communiter simplices.

*Folia Radicalia* plura, petiollis longitudine fere caulis infidentia, prima minora, sæpe triloba, posteriora quinqueloba, laciniis fere ouatis, glabra, ad basin emarginata. *Caulina* paucissima, semper quinqueloba; *Florale* vnicum simplicissimum ouatum, petiolo breuissimo sustentatum.

*Flores* duo ad quinque, pedunculis minutissimis sustinentur, fere sessiles, conferti, caulem terminantes; Petalis paruis, ouatis, albis, instructi; quorum Capsula a receptaculo cingitur.

175. SAXIFRAGA *caule nudo simplici, foliis lanceolatis dentatis, petalis acutis.* \*

*Geum palustre minus, foliis oblongis crenatis.* Tournef. inst. 252. Scheuch. alp. 37. 335.

Sax

*Sanicula myosotis floribus albicantibus, fere umbellatis.* Pluk. phyt. 58. f. 2. & p. 222. f. 4.

*Sanicula alpinae aliquatenus affinis.* Bauh. hist. 3. p. 708.

*Sedum montanum hirsutum, mucronato & dentato folio, flore albo guttato.* Morif. hist. 3. p. 478. f. 12. t. 9. f. 13.

*Planta foliis aloës.* Mart. spitzb. 42. G. a.

*Lappka Stiarnor.* Suecicæ.

- In Alpibus nostris ubique existat ad riuulos aqua niuali repletos & Mnio refertos. Rarius extra Alpes per semina delata pronascens conspicitur, ut ad fodinam cupri Kengis, &c.

- Descriptionem huius plantæ tradere Botanicis superfluum esse noui, in gratiam tamen eorum, qui per ista loca plantas quærere non recusant, paucis illam addam.

*Folia* radici incumbunt plurima, oblonga, fere lanceolata, versus basin angustiora, duplici communiter serratura acuta utrinque prope summam notata.

*Caulis* simplex, digitalis longitudinis, nudus, tres vel quinque flores, totidem pedunculis breuibus insidentes apice suo sullinens.

*Floris* Corolla est niuea, plana & eleganter stellaris, cuius petalum singulum utrinque lanceolato-acuminatum, album, prope basin punctis duobus oblongis fuluis pingitur, quæ perbellie florem ornant. Antheræ purpurascens sunt.

- *Varietatem* insignem, in gratiam Botanophilorum (F. B. 43.), qui variationibus adeo delectantur, præterire nolo; quæ est

*Saxifraga caule nudo simplici, foliis dentatis, coma foliolosa.* Tab. II. fig. 3.

hæc in Alpibus nostris vulgarissima est, & me detinuit diu dubium, donec tandem vna alteraue vnico in summitate paniculæ flore instructa se eiusdem esse

probavit familiæ, cum descripta, quam folia radicalia indicabant.

*Folia* huius & antecedentis plane conueniunt, sed ferraturæ istæ foliorum radicalium profundiores obtusiores & vtrinque tres. *Caulis* duplo longior, superne in paniculam diuisus, gerens foliola ovata, vix nudis oculis visibilia, conferta, adeo vt vltimæ ramificationes vndique testæ essent.

2. Floris facies accedit proxime ad *Saxifragam foliis reniformibus crenatis* \* *Geum rotundifolium maius* T. *Saniculam montanam rotundifoliam maiorem* C. B. sed petala alba punctis plurimis inuicem rubris in ista pinguntur.

176. SAXIFRAGA caule nudo simplici, foliis elliptico-subrotundis crenatis, floribus capitatis. \*

Tab. II. fig. 5. & 6.

*Saxifraga foliis oblongo-rotundis dentatis, floribus compactis.* Raj. syn. 354. t. 16. f. 1.

*Semper vivum minus dentatum.* Mart. Spitzb. 43. t. F. f. 2.

*Cotyledon altera, olim Matthiolo.* Bauh. hist. 3. p. 684. quoad figuram.

1. Vbique in Alpibus nostris, vbi aqua nivalis pedentim decliua madefacit, conspicitur.
2. Nullam novi plantam in frigidissima nostra Lapponia, quæ hac herba facilius sustineat frigus; vldi enim eandem natam ac late florentem sub niue ista æterna, quam nec sol, nec pluviæ resoluunt, & quidem ad marginem niuis indoratae vbi hæc parum dehiscit a superficie terræ, vt prope Wiryaure &c.
3. Mirum in modum variat hæc planta, quoad staturam & faciem, vt quis minus cautus facile crederet se plures habere species, dum vnicam tenet.
4. Interdum enim parua existit, foliis cordatis, floribus



floribus in capitulum subrotundum collectis, folio lineari spicæ subiecto. Vid. Tab. II. fig. 6.

2. Interdum vnicum tantummodo florem tenui infidentem scapo promit, vt in insula prope catsra-ctam istam omnium facile principem Kukulakofki in districtu Tornoensi.
3. Aliquando flores geminos exhibet, singulum singuo scapo infidentem, altero tamen scapo breuiore, vt in Herwiari, monte Tornoensi.
4. Aliquando plures flores e scapi summitate profert, pedunculis æqualibus in formam umbellulæ dispositis infidentes, Androfoces instar. Vid. Tab. II. fig. 5.
5. Sæpe etiam duplo maior solito euadit, spicamque ex aliis breuioribus compositam profert, qualis depingitur in *Raj. syn.* & sæpius sub niue conspicitur (\*.)
2. Prodit tamen facile hæc planta familiam suam, sub quacunque demum lateat larua, foliis radicalibus inferne rubescentibus & pistillis purpurascens.
1. *Radix* fibrosa est.  
*Folia* radicalia omnia cordata, obtusa, vndique crenata, terræ incumbentia.  
*Scapus* nudus, simplicissimus, digitalis, quodammodo hispidus, leuissime purpurascens.  
*Corolla* obtusa, & alba est.
- ζ. Secundum principia Tournefortii (§. 173. 2.) debet hæc planta ad Saxifragas, non autem ad Gea referri, cum capsula maxima ex parte infra receptaculum floris lateat
- . Facies proxime accedit ad *Saxifragam caule nudo*, foliis cordato-subrotundis, petalis obtusis. \* *Saxifragam foliis subrotundis serratis* T. *Cotyledonem minorem foliis subrotundis serratis* C. B. cuius folia etiam inferne rubescunt & caulis ante florescentiam natus, floresque pedunculo proprio gerit.

177. *SAXIFRAGA* foliis radicalibus in orbem positis, serraturis cartilagineosis. \* Tab. II. fig. 2.

*Sedum montanum roseum serratum, foliis subrotundis.*  
Barrel. ic. 1310.

¶ In Alpibus nostris omnium rarissima est; & inter plantas ultimo in Alpibus florentes numerari potest; eandem enim florentem collegit D. *Svanberg*, Præf. Rei metallicæ, circa finem mensis Augusti eamque ad me misit, quum eo iucundo comite vix explicatos habere potuerim flores.

¶ Species hæc variat admodum foliorum figura nunc subrotunda, nunc oblonga, hinc tot superfluz constituntur species. Ex. gr.

1. *Barrelieri* nominata.

2. *Saxifraga sedi folio, flore albo, multiflora.* Tournef. inst. 252. Scheuch. alp. 68, edit. prima.

3. *Saxifraga sedi folio pyrenaica serrata.* Tournet. inst. 252.

4. *Saxifraga sedi folio angustiore serrato.* Tournef. inst. 252. *Cotyledon media, foliis oblongis serratis.* Bauh. pin. 185.

¶ Nostra sic se habet.

*Radix* fibrosa, perennis.

*Folia Radicalia* oblongo-ouata, carnosâ, margine cartilagineo, serrato-crenato (maxillæ anserinæ instar), in orbem disposita, inferiora breviora, superius plana, inferius conuexa. *Caulina* minima, oblonga, hispida.

*Caulis* e centro orbis foliorum prodit, spithamæus, erectus, hispidus, rufescens, foliis alternis admodum raris instructus. *Ramus* nudus, filiformis, solitarius, digitalis, (quo superior, eo brevior) e sinu singuli folii caulini oritur. Rami hi eodem modo foliis tribus ad septem linearibus inuestiuntur & e singulo folii huius sinu pedunculum vniplorum exierunt.

*Floris* Petala alba sunt & tribus neruis longitudinalibus

libus instructa; *Fructus* præterea ad maximam partem sub receptaculo floris latet.

3. *Facies* foliorum huius plantæ maximam habet similitudinem cum *Sempervivis*, vti species huius generis vltima (§. 179.) cum *Sedis*.

178. *SAXIFRAGA foliis subulatis sparsis.* \*

*Saxifraga alpina*, angusto folio, flore luteo guttato.

Raj. syn. 353.

*Sedum alpinum*, floribus luteis maculosis. Bauh. pin. 284.

*Sedum alpinum*, flore pallido. Bauh. pin. 284.

*Sedum alpinum primum*. Clus. pan. 285. fig.

- α. In petris Alpium rupibusque earum frequens est; incipiens florere circa decimum quartum Julii desinebat circa finem eiusdem mensis per omnes Alpes.
- β. *Petala* flava sunt & communiter punctis fulvis adspersa, interdum tamen non; hinc duæ quibusdam species pro vna habentur.

179. *SAXIFRAGA foliis ovatis quadrangulato-imblicatis, ramis procumbentibus.* \*

*Planta scdo saxatili similis*. Mart. spitzb. 46. tab. F. fig. c.

- α. *Saxifraga alpina ericoides*, flore purpurascente. Tournef. inst. 253. Scheuch. alp. 48.

*Sedum alpinum ericoides purpurascens*. Bauh. pin. 284.

- β. *Saxifraga alpina ericoides*, flore cæruleo. Tournef. inst. 253. Scheuch. alp. 140. t. 20. f. 2.

*Sedum montanum ericoides*. Bauh. prod. 132.

- γ. Vbique in Alpibus, præsertim e petris & rupibus læte dependet, funiculorum instar, lucens floribus suis cæruleiscentibus.

- δ. *Corolla* colore variat violaceo & cæruleo puro, hinc duæ apud quosdam constituuntur species.

c. Va.

1. *Varietatem* notabilem vidimus huius speciei aliquoties in Alpibus nostris, ubi caulis brevissimus euasit & folia longe confertiora, breuiora, duriora, sed, quod notabile, *apices foliorum cartilaginei* erant, vt in *Alvè margaritifera* dicta. Vide Tab. II fig. 1.
2. In vulgari sicut rami filiformes, longi, sparsi, foliis raris oppositis instructi, ad apices autem confertiora sunt & omnino imbricata.

## TRIGYNIA.

180. CUCUBALUS *calicibus ovatis.*

Hermaphroditus.

1. *Muscipula pratensis vesicaria.* Rupp. jen. 1. p. 112. - *Lychnis sylvestris*, quæ *Beben album vulg.* Bauh. pin. 205.
2. *Lychnis Suecica*; *Beben album*; folio habitu calice amplissimis, *Gumpsepungar seu Scrotum arietis dicta.* Boerh. lugd. 2. p. 212.
3. *Lychnis marina repens.* Bauh. pin. 205. *Lychnis marina anglicana.* Bauh. hist. 3. p. 357.
4. Prima (α) in agris Nonaccolarum frequentissima est, secunda (β) in locis pinguioribus & stercore saturatis, tertia (γ) ad littora sinus Bothnici, inter Tornoam & Luloam, vulgaris.
5. *Varietatem* (Lit. β.) in nulla nota differre observo a naturalissima planta (Lit. α), nisi quod maior sit, per culturam. Planta naturalissima a Suecis dicitur *scrotum arietis*, ab aliis *scrotum leporis*, ab aliis *Smætion*.
6. Paradoxon forte multis videbitur, me sub hac specie tradidisse plantam istam marinam (γ), quæ in omnibus fere partibus differt a prima; gerit enim

1. Cau-

1. *Caulem* erectum (α); procumbentem (γ).
2. *Flores* numerosos (α); vnicum alterumue (γ).
3. *Folia* ouato-lanceolata (α); lanceolato-linearia (γ).
4. *Calicem* globosum (α); campanularum (γ).
5. *Crescit* in agris (α); ad littora maris (γ).

Sed hæc omnia oriuntur ex loco, ex sola cultura naturæ. Ego enim collegi femina plantæ (γ) in itinere lapponico, eaque tellæ terra repletæ in horto Upsaliensi commisi tempore vernali anno 1733, propullulantes plantæ detegebant familiam sole meridiano clarius; primo hoc anno folia paulo angustiora erant iusto (in γ.), sed anno 1734 alteram ab altera distinguere non potui.

6. *Cucubali* sub nomine intellexit *Tournefortius* tantum plantas istas, quæ baccas in fructu proferunt; Nos autem omnes eius *Lychnides*, calice inflato gaudentes ad *Cucubalum* amandamus, quæ styliis instruuntur tribus vel quinque, edocsi ab *Ibisco* (*Ketmia* & *Maluanisco*), *Myrica* (*Gogel* & *Ambulon*) ac aliis (§. 112. β.) baccam & capsulam, ceteris paribus, genera non absolute distinguere.

181. CUCUBALUS caule simplicissimo unifloro, corolla inclusa. \* Tab. XII. fig. 1.

Hermaphroditus.

*Lychnis* caule simplici unifloro, petalis absconditis.  
F. L. 54.

- α. Alpium nostrarum decliua sterilia, glareosa ac sabulosa interdum copiose eum exhibent.
- β. Planta hæc singularis est, & plurimis differentiis essentialibus distinctissima, quod scilicet gaudeat caule sine ramis; flore tantum vnico; corolla & staminibus calice longe brevioribus, omnes enim partes floris in fundo calicis hærent, nec vllæ in conspectum prodeunt; Vide figuram ad radicem plantæ, vbi calix longitudinaliter apertus conspicitur.

tur. Vix noui florem vllius plantæ, qui a perianthio suo hac ratione, tanquam intra globum, occultatur.

7. Nouæ huius plantæ descriptio est hæc:

*Radix* fibrosa, nunquam annua vel perennis fuerit certo definire nequeo; nullum enim plantæ emarcidæ signum ad radicem obseruare potui; vnicum semper caulem ex eadem radice vbiq̄ue protulit.

*Caulis* vnicus, erectus, spithameus, integer, in tria vel quatuor internodia diuisus, vix manifeste scaber.

*Folia* opposita, lineari-lanceolata, superiora breuiora & angustiora; Ad radicem quatuor folia ponuntur, orta e duobus articulis caulis admodum proximis.

*Flos* vnicus caulem terminat, horizontaliter nutans, cuius Calix ouatus, inflatus, lineis decem eleuatis fuscis hispidis longitudinalibus pictus, ore quinquefido, obtuso, fere clauso. Corolla constat petalis quinque, oblongis, vnguibus triquetropianis, erectis; Limbus fere nullus, emarginatus, fuscus, calice dimidio breuior. Stamina decem, calice breuiora, corolla fere longiora. Germen oblongum; styli quinque, staminibus paulo longiores, calice tamen breuiores. Capsula cylindracea, oblonga, in medio parum attenuata, obtusa, intra calicem abscondita, unilocularis.

182. CUCUBALUS caule composito, calicibus ovato-oblongis.

Mas.

Femina.

*Lychnis sylvæstris seu aquatica purpurea simplex.* Bauh. pin. 204.

*Lychnis sylvæstris.* Dod. pempt. 171.

*Melandryum Plinii genuinum.* Clus. hist. 294.

6. In Alpium conuallibus frequens est, in syluis eadem vix vnquam a nobis visa.  
 7. In Alpibus *Corolla* sæpius ludit *alba*, quæ naturaliter purpurea est.  
 7. In hac plantæ specie mares & feminae in Diceciam distinctæ sunt, reliqua attributa habet communia cum Cucubalis, stylis tamen instruitur quinque. Mirabitur forte quis, cur ego non secundum adsumpta principia, æque demonstrabilia & demonstrata ac vilius alius methodi, conficiam noua genera ex iis, quæ classe & ordine differunt, methodo ab omnibus facile systematicis recepta. Sed cum sciam omnia genera esse naturalia, (alias nulla per secula seculorum in Botanicis certitudo), terrent me vestigia tot generum spuriorum in Botanicam introductorum, ob solam hanc rationem, quot vnquam genuina exstiterent.  
 8. Variationem singularem, *petalis* scilicet singulis *quadrifidis*, huius speciei in Alpibus habuimus.

183. *SILENE floribus erectis laxè distantibus, caule dichotomo.*

*Lychnis saxatilis alpina glabra pumila.* Tournef. inst.

238. Scheuch. alp. 137.

*Alfene alpina glabra.* Bauh. pin. 251.

9. Per latera septentrionalia Alpium Iaponicarum nobis descendentibus in Finmarkiam aliquoties obuia erat.

184. *SILENE acutis.*

*Lychnis alpina minima.* Raj. hist. 1004.

*Lychnis alpina pumila, folio gramineo.* Bauh. pin.

206. Scheuch. alp. 138. 425. Dill. elth. 206. fig.

*Ocymoides muscosus.* Pon. bald. 341. fig.

*Muscus alpinus, Lychnidis flore.* Bauh. hist. 3 p. 767.

10. Florens iuga Alpium nostrarum amœnissima sua

corollarum purpura obuestit, camposque Lappo-  
num illuminat.

β. Sæpius flore albo obseruatur.

γ. Qui prima vice hanc plantam fugitum adspicit ocu-  
lo, eo tempore quo flore caret, facile pro Poly-  
tricho eandem habebit, quæ tamen a Mulcis, dicti-  
tante fructificatione, adeo diuersa est.

δ. Stamina semper decem in hac planta vidi, nec vn-  
quam quinque reperire potui.

185. *SILENE laponica alpina facie Viscariæ.*

*Lychnis muscaria rubra angustifolia, floribus in sum-  
mitatibus cauliculorum ternis.* Rudd. lap. 98.

*Lychnis pyrenaica umbellifera minima.* Tournef. inst.  
338.

α. Vbique in Alpibus nostris obuia est.

β. Mutum laboris mihi creauit hæc planta, nec fa-  
tisfecit desiderio meo. Exakte enim gerit formam  
Viscariæ Ruppil, adeo, vt aliam figuram addere su-  
perfluum foret, nisi quod flores parum magis con-  
serti sint. Eandem esse cum Viscaria ista facilis di-  
cerem hanc plantam, eiusque tantummodo varie-  
tatem; si in septentrione & supra Helsingiam reper-  
perta fuisset viscosa illa; cum autem in Lapponia vel  
Lapponiæ proximis non occurrat, multo minus in  
Alpibus, e quibus hæc nunquam descendit, eadem spe-  
cies esse nequit. Destituitur præterea nostra visco-  
sitate omni caulis.

γ. Descriptio hæc est.

*Radix* perennis, fibrosa.

*Folia* Radicalia plurima, conferta, angusto-lanceo-  
lata, obtuse acuminata, glabra, pollicis trans-  
uersi longitudine: Caulina opposita, prioribus  
conformia, paulo maiora.

*Caulis* simplex, spithameus & altior, in quatuor ad  
octo vsque internodia diuisus, glaber, obtuse re-  
tragonus.



*Corymbus* terminat caulem, & flores confertiores, quam in *Viscaria*, gerit. Ex alis tollorum superiorum caulis oriuntur pedunculi semitritidii, totidem flores sustinentes, quorum intermedius inferior est.

*Florum facies* eadem ac in *Viscaria*, sed paulo minores. Calices purpurascens, Corolla purpurea, Stamina decem, Styli tres, & folia pedunculis subiecta purpurascens sunt.

2. Quibus notis *Silene*, *Lychuis*, *Coronaria*, *Agrostema*, *Dryps*, *Saponaria* (quas omnes ad *Lychnides* retulit *Tournefortius*), & *Cucubalus* distingui possint, vide characteres Generum.
3. Synonymon *Rudbeckianum* debetur *Authoris* tabulis pictis & *Tournefortianum* Cl. *Dillenio*.

186. ALSINE foliis ovato-cordatis. \*

α. *Alsine media*. Bauh. pin. 250.

*Alsine minor*. Lind. wikt. 2.

*Alsine chamaedryoides*. Till. ab. 3.

*Alsine*. Frank. spec. 2. Till. ic. 75.

β. *Alsine altissima nemorum*. Bauh. pin. 250.

*Alsine maxima solanifolia*. Mentz. pag. fig. 2.

*Alsine maior sylvestris*. Rudb. vall. 2. hort. 5. Lind. wikt. 3.

γ. Crescit (α) ubique, præsertim ad casus Lapponum; (β) autem præcipue ad latera Alpium.

δ. Unicam eandemque (α β.) esse plantam, non latet inquirentem & sedulo considerantem gradus magnitudinis. Varietas tamen notabilis est illa (β), quæ foliis inferioribus gaudet exacte cordatis, superioribus ovatis, floribus itidem magnis, magis villosis, immo & planta ipsa quater vel sexies conspicitur maior. Hæc tamen omnia producantur a solo, hinc in lucis & dumetis, nemoribusque, in sinitis & similibus pinguibus locis sæpe perennat. Ad ripas fluviorum quoque

non raro reperitur, & quidem quinque stylis pistilli luxurians; consideranti patebit! Cum itaque limites nulli alii; præterquam qui gradu differunt, statui possint, distingui non debent plantæ, licet nonnullæ differentes inaxime spectabiles essent; species itidem omnes sunt naturales & tot numeramus, quot ab initio creatæ sunt (L. B. 157. 132. S. N. Reg. 1. 2. 3. 4.), reliquas paruas differentias, varietates dicimus.

187. ALSINE foliis linearibus.

a. *Alsine pratensis*, gramineo folio angustiore. Tournef. inst. 243.

*Caryophyllus arvensis glaber*, flore minore. Bauh. pin. 210.

*Gramen floridum album*. Frank. spec. 15.

*Gramen leucanthemum*. Rudb. cat. 19. hort. 47. Till. ab. 52.

β. *Alsine folio gramineo angustiore, palustris*. Dill. giff. 173. app. 69.

γ. *Alsine aquatica media*. Bauh. pin. 251.

*Alsine fontana*. Tabern. hist. 2.

*Alsine aquatica, folio gratiolæ, stellato flore*. Dill. giff. 58. app. 39.

δ. Crescit hæc (a) in locis siccis, (β) in humidis graminosis, (γ) in riuulis glareosis exsiccatis.

a. In tribus hisce variationibus (a. β. γ.) unicam video plantam solo loco parum differentem;

Prima (a) enim ramolissima euadit, & vix erecta stare potest, nisi a fruticulo, vt communiter accidit, sustentetur.

Secunda (β) vero vix ramis manifestis gaudet, sed sine fulcimento erecta, flore maiori instructa, persistit.

Tertia (γ) autem minor, fere procumbens & minus speciosa reperitur, cum foliis lanceolatis & latioribus.

SA-

SAGINÆ speciem 158. vide sub Oclandria Tetragynia.

188. ARENARIA foliis ornatis acutis carnosis.  
*Alfne littoralis*, foliis portulacæ. Bauh. pin. 251.  
*Alfne maritima*, foliis portulacæ. Gottsch. pruss. 12.  
 f. 2.  
*Telephium maritimum portulacæ folio*. Buxb. A. R.  
 3. p. 271.  
 a. Ad radices Alpium lapponicarum in mari septentrionali, vt in insulis Roerstad, Salleroen &c. copiose.

189. ARENARIA maritima. Rupp. jen. 1. p. 100  
*Spergula maritima*, flore paruo carneo, semine vario. Dill. app. 30.  
*Alfne spergule facie media*. Bauh. pin. 251. Tournef.  
 inst. 244.  
 a. Cum antecedenti sæpius occurrit.

## PENTAGYNIA.

190. SPERGULA fructu pendulo.  
*Spergula*. Bauh. hist. 3. p. 722. Dod. pempt. 527.  
 Rudb. hort. 107. Lind. wikt. 36.  
*Arenaria arvensis vulgatiore*. Rupp. jen. 1. p. 100.  
*Alfne spergula dicta maior*. Bauh. pin. 251.  
 a. In petris sæpe ad latera Alpium lapponicarum occidentalium; nullibi tamen copiosiore huius proventum vnquam vidimus, quam in agris Finmarkiæ.  
 ß. In Finmarkia Noruegica iuxta Alpes non raro v-

nica nocte, vento ex Alpibus spirante gelido, media licet ætate, destruitur læta seges, tøm hæc planta mire luxuriat, colligitur itaque, & semina huius cum pauca quantitate cerealium mixta pulverisantur sub lapide molari, & e farina conficitur panis nigricans quidem, sed gratus, vt ipsi nobis multoties retulerunt.

- y. *Spergula* dicta fuit hæc species a veteribus fere sola; debet itaque hæc, si genere a reliquis distincta sit planta, vt omnino est, nomen suum retinere (F. B. 245. 246), *Spergulæ* veroa recentioribus dictæ noua nomina accipiant. *Spergulam* itaque *Ruppii*, quæ *Alsinella* Dillenii est, dixi *Saginam* (§. 157.): *Spergula* autem *Dillenii* adsignaui *Arenaria* *Ruppii* nomen, a qua hæc distingui debet planta.

191. SPERGULA *caulibus simplicibus procumbentibus.*

*Spergula minor, foliis Knawel, flore mascululo albo.*  
Dill. giff. 156.

*Alpine nodosa germanica.* Bauh. pin. 251.

- z. Hanc quidem plantam intra ipsos Lapponiæ Noruegicæ terminos non obseruaui, sed in loco per quadrantem horæ inde distanti, nec non in Finmarkia Noruegicæ  
 p. Hæc a veris *Spergulis* genere distingui non debet, vt examinanti florem facile patebit.

192. CERASTIUM *corolla calice maiori.\**

a. *Myosotis alpina latifolia.* Tournef. inst. 244.

*Alpine myosotis facie, Lychnis alpina, flore amplo nigro repens.* Raj. syn. 249. t. 12. f. 2.

*Caryophyllus holostemus alpinus latifolius.* Bauh. pin. 210. prod. 104.

*Herba facie auricula muris.* Mart. spitzb. 47. tab. G. fig. d.

p. Ce-

- β *Cerastium foliis lanceolatis glabris*. F. L. 54.  
 γ. In Alpium nostrarum conuallibus graminosis & nemorosis florum suorum corollis latis & niueis gratam visâ sese offert hæcce planta.  
 δ. Duas hic habemus variationes, quarum altera foliis omnino glabris & fere nidiis, altera villosis gaudet; quod autem non sint distinctæ species, docent omnes partes, etiam minimæ fructificationis, quæ sibi vt ouum ouo similes. Quænam autem sit causâ glabritiei in altera planta, cum tamen ambæ mixtæ occurrant, quæro; item an hæc differat a *Cerastio hirsuto flore magno*. Dill. & in quibus?  
 ε. Species nostra sæpius vnico modo gaudet flore, non raro etiam duos e summitate profert, plures vix obseruavi apud nostros Lappones, at in Hortis Belgii plures.

193. CERASTIUM corolla calici aequali.\*

*Cerastium hirsutum viscosum*. Dill. giff. 41.

*Myosotis hirsuta altera viscosa*. Tournef. inst. 245.

*Alpine hirsuta altera viscosa*. Bauh pin. 251.

*Alpine corniculata*. Rudb. vall. 2. hort. 5.

- α. In syluis graminosis sæpius prodit.  
 β. Florum fasciculus sæpe in globum plicatur monstrosus & sterilis, quod insectis eorumque nidis adscribendum est.  
 γ. Hic reperire non potui *Cerastium corolla calice breviori*\* *Cerastium hirsutum minus paruo flore* Dill. giff. 80. quod in Finmarkia aliquoties obuium erat & staminibus quinque ab antecedentibus manifeste differebat.

CUCUBALI speciem 181. vide sub Decandria Trigynia.

SILENES speciem 185. vide sub Decandria Trigynia.

ALSINES speciem 186. (δ.) vide sub Decandria Trigynia.

194. OXALIS *foliis ternatis, scapo uniflora.*  
*Oxys flore albo.* Tournef. inst. 88.  
*Oxys trifolia, flore albo.* Rudb. cat. 31. hort. 83.  
*Oxys.* Frank. spec. 83.  
*Oxytriphyllum.* Till. ab. 51. ic. 57.  
*Oxytriphyllum flore albo.* Lind. wicl. 27.  
*Trifolium acetosum vulgare.* Bauh. pin. 330.  
 a. Rarissima est hæc planta in Lapponia, visa præsertim in Lapponia Uimensi.
195. SEDUM *paruum acre, flore luteo.* Bauh. hist. 3. p. 694.  
*Sedum minus flore luteo, seu Illecebra.* Till. ab. 62.  
*Sedum minus seu Illecebra.* Rudb. cat. 37. hort. 105.  
*Sedum minus.* Till. ic. 149.  
*Sedum minimum.* Frank. spec. 27.  
*Sempervivum minus vermiculatum.* Bauh. pin. 283.  
 a. Visa hæc planta a nobis ad latera Alpium Lapponicæ Noruegicæ, quæ in Suecia obuia nobis non fuit.  
 b. Hæc est, quam tantis laudibus euehit *Below* noster (Professor olim Lundensis) *contra Scorbutum castrensem.*
196. SEDUM *minimum annuum, flore roseo tetrapetalo.* Vaill. par. 181. t. 10. f. 2.  
 a. Ad ripas fluvii *Lulensis* copiosissime crescit minima hæc planta,  
 b. Pistillis gaudet hæc quatuor, num stamina obtineat quatuor vel octo certo determinare nequeo; si stamina huic modo sint quatuor, diuersum dicerem esse genus, nec repugnaret facies.

CLASSIS XI.

DODECANDRIA.

MONOGYNIA.

197. LYTHRUM *foliis oblongis acutis, floribus verticillatis.\**

*Salicaria vulgaris purpurea, foliis oblongis.* Tournef. int. 253.

*Lysimachia spicata purpurea.* Bauh. pin. 246. Till. ab. 42. Rudd. cat. 26. vall. 22. hort. 69.

■. Ad latus Alpium occidentale parcius occurrit.

♣. In gratiam eorum, qui varietatibus delectantur, notabilem proferam plantam, quam reperi cum itinere per Lapponiam satis defatigatus peterem patriam, in loco isto, a quo tenebras cimærias nomen suum accepisse putant, ad fluuium puta Kemi prope templum; hæc enim *foliis gaudebat alternis, floribus in alis solitariis.* Caulis erat pedalis, rectus, simplex; Folia alterna, cordato-lanceolata, sessilia; Flores ex singula ala foliorum superiorum prodibant solitarii, sessiles. Vnicam vidi talem plantam,

K 5

tam,

tam, vera autem variatio, & non distincta erat species.

**DODECAGYNIA.**

THALICTRI *speciem* 225. vide sub Polyandria Polygynia.

CLAS-



CLASSIS XII.

ICOSANDRIA.

MONOGYNIA.

198. PADUS foliis annuis.

*Padus germanica*, folio deciduo. Rupp. jen. 1. p. 122.

*Cerasus racemosa sylvestris*, fructu non eduli. Bauh. pin. 451.

*Cerasus avium*. Lind. wikf. 8.

*Cerasus avium seu Pseudo-Ligustrum*. Rudb. cat. 11. hort. 25 Till. ab 16.

*Pseudo-Ligustrum*. Frank spec. 35.

*Auchtia* seu *Autia*. Lapponibus.

- 1. In sylvis copiose crevit, præfertim in locis depressis.
- 2. Pueri per Norlandiam maxime delectantur hæc baccis, quas cum parva quantitate salis ingerunt, adeoque edulis hic est Padus.
- 3. Licet in paucis omnino differant inter se *Cerasus* & *Padus*; distat tamen natura hæc genera distincta esse, hinc valet magis in his minima nota distinctionis, quam in aliis sæpe generibus maxime sensibilis.

DIGY.

## DIGYNIA.

199. CRATÆGUS *inermis foliis ellipticis serratis transversaliter sinuatis subtus villosis.*  
*Cratægus folio subrotundo laciniato & serrato.* Vaill. par. 24.  
*Cratægus scandica, foliis oblongis nonnihil laciniatis & serratis.* Celf. upl. 17.  
*Sorbus domestica.* Till. ab. 64.  
*Sorbus torminalis.* Rudd. hort. 107. Brom. goth. 110.  
*Cratægus folio subrotundo serrato subtus incano.* Tournef. inst. 633.  
*Mespilus alni folio subtus incano, Aïra Theophrasti dicta.* Raj. syn. 453.  
*Sorbus alpina.* Bauh. hist. 1. p. 65.  
*Alai effigie lanato folio, maior.* Bauh. pin. 452.  
*Oxel.* Suecis.
- α. Hanc semel vidi ad domum Nouaccolæ in Lapponia, num vero de indutria, an casu eo fuerit allata, fateor me ignorare; per Lapponiam alias nullibi reperitur, sed quidem læte & supra Lapponiam in Finmarkia, & infra eam in Westrobothnia pronascitur.
- β. A pueris & rusticis auide expetuntur baccæ, quæ justam maturitatem, antequam frigus & geju autumnale incidat, vix acquirunt.

TRI-

TRIGYNIA.

200. SORBUS *aucuparia*. Bauh. hist. 1. p. 62.

Rudb. hort. 107. Till. ab. 64. Lind. wikf. 36.

*Sorbus sylvestris aucuparia*. Frank. spec. 37.

*Sorbus sylvæstris, foliis domesticæ similis*. Bauh. pin.  
15.

*Aucuparia Rivini*. Rupp. jen. 1. p. 126.

*Ranne*. Lappis.

•. In desertis Lapponiæ admodum frequens est & iuxta tuguria Lapponum enata lucum e longinquo refert.

•. *Folia* huius arboris circa diem primam Septembris (stylo nouo) spirante frigido aquilone, euadebant rubra, cum contra Populi, Salicum & Betulæ folia inde pallecebant; videtur itaque Sorbus maiori quantitate acidi scatere, quam reliquæ.

•. Solent opulenti plurimi, cum baccæ huius arboris rubescere incipiunt, threnos canere, futura fata, & adpropinquantes podagræ paroxysmos prævidentes; Lappo autem talem morbum in mundo nostro existere ne per somnium audiuit, sed agilis & leuis omni anni tempore viuit. An Podagra a solo vini potu? sic suadent Nationes podagricæ, quæ pro potu quotidiano vtuntur vino. Sic rustici nostri podagra haud infestantur, qui nunquam vinum, sed cereuisiam suam hauriunt; sic Lappones; sic diuites nostri podagrici, qui potu vini vtuntur. Ex vsu Spiritus frumenti & simillium nunquam oriri podagram docent & Lappones & rustici nonnulli septentrionales, qui sæpius nimiam eius copiam frugerunt, infelii dolorum podagricorum. Nullam vidimus gentem facilius incedentem ipsa lapponica, iu-

incedunt enim Lappones sine calcaneis artificialibus, vtentes tantum soleis tenuissimis simplicibus, epelibus coniectis, nec constringunt vllibi artus corrigiis, fibulis, cingulisque, accedit quod nunquam salsa vel uegetabilia edant, & pedibus incedant conuiuentibus, ductu naturæ, qui mos in Lapponia obtinet. Non sine admiratione consideraui Lappones duos comites meos in itinere ad Finmarkiam, quorum alter viæ dux, alter interpretus meus erat. Hic enim superatis Alpibus, dum ego iuuenis fere viribus exhaustus, exanimis instar lassus in extremis iacui populisque locisque, illi senes ambo tanquam pueri ludentes currentesque de viæ incommodis nihil sentiebant, licet vterque meo suppellestite satis onuitus esset. Vidi ipse senes plus quam septuagenarios talum collo suo, puerorum instar, imposuisse, & quidem sine vlla molestia. O sancta simplicitas diuinitatis omnes superans laudes!

## PENTAGYNIA.

201. *FILIPENDULA* *foliolo impari maiore trifido.* \*
- Ulmaria.* Tournef. iust. 265. Till. ab. 67. ic. 152. Lind. wikk. 41.
- Barba capræ floribus compactis.* Bauh. pin. 164.
1. Totam Lapponiam syluestrem replet, nec parca in Alpibus prostat.
2. Maximam habet genus huius plantæ adfinitatem cum *Spiræis*. Quod vero *Filipendula* Tournef. & *Ulmaria* eiusdem sint plantæ congeneres, nullo argumento destrui posse videtur.
3. *Herba Jubannis* dicitur hæc planta a Westrobothnicis.

niensibus, *Hypericum* a Suecis, *Leucanthemum* (vid. Kyberi Lexic.) ab Helueticis.

2. Odor huius plantæ omnium fragrantissimus est, hinc apud rusticos per Sueciam receptum est diebus æstiuis & in conuiujs folia eius recenter collecta per pauimentum spargere, vt odor repleat totam domum, qui sæpe tam densus, vt vix perferri possit. Per hyemen autem ramos tenellos *Abietis* conscissos simili modo per pauimentum spargunt. En Epistromata, quæ illis porrigit natura ipsa.
3. Miratus sum, quod hæc planta tam fragrans minus, quam virtus suaderet ab odore defumta, reuocata fuerit ad vsus medicos, sed forte latet anguis sub herba. Cum in itinere Dalekarlico (impensis Generosissimi Baronis NIC. REUTERHOLMI, inagni istius Gubernatoris provincie Dalekarlicæ suscepto) Alpibus superatis in Noruegiam perueniremus alte dormientibus laisis sociis, obambulans in trilli sylua aduertebam etiam *Equos* distinguere posse alimenta salubria a noxiis, ingerebant enim famelicæ omnes sine discrimine herbas, intactas tamen omnino relinquentes *Filipendulam* hanc, *Valerianam* (§. 15.), *Conualariam* (§. 112.), *Angelicam* (§. 101. 102.), *Epilobium* (§. 146.), *Comarum* (§. 214.), *Geranium* (§. 266.), *Helleborum* (§. 226.), *Aconitum* (§. 221.) & varios frutices. Dedit hoc antam, vt curioso rerum naturalium scrutatori commendemus obseruationes instituendas circa plantas, quæ scilicet ab animalibus phytioris, vt Boue, Oue, Capra, Ceruo, Equo, Sue, Siinia, &c. eorumque speciebus nou deurentur, quod rite obseruatum sua utilitate non careret. Tantum vero abest, quin dicam, quod, quæ animalibus noxiæ vel salubres sunt plantæ, itidem & nobis conueniant vel nocent; nec sufficit cum Wepfero plantas animalibus, præsertim carniuoris, venenas exhibere, vt inde constet earum effectus in nostrum corpus.

## POLYGYNIA.

202. ROSA *sylvestris alba cum rubore, folio glabra*.  
Bauh. hist. 2. p. 43.

*Rosa sylvestris vulgaris, flore odorato incarnato*. Bauh.  
pin. 483.

*Cynosbatus pomifera maior*. Rudd. it. 9.

- α. Vix intra Lapponiæ fines hanc unquam legi, sed in adjacentibus regionibus quidem; cum autem ab Archiatro Rudbeckio inter plantas lapponicas recensetur, eandem & ego Floræ lapponicæ inferere volui.

203. ROSA *sylvestris pomifera minor*. Bauh. pin.  
484.

*Rosa pumila spinosissima, foliis pimpinellæ glabris, flore albo*. Bauh. hist. 2. p. 40.

- α. In desertis passim prope tuguria vel fluuiorum ripas obuia fuit, licet nullibi copiose.  
β. Rhachis foliorum in hac spinosa est, in antecedenti non item.

204. RUBUS *caule erecto hispido, foliis ternatis*. \*

*Rubus idæus spinosus*. Bauh. pin. 474. Till. ab. 60.

*Rubus idæus, fructu rubro*. Lind. wikt. 34.

*Rubus idæus bircinus cernuus*. Frank. spec. 36.

*Rubus idæus*. Rudd. cat. 36. Scheff. lapp. 359.

*Hindbeeren*. Schel. botn. 30.

*Gippermurie*. Lapp. Umenfibus.

*Gappermurie*. Lapp. Lulensibus.

- α. Copiosissime in syluis, præsertim ad casas & tuguriola Lapponum.

β. Gip-

- β. Gipper-murie i. e. Bacca pilei forma, cum fructus e receptaculo delapsus concavus sit, instar pilei, & supra conexus, forma tegmenti Lapponum hyemalis e pellibus.

205. RUBUS caule aculeato reflexo perenni, foliis ternatis.\*

*Rubus repens, fructu casto.* Bauh. pin. 479.

- α. Sernel tantum a me iuxta fines Lapponiæ visus est, a Nobilissimo Rudbeckio etiam inter lapponicas recensetur plantas.

206. RUBUS caule repente annuo, foliis ternatis.\*

*Rubus idæus, fructu rubi, fere absque ullis spinis.*  
Siml. alp. 132. a.

*Rubus alpinus humilis.* Bauh. hist. 2. p. 61.

*Rubus humilis repens saxatilis.* Frank. spec. 36.

*Rubus repens saxatilis.* Rudb. hort. 110.

*Rubus saxatilis alpinus.* Clus. pan. 116.

*Chamerubus saxatilis.* Bauh. pin. 479. Scheuchz alp 34.

*Labrusca maior & minor.* Till. ab. 37.

*Labrusca.* Lind. wick. 20.

*Vitis sylvestris repens.* Frank. spec. 38.

*Vitis longe lateque repens, Labrusca.* Rudb. it. 9.

*Vitis, Ribes saxatilis, fructu fere umbellato.* Rudb. it. 9.

*Tairwimurie.* Lapponibus. *Togbbær* Westrobothnien-sibus.

- α. In sylvis copiose, nec raro in Alpibus nostris observatur.

- β. Notabilis est bacca huius speciei, in qua acini distincti & separati decidunt, cum in congeneribus nascantur cohærentes & coaliti in vnum corpus.

207. RUBUS caule unifloro, foliis ternatis. \* Tab. V. fig. 2 B. B. 44.

*Rubus humilis*, fragariae folio, fructu rubro. Rudd. it. 9. lap. 99.

*Fragaria fruticans*. Rudd. cat. 17.

*Fragaria Suecorum fruticans*. Rudd. hort. 43.

*Fragaria septentrionalium fruticans*, baccis nigris dulcibus & mellitis Frank spec. 14.

*Ackermurie* Læpponibus, äkerbær Norlandis.

- a. Planta hæc rarissima. Botanicisque minus cognita occurrit copiose per Læpponiam desertam, præsertim ad tuguria & casas Læpponum; in Alpibus autem nostris vel in Finmarkia eandem non observauimus, at in vtraque Bothnia, Angermannia, Medelpadia & Helsingia copiosissime; In Gestricia & Finlandia rarius nobis obuia erat. In Dalekarlia ad urbem Fahlunam sponte hanc nascentem detexit Clariss. D. Iob. Browallius (Philosoph. Doct. & naturalium rerum scrutator ingeniosissimus) non longe ab vrbe. In itinere Dalekarlico ad templum Elfdahlis eam reperimus.
- β. In hortis non facile colitur, & communiter sterilis euadit. Magnus iste Polyhistor S. S. Th. D. Ol. Celsus, Botanicus Doctissimus per plures annos in horto suo eandem coluit, vbi quidem omni anno floruit, fructum autem ibidem maturescere nunquam observauimus.
- γ. Rubi huius specimina sicca habemus in America septentrionali lecta, in Europæ vero aliis locis observatum non recordor; *Dillenius*: idque, ni fallor, in terra Hudsonis.
- δ. *Dan. Kellander* (quondam Physicus Gothoburgensis) integram de eadem planta habuit dissertationem, qui etiam primus hanc plantam delineauit & depinxit, cuius ergo Helsingiam petiit, & Hudwiksvallis adumbravit; vide B. B. 44.
- ε. Ingratus essem erga beneficam hanc plantam, quæ

ME



me toties fame & cursu fere prostratum vinoso bacca-  
rum suarum nectare refocillavit, si eius integram  
non exhiberem descriptionem.

*Radix* filiformis, repens, regerminans, perennis,  
squamulis quibusdam fuscis hinc inde instructa.

*Caulis* spithamæus, filiformis, in quatuor vel quin-  
que internodia diuisus, erectus quidem, sed se-  
cundum internodia alternatim leuiter inflexus,  
rufescens, obtusissime tetragonus, leuissime pu-  
bescens. *Rami* communiter nulli, raro tamen vi-  
nicus imperfectus (ex eodem, quo floris pedun-  
culus oritur, sinu) inter pedunculum & petiolum  
egreditur, nunquam tamen eundem vidimus per-  
fectum.

*Folia* ad genicula caulis solitaria, ternata, quorum  
inferiora minima, media maxima, summa me-  
diæ magnitudinis existunt. *Squamule* foliaceæ  
duæ, oppositæ, ouatæ, conniuentes & erectæ,  
minimæ, ad quodlibet geniculum caulis petiolo  
connexa, ponuntur, e quibus *Petiolus* ad angu-  
lum acutum exit pollicis transuersi longitudinis,  
filiformis, secundum longitudinem superne ex-  
cavatus, cuius apici *Foliola* tria, fere sessilia (in-  
termedium minutissimo instruitur petiolo pro-  
prio), ouata, profunde & inæqualiter crenata  
crenis obtuse acuminatis, ad quas singulas nervi,  
& longitudinali venientes ramosi recta excurrunt;  
superne saturate viridia sunt folia, inferne pal-  
lidiora, secundum nervos rugosa, fere glabra, vix  
manifeste pubescentia. *Foliolum* intermedium  
regulare est & a nervo longitudinali in duas par-  
tes exacte æquales diuisum, lateralia vero minus  
expansa sunt versus marginem interiorem, versus  
exteriorem autem magis prominula & quasi laci-  
nula dilatata.

*Floris* pedunculus longitudine petiolorum ex ala vi-  
tini folii exit, erectus, quem Flos vnicus termi-  
nat, cuius *Calix* est Perianthium monophyllum.

L 2

cam.

- campanulatum, laciniis quinque ad decem, oblongis, angustis, acutis, viridibus, patenti-reflexis, persistentibus, ultra medium diuisum. *Corolla* plana, purpurea, constans tot petalis, quot calix laciniis, verticaliter ouatis, calice paulo longioribus, patentibus, integris, vnguibus angustis calicis parieti insertis. *Stamina* numerosa, incurua & continentia; breuissima, rubro-flauescentia, quæ pitillos tegunt. *Bacca* composita, magnitudine fere mori, nigro-purpurea.
2. *Corolla* purpurea; *Caulis* simplex, inermis; flos vnicus cum foliis ternatis, speciem a congeneribus manifeste distinguunt.
  3. Variationem *corolla laciniata* notabilem habui in Lapponia, vbi ignis ante annos aliquot mirum in modum deaustauerat omnia, quæ petalis instruebatur laciniatis, vt in *figura 2. Tab. V.* videre est, cum in naturali integra semper sint petala; ideoque variantia potius delineanda curavi, quam integra naturalia, quæ facile, demtis ferraturis, intelliguntur.
  4. Mensis Maii primis diebus e terræ sinu erumpens florem gerit fere perfectum & post aliquot dies eum expandit, altitudinem pollicis transuersi non attingens, eamque florescentiam continuat, vsque dum iustam & spithamæam adipiscatur staturam.
  5. Crescit præsertim cum Polytricho, & vbi istud viget, late etiam crescit hæc planta; hoc est in locis humidis, sabulosis & glareosis, superne terra fecunda tectis, per æstatem siccis.
  6. Molestiam aliquam pariunt baccae huius plantæ siticulosis, cum maturæ receptaculum suum, more congenerum, non dimittant, sed arte retineant.
  7. Confici curant Magnates per Norlandiam e baccis Syrupum, Gelatinam, vinum Rubeatum, &c. quæ partim ab illis ipsis consumuntur, partim Holmiam ad amicos mittuntur, tanquam bellaria suauissima, rarissimaque; & sane inter omnes baccas Suecicæ

ciæ syluestres videntur hæ tenere primas.

- µ. Primus inuentor huius plantæ est *Olaus Rudbeckius* pater, qui eandem per *Celsium* patrem habuit ex *Helsingia* & in catal. horti Upsaliensis 1658. primus nominauit.

208. RUBUS caule vnifolio & vnifloro, foliis simplicibus. \* Tab. V. fig. 1.

*Rubus humilis palustris*, fructu e rubro flauescente.

Rudb. it. 9. lap. 99.

*Rubus palustris*, folio ribes. Frank. spec. 37.

*Chamærubus foliis ribes*. Bauh. pin. 480.

*Chamæmorus*. Raj. syn. 260.

*Chamæmorus Sueuorum*. Rudb. hort. 27. Brom goth. 18.

*Chamæmorus noruagica*. Lind. wikf. 8.

*Chamæmora seu Morus noruagica*. Scheff. lap. 359.

*Morus noruagica*. Till. ab. 47. ic. 150.

*Hiorstrom* Suecis. Schell. botn. 30.

*Lätocb*, Laponibus.

*Snotter* Westrobothnienfibus. *Moltebar* Noruegis.

- α. In Laponiæ fyluis in immensa copia prostat, nec non copiose in Alpium conuallibus generatur.
- β. Loca amat paludosa, cæsposa & nemorosa simul, & quæ nec læta fouent gramina, sed per ætatem siccissima persistunt. In talibus locis per totam Norlandiam, Smolandiam & omnes Sueciæ prouincias syluestres frequentissima est.
- γ. Cum planta hæc mihi a teneris notissima fuerit, eius descriptionem & figuram tradam, vt omne dubium de nostra specie euanescat. Quam enim *Clusius* in *pannonicis* 118. sub *Chamæmori* nomine describit, illa est vel distincta species a nostra, vel sane pessime adumbrata; ille enim suæ plantæ adscribit
1. *Caulem incuruatum secundum genicula*, qualem exhibet præcedens; cum nostra caule erecto infistat

2. *Florem purpureum*, vt in præcedenti nostra; in hac alba est corolla, nec vnquam rubra.
3. *Folia plura & acusiora*, vt in illa (licet non ternata); cum nostra duobus obtusis instruat.
3. *Radix* filiformis, repens, regerminans, perennis.  
*Caulis* simplicissimus, erectus, spithamæus, squamula vna alteraue amplexicauli ovata inferne cinctus, foliis duobus, raro admodum tribus, ramo vero nullo, intructus.
- Folium inferius* e medio caule egreditur, auctum squamulis duabus, subrotundis, oppositis, geniculo caulis adfixis, erectis, ad basin petioli positus; *Petiulus* pollicis est transversus longitudine, filiformis, superne longitudinaliter exaratus. *Discus* folii est circumscriptione (demta vna sexta parte circuli ad basin folii) rotundus, ad basin profunde emarginatus, semiquinquelobatus, lobis obtusis, inæqualiter crenatis, quorum inferiores duo paulo minores; superficies autem tenuissime pubescens est & secundum nervos plicata. *Folium* vero *superius* per spatium aliquod ab inferiori distans nullis gaudet ad basin petioli squamis, inferiori, demta magnitudine, in omnibus simillimum est.
- Flos* vnicus, respectu ipsius plantæ magnus, terminatrix, cuius *Calix* monophyllus, quinquepartitus, (raro quadripartitus), in lacinias ovato-acutas diuisus. *Petala* quinque, verticaliter ovata, alba, fere erecta, stamina albo-flavescentia. *Bacca* magnitudinæ Mori, composita, primo rubra; dein, dum matura est, flaua, mollis, minusque acida, quam congenerum.
- Figura* nostra Tab V. fig. 1. plantam *florantem* exhibet; cum *fructu* eandem bene depinxit *Tillandsius*, in *icone* 150.
4. Pueris immo & aliis maxime placent *Baccæ*. *Wcstrobothuientes* immensam copiam baccarum condita.

ditarum Holmiam omni autumno transmittunt pro acetariis.

2. Lappones baccas contritas lacte Rhennonum mixtas summo cum delectamento comedunt, nec nobis displicebant hæc eorum confectioibus saccharatis innocentiora bellaria.
3. Baccas integras, in niue Alpium sepultas, per integram hyemem conferuant, & vere insequenti easdem tam gratas, ac cum detoderentur, inde extrahunt.
4. Dani maxime, ne dicam nimium, euehunt vires baccarum in Scorbuto, quarum tamen effectus minus innotuit inquilinis, quam exteris. *Sim. Pauli, Chamaemoris ad satietatem comestis scorbutici in Noruegia pene deplorati, feliciter sanantur. Th. Bartholinus med. domest. 30. Noruegia Chamaemorum suam habet antiscorbuticam, supraque medicorum spem & expectationem positam, quæ cruda, condita, in spiritum attenuata, palato pariter ac torpida scorbuticorum affectioni inseruit, nostrisque pro panacea probatur. &c. vide eundem p. 106.*

109. FRAGARIA vulgaris. Bauh. pin 316.

*Fragaria.* Till. ab 29 ic. 113.

*Fragaria minor.* Rudb. vall. 14.

*Fragaria baccis rubris.* Frank. spec. 14.

*Fragaria minor, fructu rubro.* Rudb. cat. 17. hort. 43. Lind. wikf. 13.

- a. *Fragaria minor, fructu dulci subalbido.* Lind. wikf. 13.

*Fragaria minor, dulci fructu.* Rudb. cat. 17. hort. 43.

- β. *Fragaria minime vesca.* Lind. wikf. 13.

*Fragaria altera.* Dod. pempt. 661. figura.

*Trifolium nodosum repens.* Rudb. lap. 100.

- γ. *Fragaria parvæ pruni magnitudine.* Rudd. lap. 100. *Erd-beeren.* Schell. botn. 30.
- δ. In sylvis frequentes, pauciores tamen quam in Suecia; in Alpidibus rarius obveniunt.
- ε. *Varietas* illa (\*) sæpius in locis umbrosis legitur; (\*) autem inter lapides stolonibus reptantes exserit, & commutiter sterilis est; (γ) vero in Lapponia rarissima, communiter minor parva pruno.
- ζ. *Baccas* miscens Lappones cum Kappatiâ: mas suo (§ 143. δ.), & cum summo oblectamento *Fragæ* cruda adsumunt.
- η. *Bacca* *Fragariæ* singularis est, ut & tota historia *Baccæ* apud Botanicos obscura, pauca itaque exempla proferam. *Bacca* naturalissima est, dum *Pericarpium* femina ambiens emollitum repletur pulpa fluida, ut *baccæ Physalidis, Rjvinae, Bromeliæ, Conuallariæ, Phytolacæ* &c. *Drupa*, dum intra eiusmodi pulpam ac corticem nux reconditur, loco feminum; ut in *Ceraso, Pruno* &c. *Bacca* & *Drupa* potest etiam esse sicca, si modo caro tegat nucem vel feminam; ut in *Amygdalo* vel *Galio*, cum inter siccum & fluidum nulli dentur alii limites, nisi ratione gradus. Sed sunt & aliæ *Baccæ* singulares: Ex. gr. *Dillenæ* (C. G. 455.) & *Nymphææ* *bacca* pericarpio membranaceo tegitur. *Cucubali* T. & *Androsami* T. *bacca* caret pulpa. *Morus* & *Bliti species* (Chenopodio-*Morus* Boerh. seu *Morocarpus* Rupp.) *baccam* gerunt e Perianthio succoso reddito productam. *Taxus* *baccam* acquirit a receptaculo annulari eodem facto succoso & maiori, quam ut tegere queat semen a lateribus, licet dehiscat in apice. In hoc ordine *Polygyniæ* longe aliter producuntur *Baccæ* & sane leuissimo gradu a non bacciferis distinguuntur: Ex. gr. Receptaculum *Tormentillæ* concavum est & siccum. Receptaculum *Potentillæ* leuiter convexum est & siccum, cui vndique adfiguntur femina nuda. Receptacu-

ptaculum *Comari* scrotiforme, carnosum & calici adhærens. Receptaculum *Fragariæ* subovatum, pulposum, molle, deciduum, cum seminibus nudis. Receptaculum *Rosæ* concavum, cum calice extensum, Ficus instar, ore suo coniuvens, femina plurima nuda continens, carnosopulposum. Receptaculum *Rubi* ovato-oblongum, carnosum, femina plura gerens sub tunica involuta, quæ pulpa repletur. Hinc videre est, quod neque fructus *Rosæ*, neque *Fragariæ* vera bacca dici possit; quod *Fragaria*, *Comarum*, *Potentilla*, *Tormentilla* fere nullas alias characteristicas notas pro distinctione admittant, præterquam quæ grada differunt. Quod in hisce generibus magni facienda sit Receptaculi structura. (F. B. 175. 169.).

9. Ex dictis patet, quid respondendum ad Magni BOERHAAVII quæstionem (H. Lugdb. 2 p. 60.), *an Rubos Fragariis iungere licet?* certe videtur, si consideremus in quam paucis hæc duo genera inter se differant, scilicet in eo solum, quod membranula modo tegat femina *Rubi*, quæ minus manifesta est in *Fragariis*. Pulpa succulenta, quæ in *Fragaria* Receptaculum commune feminum molle exhibet, hic femina intra tunicam istam membranaceam ambit, & baccam constituit, licet tam parva tamque fere sit nulla, in hoc ordine tamen constituit characterem, quem si non pro sufficienti adsumeremus, necessario ad idem genus referre deberemus *Rosam*, *Rubum*, *Fragariam*, *Potentillam*, *Tormentillam*, *Sibaldiam*, *Comarum*, *Geum* & *Dryadem*, cum aliæ notæ discrepantes dentur nullæ constantes; quod autem maxime paradoxon foret (S. 111. β.).

210. *POTENTILLA foliis pennatis, caule repente.\**

*Potentilla*. Bauh. pin 321. Till. ab. 55.

*Potentilla seu Anserina*. Rudb. cat. 34. hort. 93.

*Pentaphylloides argenteum alatum seu Potentilla*.  
Tournef. inst. 292.

α. In sylvis rarius crescit.

β. Trado duo diversa Genera Authōrum sub vno eodemque nomine, *Quinquefolium* puta & *Pentaphylloides* Tournef. cum in re omnino nulla, examinatis omnibus fructificationis partibus, differant (F. B. 165.), nec repugnat facies, nec usus medicus, nec vlla a priori vel posteriori desumpta ratio Nullum sane est genus, quod non a sola fructificatione distinguui possit, licet nos sæpe lateat, quid essentialem constituat charactērem; ignoscamus antecessoribus, qui ab vna vel altera fructificationis parte genera distinguere tentarunt, si aliquando ad folia, similesque partes confugere ipsis placuit; nobis autem patent septem fructificationis partes distinctæ (F. B. 86.), quarum consideratio genuina semper differentiam generis subministrat. Fructificationis illud summum inuentum, Harueano æquiparandum, in omnibus valet Classibus & generibus, quod tandem, crede mihi, persistet, quamdiu vnquam Harueanum in physiologicis.

γ Genus itaque nostrum, ex duobus Tournefortianis compositum (β), in posterum *Potentillam* vocamus (F. B. 213 244 242.), cum *Quinquefolium* seu *Pentaphyllum* contraria euadant (F. B. 232) & *Pentaphylloides* indignum sit vocabulum (F. B. 226.).

211. *POTENTILLA foliis ternatis incisis, caule diffuso.*

*Pentaphylloides maius erectum, flore luteo, ternis foliis fragariae instar hirsutis*. Moris hist. 2. p. 193. f. 11. t. 20. f. 2. Scheuch alp. 138.

*Quinquefolium fragaefolium, flore luteo*. Lind. wikf.

31.

Tri-



*Trifolium noruegicum minus serratum*, foliis crenatis, flore luteo. Kylling. A. D. 1672. p. 346. figur.

- «. Intra fines Lapponiæ rara est planta, in adjacentibus vndique prouinciis vulgatissima, bis modo vel ter eandem in Alpibus Lapponum Noruegicorum legi.

212. **POTENTILLA** foliis quinatis incisis, caule adsurgente.

*Quinquefolium minus repens lanuginosum luteum.*  
Bauh. pin 325.

*Pentaphyllum Tormentillæ facie.* Rudd. cat. 32. hort. 85. vall. 28.

*Pentaphyllum facie Tormentillæ.* Till. ab. 52.

- «. In desertis & Alpibus viget.

213. **TORMENTILLA** *syluestris.* Bauh. pin. 326.

*Tormentilla vulgaris.* Lind. wikf. 37.

*Tormentilla.* Frank. spec. 29. Rudd. hort. 109. vall. 34. Till. ab. 66. ic. 30.

*Förbun* Lapponibus.

- «. Planta hæc maxima in copia per totam Lapponiam proffat, hinc Lapponibus notissima.
- ¶. In Suecia communiter in siccis aridis obuia fuit, in Lapponia vero semper in paludibus.
- γ. Pistillorum numerus in hac planta variat, vtpote qui communiter stylos octo, sæpe sedecim, rarius quatuor exhibet.
- δ. Lapponibus summum vsum præbet hæc planta, præcipue pro scopo tingendi, hac enim varia, e lana confecta (a vicinis emta) tingunt; præprimis autem rubrum colorem pellibus nudis seu coriis mollibus inducunt, mastigando scilicet radicem, & inungendo, rubra inde facta salua, pelles; breuit  
sæue

fane compendio! hinc videb' vestimentorum, quibus vtuntur, partem illam rubram, quæ carpum collumque tegit, cingula rubra, ocreas rubras &c. vide Alnum (§. 340. 7.).

1. *Barthol. domest.* 23. *In insulis Ferroënsibus tam copiose prouenit ad subigenda coria & suum escam, vt famuli rusticorum singulis diebus effodereteneantur Tormentillæ tonnam mediam.* Quod idem etiam in Lapponia vsu habere posset apud Nouaccolas, nisi Pineum panem præferrent.

## 214. COMARUM.

*Quinquefolium palustre rubrum.* Bauh. pin. 325.

*Quinquefolium palustre rubeum.* Frank. spec. 25.

*Pentaphyllum aquaticum.* Rudb. cat. 32. hort. 85.

*Pentaphyllum aquaticum repens.* Till. ab 52.

*Pentaphyllum palustre, flore rubello.* Lind. wikt.

28

*Pentaphylloides palustre rubrum.* Tournef. inst. 298.

- α. *Pentaphylloides palustre rubrum, crassis & villosis foliis, Suecicum & Hybernicum.* Pluk. alm. 284. phyt. 212. f. 2.

β. In humidis Lapponiæ desertæ.

- γ. *Varietas ista (α.) rarius obseruatur & plane non differt a naturali planta, præterquam quod folia villosa sint, quæ tamen hirsuties auno demum insequenti & foliis per hyemem destructis exsiccatisque præcipue obseruatur.*

- δ. *Noui huius generis planta magis distincta est a Potentillis, quam Fragaria, vt patet inspicienti Corollam Receptaculum & Filamenta; Vide Characterem C. G. 417.*

215. DRYAS.\*

*Dryas*. S. N.

*Caryophyllata alpina*, *Chamaedryos folio*. Morif. hist. 2. p. 432. Tournef. inlt. 295. Scheuch. alp. 33. 332.

*Chamaedryos alpina*, *cisti flore*. Cluf. pan. 611. Bauh. pin. 248.

*Chamaedryos montana*. Tabern. hist. 2. p. 98. fig.

*Herba Cerui*. Siml. alp. 129 b.

*Hirtzwurtz*. Siml alp. 130. b.

- a. In Alpibus lapponicis frequentissima est, extra eas nulli obuia fuit.
- β. Genus hoc a sequenti, cum quo commixtam fuit a Botanicis, manifeste differt calicis & corollæ diuisione in octo segmenta, petalorum forma, fructu & facie, cuius itaque characterem dedimus C. G. 419.
- γ. Speciosa est planta, *Folia* radicalia, ouata, ad marginem reflexa, perennantia, inferne alba. *Scapus* nudus, uniflorus. *Corolla* niuea, patens, plana, decidua. *Semina* oblonga, feta villosa longissima erecta notata.
- δ. Sæpe *corolla duplicata* variationem exhibet.
- ε. *Dryadem* a *Dryadibus* Deabus quercuum dixi hanc plantam, cum folia quodammodo formam foliorum *Quercus* exhibeant.

216. GEUM rivale. Gefn. hort.

*Caryophyllata septentrionalium rotundifolia*, *papposo flore*. Lob. ic. 694.

*Caryophyllata aquatica*, *nutante flore*. Bauh. pin. 321.

*Caryophyllata pratensis purpurea*. Frank. spec. 7.

*Caryophyllata pratensis*, *Benedicta rubra*. Till. ab. 15.

*Caryophyllata montana rubra minor*. Rudd. cat. 10. hort. 23.

*Caryophyllata montana*, *flore purpureo papposo nutante*. Lind. wikf. 7.

ε. Ia

a. In nemoribus satis frequens est planta.

β. *Geum* T. & *Saxifragam* T. genere convenire diximus (§. 173. γ.) ergo excluditur ex Decandria Digynia *Geum* (F. B. 246.); *Saxifragæ* autem nomen retinetur (F. B. 241.), vacuum itaque Geivocabulum, huius plantæ olim synonymon (F. B. 244.), loco nominis *Caryophyllatæ* (F. B. 227), huic generi imponimus.

CLAS.

## CLASSIS XIII.

## POLYANDRIA.

## MONOGYNIA.

## 217. ACTÆA caule inermi.

*Christophoriana vulgaris nostras racemosa & ramosa.*

Tournef. iust. 299.

*Christophoriana.* Till. ic. 148.

*Aconitum racemosum.* Bauh pin. 183.

*Aconitum racemosum bacciferum.* Frank. spec. 1.

*Aconitum bacciferum seu Christophoriana.* Rudd. hort.

3. Till. ab. 2.

*Betneka-murie.* Lapp. i. c. *Baccæ caninae.*

• In desertis paræciæ lokmock & alibi rarius.

• Retineo in hocce genere nomen antiquissimum Plinii *Actæam* (F. B. 241. 237.), cum nullus mihi sanctus in Botanicis sit Christophorus (F. B. 236) *Baccæ* enim hæc a deulo peragrante loca commestæ, canum instar Actæonis, dominum suum, in bestiam transmutatum, tanquam feram pellunt, donec destruant & occidant adfumentem, hinc Poetæ fabula de Actæone.

• Vnum vel alterum novimus triste exemplum eorum

a quibus baccæ adsumtæ, vt mirum nobis non videatur, cur veteres eam ad Aconita demandauerint. Baccæ ipsæ atræ malignam suam indolem produunt (F. B. 365.) secundum tritum illud: Hic Niger est, hinc tu Romane caucto.

218. NYMPHÆA calice magno pentaphyllo.

*Nymphaea lutea maior.* Bauh. pin. 193.

*Nymphaea flore luteo maior.* Rudb. hort. 79.

*Nymphaea citrina lutea.* Frank. spec. 22.

*Nymphaea flore luteo.* Till. ab. 48. Lind. wikk. 26.

a. In fluuiis rarius, præsertim in minoribus.

β. Calix huius floris pentaphyllus & coloratus, magnitudine corollam longe superans omnino non sufficientem præbet notam pro genere distinguendo, cum stamina & fructus ab aliis omnibus differant (F. B. 171. 173. 170. 175), confirmante idem facie (F. B. 168).

219. NYMPHÆA calice tetraphyllo, corolla multiplici.

*Nymphaea alba maior.* Bauh. pin. 193.

*Nymphaea alba.* Frank. spec. 22. Till. ab. 48.

*Nymphaea flore albo.* Lind. wikk. 26.

*Nymphaea flore albo pleno.* Rudb. hort. 79.

*Leuconymphaea, Nymphaea alba maior.* Boerh. lugdb. 1 p. 281.

a. In fluuiis inferioribus Umenfibus & Pithoenfibus rarius.

β. Flos huius plantæ plenus non est, vt nec Mesembryanthemi, licet petala plura numerentur, quam partes perianthii, cum stamina perfecta conspiciantur (F. B. 121.) & semina fœcunda perficiantur (F. B. 150).

220. EUPHORBIA *inermis*, foliis subrotundis crenatis.*Tithymalus helioscopius*. Bauh. pin. 291.*Tithymalus subrotundis foliis maioribus crenatis*. Herm. lugdb. 600.*Efula folisequa*. Rupp. jen. 1. p. 219.

- . Vnicam plantam nuper enatam vidi in agro Nouaccolæ, nec alibi vllam; ideoque seminibus cerealium mixta in Lapponiam translata fuit, vbi vix vnquam ad maturitatem perducere potest, hinc planta lapponica vera non est.

- β. Qui vel fugitiuis oculis vnquam adspexit *Tithymalum* Tournesortii, *Tithymaloidem* eiusdem & *Euphorbium*, vix potest habere argumentum aliquod pro distinguendis generibus, cum in illis vix vlla pars fructificationis differat, præsertim cum succus ille famosissimus & vis deleteria, tam in *Tithymalo*, quam in *Euphorbio*, deprehendatur.

## TRIGYNIA.

## 221. ACONITUM foliis peltatis multifidis bispidis, petalo supremo cylindraco.

*Aconitum lycoctonum luteum*. Bauh. pin. 183.*Aconitum lycoctonum luteum maius*. Dod. pempt. 436.*Aconitum lycoctonum*, flore luteo. Besl. cyst. æst. 1. fol. 11.*Aconitum lycoctonum*, flore purpureo, folio platani. Rudb. hort. 1.*Aconitum lycoctonum*. Frank. spec. 1.*Aconitum carneum* seu *Napellus primus*. Rudb. lap. 06.

M

Na

*Napellus.* Rudb. cat. 29.

*Calceolus Lapponum* aut *Brassica rangiferorum.* Scheff. lap. 360.

*Lappschuh.* Schell. botn. 31. i. e. *calceus lapponicus.*

*Acharas.* Lapponibus.

*Giske,* Medelpadis.

• Planta hæc in Suecia non obuia fuit, nisi postquam Medelpadiam & Angermanniam intrassem, ubi ad radices montium maiorum quibusdam in locis copiose pronascebatur; mox siluit, nec in conspectum prodit nisi ad latera Alpium lapponicarum; ubi frequentia sua se veram esse plantam alpinam probavit.

• Neque in Norlandia ab ullo animali tangitur, nec in Lapponia a rangiferis editur, licet Scheffero *Brassica rangiferorum* dicatur; *Calceus* autem *lapponicus* nominatur a figura corollæ referentis calceum Lapponis.

• Corollæ florum in nostra luteæ non sunt, ut exterorum volunt nomina, sed e cinereo cærulescentes ubique; quarum forma etiam galea cylindracea, optime a Tournefortio in institut. Tab. 240. fig. I. L. depicta, a congeneribus differt.

• *Radix* huic perennis.

*Caulis* erectus, simplex, teres, altitudine humana, cinereo-viridis, leuissime pilosus.

*Folia* ad radicem plurima, conferta; singula peltata, a centro undique ultra spithamam extensa, ad duas tertias partes in quinque lobos diuisa, quorum singuli palmato-lanceolati, tripartiti, serrati, supina superficie obscure viridia, prona vero viridia nitida & venosa. Petiolis gaudent hæc folia fere teretibus, hinc inde tamen planiusculis.

*Flores* ad duas tertias partes cauli superiori insident, alterni, pedunculis pollicis transversis longitudine, quibus singulis foliolum eiusdem longitudinis, lineari-lanceolatum supponitur,

• *Acos*



4. *Aconitum* non minus, quam *Cicutam* (§. 103.) ob venenum suum fuisse omni ævo famosisimas, plena docent patrum Botanices scripta; & credere veteres, illum nunquam surgere, qui sub illa dormiret, & sagittas Aconiti succo inquinatas lethalia facere vulnera, hinc Poetæ eandem ex spuma rabidi istius canis infernalis, Cerberi, natam fabulati sunt. Fidem nobis faciant, si non alia, certe Matthioli experimenta in subiectis humanis ad mortem damnatis instituta, ubi decantatissimis suis antidotis e morte eripere eosdem non potuit. Similia in brutis capta experimenta videas apud Wepferum de *Cicuta*; at ego longe mitiorem Aconiti huius effectum a me observatum tradam:

In itinere per Medelpadiam primo vere instituto, adverti feminam folia Aconiti huius legentem, quæ, in quem usum illa legeret, interrogata, ad cibum inde parandum, respondebat. Ego melius ipsi consulturus (putabam enim eam insciam huius, folia illa esse Geranii (§. 266.) credere) per superos & inferos, ne ultimum sibi ferculum pararet, monui. Illa autem subridens nil periculi latere regerebat, & hanc plantam se optime nosse, atque toties, immo quotannis cum contrariis eam se adsumsisse dicebat, meque istam plantam non rite cognoscere putabat. Introeo domunculam eius, femina conscindit folia, coquit illa cum parva quantitate pinguedinis, parat inde iusculum, adsumit idem cum marito, duobus liberis & quadam vetula; sic

Lurida terribiles miscent aconita Nouerez  
& quod miratus sum absque vlla molestia, vltiue insequente symptomate; & sane quæ non inuenit ratio, saepe inuenit temeritas. Quæro itaque:

An Aconiti vis in septentrione a frigore enervetur; negatim ipse defenderem responsionem, cum etiam in Lemnia, quæ maiorem poli agnoscit elevationem, quam Medelpadia, conscindatur radix lacteque miscetur & mufcæ offeratur, vt inde pereant ac abigantur.

*An vis Aconiti deleteria in sola radice, non vero in foliis consistit?* cum experimenta Matthioli & Wepferi cum radicibus instituta sint & radices in Lemnia exhibeantur muscis, quodammodo verosimile videtur, sed dubio omni non caret.

*An planta adhuc, tempore vernali, tenella, particulis istis noxiis destituitur, quibus adultior imprægnatur?* Sic vrtica recens progerminans & plures plantæ apud nos coctæ tempore vernali eduntur, quæ per ætatem non possunt adsumi. Vel *an particule acres & venenatae per diuturnam destruuntur coctionem?* Sic saue videtur, dum pinguedo ista non erat sufficiens tali veneno ita obuclando, vt nullam pareret noxam.

## HEXAGYNIA

### 222. STRATIOTES. \*

*Stratiotes foliis aloës.* Gund. apud Johren. præfat.

*Aloides.* Boerh. lugd. 2. p. 132.

*Aizoon Succorum.* Till. ab. 3.

*Militaris aizoides.* Lob. ic.

*Jucca palustris septentrionalium.* Till. ab. 68.

*Aloë palustris.* Bauh. pin. 236.

*Aloë palustris anglicana spinifera, flore albo tripetalo, femibus croceo colore.* Pluk. alm. 19.

*Sedum aquaticum.* Frank. spec. 27. Rudb. cat. 37. hort. 105.

¶. Ad fluuium Kemensem in fossa sub aqua nascentem semel legi.

¶. Characterem generis dedimus C. G. 458, vbi videre est, in quantum a Morfo Ranæ (*Hydrocharis* sub Dicecia Enneandria) differat.

¶. *Stratiotes* nomen impositum fuit a Vaillantio ipsi  
Mly.

Myriophyllo Rivini, quæ planta Hottonis memorie commendata est ab omnibus, qui rem herbariam, sapientiam & virtutem amant coluntque, abfit itaque, ut heic loci deleteretur Stratiotes vel locum Hottoniæ occuparet.

P O L Y G Y N I A.

223. PULSATILLA *innolucro piloso nitido*. †  
 a. *Pulsatilla, apii folio, vernalis, flore maiore*. Bauh. pin. 177. prod. 94. *carneo*. Rudb. lap. 99.  
 ß. *Pulsatilla, apii folio, vernalis, flore minore*. Bauh. pin. 177. prod. 94.  
 7. In Alpibus lapponicis raro obula est, in Alpibus vero Dalecarlicis & proximis sylvis omnium copiosissime existit.  
 2. Authores duas distinctas (a. ß.) tradunt species, quas easdem esse plantas docent descriptiones.
224. THALICTRUM *pratense*. Lind. wkl. 37.  
*Thalictrum mains, siliqua angulosa aut striata*. Bauh. pin. 336.  
*Thalictrum nigrum, caule & semine striato*. Bauh. hist. 3. p. 486. figurâ.  
*Thalictrum vulgare*. Rudb. hort. 109.  
*Ruta pratensis*. Till. ab. 60. ic. 98.  
 a. In desertis graminosis frequentissima est hæc planta.

225. THALICTRUM caule fere nudo simplici;  
foliis obtusis. \*

*Thalictrum minimum montanum atrorubens*, foliis  
splendentibus. Boerh. lugd. 1. p. 44. fig. Raj. syn.  
204.

*Thalictrum montanum minimum præcox*, foliis splen-  
dentibus. Morif. hist. 3. p. 325. f. 9. t. 20. f. 14.

*Thalictrum inodorum omnium minimum*. Rudb. lap.  
100.

•. Planta hæc pusilla & tenella natales suos debet folis  
Alpibus, licet sæpe in proxime adiacentibus aquis  
reperiatur diffeminata.

•. Flores huius speciei stamina & pistilla duodecim ob-  
tinent, reliquæ autem species staminibus octodecim  
vel pluribus instruuntur.

•. *Radix* perennis, nigricans.

*Folia* Radicalia plurima, composita, petiolis erectis  
filiformibus, longitudine pollicis transversa, ad  
apicem trifidis, medio ramulo longiori insiden-  
tia; *Foliola* subrotunda, triloba, obtusa, rigida,  
margine reflexo, per vnicam alteramue oppositio-  
nem adfixa, claudente semper impari. *Caulina*  
vix vlla.

*Caulis* erectus, filiformis, vix spithamæus, susti-  
nens in summitate flores sex vsque ad duodecim,  
alternos, propriis pedicellis insidentes, quos squa-  
mula ad basin subiecta firmat.

*Florum* corolla brunno-fusca, stamina vero lutea  
sunt.

226. HELLEBORUS caule simplici, flore pe-  
dunculato. \*

*Helleborus niger*, ranunculi folio, flore globofo maio-  
re. Tournef. inst. 272. Scheuch. alp. 39.

*Pseudo-Helleborus-Ranunculoides*, flore globofo. Mo-  
rif. hist. 3. p. 467. f. 12. t. 2. f. 2.

*Hel:*

*Helleboro-Ranunculus flore luteo globoso.* Boerh. lugdb.

2. p. 297.

*Ranunculus montanus, aconiti folio, flore globoso.*

Bauh. pin. 192.

*Ranunculus flore luteo globoso.* Rudb. hort. 97.

*Ranunculus globosus.* Rudb. vall. 30.

*Trollius.* Rupp. jen. 1. p. 130.

6. In Alpibus nostris copiose viget hic flos speciosissimus & campos istarum convexos flauis florum globis, distincte natis, reddit gratissimos adpectu. Non raro etiam in syluis iuxta ripas conspicitur.

7. A Rhenonum & aliorum animalium deuastatione, privilegio naturæ, vt venenatæ plantæ omnes, munita est.

8. Incertos nos reliquerunt Botanici recentiores circa genus Hellebori, dum alii plures plantas coniungunt, alii distinguunt ab eadem familia. Certe si petala & fructus tantum constituent, secundum data principia, characteres, diuersa est hæc planta ab Helleboris; cum hæc gaudeat petalis numerosis (quindecim sæpius), conniuentibus, deciduis; Capsulis numerosissimis, sine stylis. At in Helleboris reliquis petala quinque vel sex, patentia, persistentia; Capsulæ tres ad septem vsque cum stylis longis &c. Cum autem omnia genera sint naturalia, sollicitè inquirentes obseruamus notam quandam huic generi propriam, nec vlli alii in tota rerum natura concessam (F. B. 171. 105.), nempe Nectaria (F. B. 110.) quæ sunt tubuli labiati, a petalo distincti, diuersæ in his structuræ, quam in Nigellis, quæ in hocce genere characterem essentialem subministrant (F. B. 181.). Conferamus itaque omnes flores diuersarum specierum huius generis, & videbimus nullam certam notam desumi posse a reliquis partibus, nectaria autem semper sibi similia sunt, ergo in hisce consistit essentia. Examinemus itaque flores huius plantæ & videbimus mox nectaria hæc inter petala & stamina posita, licet labio vnico ma-

nifesto, altero vix conspicuo notata, hinc dico hanc esse speciem Hellebori generis : Nec negat facies, nec odor, nec vires.

3. Si Rivino notum fuisset, in quam parte essentia floris confiteret (F. B. 88. S. N. veg 6.), nunquam retulisset Helleborum ad Flores compositos.

227. **CALTHA.** Till ic. 64.

*Caltha palustris.* Frank. spec. 7. Rudb. cat. 8. hort. 21. Till. ab. 12. Lind. wikt 6.

*Caltha palustris, flore luteo.* Rudb. vall. 7.

*Caltha palustris, flore simplici.* Bauh. pin. 276.

*Populago flore maiore.* Tournef. inst. 273.

*Pseudo-Helleborus-Ranunculoides pratensis rotundifolius simplex.* Morif. hist. 3. p. 461.

- In Lapponiæ syluis ad ripas minorum fluviorum frequens.
- ♣ Hæc est prima herba, quæ tempore verno apud Lappones floret, flores enim circa finem Maii sæpe explicare incipit.
- γ. *Calthæ* vocabulum in hoc genere receptissimum antiquissimumque cum *Populaginis* Tournefortii nomine non commuto; sed in compositis, pro *Caltha* Tournefortii, *Calendulæ* nomine receptissimo vtor.

228. **RANUNCULUS** *pratensis erectus acris,* Bauh. pin. 178.

*Ranunculus pratensis acris, flore luteo.* Lind. wikt. 32.

*Batrachium.* Frank. spec. 5.

- Vbique in syluis graminosis occurrit.
- ♣ Omni tempore incertum fuit, quæ plantæ essent veræ *Ranunculi* species, quæ vero non, cum tot diversæ in his reperiantur notæ. Aliæ enim gaudent petalis paucioribus; aliæ pluribus; aliæ feminibus  
in

in globum, aliæ in spicam collectis; aliæ semina subouata, aliæ echinata, aliæ compressa &c. proferrunt; hinc Tournefortius Ranunculis admiscuit *Hepaticam*, *Alismam*, *Sagittariam*, *Myosurum*, *Adonidem*, & *Anemonem*, ex Ranunculorum numero autem exclusit Vaillantius *Ranunculoidem*, alii *Ficariam* seu *Chelidonium minus*: Verbo nulli certi limites in hoc genere fuisse positi ab vltio Botanico. Puto autem me veram notam essentialem in hoc genere inuenisse, quam dudum in S. N. obi. veget. 20. exhibui, quæ in omni nobis nota specie obtinuit; ista consistit in puncto excavato mellifero intra vnguem petalorum posito. Punctum hoc nectariferum in aliis nudum, in aliis margine cylindraceo cinctum, in aliis autem squamula tectum; loco tamen & vsu conuenit in omnibus. Hinc dico, quod *Hepatica*, *Alisma*, *Sagittaria*, *Anemone* & *Myosurus* sint diuersi generis, quod etiam confirmat calix in Ranunculo semper deciduus. *Adonis* calice gaudet pentaphyllo deciduo, vt Ranunculi, sed punctis nectariferis destituitur, ergo tantum differt a Ranunculis, quantum *Caltha* ab *Helleboris*, id est, solis nectariis. *Chelidonium minus* vero seu *Ficaria* punctis nectariferis intrinuitur, ergo Ranunculi species genuina est & erit. Vide Tab. III. fig. 6.

7. Hæc planta iucundo spectaculo omnia prata Westrobothniæ, e longinquo visa, clauo tegmine obducit.
8. In Suecia *Æltegræs* dicitur & a mulierculis interne exhibetur in febre stomachali & intermittenti, pro dosi capitula seminum tria; profecto medicamentum validum, quod crassissimæ cui rustici alicuius extus applicatum effectum suum produceret.

229. *RANUNCULUS bulbosus*. Park. theatr. 329.*Ranunculus pratensis*, radice verticilli modo rotunda. Bauh. pin. 179.*Ranunculus pratensis dulcis*. Rudd. hort. 95.

a. Cum antecedenti sæpius in pratis conspicitur.

230. *RANUNCULUS pratensis repens hirsutus*. Bauh. pin. 179.*Ranunculus hirsutus sylvestris*. Rudd. hort. 95. Till. ab. 57.*Ranunculus*. Till. ic. 89.

a. Cum antecedenti frequens, præsertim ad margines agrorum apud Nouaccolas.

231. *RANUNCULUS caule unifolio & unifloro, foliis tripartitis*. \* Tab. III. fig. 4.*Ranunculus caule nudo unifloro, foliis trifidis*. F. L. 56.

a. In desertis Lapponiæ Umenfis iuxta fluuium Juchtan bis vel ter lecta fuit Ranunculi hæc species, ni fallor, noua.

b. *Radix* filamentosa.*Folium radicale* vnicum, petiolo longitudine digiti filiformi insidens, ad basin fere tripartitum, lobis versus basin angustioribus, versus apicem latioribus & obtusis, tribus vel quatuor crenis incisum.*Caulium* etiam vnicum, petiolo breuiori insidens, minus, priori conforme, cauli adfixum, aliquando in medio, aliquando prope radicem.*Caulis* filiformis, spithamæus, simplicissimus, rectus.*Flos* vnicus, terminatrix, luteus. *Calix* flauus, communiter triphyllus, læuis, magnitudine petalorum, reflexus. *Petala* quinque, concaua, uti in-



utrinque acuta, parua. *Stamina* duodecim vsque ad quindecim. *Pistilla* sex vsque ad oetodecim. *Semina* acuminata, apice reflexa, in globum congesta.

γ. Figura nostra bene repræsentat plantam, & secundum viuum exemplar exsculpta est.

δ. Proxime accedit ad *Ranunculum secundum* Mart. Spitzb. 44. G. e. eundem tamen non dixerim.

232. **RANUNCULUS** caule unifloro, foliis radicalibus palmatis, caulinis multipartitis sessilibus. \* Tab. III. fig. 2.

*Ranunculus quartus*. Mart. Spitzb. 44. tab. H. fig. 6.

*Ranunculus minimus alpinus luteus*. F. L. 56.

α. Planta est mere alpina & in Alpibus nostris ad riuulos, e niue incumbente ortis, frequentissima.

β. *Radix* tuberosa, fusiformis, perennis.

*Caulis* simplex, erectus, glaber, vix longitudine digiti.

*Folium Radicale* vnicum vel alterum petiolis minutissimis insidens, in quinque lobos semiouatos ad medium vsque diuisum. *Caulinum* communiter vnicum (rarius duo opposita) sessile in tria vel quatuor foliola ouato-oblonga ad basin vsque diuisum, & mediæ caulis parti adnexum.

*Flos* vnicus, terminatrix, cuius *Calix* pentaphyllus, foliolis ouatis, concavis, flauescens, villis nigris adpersus. *Petala* quinque, verticaliter ouata, patentia, vix emarginata, quorum tubi melliferi margine eleuato destituuntur.

γ. En Variationem singularem huius speciei,

**RANUNCULUS** (prædictus) *pygmaeus*. Tab. III. fig. 3.

? *Ranunculus uniflorus*, folio trifido. Lind. wickf. 32.

? *Ranunculus montanus minimus uniflorus*. Brom. goth. 94.

¶ In Alpibus nostris frequentissimus est, eumque dia  
pro

pro distinctissima ab antecedenti specie habui, donec tandem vidi eandem esse plantam cum priori, quæ enata hoc eodem anno e femine, sequenti experiebatur metamorphosin omnino singularem.

233. RANUNCULUS caule bifloro, calice bifuto. \* Tab. III. fig. 1.

*Ranunculus montanus purpureus*, calice villoso, Felicis Platerii. Bauh. hist. 3. b. p. 868. Scheuch. alp. 339. & 140. t. 20. f. 1.

*Ranunculus primus*. Mart. Spitzb. 43. tab. 1. fig. d.

*Ranunculus alpinus roseus purpureus*, calyce bifuto. Rudb. lap. 99.

α. *Ranunculus alpinus roseus albus*, calyce bifuto. Rudb. lap. 99.

β. Vbiq̄e floret in Alpibus nostris altissimis & niue obductis speciosissimaque sua corolla valde placet.

γ. Quam primum erumpit flos purpurascit, deinde quotidie pallescit magis magisque, hinc D. Rudbeckii varietas (\*).

δ. Figuram exhibuimus cum pessima sit Martens, nec optima Scheuchzeri.

ε. Descriptionem bonam dedit laudatus Scheuchzerus, hinc superfluum foret eandem iterum describere; dicam modo folia esse parum succulenta, & calicem purpurascens, sed crassis crinibus fuscis externe adpersum; communiter eidem cauli insident flores duo.

234. RANUNCULUS foliis inferioribus capillaceis, superioribus peltatis.\*

*Ranunculus aquaticus*, folio rotundo ♂ capillaceo. Bauh. pin. 180.

*Ranunculus fluviatilis*; folio parum scisso. Lind. wikC.

32.

Ra-

*Ranunculus aquaticus rotundifolius.* Rudb. hort. 96.

*Ranunculus fluviatilis.* Frank. spec. 26.

*Ranunculoides foliis variis.* Vaill. act. 1719. p. 49.

- α. Ubique reperitur in fluviis maximis Lapponiæ sylvestris, si modo aqua lente labatur, nec rapido agitur motu.
- β. Crescit sæpe in aquis pedes viginti profundis per Lapponiam, & tamen ex fundo non emergit ante medium Iulii, attamen ante finem Iulii per hanc altitudinem excrevit, & folia natantia cum flore & fructu absolut, ut circa diem quartam Augusti semina deiciat & a frigore destructus cadat, adeoque in hanc plantam optime quadrat tritum, *repente exorta, paulisper floruit, repente occidit.*
- γ. Vbi fluvii dilatantur in formam lacuum, sæpe totam aquam ante finem Iulii tegit hæc planta & elonginquo perbelle in ipsa aqua repræsentat suavissimum pratium albis floribus pictum.
- δ. Singulare est in plantis plurimis aquaticis, quod folia ista sub aqua posita sint capillaria, supra aquam autem lata & plana; contra vero in montibus & ficcis locis folia inferiora latiora & magis integra, at superiora magis diuisa. (F. B. 314.). Quæ ratio?
- ε. Planta hæc licet recta excreseat, tamen repens est, ex singula enim foliorum multifidorum, & sub aqua nascentium ala erumpunt nonnulla omnium longissima fila, quæ terram petunt & radices in illa agunt.
- ζ. Vaillantius e Ranunculis aquaticis foliis capillaceis novum constituit genus, sed sine omni ratione sufficienti; Tubus enim mellifer in hac specie margine cylindræo cingitur.

235. *RANUNCULUS* foliis ovato-oblongis integerrimis, caule procumbente.\**Ranunculus longifolius palustris minor.* Bauh. pin. 180.*Ranunculus flammens.* Frank. spec. 25.*Ranunculus flammula.* Rudb. cat. 35. hort. 95. Till. ab. 57.*Ranunculus flammula palustris longifolius.* Lind. wikf. 34.

a. In sylvis ad rivulos rarius.

p. Etiam hæc planta ab aliis *Ælitgræs* dicitur & vt prior (228. d.) interne vsurpatur.236. *RANUNCULUS* foliis linearibus, caule repente.\* Tab. III. fig. 5.*Ranunculus foliis lanceolato-linearibus integris, caule repente.* L. L. 56.*Ranunculus minimus.* Till. ab. 57.*Ranunculus palustris, angustioribus foliis, minimus.* Bronn. goth. 55.*Ranunculus longifolius minimus reptans.* Mart. burf. 538.

a. Ad ripas lacuum &amp; fluviatorum præsertim Lulensium Lapponiæ sylvestris in locis glareosis frequens est.

p. Rarioris huius plantæ speciem figura Tab. III. 5. addita descriptione exhibeo, cum a nullo alio eam noverim datam.

r. Radix perennis.

*Caulis* simplicissimus, filiformis, digitalis vel spithamæus, procumbens, arctæque terræ adpropinquans, in plura internodia diuisus, singulo articulo per distantiam pollicis transuersi remoto. E singulo articulo exferitur tenuis & fibrosa radix, quæ mox terræ infigitur.*Flos* communiter vnus, raro duo, caulem terminat, paruus, pentapetalus, flauus.

**POLYANDRIA. POLYGYNIA. 191**

---

*Folia* ad singula genicula duo, tria vel quatuor, quorum maxima longitudine pollicis transuersi, erecta, sessilia, lineæ forma & latitudine. Non raro etiam ex singula ala solitarius oritur flos.

**CLAS:**

## CLASSIS XIV.

## DIDYNAMIA.

## GYMNOSPERMIA.

237. *GALEOPSIS corolla rubra aut alba.* †  
*Ladanum verticillis crebrioribus, flore purpureo, caule fulcrato.* Dill. giff. 135.  
*Tetralix verticillis crebrioribus, flore purpureo, caule fulcrato.* Dill. app. 103. Cels. upf. 41.  
*Galeopsis procerior, caliculis aculeatis, flore purpurascente.* Tournef. intt. 185.  
*Lanium, cannabino folio, vulgare.* Raj. syn. 241.  
*Cannabina flore purpurascente.* Boerh. lugdb. 1. p. 159  
*Cannabis spuria.* Riv. mon. 44.  
*Vrtica aculeata, foliis ferratis.* Bauh. pin. 232.  
*Cannabinastrum, vrticæ folio, flore rubro.* Heist. helmst. 1731. p. 31. & 1732 p. 5.  
 2. In Agris Nonaccolarum & in stabulis rangiferorum ad casus Lapponum vulgaris est.  
 3. Tot inposita fuere huic generi a Botanicis nomina, quot systematici ferme fuere. Cum reliquæ species Galeopididis Tournef. sine controuersia ad  
 Sta-

Stachyos genus amandari debeant, quid vetat, quo minus hæc receptissimum nomen Galeopfidis retineat.

*LADANUM corolla flava, labio inferiori maculato.*

*Tetrabis verticillis crebrioribus, flore flavescente, canale fulcrato.* Cels. upf. 41.

*Lanium cannabinum aculeatum, flore specioso luteo, lobis purpureis.* Pluk. phyt. 41. f. 4.

*Cannabina flore magno luteo, labiis purpureis.* Boeth. lugd. 1. p. 159.

*Cannabis spuria, flore maiore.* Riv. mon. 45.

*Cannabis spuria, flore specioso luteo, labro purpureo.* Raj. hist. 561.

*Cannabis spuria angustifolia, variegato flore, polonica.* Barrel. ic. 1158.

α. Cum præcedenti vbique mixta observatur & in Lapponia & in tota Suecia.

β. A priori vix distingui potest, nisi sola corolla, quæ in hac duplo maior est & flava, labio inferiore purpurascente. Hinc num specie ab antecedenti diuersa sit, an vero minus, vix facile determinatur; ego pro varietate potius haberem plantam hanc nullis figura a priori diuersam.

238. *PRUNELLA flore minore, vulgaris.* Bauh. hist. 3. p. 428.

*Brunella maior, folio non dissecto.* Bauh. p'n. 260.

*Brunella.* Riv. mon. 41.

*Prunella vulgaris, flore purpureo.* Rudd. cat. 34. hort. 93.

*Prunella flore purpureo.* Lind. wikf. 30.

*Prunella.* Till. ab. 55. ic. 135.

*Consolida minor.* Frank. spec. 10.

α. In desertis locisque depressis Lapponiæ passim legitur.

N

β. Rarius

194 *DIDYNAMIA. GYMNOSPERMIA.*

♂. Rarius flore albo occurrit, dum etiam tota planta albidior folito euadit.

239. *SCUTELLARIA foliis cordato-lanceolatis crenatis.*

*Scutellaria.* Riv. mon.

♂. *Cassida palustris vulgarior*, flore caeruleo. Tournef. infl. 182.

♂. *Lyfimachia caerulea galericulata seu Gratiola caerulea.* Bauh. pin. 246.

*Lyfimachia galericulata.* Frank. spec. 19.

♂. *Lyfimachia galericulata caerulea.* Rudb. cat. 26. hort. 69. Till. ab. 41.

♂. *Lyfimachia repens*, flore caeruleo galericulato. Lind. wikf. 22.

♂. Cum antecedenti passim, praesertim ad ripas sabulosas fluuiorum.

♂. Planta haec quasi media est inter Prunellam & Dracocephalon, ab omnibus vero distinctissima calice, pericarpium nititur, includente semina, figura singulari spectabilis.

*ANGIOSPERMIA.*

240. *MELAMPYRUM foliis lanceolatis, florum paribus remotis.*

*Melampyrum luteum latifolium.* Bauh. pin. 243.

♂. *Melampyrum minus*, flore albo. Rudb. cat. 27. hort. 73. Lind. wikf. 24.

♂. *Melampyrum luteum latifolium.* Celf. upf. 32.

*Melampyrum latifolium*, flore albo, labio inferiore duobus



*duabus maculis luteis distincto.* Raj. syn. 286.

β. *Melampyrum latifolium, floribus parvis luteis.* Cels. upl. 32.

*Kowall. Lykselensibus.*

γ. In sylvis omnium copiosissima, etiam in Alpibus vulgaris est.

δ. Ambæ istæ varietates (α. β.) in Suecia vulgares omnino sunt, eas autem distinctas esse non dixerim, nec statuit Rajus in Synopsi; notabiles tamen sunt & plurimis differunt, licet minus eidentibus notis; quænam harum naturalis sit planta, difficile determinatur, crederem ego priorem (α.), cum copiosior existat, atque oris labia, ut in congeneribus, clausa sint, licet hæc pro varietate, altera vero pro naturali habeatur in Raj. syn.

ε. Differentiæ, quæ variationes hæcæ (δ.) distinguunt, sunt sequentes:

α. in pratis & siccioribus nascitur,

β. vero in sylvis & dumetis.

α. caule magis erecto gaudet,

β. caule nutante magis.

α. folia magis erecta & connuentia,

β. folia omnino patentia gerit.

α. corolla alba gaudet, versus labia flavescente,

β. vero corolla fulva tota, & antecedenti longe breviori.

α. rictu oris seu labiorum clauso,

β. rictu oris aperto & dehiscente instruitur.

ζ. Varietatem (β) ex Heluetia per D. Gesnerum sub nomine: *Stabelina flore flavo* Halleri in Comm. reg. Suec. habuit Clarissimus GRONOVIVS.

η. Butyro colorem flavum inducere Caltham (§. 227.), dum tempore vernali a vaccis adsumitur, statuerunt veteres, ut *Palmberg* in *Seris floribus Suecanis* & alii, cuius flavi flores iustar croci adsumti, lac tingerent; hoc tamen falsum esse videmus, cum boues caltham non edant; nec crederem singulas plantas, sine discrimine, recentes simul hanc flavedinem produ-

cere, cum in aliis locis flauum magis, in aliis vero magis fuluum obseruemus butyrum; nec quod hæc vnica sit causa, vnquam statuerem. Ad templum Lykfelsen in Lapponia Umensi butyrum, quantum noui, omnium præstantissimum acquiritur, nec aliud vidi vnquam tam intense fuluo colore saturatum ac hoc; hinc expetitur a mercatoribus Umensibus præ alio omni, cum carius vendi possit & misceri cum alio, vt mixtum præstantius euadat. Inquirenti mihi in eodem loco constituto causam, respondebatur Kowall (a. ß.), quæ planta copiosius hic pronascebatur, hæc efficere, quod confirmabant mox pasqua Boum a me visa, maiori huius plantæ copia tecta, quam vnquam obseruauimus alibi.

241. *PEDICULARIS caule ramoso, floribus solitariis remotis.*

*Pedicularis pratensis purpurea.* Bauh. pin. 163.

*Pedicularis pratensis.* Frank. spec. 23.

*Pedicularis flore purpureo.* Till. ab. 51.

*Pedicularis.* Till. ic. 131.

*Crista galli seu Pedicularis pratensis, flore purpureo.*  
Lind. wikt. 10.

*Crista galli aquatica, flore purpureo.* Rudb. hort. 29.

- α. Non raro etiam floribus albis legitur, dum simul tota planta e viridi albicans deprehenditur.
- β. Huic adiungam quatuor alias species in Alpibus nostris frequentissimas. Non nego, quod in Alpibus Helueticis habeantur eadem, licet & descriptiones & figuræ Pedicularium omnium, præsertim alpinarum, imperfectæ omnino a Botanicis traditæ sint, vt nullus aliquid certi ex istorum libris, figuris vel descriptionibus, colligere queat. Vidi Specimina varia plantarum exsiccatarum ex Alpibus Helueticis deprocta, sed nulla eorum nostris exacte respondentia. Forte etiam locus remotissimus multa in plantis

plantis his diuersa procreat, hinc describo & depingo nostras species, ne vllum remaneat apud Botanicos dubium de iis, quas sub nostro nomine intelligimus.

242. *PEDICULARIS caule simplici, foliis lanceolatis semipinnatis serratis acutis.* \* Tab. IV. fig. 1.

*Pedicularis caule simplici, foliis lanceolatis serrato-pinnatis acutis.* F. L. 57.

α. Vbique in Alpibus nostris sabulosis & lapillofis frequens est.

β. *Pedicularis* Tab. IV. fig. 1. videtur noua & nondum descripta. *Dillenius.*

γ. *Radix* perennis.

*Caulis* spithamæus, erectus, fere rectus, teres, læuis.

*Folia Radicalia* vix vlla; *Caulina* septem vel octo, lanceolata, acuta, basi angustata in petiolum, alterna, pinnatim fere & ad medium diuisa in quatuordecim ad viginti pinnas, *pinna* singula denticulis vtrinque duobus ad quinque vsque paruis crenata, glabra.

*Spica* laxa, tetragona caulem terminat, singulis floribus subicitur vnicum folium, inferiora folia floribus longiora, superiora vix calicis longitudinem adsequentia, flores a perpendiculo declinantes sex ad sedecim vsque in eadem spica.

*Floris* singuli *Calix* læuis, tubulatus, ore bifido obtuso. *Corolla* ringens, flaua, labio superiori compresso, apice producto, deorsum reflexo, & prominente, rostri aquilinae instar.

243. *SCEPTRUM CAROLINUM Rudbeckii.* it. dedic. vide Nostram Tab. IV. fig. 4.

N 3

*Sceptrum*

- Sceptrum Carolinum*, flore aureo magno, rictu floris sanguineo. Rudb. lap. 100.
- Antirrhinum aquaticum*, flore luteo Sæonorum. Rudb. hort. 9.
- Antirrhinum nostrum aquaticum*, flore luteo. Rudb. cat. 4.
- Alecturolophus lapponica lutea*, digitalis flore. Petiv. hort. 241.
- Pedicularis alpina*, folio *Ceterach*. Helw. flora. 39.
6. In Alpium lapponicarum nemoribus est locus huius plantæ natalis, licet non raro in sylvis, præsertim ad ripas, obseruetur per totam Lapponiam syluestrem, præcipue Lulensem; non raro etiam in locis ab Alpibus nostris remotissimis legitur, ut inter Kemi & Io, ubi totam viam regiam adeo implevit, ut tere equo, qui relaxatis habenis cursum suum accelerat, obniti possit.
7. Historia huius plantæ data est in Disp. de *sceptro Carolino* per Nobilit. *Rudbeckium* nepotem, vide B. B. 45.
8. Plantam hanc speciosam in Suecia primus nominavit *Rudbeckius pater* nomine *Antirrhini*; *Rudbeckius filius* autem in itinere per Lapponiam, eandem reperit iuxta fluuium Lulensem prope Haresby, ubi etiam eius & Illustrium Comitum nomina arbori incisa legi. Placuit ipsi præ reliquis speciosissima hæc planta, caule superbiens recto firmoque, floribus fere verticillatis, sceptri instar, exornata, quorum singuli lucent saturato flauo colore aureo & limbo instruuntur perforato *Leonis ori* simili, at labiis parum sanguinea rubedine tinctis. Hinc in dedicatione itineris lapponici tomi primi (qui prodiit) hanc plantam *Sceptrum Carolinum* dixit a Rege nostro p. m. potentissimo Carolo XII; tum armis bellique fortunæ imperante.
9. Figuram huius plantæ optimam splendidissimamque dedit Magnus noster *Rudbeckius filius* in Itin. lap. sed

sed ad specimen tenuè confectam exhibuit laudatus *Helwing* in Flora sua quasi modo genita; Nos tertiam exhibuimus Tab. IV. fig. 4. 5. sed tantum quoad summam partem caulis *b.* & vnicum folium radicale *a.* cum flore *c.* pericarpio *d.* & seminibus. *e.*

1. Differt hæc species a reliquis nobis notis congeneribus: 1. *Corollæ* rictu clauso. 2. *Pericarpio* subrotundo, acuminato, sed regulari, reliquæ enim notæ species acumine obliquo inflexum gerunt pericarpium. 3. *Magnitudine*; ascendit enim ad altitudinem dimidiam humanam. 4. Flores deinde quasi verticillatos, quatuor, quinque, tres, ad genicula positos, remotos, profert. 5. *Labiis inferioris* apice purpurascens, toto petalo alio flauo.
2. Eandem obseruauimus in Westrobothnia, Ostrobothnia, Dalekarlia prope Alpes Dalekarticas vt Sernæ, Transtrandia &c. at Cl. *Celsius* in Uplandia eandem anno 1729. sponte nascentem nobis demonstrauit.
3. Vsum huius plantæ nullum noui, sed sane eam vidisse sufficit, præterquam quod Transtrandia vulgus femina eius contrita dentibus adponat, ad dolores dentium sopiendos.
4. Descriptio hæc est.

*Radix eius est semipedalis in fibras desinens, crassitie minimi digiti, sensim angustior, ramulos tenues hinc illincque emittens, ad cuius caput vel summum, ubi marginem terræ attingit, barbam emittit villosam, intra quam folia emergunt.*

*Folia e radice exsurgunt, quatuor ad octo, petiolis breuibus, medio sinuatis, e latiusculo principio sensim sensimque in neruum attenuatis, qui intra basin ipsius folii vicem nerui supplent. Cætera seu neruus longitudinem folii pertransit, qui respectu ipsius folii satis magnus est crassus est, a latere superiori cum ipso folio parallelus, ab inferiori vero valde prominens. Ramos parciales continuo ad la-*

cinias folii emittit, qui interdum oppositæ, interdum alterne ab eodem egrediuntur. Folii vero corpus longitudine pedem Parisiensem dimidium, latitudine uncias duas æquat. Diuiditur porro ipsum folium in plurimas lacinias ad costam fere sectas inter se æquales, prope apicem tamen minores; lacinie hæc, ut ipsum folium, obtusæ, serratæ & iterum, quemadmodum folium, in lacinias minores, subdivisæ, non vero tam profunde quam ipsum folium. Totus foliorum margo, sub quo etiam intelligimus & comprehendimus lacinias maiores & minores, vtriusque obtuse serratus est. Color foliorum viridis, veluti ac omnium fere plantarum, saturatio autem ac in aliis, magisque ad nigredinem vergens.

Caulis vero rotundus, leniter striatus, leniter etiam scaber, foliis communiter destitutus, exceptis illis, quæ ad exortum floris emergunt. Longitudo eius ad minimum superat pedem unicum, duos communiter æquat, raro vel tres. Raro etiam ramosus euadit caulis, interdum tamen unicum vel alterum emittit ramulum. Ab una eademque radice communiter singularis exit caulis, sæpe tamen duo ad quinque circumcirca ad maioris exortum collocantur.

Flores in caule sæpe oppositi terni, quaterniue vel quini, veluti ad unum internodium egrediuntur, communiter tamen leniter sparsi reperiuntur. Petiolis omnibus destituuntur, quos flores Botanici vocant *Sessiles*. Ad exortum florum subiola nonnulla subiiciuntur, quasi vicem calicis communis supplerent. *Foliola hæc, reliquis satis similia, sed veluti ac ipsi flores sessilia, h. e. sine caule, parum laciniata, magis autem acuminata & serrata, longitudine semimicæ exporriguntur. Foliolis hisce remotis, alia adhuc minora in conspectum prodeunt, quorum singula, singulis calicibus florum subiiciuntur, quibus etiam satis similia sunt, ut fasile ab incantis pro parte*

parte quadam calicis haberentur: a parte inferiore calicem ambiunt, longitudine superant eundem.

Calix monophyllus, ventricoso-tubulatus, minus tamen ac in speciebus *Fistulariæ*, sub quarum sectione, ut antea dictum est, Sceptrum Carolinum referatur, rectus, in caule decussatim fere positus, ore obtuso, quadrifido, obtuse ferrato, usque ad maturescensiam fructus superstes.

Corollæ Petalum unicum, tubulatum, personatum, marcescens, calice duplo longius, ore, in duo labia clausa, diviso, quorum superius concavum, galeatum, emarginatum, ad margines a latere inferiore leuiter pubescens: inferius autem longitudine superiori par, in tres lacinias obtusas & æquales, sectum. Totum petalum, colore insignitur luteo, exceptis laciniis labii inferioris: hinc cecinit Rudbeck fil.

Hvars blomma lik en hielm so gul som gullet lyser  
Med blek och blodig mun samt blod-bestænkte blad.

Stamina quatuor secundum galeam, sub qua etiam reconduntur, incurva, & apicibus oblongis instructa sunt.

Pistillum germine onato, stylo simplici intra labium superius corollæ, corolla fere longius, stigmate obtuso gaudet.

Fructus intra calicem positus per maturitatem in capsulam membranaceam, globosam cum acumine, transformatur, & septo intermedio in duo dividitur loculamenta, ab apice per maturitatem ad basin usque debiscit in valvulas.

Semina plurima, membrana rugosa, magnitudinem seminum longe superante inclusa, ita ut unumquodque triangulari propria sua membrana, trigona rugosa a ceteris soluta placentæque adfixa circumdetur.

Qui plura desiderat, adeat prædictam dissertationem de Sceptro Carolino.

244. *PEDICULARIS caule simplici, foliis semipinnatis obtusis, laciniis imbricatis crenatis.* Tab. IV. fig. 2.

*Pedicularis caule simplici, foliis oblongis obtusis, laciniis pennatis, imbricatis.* F. L. 57.

α. In Alpium lapponicarum summis iugis frequens est.

β. *Pedicularis* Tab. IV. fig. 2. est *Pedicularis alpina* folio *ceterach.* Bauh. pin. 163. Tournef. inst. 173. a Gesnero (*Herba foliis Asplenio persimilibus Gesn. fract.*) breuiter sine icone descripta. *Dillenius.*

γ. Hæc quoad faciem primo intuitu antecedenti valde similis est, licet vigesies minor; differt deinde a reliquis nostris,

1. quod folia *Filipendulæ* sint simillima, & laciniæ imbricatæ;
2. quod radix tuberosa sit & fusiformis;
3. quod florum corollæ sulcæ sint & labii superioris apex purpurascens;
4. quod labium inferius sit superiore dimidio breuius.

δ. *Radix* tuberosa, fusiformis (vt *Sisari* off.) basi squamis nonnullis coronata.

*Caulis* simplex, sine ramis, vix digiti longitudine, teres, nigro-purpurascens, erectus.

*Folia* Radicalia plurima, patentia, singula petiolis filiformibus insidentia, obtuse lanceolata, ad nervum longitudinalem fere pinnatim diuisa, *Pinnis* fere ouatis, proximis, ita vt margo alterius pinnæ incumbat proximæ, per margines crenatis, singula crena minoribus crenulis notata. *Caulina* rariora, nonnulla spicæ subiecta, radicalibus similia.

*Spica* caulem terminat, eiusque tertiam partem tegit, erecta, compressa, oblonga. *Calix* striatus, tenuis, quadridentatus, oblongus. *Corolla* angusta, labio inferiori minimo, superiori angusto, fere



fere erecto, obruso; tota est fulva, excepto apice labii superioris nigro-purpurascente. Pericarpium acuminatum, apice incuruo.

245. *PEDICULARIS caule simplici, calicibus villosis, foliis linearibus dentatis crenatis.* \* Tab. IV. fig. 3.

*Pedicularis caule simplici, foliis oblongis dentato-pinnatis, calicibus villosis.* F. L. 57.

a. In iisdem locis cum antecedenti provenit, nec extra Alpes hanc vel illam unquam observavimus.

β. *Radix* perennis, ramosa, fere carnosa, & fibrosa.

*Caulis* simplex & sine ramis, longitudine dimidii digiti, respectu magnitudinis crassus, ad basin squamis oblongis, confertis, cinctus.

*Folia* Radicalia fere squamæ lineares sunt, *Caulina* squamis paulo longiora & ad apicem crenata, superiora circumscriptione sua lineari-lanceolata, ultra mediam partem pinnatim in denticulos divisa, parte intermedia & integra remanente plana, lata, & orta e petiolo lato, amplexicauli. *Denticuli* autem angustissimi sunt & minutissime crenati.

*Spica* florum caulem terminans brevissima est, sed crassa & quadrangularis, constans floribus sex usque ad duodecim, sessilibus, *Calicibus* magnis, onatis, ultra medium quadrifidis, acutis, hirsutis; cinereis, *Petalo* vero pallide incarnato toto, labio inferiori breviori, superiori erecto obruso. *Macula* cordata saturate carnea in labio inferiori conspicitur.

γ. Differt & a *Pediculari vulgari minori* & ab omnibus aliis, foliorum petiolis latis amplexicaulibus, *Calicibus* villosis, *Corollæ* colore & crenis foliorum.

246. EUPHRASIA caule simplici, foliis cordatis sessilibus obtuse serratis. \*

*Pedicularis alpina, scurrii folio, atro-rubente coma.*  
Tournef. inst. 172.

*Chamaedri vulgari falsæ aliquatenus affinis alpina* &  
*Clinopodium alpinum* Ponæ. Bauh. hist. 3. p. 289.

*Clinopodium alpinum.* Pon. bald. (apud Clusium)  
343.

*Clinopodium alpinum hirsutum.* Bauh. pin. 225. Pluk.  
phyt. 163. f. 5.

α. Locus huius natalis in Alpibus, vbique tamen ad maiorum fluuiorum ex Alpibus prodeuntium ripas fatam videre licet eandem in syluis Lapponiæ.

β. Radix perennis, fibrosa.

Caulis simplex, erectus, spithamæus.

Folia opposita, cordata, sessilia, obtuse serrata; inferiora gradatim minora, superiora propiora, colore atro-purpurascente picta.

Flores ex alis foliorum supremorum & coloratorum prodeunt solitarii, ad idem latus inflexi.

247. EUPHRASIA caule ramoso, foliis ovatis acute dentatis. \*

*Euphrasia officinarum.* Bauh. pin. 233.

*Euphrasia altera.* Dod. pempt. 27.

*Euphrasia vera.* Rudb. cat. 16. hort. 41.

*Euphrasia.* Frank. spec. 13. Till. ab. 27. ic. 25.  
Rudb. vall. 13. Riv. mon. 132.

α. *Euphrasia minor.* Dill. app. 53.

*Euphrasia quedam alpina parva, duas uncias vix exsuperans.* Scheuch. alp. 334.

β. In Alpibus & defertis vulgaris est.

γ. Varietas ista (\*), differt a naturali planta,

1. quod flores in naturali triplo sint maiores, quam in hac;

2. quod

2. quod calix in hac quadrifidus sit, in naturali vero quinquefidus;
3. quod hæc minor sit naturali;
4. quod hæc sæpius ramis careat. Qui tamen considerat faciem, & texturam, easdem esse species facile agnoscit.

248. RHINANTHUS corollæ labio superiore brevior. \*

- a. *Crista galli femina*. Bauh. hist. 3. p. 436.  
*Crista galli flore luteo*. Rudd. hort. 29.  
*Crista galli*. Frank. spec. 11. Rudd. cat. 12.  
*Crista galli pratensis humilior, coma fusca*. Rupp. jen. 1. p. 194.  
*Crista galli seu Pedicularis pratensis, flore luteo*. Lind. wikt. 10.  
*Pedicularis pratensis lutea seu Crista galli*. Bauh. pin. 163. Tournef. inst. 172.
- β. *Crista galli mas*. Bauh. hist. 3. p. 436.  
*Crista galli*. Till. ic. 130.  
*Crista galli maior & elatior, calice floris hirsuto, rictus limbo violaceo*. Rupp. jen. 1. p. 23.  
*Pedicularis pratensis lutea erectior, calice floris hirsuto*. Tournef. inst. 172.
- γ. In fyluis & Alpibus vtraque variatio copiose provenit.
- δ. Ambas has varietates (α. β.) coniunxerunt veteres, proinde male excepti a recentioribus, qui tamen, qua in re differant, non dixerunt; quid obstitaret, si hoc etiam tempore aliquis has coniungere tentaret? Plantam vtramque optime novi; possunt etiam facile Synonyma variationum proprio suo individuo assignari & sane primo intuitu a Botanices tyrone optime distingui, nam illa (α) crescit in pratis siccioribus, floribus ad vnum latus magis vergentibus, colore totius plantæ obscuriore & magnitudine inf-

feriore; *Hæc* (*β.*) verò in agris vel subhumidis occurrit, pallidior, maior, & floribus magis distantibus. Cum autem describerem omnes partes, etiam minimas fructificationis, ne ullam observare poteram differentiam in parte quacunque plantæ quoad numerum, figuram, situm, vel proportionem (F. B. 282.), & ne quidem in ipsa macula ad ritum corollæ posita: Vnde has plantas varietates esse intellexi; qui itaque posthac has ad diversas referet species, tenetur indicare differentiam aliquam e numero, figura, proportione vel situ partium depromptam, nisi ex professo varietates recenset, tum enim gaudet privilegiis iisdem, quæ concessa sunt Tulipamaniacis, &c.

1. Genus hoc nil commune habet cum Pediculari, ad quam relatum fui a Tournefortio; sed omnino ad Rhinanthum (Elephantem T.) pertinet, licet superius corollæ labium in hac brevius sit inferiore: Confirmant hæc facies, fructus, diuersæ species.

249. LIMOSELLA. \* Lind. alfat. 156. t. 5.

*Menyanthoides vulgaris*. Vaill. parif. 126.

*Plantaginella palustris*. Bauh. pin. 190. Dill. app.

113.

*Plantaginella*. Buxb. A. R. 3. p. 271.

*Spergularperpusilla lanceatis foliis*. Gottsch. pruss. 261. f. 81.

*Alsine palustris repens, foliis lanceolatis, floribus albis perexiguis*. Pluk. phyt. 74. f. 4.

2. Ad ripas maiorum fluviorum inferioris Lapponiæ sylvæstris interdum occurrat.

250. PLANTA nostra Tabula XII. figura 4.

*Campanula serpillifolia*. Bauh. pin. 93. prod. 35.

Scheuch. alp. 131. Tournef. int. 112. Rudb. lap. 96. f. 1.

Num-

*Nummularia norvegica*, flore purpureo. Kyll. A. D.  
2. p. 346.

*Nummularia norvegica repens*, folio dentato, floribus  
geminis. Petiv. cent. 76.

*Nummularia maior*, rigidioribus & rarius crenatis  
foliis, flore purpureo gemello. Pluk. alm. 264.

*Windgr.es.* Angermannis.

α. Primarius huius locus natalis in nostro septentrione  
est, ubi in sylvis vix vlla planta hæce vulgatio est.  
In Suecia inferiore, vt in Uplandia, Dalekarlia,  
Nericia, Ostrogothia, Smolandia & Scania sylue-  
stri, eadem licet rarius a nobis lecta fuit. In Fin-  
markia integra fere montium iuga tegit.

β. Characterem huius generis dedit *Clariff.* Botanicus  
D. D. *Gronovius* in Characteribus nostris Generi-  
cis §. 523. ab omni parte perfectum, (qui eandem  
ex Alpibus Italicis habuit), cum illa *Buxbaumii* de-  
scriptio minus quadret.

γ. Cum *Rubeolis* nihil habet commune, nec præter-  
quam foliis orbiculatis in vlla re cum *Nummula-  
riis* conuenit, quæ quantum a *serpylli* foliis diffe-  
rant, patet inspicienti.

δ. *Radix* fibrosa, perennis.

*Caulis* radicati, plures, pedales, teretes, filiformes,  
simplicissimi, procumbentes, radices rarius ex ge-  
niculis emittentes, debiles.

*Folia* opposita, ouato-orbiculata, vnica alteraue crena  
vtrinque notata, dilute viridia, petiolis vix mani-  
festis insidentia, per primam hyemen persistentia.

*Scapus* hinc inde ex alis foliorum, digitî longitudi-  
ne, erectus, semibifidus, duos flores in apice ge-  
rens.

*Flos* nutat, extus albus, intus leuiter villosus, incar-  
natus.

ε. *Rarius* apud nos ad maturitatem perueniunt tria ista  
in capsula contenta semina, quæ tamen in germine  
per transfuersum dissecto manifeste conspiciuntur,  
communiter tamen duo lateralia vigent.

ζ. Vidi

- ζ Vidi in Lapponia Umeni caules huius plantæ, qui pedum octodecim longitudinem attingere.
- Notabile in hac planta est, quod germen ac pericarpium spatio quodam remoueat a flore pedicello cohærente, id quod in nullo alio genere contingere noui.
9. Vulgus Angermanniæ plantam coctam, fomenti & cataplasmatis instar, doloribus rheumaticis, præsentanea medela, imponere solet. *Arædi.*

CLASSIS XV.

TETRADYNAMIA.

SILICULOSA.

251. THLASPI *filiquis orbiculatis, foliis oblongis glabris.*

*Thlaspi arvense, filiquis latis.* Bauh. pin. 105.

*Thlaspi vulgare segetum.* Rudd. hort. 109. Lind. wikt. 37.

*Thlaspi latius.* Dod. pempt. 712.

«. In agris Nouaccolarum passim & rarius occurrit.

252. THLASPI *filiquis verticaliter cordatis.*

*Bursa pastoris.* Frank. spec. 7. Rudd. cat. 8. hort. 19.

*Bursa pastoris maior vulgaris.* Rudd. vall. 7.

*Bursa pastoris minor vulgaris.* Rudd. vall. 7.

*Bursa pastoris maior.* Till. ab. 11. Lind. wikt. 6.

«. *Bursa pastoris maior, folio non sinuato.* Bauh. pin. 108.

*Bursa pastoris maior, folio sinuato.* Bauh. pin. 108.

*Bursa pastoris minor, foliis incis. Bauh. pin. 108.*

Lind. wikt. 6.

O

*Bursa*

- Bursa pastoris minor*, foliis integris. Cels. upf. 13.  
 β. In desertis passim obuia est hæc vna eademque planta
- γ. Dum e speciebus conficiuntur genera, erunt varietates species: Omnes enim istæ sub (α.) comprehensæ, nil nisi meræ varietates existunt, quæ limites non seruant.
- δ *Bursam pastoris* sub *Thlaspeos* genere comprehendimus, sic dicitante flore, & semine. *Siliqua* enim membranaceo margine caret in *Bursa pastoris*, in *Thlaspi T.* non item; considera itaque omnes species *Thlaspeos* & videbis prædictæ (§. 251.) *siliculam* membrana cinctam maxima, reliquas species minori; in aliis scilicet speciebus ad apicem magis patent, in aliis ad pericarpium basin; visa sic inconstantia marginis membranacei, sequitur nullam ab eo desumi debere notam in genere, ergo nec *Bursam pastoris* distinguendam esse a *Thlaspi*, præsertim cum cetera paria sint & margo omnis *Thlaspeos* demtus, in plurimis speciebus, siliquam exacte *Bursæ pastoris* repræsentet.

## 253. SUBULARIA.

- Subularia erecta*, junci foliis acutis mollibus. Raj. syn. 3. p. 307.  
*Subularia lacustris* seu *Calamistrum herba aquatico-alpina*. Raj. syn. (edit. 1690) p. 210. fig.  
*Inncifolia sub aquis nascens*, cochleariæ capsulis. Raj. syn. (edit. altera) 281.  
*Graminifolia aquatica*, *thlaspeos capitulis rotundis*, septo medio siliulam dirimente. Pluk. phyt. 188. f. 5.
- α. Ad ripas lacuum Lapponiæ sylvestris sub aqua & viget & floret minima hæc planta, nec vt reliquæ species ex aquis, instante florescentia, emergere potest.

β. Reli-



**TETRADYNAMIA. SILICULOSA. 211**

- β. Reliquæ species ab Anglis ad hoc genus relatæ di-  
uerfa gaudent fructificatione, & nouam constituunt  
familiam Calamitri nomine distinguendam, mouit  
*Dillenius*.  
γ. *Buxbaumius* hanc ad *Drabas* retulit, quod facies &  
modus nascendi confirmat, licet siliqua magis ven-  
tricoſa ſit, & petala ferue integra.

254. DRABA caule ramoso folioso, foliis dentatis.

*Draba alpina hirsuta*. Cels. upf. 19.

*Bursa pastoris alpina hirsuta*. Bauh. pin. 108. prod.

51.

*Alyssum alpinum, polygoni folio incano*. Tournef. inst.

217

- α. In Alpibus lapponicis copiose & vbique conspicitur.  
β. Petala floris emarginata sunt, non vero bipartita,  
genere tamen conuenire hanc cum *Draba caule nu-  
do, foliis crenatis*, docent facies & reliqua attributa  
fructificationis.

255. DRABA scapo nudo simplici, foliis lanceolatis  
integerrimis.

*Alyssum alpinum hirsutum luteum*. Tournef. inst.

217. Scheuch. alp. 509. f. 8. mala.

*Leucojum luteum aizoides montanum*. Colum. ecph.

2. p. 64.

*Sedum alpinum hirsutum luteum*. Bauh. pin. 284.

*Sedum alpinum VI*. Clus. pan. 491. fig. mala.

- α. In Alpibus nostris planta est vulgarissima, extra  
quas nunquam sponte pronata a nobis obseruata.  
β. In hortis faciem adeo mutat, vt vix eandem digno-  
ſceres plantam; longe enim hirsutior euadit & te-  
nerior, vt in Horto Academico Lugduno-Batauo  
visum fuit.

7. In Alpibus nostris lapponicis est huius

*Radix* fibrosa, perennis.

*Folia radicalia* circiter viginti, lanceolata, in orbem patentia, plana, longitudine minimi transversi digiti, fetis parvis albicantibus supra & infra adpersa, quæ in marginibus maxime conspicuæ.

*Scapus* nudus, simplex, digitalis, erectus, ad apicem gerens *flores* numerosos, sparsos, triangulos petiolo brevissimo insidentes.

*Florum Calix* brevissimus, tetraphyllus. *Petala* quatuor, flava, emarginata. *Stamina* sex, quorum duo breviora. *Germen* ovatum. *Stylus* vix vilius. *Stigma* obtusum.

256. *COCHLEARIA foliis radicalibus subrotundis, caulinis oblongis finuatis.*

*Cochlearia folio subrotundo.* Bauh. pin. 110.

*Cochlearia maior batavica, subrotundo folio.* Morif. hist. 2. p. 308. f. 3. t. 2. f. 1.

*Cochlearia.* Dod. pempt. 583. Paull. dan. 206.

Ad littora Oceani septentrionalis, iuxta radices Alpium lapponicarum, aliquoties hanc plantam observauimus. Ad littora maris Baltici & Bothnici a Nob. Rudbeckio eam visam refert Lind. Scorb. 35, ubi tamen nobis non obuia fuit.

Cochleariam acetosam mixtam, cum carne rangiferina elixatam, edere Groenlandos in Scorbuto Borrich. A. D. 1671. p. 35. refert. Certe si de Groenlandis verum, nunquam tamen Lapponibus innotuit hic vsus ipsis omnino non necessarius.

SILIQUOSA.

257. ARABIS *caule simplici, foliis ovatis utrimque denticulatis.*

*Leucojum vernum perenne album maius.* Tournef. inst. 221.

*Draba alba siliquosa.* Bauh. pin. 109.

*Draba altera.* Clus. pan. 642.

α. In Alpibus nostris communis est planta, in sylvis non obuia.

β. In Lapponiæ Alpibus nunquam nobis visa fuit hæc planta altitudinem digiti superasse, in hortis autem pedalis evadit & ramosa.

258. CARDAMINE *foliis pinnatis, caule erecto.*

*Cardamine magniflore purpurascete (vel albo).* Tournef. inst. 224.

*Nasturtium pratense, magniflore.* Bauh. pin. 104.

*Nasturtium pratense, flore simplici.* Rudd. vall. 26.

*Nasturtium pratense.* Rudo. cat. 28. hort. 79. Lind. wikf. 26

α. In sylvis & Alpibus passim obuia est.

259. CARDAMINE *foliis ternatis crenatis, caule simplici* \*

*Cardamine alpina I. trifolia.* Clus. pan. 456. Rudd. lap 96.

*Nasturtium alpinum latifolium.* Bauh. pin. 104.

α. Est planta mere alpina, in Lapponia rarius obuia.

260. **CARDAMINE** *foliis simplicibus ovatis, petiolis longissimis.* \* Tab. IX. fig. 2.  
*Cardamine pumila, bellidis folio, alpina.* Ger. emac. 260.  
*Nasturtium alpinum, bellidis folio, minus.* Bauh. pin. 105. Scheuch. alp. 44.  
*Sinapi pumilum alpinum.* Clus. pan. 459.  
*Plantula cardamines amula.* Clus. pan. 458. fig. bona.
- \*. Est etiam hæc planta solum alpina & in Alpibus lapponicis copiosissima.
- †. *Folia radicalia* plurima, exacte ovata, integerrima, minima, petiolis triplo longioribus quam folia, qui ad basin & radicem fere terni cohærent, si accurate distinguantur. *Caulis* breuissimus, vix foliis altior, siliquas gerens, respectu ipsius plantæ, longissimas.
261. **SISYMBRIUM** *corolla calice minore, foliis multifidis linearibus.*  
*Sophia chirurgorum.* Till. ic. 51. Rudd. hort. 107. Lind. wikt. 36.  
*Herba Sophia.* Frank. spec. 16.  
*Erysimum Sophia dictum.* Raj. syn. 298.  
*Sisymbrium annuum, absinthii minoris folio.* Tournef. inst. 228.  
*Accipitrina.* Rupp. jen. 1. p. 74.  
*Nasturtium sylvestre tenuissime diuisum.* Bauh. pin. 105.
- \*. In desertis aliquando, ad domunculas Nouaccolarum copiose conspicitur.
262. **SISYMBRIUM** *aquaticum, foliis in profundas lacinias diuisis.* Tournef. inst. 226.  
*Radicula aquatica, foliis in profundas lacinias diuisis.* Dill. app. 9.

- Raphanus aquaticus*, foliis in profundas laciniis divisis. Bauh. pin. 97.  
*Rapistrum aquaticum*. Rudb. hort. 96.  
*Eruca palustris aquatica*. Frank. spec. 13.  
 α. In sylvis Lapponiæ paludosis interdum provenit.
263. ERYSIMUM foliis integris, lanceolatis. \*  
*Conringia leucoji folio, flore luteo*. Heilt. helmst. 1730.  
 p. 10  
*Eruca sylvestris latifolia, folio integro, flore luteo minore*. Morif. hitt. 2. p. 229.  
*Myagrum siliqua longa*. Bauh. pin. 109.  
*Myagro affinis planta, siliquis longis*. Bauh. hist. 2.  
 p. 894.  
*Turritis leucoji folio*. Tournef. inst. 224.  
 α. In agris Finnonum seu Nouacollarum parcius crescit.
264. ERYSIMUM foliis basi pinnato-dentatis, apice subrotundis.  
*Sisymbrium erucæ folio glabro, minus & procerius*.  
 Tournef. inst. 226.  
*Eruca palustris, Nasturtii folio, siliqua oblonga*. Rudb. lap. 97.  
*Barbaræa foliis minoribus & frequentius sinuatis*. Raj. hist. 1. pag. 809.  
 α. *Sisymbrium erucæ folio glabro, flore luteo*. Tournef. inst. 226.  
*Eruca lutea latifolia seu Barbaræa*. Bauh. pin. 98.  
*Barbaræa*. Dod. pempt. 712.  
 β. Ad ripas fluuiorum, præsertim magni istius fluuii Lulensis, in superioribus Lapponiæ sylvis, obuia fuit.  
 γ. A Barbaræa proprie sic dicta (α.) ut varietas, at non ut distincta species, separari debet; Caulis nostræ plantæ est simplex & pedalis, foliaque tenuiora.

265. *BRASSICA campestris perfoliata*, flore luteo.  
Gottsch. pruss. 29.

*Brassica campestris perfoliata flore albo* (luteo nobis).  
Bauh. pin. 112.

*Brassica sylvestris perfoliata*. Dod. pempt. 615.

a. Semper integros Nouaccolarum agros cum segete,  
dum floret, luteo obducit colore planta hæc ipsis  
admodum molesta.

β. Communiter pedalis & bipedalis est planta ac ramo-  
sa, non raro tamen in locis sterilibus altitudinem  
pollicis transversi vix excedit, sine ramis, tenella,  
foliis minutissimis, uniflora, floris magnitudine ta-  
men ad naturalem plantam accedente, vnde facile  
diuersam dicret quis esse plantam.

CLASSIS XVI.

MONADELPHIA.

DECANDRIA.

266. GERANIUM *petiolis bifloris, foliis peltatis multifidis, caule erecto.*

*Geranium batrachioides, folio aconiti.* Bauh. pin. 317.  
Tournef. inst. 266.

*Geranium II. batrachioides alterum.* Clus. pan. 417.

*Geranium montanum nostras.* Raj. hist. 1052. syn. 361.

*Geranium.* Till. ic. 33.

*Grimalis prætensis, folio ranunculi aconitine.* Rupp. jen. 1. p. 116.

a. Nulla nec in sylvis densissimis est frequentior, nec in Alpibus speciosior planta.

β. Floris color communiter cæruleus est, variat tamen sæpius; 1. dum corolla alba evadit & stamina cærulea persistunt, 2. dum corolla & Stamina alba sunt simul, 3. dum corolla ex cæruleo & albo variegata explicatur.

## CLASSIS XVII.

## DIADELPHIA.

## DECANDRIA.

267. *ASTRAGALUS alpinus minimus*. † F. L.  
58. vide Tab. IX. fig. 1.

*Astragalus quidam montanus, vel Onobrychis aliis.*  
Bauh. hist. 2. p. 339. Tournef. inft. 416.

*Astragalus alpinus, foliis viciæ ramosus & procumbens, flore glomerato albo-ceruleo.* Scheuch. alp.  
509. f. 7.

*Onobrychis IV.* Cluf. hist. 240. b.

*Onobrychis floribus viciæ maioribus caruleo-purpurascens, vel foliis tragacanthæ.* Bauh. pin. 351.

α. In Alpibus crescit hæc planta copiose, non raro etiam in remotissimis Lapponiæ sylvis iuxta ripas fluviorum observatur, in Suecia alias ignota est planta.

β. Variat sæpe corolla alba in Alpibus.

γ. Maxime differt hæc planta facie, secundum locum & ætatem. Singula enim foliola seu pinnæ in tenella planta fere orbiculata sunt, in prouectiori vero oblonga seu lanceolata. Nostri figura, licet secundum siccum exemplar a sculptore confecta sit, representat tamen & maiorem & minorem plantam.

268.



268. CICER *foliis linearibus, pedunculis multifloris.*

*Cracca minor.* Riv. tetr. 62.

*Vicia segetum, cum siliquis plurimis hirsutis.* Bauh. pin. 345.

α. In agris Nouaccolarum segeti immixta copiose crescit.

β. Est vera Ciceris species, vti patet consideranti fructificationes plantarum congenerum.

269. VICIA *pedunculis multifloris, fulcris foliorum acutis integris.*

*Arachus hirsutus, flore caeruleo.* Till. ab. 5.

*Arachus perennis hirsutus.* Rudb. cat. 5. hort. 11, Lind. wikt. 4.

*Vicia multiflora.* Bauh. pin. 342.

*Cracca maior.* Frank. spec. 11.

*Cracca.* Riv. tetr. 58.

α. *Cracca flore albo.* Cels. upf. 17.

β. *Cracca segetum purpuro-violacea.* Cels. upf. 17.

γ. *Cracca segetum purpuro-violacea, alis albicantibus.* Cels. upf. 17.

δ. In desertis passim; in Finmarkia adiacente copiosissime.

ε. Variat admodum colore corollæ, præsertim in Finmarkia.

270. VICIA *pedunculis multifloris, fulcris foliorum crenatis.*

*Cracca sylvatica rotundifolia, floribus ex albo variis.* Rupp. jen. 2. p. 212.

*Arachus longissimus, flore pallido.* Rudb. cat. 5. hort. 11. Till. ab. 5.

*Vicia multiflora maxima perennis, tetro odore, floribus albescentibus lineis caeruleis notatis.* Pluk. phyt. 71. f. 1.

α. Ad

«. Ad terminos Lapponiæ & Finmarkiæ rarius conspicitur.

271. LATHYRUS *foliis pinnatis, pedunculis multifloris.*

*Lathyrus perennis lasifolius, flore purpurascente, alatus.* Lind. wikk. 21.

*Lathyrus palustris, flore orobinemorensis verni.* Rupp. jen. 2. p. 210. fig.

*Vicia lathyroides nostras, seu Lathyrus viciaformis* Raji. Pluk. phyt. 71. f. 2.

*Clymenum parisiense, flore cæruleo,* Tournef. inst. 396.

*Pisum lapponicum listorenm.* Petiv. hort. 247.

«. In sylvis Lapponiæ vblque occurrit, præsertim in subhumidis.

272. PISUM *marinum.* Raj. hist. 892.

*Pisum spontaneum perenne repens humile.* Morif. hilt. 2. p. 47. Munt. phyt. t. 230. figura.

«. Plantam hanc intra fines ipsius Lapponiæ me non observasse fateor, ad summum vero apicem sinus Bothnici, inter Kemi & Utoam, copiose conspicietur.

». Saporem aliquem amarum in seminibus non percepi, & si quidam adest, levi elixatione, infusione vel coctione facile posset tolli, ut in aliis leguminosis idem obtinetur.

γ. Licet planta hæc dicatur maritima, vidi tamen eandem in siccissima arena per aliquod spatium a mari remotam, ubi ne minima humiditas a mari adfluere poterat. Si itaque hæc terræ committeretur, commode quoque cresceret in sterilissimis Lapponiæ sylvestris campis arenosis, quæ procul dubio maximum usum præberet Nouaccolis & aliis Lapponiæ jacolis; dum facies, magnitudo seminum & sapor  
illidem

iisdem videbatur qualitatibus gaudere ac Pisum sativum; accedit quod hæc perennis sit, nec a frigore lædatur, (quod locus natalis spontaneus confirmat), quæ proprietas in sativis non obinetur. Si etiam in loco natali sola in arena viget, cur non & in cultura eandem læta exciperet nutricem. Operæ pretium foret hæc experimento instituto decidere.

2. Accolæ littoris Oxfordiensis in magna annonæ charitate anno 1555. hisce Pisis se suosque sustentant. *Gesn. aqu. 4. p. 256.*

273. TRIFOLIUM *pratense*, flore monopetalo.

Tournef. inst. 404.

*Trifolium pratense purpureum minus*, folio maculoso.

Lind. wikf. 38.

*Trifolium pratense purpureum.* Bauh. pin. 327. Rudb. hort. 111.

*Trifolium pratense*, flore purpureo. Frank. spec. 28.

*Trifolium flore purpureo.* Till. ab. 67.

*Triphyloides pratense*, flore monopetalo. Pont. anth. 240.

1. *Triphyloides alpinum*, flore albo. Pont. anth. 240.

2. In sylvis sæpe, in agris Nonaccolarum copiose, in Alpibus rarius, in Finmarkia copiosissime observatur.

3. In Alpibus raro admodum flore albo obvia fuit (1).

4. Hiberni suo Chambrach, quod est *Trifolium pratense purpureum*, aluntur, celeres & promissimi roboris. *Mund. diæt. 125.* conficiunt enim panem e floribus huius plantæ melleum odorem spirantibus, qui magis placet, quam qui ex *Spergula* (190.) recensita paratur.

274. TRIFOLIUM *repens*. Riv. tetr. 17.

*Trifolium pratense.* Till. ic. 103.

*Trifolium pratense album.* Bauh. pin. 327. Rudb. hort. 111. Till. ab. 66.

*Tri-*

*Trifolium pratense album*, folio non maculoso. Lind.  
wikf. 38.

a. In desertis passim.

β. Solet vulgus tanquam e Barometro ex inspectione huius plantæ prædicere ingruentem tempestatem; folia enim calido existente aere relaxat, humido autem ingruente eadem erigit, quod non tantum de Trifolio valet, sed ferme de omnibus plantis, quarum stamina declinata sunt. Flores itidem fere omnes conuiuent instante pluuia, quasi scientes aquam actum generationis turbare, coagulando vel diluendo farinam genitalem, cum actu generationis celebrato nulla conuiuentiæ signa ostendant. Sic Mimosa, Cassia, Bauhinia, Parkinsonia, Guilandina & adfines omni vespere conuiuent foliis, licet in hybernaculis nullus sit frigoris maior accessus, quam interdiu. Vndenam hæc sensatio? quænam mutatio tempore nocturno in aere, præter caloris & lucis absentiam?

CLASSIS XVIII.

POLYADELPHIA:

POLYANDRIA.

275. HYPERICUM *vulgare*. Bauh. pin. 279.

*Hypericum vulgare seu Perforata caule rotundo, foliis glabris*. Bauh. hist. 3. p. 381.

*Hypericon*. Dod. pempt. 76.

*Ascyron*. Dod. belg. 485.

\*. Ad terminos Lapponiam a Finmarkia distinguentes rarius.

β. Si itaminum filamenta accurate inspiciantur, patebit ea in tres vel quinque phalangas esse digesta & ad basin coalita, licet hoc in nostris Europæis admodum obscure, in *Lasiantho* autem euentissime conspicitur potest.

CLASSIS XIX.  
SYNGENESIA.

MONOGAMIA.

276. VIOLA foliis cordato-obtusis, pedunculis canaliculis.  
*Viola alpina rotundifolia lutea.* Bauh. pin. 199. Morif. hist. 2. p. 475. Scheuch. alp. 342.  
*Viola montana, flore luteo.* Cluf. pan. 356.  
*Viola rotundifolia montana maior; vel Ptoæ valdensium facie, floribus luteis.* Pluk. phyt. 234. f. 2.  
*Viola flore luteo.* Riv. pent. 127.  
 a. *Viola alpina rotundifolia minor.* Pluk. phyt. 233. f. 7. fig. optima.  
 b. Locus huius natalis in solis Alpibus, licet non raro extra eas, aere vel aqua delata, conspiciatur in sylvis.  
 c. Maior & minor planta, apud Botanicos distincta, eiusdem est speciei; nostra ad minorem (a.) propius accedit.  
 d. Diuidunt violas communiter Botanici in tricolores & martias: *Violas martias* dicunt perennes, foliis cordatis, verno tempore florentes; *Violas tricolores*  
 au-

autem foliis ovato-oblongis gaudentes & annuas, (quæ omnes unius sunt speciei); planta vero præiens inter has quati media est. Staminum atheræ in violis omnes margine membranaceo cinctæ sunt, & coalitæ in unum corpus in Violis tricoloribus; in Violis marit. vero minus euidenter.

1. Singularis in genere Violarum est stigmatis pistilli flexura, sub qua foramen latet. Generationem plantarum absolui, dum genitura (farina antherarum) cadit in vulvam (Stigma) in omni flore, oculis patet (F. B. 145), ibi glutine quasi adfixa tenetur genitura, quod autem introeat tubam (Stylum) perveniatque ad ovarium (Germen) & in ova se insinuet, ego perspicere nunquam potui. In Violis vero, & præsertim tricoloribus iucundo spectaculo licet videre, flore nuper explicato, virgineam vulvam læscive hiantem, globi instar concavi & aperti ad latus, albam & nitidam, simulac autem genituram suam proiecerunt quinque eius adfines mariti totam vulvam farina genitili repletam coloreque fusco despurcatam observabis, tuba tamen existente clara & pellucida. Ante hanc sæcundationem si comprimam vulvam, exillabit liquor quidam lacunarum melleus, qui farinam istam genitalem retinet, attrahit & forte extrahit.

2. *Radix* plantæ nostræ perennis, articulata & fibrosa.

*Folia* omnia cordato-reniformia, leuissime serrata, quorum plura radicalia; tria quatuorve caulina, alterna, petiolata.

*Caulis* simplex, altitudine petiolorum foliorum radicalium, vel paulo altior, e singula foliorum ala singulum florem emittens, pedunculo simplici insidentem.

*Floris* corolla lutea est & petala versus vngues striis nigis conspicua.

## 277. VIOLA foliis cordatis oblongis, pedunculis fere radicatis.

*Viola cerulea martia inodora sylvatica, in cacumine semen ferens.* Bauh. hist. 3. p. 543.

*Viola martia inodora sylvestris.* Bauh. pin. 199.

*Viola sylvestris inodora, flore cæruleo.* Rudd. vall. 35.

*Viola canina martia inodora.* Lind. wikf. 40.

*Viola canina.* Till. ic. 75.

α. *Viola martia alba.* Bauh. pin. 199.

β. In sylvis lapponicis non ita frequens nascitur.

γ. Totum campum tectum viola hac, corolla alba ludente, in Lapponia Umeni prope Granceam vidimus.

δ. Difficillime dignoscuntur species violarum martiarum, cum folia, absoluta florescentia, maiora eudant, & in humidis glabra fiant.

ε. Singulo pedunculo adfiguntur duæ squamulæ oppositæ & acutæ, in hac specie prope calicem, in frequenti autem mediæ pedunculi parti insident.

## 278. VIOLA foliis subrotundis cordatis, pedunculis radicatis.

*Viola palustris rotundifolia glabra.* Morif. hist. 2. p. 475. f. 5. t. 35. Plot. ox. 144. t. 9. f. 2.

α. In aquis Lapponiæ sylvestris & alpina vulgarissima est.

β. *Radix* geniculata, squamis nigro-fuscis vestita, perennis.

*Folia radicalia* duo vel tria, orbiculata fere, sed cordata, glabra, margine vix conspicue serrato; Petioli simplices.

*Scapus* seu pedunculus radicans, simplex, petiolis simillimus, sed iis duplo longior.

*Floris* corolla incana cum leuissima rubedinis mixtura perfusa. *Petalum nectariferum* reliquis non longius est, sed concavum, emarginatum, interne



ne lineis quinque vel septem nigris, rectis, bifurcatis, petalo dimidio brevioribus notatum.

- γ. Species hæc reliquis longe minor est, & occurrit etiam hic alia variatio, maior corolla pallide alba, quæ quasi inter hanc & antecedentem est media.

279. LOBELIA foliis bilocularibus sabulatis.\*

*Dortmanna lacustris, floribus sparsis pendulis.* Rudb. lap. 97. f. 2. egregia.

*Gladiolus palustris Dortmanni.* Raj. syn. 287.

*Gladiolus lacustris Dortmanni.* Raj. hist. 1325.

*Gladiolus stugnalis aut lacustris.* Rudb. clyf. 2. p. 215. f. 15.

*Leucosjum palustre, flore subæruleo.* Bauh. pin. 202.

*Campanula aquatica.* Blair. obs. 103.

*Noigræ.* Smolandis.

- α. In fluviis Lapponiæ sylvestris semel modo & quidem sine flore eam observavi, in Suecia autem plurimis in locis, ut Stenbrohult in Smolandia, Kiellstæten in Dalekarlia, &c.

β. *Dortmanna* hæc Rudb. eiusdem generis est cum *Rapuntio* T. Cardinali Riv. *Lobelia* Pl. (F. B. 216.); retinemus itaque nomen *Lobeliæ* (F. B. 238.); cum *Rapuntium*, *Rapunculus*, *Rapistrum* a *Rapa*, cum qua nullam habent adfinitatem, confecta sint vocabula (F. B. 228. 227.), *Cardinalis* autem nomen minus quadrat, nisi caput monachi placeat vocare proprie *Monachum* & *Papas* (Solani speciem) *Papam*; vno verbo nomina eiusmodi conveniunt potius *Tulipamaniacis* & *Hyacinthophilis*, quam *Botanicis*. *Dortmannæ* nomen dein serius est impositum. (F. B. 242.)

- γ. Fructus bilocularis est, & folia ipsa fistulosa bilocularia. Crescit semper sub aquis, sed caulem floriferum extra aquas exserit, quæ, ubi aqua profunda, altus evadit; ubi minus alta, brevior; quod curiosum est.

## POLYGAMIA ÆQUALIS.

280. LEONTODON *calice inferne reflexo.*  
*Dens leonis, qui Taraxacum officinarum.* Vaill. 2ct.  
 1721. p. 230.  
*Dens leonis, latiore folio.* Bauh. pin. 126.  
*Dens leonis, folio ampliore.* Lind. wicl. 11.  
*Dens leonis.* Frank. spec. 11. Till. ab. 23. ic. 40.  
 a. In Alpibus & syluis vulgatissima est.  
 b. Nunquam adsumitur loco cibi huius radix a Lap-  
 ponibus, vix quoque ab aliis per Sueciam.
281. HIERACIUM *vulgare.* Till. ab. 34.  
*Hieracium chondrilla folio glabro, radice succija mains.*  
 Bauh. pin. 127.  
*Hieracium minus præmorsa radice siue Fuchsi.* Bauh.  
 hilt. 2. p. 1031.  
*Hieracium.* Till. ic. 84.  
*Accipitrina minor.* Frank. spec. 1.  
 a. Vbique in syluis graminotis frequens est.
282. HIERACIUM *foliis integerrimis lanceolatis,*  
*scapo multist. ro.*  
*Pilosella maior erecta altera.* Bauh. pin. 262.  
*Hieracium pilosellæ folio, erectum minus.* Tournef.  
 inst. 471.  
*Auricula muris angustifolia minor.* Lind. wicl. 5.  
*Auricula muris minor.* Frank. spec. 5.  
 a. In desertis graminotis sæpius prouenit.
283. HIERACIUM *caule unifolio & unifloro, ca-*  
*lice villosa.*  
*Hieracium alpinum pumilum folio lanuginoso.* Bauh.  
 pin. 129.

Hic

*Hieracium alpinum latiore folio pilosum, flore maiore.*  
Pluk. phyt. 194. f. 2.

*Hieracium villosum alpinum, flore magno singulari.*  
Raj. syn. 169. t. 6. f. 2.

*Pilosella monoclonos non repens alpina minor lanuginosa, amplo flore.* Morif. 3. p. 78. f. 7. t. 7.

*Dens leonis alpinus minimus pilosella folio.* Tournef. inst. 495.

α. Figura in Raj. syn. bona est, sed calix magis rotundus magisque ventricosus conspicitur ob prominentes vndique villos.

β. Est planta pure alpina & in hyperboreis nostris locis vulgarissima.

γ. Radix fibrosa, perennis,

*Folia radicalia plurima, ovata, per margines obtuse denticulata, in petiolos sensim desinentia, hirsuta & incana.*

*Caulis simplicissimus, vix spithamæus, villosus, unico communiter foliolo minimo, incertæ sedis, notatus.*

*Flos terminatrix, unicus, cuius calix est ante expansionem globosus, ventricosus, hirsutiae nigricante expansus. Corolla flava.*

284. **HIERACIUM caule ramoso, foliis ovatis dentatis.**

*Hieracium murorum, folio pilosissimo.* Bauh. pin. 129.

*Hieracium montanum hirsutum.* Rudb. cat. 20. hort. 51. Till. ab. 34. Lind. wikt. 18.

α. In Alpium nostrarum conuallibus graminosis, præsertim vbi tuguria Lapponum posita fuere, non infrequens est.

β. Singulares sunt gallæ istæ, in alis foliorum quandoque obuiæ, oblongæ & villosæ, quas muribus adsimilauit Heucherus in *Supplem. Horti Witsemb.* vnde *Hieracium myoporum* dicta fuit planta.

285. **HIERACIUM** *caule supra folia ramoso, foliis amplexicaulibus dentatis glabris.*

*Hieracium montanum, cichorei folio.* Raj. syn. 166.

*Hieracium montanum latifolium glabrum minus.* Bauh. pin. 129?

α. In vliginosis locis non raro prouenit.

286. **HIERACIUM** *foliis radicalibus pinnato-dentatis, caulinis lanceolatis vix denticulatis.*

*Hieracium maius erectum angustifolium, caule leni.* Bauh. pin. 127.

*Hieracium vulgare tectorum minus.* Lind. wick. 18.

α. In montibus siccis & tectis Nouaccolarum quandoque viget.

287. **HIERACIUM** *foliis lanceolato-linearibus, obscure denticulatis sparsis.*

*Hieracium angustifolium, caule folioso.* Ruëb. cat. 20. hort. 51. Till. ab. 34. Lind. wick. 18.

*Hieracium fruticosum angustifolium maius.* Bauh. pin. 129.

*Accipitrina.* Frank. spec. 1.

α. In syluis passim.

β. Flores omnes ad apicem caulis positi sunt, quorum vnus alterue explicatur, reliquorum rudimentis paruis ad latera persistentibus. Sic in Suecia communiter. In Lapponia autem contrario modo incedit natura, dum flos intermedius terminatrix intra calicem paruum coercetur, nec dehiscere potest; laterales autem sex vsque ad decem, in toridem pedunculis eiusdem longitudinis eiusdemque insertionis, eodem tempore florent & umbellæ formam præsentant.

288. HYPOCHOERIS *hirsuta*, *endivie folio*,  
*magna flore*. Vaill. act. 1721. p. 280.

*Hieracium alpinum latifolium hirsutic incanum*, *flore*  
*magna*. Bauh. pin. 128

*Hieracium pannonicum latifolium* I. *Clusio*. Bauh.  
hist. 2. p. 1026.

*Hieracium primum latifolium*. Clus. hist. cxxxix.

• In Alpibus & Lyuis Lapponiæ hinc inde sese of-  
fert.

• In plurimis pharmacopœis per Sueciam diuenditur  
hæc species pro *Arnica* (§. 304.) cum faciem ean-  
dem gerant folia & flores, nisi flosculi obseruentur,  
quæ est fraus *quid pro quo* dicta & inexcusabilis  
error.

289. SONCHUS *ramosus annuus*, *foliis laciniatis*,

*Sonchus leuis laciniatus latifolius*. Bauh. pin. 124.

*Sonchus leuis minor*, *paucioribus laciniis*. Bauh. pin.  
124.

*Sonchus leuis latifolius*. Lind. wikt. 26.

*Sonchus leuis*. Rudb. vall. 33. hort. 107.

• In agris Nonaccolarum rarius, siue dubio cum se-  
gete in Lapponiam translatus.

290. SONCHUS *Lapponum altissimus*, *floribus cæ-*  
*ruleis*. †

*Sonchus fyluestris purpuro-ceruleus angustifolius*.  
Rudb. lap. 100.

*Sonchus ceruleus latifolius*. Scheuch. alp. 50.

*Sonchus leuis*, *flore cæruleo*. Clus. pan. 651.

*Sonchus leuis laciniatus cæruleus*, *seu alpinus cæru-*  
*leus*. Bauh. pin. 124.

*Ierja* Lapponibus. *Tosa* Dalckarlis.

• Ad latera Alpium lapponicarum & in conuallibus  
adinodum vulgaris est hæc planta mere alpina.

β. Planta est omnium speciosissima caule suo recto rigidoque altitudinis humanæ & maioris, foliis nitidissimis, thyrso recto, cæruleo & longissimo instructa.

γ. Planta etiam hæc est Lapponibus notissima & tertia (§. 101. 130.) earum, quæ Lapponum palatis placet; editur enim caulis crudus, antequam flores explicantur, more angelicæ (§. 101.), dissecatur nimirum caulis, folia decerpuntur, cortex fibrosus & tenax a basi sua separatus detrahatur cultello, vnguis vel dentibus, editur deinde pars carnosæ & ipsi gratissima est, mihi autem non aridebant hæc ferula, sine sale & oleo nimis amara.

391. SERRATULA foliis ovato-lanceolatis, radicalibus serratis, caule thyrsifloro.

*Cirsium minus angustifolium, floribus compactis.* Rudb. lap. 97.

*Cirsium humile montanum, cynoglossi folio, polyanthemum.* Raj. syn. 193. Dill. elth. 82. t. 70.

*Cirsium montanum polyanthemum, salicis folio angusta dentato.* Raj. syn. 193.

*Cirsium montanum cambro-brittonicum, capitulis compactis, hieracii fruticosi angustis foliis.* Moric. hist. 2. p. 144.

*Cirsium alpinum boni Henrici facie.* Tournef. inst. 448.

*Carduus mollis, lapathi foliis.* Bauh. pin. 377.

*Carduus mollis II.* Clus. pan. 664. fig. descr.

α. Est planta vere alpina, in nemoribus Alpium frequentissima, non raro etiam ad ripas fluuiorum ex Alpibus delabentium.

β. Coniunximus studio nomina duplicis apud Botanicos putatæ plantæ, quæ tamen eadem ipsa est, nec quidem varietas. Folia enim in aptioribus locis, quæ radicalia sunt, læta basi extenduntur, mali vel boni

boni Henrici instar; in aliis vero fere lanceolata sunt.

γ. *Radix* perennis.

*Folia Radicalia* ovato-lanceolata, serrata, serraturis in fetas non delinentibus, sed patentibus, superne fere glabra, inferne villosa albida; *Caulina* vero lanceolata, integerrima, fere sessilia, septem vel decem.

*Caulis* spithamæus, simplicissimus.

*Flores* in thyrsium fastigiatum octo ad duodecim capitula terminant, quorum calix oblongus, fere cylindraceus, Corolla cærulea.

292. **CARDUUS** *calice inermi, foliis lanceolatis margine ciliatis.*

*Cirsium pratense, singulari capitulo magno uno gemino tergeminoque, foliis aliis integris, aliis dissectis.* Cels. upf. 16.

*Cirsium singulari capitulo squamato, vel incanum alterum.* Bauh. pin. 377.

*Cirsium.* Rudb. cat. 12. hort. 29.

*Cirsium Britannicum Clusii repens.* Bauh. hist. 3. p. 46.

*Cirsium Helenii folio, capite magno.* Vaill. act. 1748. p. 200.

α. In sylvis Lapponiæ est planta vulgarissima.

β. *Folia Radicalia* ovali-lanceolata, integerrima, terræ incumbentia, forma cynoglossæ, margine setulis non pungentibus ciliato, superne viridia nitida, subtus leuiter villosa, pulchre niuea: *Caulina* longitudinaliter diuisa, rara, ex alis eorum sæpe ramulus uniflorus. *Caulis* pedalis & sesquipedalis. *Flos* magnus, corolla belle purpurea.

293. **CARDUUS** radice repente, foliis lanceolatis dentatis, margine aculeato.  
*Carduus vincarum repens, folio sonchi.* Bauh. pin. 377.  
*Carduus in auena proueniens.* Bauh. pin. 377.  
 α. In agris Nouaccolarum inter segetem luxuriat.
294. **BIDENS** foliis tripartito diuisis. Tournef. inst. 462.  
*Verbescina foliis tripartito diuisis.* Rupp. jen. 1. p. 135.  
*Cannabina aquatica, folio tripartito diuiso.* Bauh. pin. 321.  
*Cannabina aquatica femina.* Frank. spec. 8.  
*Ceratocephalus vulgaris, tripteris & pentapteris folio, caule rubente.* Vaill. act. 1720. p. 423.  
 α. In humidis rarius.
295. **TANACETUM** foliis pinnatis planis, pinnis serratis.  
*Tanacetum vulgare luteum.* Bauh. pin. 132.  
*Tanacetum vulgare* Frank. spec. 29. R. h. hort. 107. vall. 33. Till. ab. 65. Lind. wikf. 37.  
*Tanacetum.* Till. ic. 95.  
 α. In pratis Nouaccolarum occurrit.  
 β. Vidi vxores Nouaccolarum per Lapponiam & Russicorum in Westrobothnia sollicitè colligere hanc plantam & exsiccare, nec, in quem finem, facile scire licuit; tandem edoctus fui, feminas in iisdem locis inde conficere balnea vaporis pro emolliendis adpropriatis membris instante partu, atque pro eodem facilius excludendo.



## POLYGAMIA SUPERFLUA.

296. *SENECIO minor vulgaris*. Bauh. pin. 131.  
*Erigeron maius seu Senecio*. Rudb. cat. 15. hort. 39.  
*Erigerum maius* & *minus*. Till. ab. 26.  
*Erigerum minus*. Rudb. cat. 15. hort. 39.  
*Erigerum*. Frank. spec. 13. Lind. wikt. 12.  
 α. In syluis rarius nascitur.
297. *ARTEMISIA vulgaris maior*. Bauh. pin. 137.  
*Artemisia vulgaris*. Rudb. cat. 5. hort. 11. vall. 4.  
 Lind. wikt. 4. Till. ab. 5. Vaill. act. 1719. p. 375.  
*Artemisia caule purpurascete*. Rudb. cat. 5. hort. 11. vall. 4. Lind. wikt. 4.  
*Artemisia alba* & *rubra*. Frank. spec. 4.  
*Buris*. Dalekarlis.  
 α. In syluis & agris Nouaccolarum.  
 β. Flos compositus (F. B. 117.) radiatus, qui hermaphroditos & femininos flosculos includit triplex modo existit respectu corollæ propriæ, 1. vbi feminæ gaudent corollula tubulosa; ex. gr. Xeranthemum, 2. vbi feminarum corollula ligulata est; vt in Radiatis plurimis Tournefortii seu Doronico §. 304. Solidagine §. 306. Erigero §. 308. Astore §. 307. Achillæa §. 311. &c. 3. vbi feminæ carent corollulæ limbo; vt in Artemisia §. 297. Gnaphalio §. 302.

## 298. GNAPHALIUM floribus, per caulem simplicissimum, sparsis.

*Gnaphalium erectum*, Bauh. hist. 3. p. 166.*Gnaphalium maius*, angusto oblongo folio. Bauh. pin. 263.*Gnaphalium maius*. Frank. spec. 15. Rudb. cat. 18. hort. 47.*Filago floribus per caulem sparsis*, Dill. giff. 149.*Elichrysum spicatum*. Tournef. inst. 453.

a. In Alpibus lapponicis frequentissima, nec raro in sylvis.

b. Differentiæ characteristicæ, quæ distinguunt genus *Elichrysi* T. & *Filaginis* T. necdum indicatæ sunt, nec dantur certi limites, nec separationem vrget facies.c. *Gnaphalii* nomen retinemus in coniuncto genere *Filaginis* & *Elichrysi*, more antiquorum, cum *Gnaphalii* T. genus forte eandem agnoscat familiam.

## 299. GNAPHALIUM caule dichotomo erecto, floribus in alis sessilibus.

*Gnaphalium vulgare maius*, Bauh. pin. 263.*Gnaphalium montanum maius*. Rudb. cat. 18. hort. 47.*Gnaphalium montanum incanum erectum*. Till. ab. 31.*Gnaphalium germanicum*. Bauh. hist. 3. p. 158.*Filago elatior*, capitalis dense conglobatis. Dill. giff. 140.

a. In montibus glareosis sabulosis &amp; siccis copiose.

## 300. GNAPHALIUM caule ramoso diffuso, floribus confertis terminatricibus.

*Gnaphalium longifolium humile ramosum*, capitulis nigris. Raj. syn. 181.*Gnaphalium medium*. Lind. wikf. 16.

Gna-

- Gnaphalium repens*. Rudb. cat. 18. hort. 47.  
*Gnaphalium incanum repens*. Till. ab. 31.  
*Filago palustris*, capitulis nigricantibus, supina. Rupp.  
 jen. 1. p. 185.  
*Filago incana*, capitulis in summis caulibus & ramu-  
 lis dispositis. Dill. app. 2.  
 α. In Alpbis & sylvis subhumidis & sabulosis simul.  
 β. Capitula florum in Lapponia pallida sunt, in Suecia  
 autem nigricantia.

301. GNAPHALIUM caule simplicissimo, capi-  
 tulo terminato floribus oblongis. †  
*Gnaphalium alpinum minus*. Bauh. pin. 264.  
*Gnaphalis alpino affine*, *Leontopodium parvum* Lobe-  
 lii. Bauh. hist. 3. p. 161.  
*Filago alpina minor erecta*. Scheuch. alp. 133.  
 α. In Alpbis nostris frequentissima est.  
 β. Dum floret, caulis vix duorum transversorum digi-  
 torum altitudinem obtinet; antequam vero semen  
 ad maturitatem pervenit, spithamam acquirit.  
 γ. Curiosum erat videre in caule huius plantæ fructifi-  
 cantis semina aliarum plantarum huius foliis & cau-  
 li adhærere, quasi visco oblinita fuisset, cum tamen  
 sola hirsuties eadem detineat.

302. GNAPHALIUM caule simplicissimo, flori-  
 ribus coloratis terminato. †  
*Gnaphalium montanum*. Frank. spec. 15.  
*Gnaphalium montanum*, flore albo (vel rubro). Rudb.  
 cat. 18. hort. 47.  
*Gnaphalium montanum*, flore variegato. Lind. wick.  
 16.  
*Gnaphalium*, flore purpureo, minus. Lind. wick. 16.  
*Gnaphalium*. Till. ic. 71. variorum colorum. Till.  
 ab. 31.

Heli;

*Helichrysum montanum*. Vaill. act. 1719. p. 387.

Herinaphroditum.

*Gnaphalium montanum*, longiore & folio & flore.  
Bauh. pin. 263.

*Elichrysum montanum*, longiore & folio & flore.  
Tournef. inst. 453.

Mas.

*Gnaphalium montanum*, flore rotundiore. Bauh. pin.  
263.

*Elichrysum montanum*, flore rotundiore. Tournef.  
inst. 453.

Katzfætter. Succis, id est, Pes felis.

α. In Alpihus passim.

β. Planta hæc, licet sexu differat, genere tamen distincti non debet a reliquis Elichrysis, floris color in aliis albus est, in aliis purpurascens, in aliis ex utroque mixtus.

303 TUSSILAGO scapo thyrsifloro fastigiato, floribus radiatis. \*

*Cacalia foliis cutaneis acutioribus & glabris*. Rudb.  
lap. 96.

? *Petasites minor alpinus*, folio anguloso crassiori.  
Tournef. inst. 451.

? *Petasites minor, tussilaginis folio*. Moris. hist. 3. p. 95.  
f. 7. t. 10. f. 4.

α. In Alpihus lapponicarum proximis & depressis locis vulgarissima, nec non in vicinis ipsarum Alpihus nemoribus deprehenditur. Floret circa finem Maii & semina deicit circa finem Junii.

β. Veteres a sola facie, a solis foliis Petasitidem vocarunt Tussilaginem maiorem, nec solliciti de florum differentiis, nisi postquam systematici exorti fuere, tum visum fuit Petasitidem & Tussilaginem diuersissimas esse plantas, diuersissima genera, nec fuit

fuit qui hac de re inde dubitavit. Sed redeunt secula. Consideremus quæso flores & videbimus monstra. Ex. gr.

1. *Petasites vulgaris* gaudet flosculis omnibus hermaphroditis, corollulâ tubulata vestitis omnibus.

Facies: Flores in thyrsum collecti.

2. *Tussilago* intruitur flosculis, quorum illi, qui discum occupant, hermaphroditi sunt, corollulâ tubulata vestiti. Radium vero constituunt feminini flosculi, corollula ligulata induti.

Facies: Flos unicus scapum terminans.

3. *Petasites minor*. C. B. gaudet flosculis pluribus hermaphroditis, corollula tubulata vestitis, quos circumstant alii plures flosculi feminini, corollula omni carentes (nisi tunicam angustissimam basin styli vestientem absque omni limbi signo, corollulam dicas).

Facies: Flores in thyrsum collecti.

4. *Petasites* cuius synonyma dedimus, gerit flores compositos ex flosculis hermaphroditis, corollula tubulata vestitis in disco, in radio autem flores femininos corollula ligulata indutos.

Facies: Flores in thyrsum congesti.

Hinc secundum Faciem retulere species thyrseferas (3. 4.) ad Petasitidem, cum tamen eas secundum fructificationes ad Tussilaginis genus amandare debuissent; dicam vno verbo: Radius in hoc genere nihil valet. Calix, receptaculum, semina, facies, vires conueniunt, ergo genus naturale, ergo non dilacerandum. Nos sumus ministri, non magistri naturæ.

7. Plantam non vbique vulgarem verbis paucis describam.

*Radix* perennis, repens.

*Folia* omnia radicalia, circumscriptione triangularia, basi sua (petiolo adnexa) in profundum sinum, cordati iuxta folii, excavata, apice obtuse acu-

ta,

ra, per margines laterales undulato-acuta, septem scilicet vel octo prominentiis utrinque notata, superne glabra, inferne villis minimis tecta, nuda. Petioli tenues vix spithamæi.

*Scapus* spithamæus, teres, vna alteraque ala membranacea amplicauli lata instructus, quæ apice suo terminatur in rudimentum quoddam folioli.

*Flores* plures, sex ad duodecim, scapum terminant, fastigiati; constantes *calice* oblongo; *Corolla* alba radiata; *Staminibus* in flosculis disci, nullis vero in flosculis radii; *Styl.* cum stigmate bifido in disco, simplici in radio; *seminibus* pappo, calice triplo vel quadruplo longiore, coronatis.

2. Hinc nostra gerit folia simillima *Petasitidi minori alicri tussilaginis folio*. *Pag. paris.* flores radiatos exacte *Petasitidis maioris*, *radice repente, folio crasso non anguloso Till. Pis.* sed fastigiatos, ut *Petasites Tussilaginis folio minimus Gesn.* qui minus radiati sunt.

304. *DORONICUM foliis oblongo-ovalibus.* \*

*Arnica Schroederi.* Rupp. jen. 1. p. 163.

*Alisma.* Matth. comp. 604.

*Alisma Matthioli seu Doronicum vulgare germanicum.*

Rueb. hort. 3.

*Doronicum plantaginis folio, alterum.* Bauh. pin. 185.

Tournef. iust. 480. Scheuch. alp. 36. Ruub. lap.

97.

*Chrysanthemum latifolium.* Lind. wikf. 8.

*Caliba alpina.* Frank. spec. 7.

*Hæstibla.* Smolandis.

4. In Suecia inferiore, vti in Smolandia & Scania pratis vulgaris est hæc planta, cum illa a Clarissimo Rudbeckio inter plantas Lapponicas recensetur, eandem quoque enumeravimus, licet in Lapponia nobis obvia non fuerit, forte nec obvia erit, dum in superioribus Sueciae provinciis non reperitur, nec dubito,

dubito, quin sequentem sub hoc nomine intellectam voluerit Nobilissimus author, cum ista in Laponia frequentissima sit, alias per Sueciam nullibi obuia, nec in catalogo eius nominata.

- β. Odor foliorum & radice, viscositas ista villosuscula foliorum Nicotianæ adfinis, plantam admodum suspectam reddunt. Non repugnat tamen, quo minus surpme resoluens sit hæc amafia Stahliaorum.
- γ. Rusticos Smolandia vidi folia huius plantæ, loco Nicotianæ, in defectu Tabaci, eligere & haurire.
- δ. Cum calix sit radio corollæ longæ breuior, secus ac in aliis nobis notis Doronici speciebus, eandem retulit Ruppins ad peculiare genus, quod tamen reliquis partibus fructificationis, facie & viribus examinatis naturæ repugnare iudicamus.

305. DORONICUM foliis lanceolatis. \*

*Alisma Matthioli seu Plantago montana.* Bauh. hist. 3. p. 20.

*Doronicum VI. pannonicum Clusii.* Raj. hist. 270.

*Doronicum IV.* Clus. pan. 522.

*Mutterwurtz.* Siml. alp. 139. b.

- α. In Alpium campis conuexis passim prouenit, quæ alias per Sueciam obuia non est.
- β. Cum antecedenti specie a plurimis confunditur hæc planta, a qua tamen differt foliorum figura manifeste, & flore in caule vnico, cum præcedens etiam duobus lateralibus instruat.
- γ. Miror Lappones, qui sæpius tam intensa pica Tabaci laborant, non huius plantæ folia substituere, sed potius præ defectu adiuetarum deliciarum tabescere.

306. SOLIDAGO floribus per caulem simplicem  
vndique sparsis, foliis lanceolatis.

*Virgaurea seu Doria.* Rupp. jen. 1. p. 169.

Q

Virga

*Virga aurea latifolia serrata.* Bauh. pin. 268.

*Virga aurea foliis serratis.* Frank. spec. 28.

*Virga aurea folio serrato.* Lind. wikf. 40.

*Virga aurea.* Till. ab. 66.

- α. In sylvis passim, in Alpibus vero copiose.
- β. Folia radicalia serrata sunt, caulina interdum serrata, sæpius tamen integerrima occurrunt, nec tamen distincta est species.
- γ. Nomen *Virga aurea* est genericum duobus vocabulis integris constans (F. B. 221.), *Doria* autem ex lingua gallica deriuatur (F. B. 229.), *Virgauream* non facile admittunt critici; *Solidago* vero est Synonymon antiquum (F. B. 242.) & inculpatum.

307. ASTER caule unifloro, foliis integerrimis, calice villoso subrotundo. Tab. IX. fig. 3.

*Asteri montano purpureo similis vel globulariæ.* Bauh. hist. 2. p. 1047. Scheuch. alp. 329.

*Conyza carulea non acris, leui folio.* Rudd. 1sp. 97.

- α. In omnibus Alpibus nostris vulgarissima est, nec extra eas in Suecia obuia fuit.
- β. Obscura satis est hæc planta in foro Botanico, figuram itaque eius dedimus. Joh. Bauhinus eandem satis bene & descripsit & depinxit, longe tamen perfectior est descriptio Scheuchzeri.
- γ. Faciem gerit exacte Bellidis adeo, vt pro eadem planta eam Botanices ignarus facile sumeret, nisi calix præsertim aut explicationem floris globum hispidum repræsentaret; folia duo, tria, quatuorue, sæpius modo vnicum gerit caulis, qui absoluta florescentia, in duplam triplamue altitudinem extenditur.

308. ERIGERUM vulgare. †

*Aster aruenfis caruleus acris.* Tournef. inst. 481.

*Aster conyzoides.* Rudd. cat. 5. Till. ab. 6. Lind. wikf. 4.

*Conyza*



*Conyza cerulea acris.* Bauh. pin. 265.

*Conyza cerulea.* Frank. spec. 10.

• In sylvis & Alpibus frequens est.

• In Alpibus sæpius corolla alba obtusa est & acrimonia fere omni orbata.

309. ANTHEMIS *vulgaris.* †

*Chamamelum vulgare.* Bauh. pin. 135.

*Matricaria leucanthemos annua, Chamamelis folio, ovarii nigricantibus.* Vaill. act. 1720. p. 370.

*Chamomilla.* Till. ab. 17.

• In sylvis rarius, præsertim iuxta domos Nouaccolarum, eorumque agros.

310. CHRYSANTHEMUM *foliis oblongis fer-  
ratis.*

*Leucanthemum vulgare.* Tournef. iust. 492.

*Bellis sylvestris, caule folioso, maior.* Bauh. pin. 261.

*Bellis maior campestris.* Rudb. cat. 6. hort. 15. Till. ab. 17.

*Bellis sylvestris.* Lind. wikf. 5.

*Bellis.* Till. ic. 119.

*Bellidioides vulgaris.* Vaill. act. 1720. p. 362.

• In latere Alpium a parte Finmarkiæ rarius, istuc casu e Finmarkia, vbi frequens est, delata.

311. ACHILLÆA *foliis pinnato-pinnatis.*

*Achillea vulgaris, flore albo.* Vaill. act. 1720. p. 415.

*Millefolium vulgare.* Bauh. pin. 140.

*Millefolium vulgare minus.* Frank. spec. 120.

*Millefolium.* Till. ic. 74.

*Millefolium purpureum.* Rudb. cat. 28. hort. 75.

*Millefolium flore purpureo.* Lind. wikf. 24.

*Millefolium albo, carne, rubro flore, minus & minus.* Till. ab. 45.

Q 2

• Mil-

- α. *Millefolium flore albo.* Lind. wikf. 24.  
*Millefolium album.* Rudb. cat. 28. hort. 75.  
 β. *Millefolium vulgare minus.* Frank. spec. 20.  
 γ. *Galentära.* Dalekarlis.  
 δ. In fyluis Lapponiæ vulgaris est herba.  
 ε. Quod *Millefolium* T. & *Ptarmica* T. sint vnus eiusdem que generis plantæ, non eget demonstratione, cum nulla argumenta, nisi nuda quædam autoritas, obstat. Coniunctis hisce generibus, nomen *Millefolii* retineri nequit, cum folia sint simplicia in *Ptarmica* T. (F. B. 232.). *Ptarmica* T. autem est terminus artis medicæ (F. B. 231.), hinc cum *Vaillantio* nomen *Achillææ* adsumimus (F. B. 237. 242. 244):  
 ζ. A *Transtrandienſibus* Dalekarlis interdum loco *Hummili* in conficienda cereuisia adhibetur, vnde citissime inebriantur coniuuæ, hinc illis nomen *Guttæ* infaniz. Ex itin. *Reuterholmiano*.

CLASSIS XX.

GYNANDRIA.

DIANDRIA.

312. ORCHIS *palmata pratensis maculata*. Bauh.  
pin. 85.

*Orchis palmata maculosa, flore purpureo*. Rudb. hort.  
81.

*Palma Christi maculata pratensis*. Frank. spec. 23.

*Palmata specioso thyrso, folio maculato*. Bauh. hist. 2.  
p. 774.

α. In pratis Nouaccolarum rara est planta.

β. Habent & Lappones sua in patria aphrodisiaca nascentia, quamvis eis nunquam utantur. Steriles licet quidem præ omnibus reliquis Europæis sint Lappones, (forte ob contemptum mariæ), apud eos tamen sine Cerere & Baccho non frigere Venerem vix adferent ipsi.

313. SATYRIUM *faliis oblongis caulinis*.

*Orchis palmata, flore galericulato dilute viridi*. Gottsch.,  
pruff. 182. f. 59.

*Orchis palmata*, flore viridi. Bauh. pin. 26. Rudd. eiyf. 2. p. 216. f. 17. opt.

*Orchis flore virescente*. Rudd. hort. 81.

- α. In pratis Nouaccolarum rarius.  
 β. Non distinguimus Satyria ab Orchidibus, respectu radicis subrotundæ & palmatæ, more Riuiiano- rum; sed a nectarii figura, quæ in Orchide tubulata seu corniculata est, in Satyrio nostro vero scro- tiformis.

314. SATYRIUM foliis ouatis radicalibus.

*Helleborine syluatica*, radice repente. Rupp. jen. 1. p. 278.

*Helleborine radice repente*, foliis maculis nigris tessu- latis. Morif. hist. 3. p. 287. f. 12. t. 11. f. 10.

*Orchoides flosculis pallidis inodoris*. Trew. C. L. 1731. a. 60.

*Orchis radice repente*. Cam. hort. t. 35.

*Pseudo-orchis*. Rudd. eiyf. 2. p. 209. f. 8.

*Pyrola acutifolia polyanthos*, radice geniculata. Gottsch. pruss. 210. f. 68.

- α. In nemoribus Lapponiæ syluestris passim obserua- tur.  
 β. Fossorum maculæ tessulatim incumbentes in aliis fere nigræ sunt, in aliis fere purpurascetes, in aliis albidæ, in aliis vix vllæ conspiciuntur.  
 γ. Licet in hac radix sit fibrosa & repens, in præce- denti vero palmata, genere tamen eas distingui non debere iubet essentialis character (F. B. 171. §. 313. α.) vtrisque perfecte simillimus, confirmat facies eadem, flores versus alterum latus inflexi & folio- rum maculæ (etiam in antecedenti, quamuis obscu- ræ & parti inferiori foliorum adpietæ) vtrisque com- munes.

315. NEOTTIA radice reticulata.

*Corallorhiza*. Kram. tent. 44.

*Orobanche spuria* seu *Corallorhiza*. Rupp. jen. 1. p. 284. t. 2.

*Orobanche radice coralloide*. Bauh. pin. 88. Rudb. clyf. 2. p. 231. f. 9.

*Orobanche radice corallinae*. Rudb. hort. 83.

*Orobanche Sueonum*, radice coralloides, flore albo. Rudb. clyf. 2. p. 234. f. 16.

*Orobanche coralloides fundboënsis*. Rudb. clyf. 2. p. 234.

*Orobanche radice corallinae minore alba*. Morif. hist. 3. p. 504. f. 12. t. 16. f. 21.

*Dentaria coralloide radice*. Cluf. pan. 450.

α. In Lapponiæ sylvis, vbi solum campetre, licet arboribus constitum, frequens omnino est. Nullibi tamen in maiori copia hanc legimus, quam in Westrobothnia, vt ad Luloam antiquam & in insula marina Pithoënsi, Longoen dicta.

β. *Nidus anis* T. & *Corallorhiza* Rup. considerata facie externa, genere conuenire videntur.

316. OPHRIS foliis cordatis.

*Ophris minima*. Bauh. pin. 87. Rudb. clyf. 2 p. 227. f. 4.

*Bifolium minimum*. Bauh. hist. 3. p. 534. Morif. hist. 2. p. 48.

*Pseudo-orchis minima bifolia*. Morif. hist. 2. f. 12. t. 11. f. 4.

α. Rara hæc planta in Lapponiæ sylvis vulgaris est & eodem delectatur loco cum Rubo (§. 208.).

317. HERMINIUM radice globosa.

*Monorchis*. Rupp. jen. 1. p. 421. t. 2.

*Monorchis montana minima*, flore obsoleto vix conspicuo. Mich. gen. 30. t. 26.

*Monorchis bifolia flore viridi.* Moris. hist. 3. p. 497. f. 12. t. 15. f. 8.

*Orchis coleo unico seu Monorchis flosculis pallide viridibus.* Gottsch. pruff. 184. f. 61.

*Orchis unico bulbo.* Frank. spec. 23.

*Orchis odorata moschata.* Bauh. pin. 84. Rudb. clyf. 2. p. 207. f. 1.

- In Lapponia Umenfi semel a nobis obseruata fuit. Eandem per Sueciam aliquoties antea legimus, Wikfbergæ scilicet & in Græfœa, vbi copiosissime crescit.
- Folia communiter duo ad radicem posita sunt, rarius etiam folia alterna disperguntur, vt in figura Cl. Michellii videre est.

318. CYPRIPIEDIUM foliis ovato-lanceolatis.

*Calceolus.* Rupp. jen. 1. p. 277.

*Calceolus marianus.* Tournef. inst. 437.

*Calceolus marie.* Rudb. hort. 19.

*Calceoli mariani altera icon.* Dod. pempt. 180.

*Helleborine flore rotundo.* Bauh. pin. 87.

*Ankenbullen.* Siml. alp. 130. b.

- In Lapponia Tornoensi rarius. Nullibi copiosiore huius prouentum obseruauimus, quam in Ostrobothnia, inter Uloam & Kemi.
- Cypripedium, quasi calceum Veneris, diximus a floris figura & viribus. Calceus est nomen æquiuocum (F. B. 231.).

319. CYPRIPIEDIUM folio subrotundo. • Tab. XII. fig. 5.

*Calceolus marie Lapponum pusillus, flore ex flauo-rubro-variegato.* Rudb. lap. 96.

*Orchis lapponensis monofolia.* Rudb. clyf. 2. p. 209. f. 10.

*Orchis*

*Orchis Laponum.* Rudb. hort. 81.

- α. Hæc planta rarissima debetur folis Rudbeckiis, nec scio alium, qui eandem obseruauerit, nec ipse eam reperire potui, licet de ea admodum fuerim sollicitus.
- β. Figuram itaque a Clar. Rudbeckii filio uiuis coloribus nitidissime depictam & nobiscum communicatam heic æri incisam sistimus, cum paucis licitam sit adire Rudbeckiorum Campos Elytios. Descriptionem etiam secundum eandem figuram confecimus:  
*Radix* bulbosa, solida, globosa, alba.  
*Folium* vnicum radicale subrotundum, vix acuminatum, superne viride tessulatum, inferne rufescens.  
*Caulis* vix spithameus, simplicissimus, vaginis nonnullis inuolutus, quem terminat vnicus flos.  
*Floris* petala lanceolata fere & purpurea sunt, Nectarium autem dependens maximum e luteo-viride albedine mixtum, interne purpurascens.
- γ. Nota fuit hæc planta Rudbeckiis anno 1685. antequam iter lapponicum fuit institutum, vt patet ex horto Upsaliensi tum edito!

## POLYANDRIA.

310. *CALLA foliis cordatis.*

*Prouenzalia palustris.* Pet. gen. 45.

*Anguina aquatica.* Trew. C. L. 1731. a. 62.

*Dracontium aquaticum.* Rudb. cat. 15. hort. 37.

*Dracunculus aquatilis.* Besl. eyft. ver. 2. fol. 17.

*Dracunculus aquaticus.* Frank. spec. 12.

*Dracunculus palustris seu radice arundinacea.* Bauh: pin. 195.

Q 5

*Dra-*

*Dracunculus palustris polonicus.* Barr. ic. 574.

*Arum aquaticum.* Johr. hodeg. 32.

? *Gribeque polonorum.* Barr. ic. 1171.

*Webka.* Finnonibus.

*Miffne.* Westrobothniensibus.

- a. Omnes fere paludes tegit hæc planta in certis Lapponiæ sylueitris tractibus.
- β. Hæc prima est herba, cuius folia pallefcunt adstante eas gelido autumno, hyemis præcone, in septentrione nostro.
- γ. Genus ab Aro est diuerfum, licet adfine, differentia primaria confiftit in Receptaculo genitalibus vndique tecto & ftaminibus cum pistillis mixtis; in Aro autem non item.
- δ. Radix faporis est adurentis & caustici, ignis ferme instar, attamen, mirum dictu, ex ea panem conficere docuit homines dura necessitas. Ex hac enim planta conficitur Panis iste apud nos decantatiffimus Miffæbræd dictus; & hæc planta est vera ista Miffe, licet sæpius confundatur cum Menyanthe (§. 80. d.), & fequenti modo præparatur: Radices primo vere & antequam folia explicantur, vel & autumno, aliquot iugera e paludibus limosis facillimo negotio extrahuntur, cum supra terram inque limo fere fluïdo crefcant, eradicatæ lauantur, a fibris capillaribus liberantur, in fole vel clibano exficcantur, exficcatæ confcinduntur in frustula magnitudinis pifi, lapide molari in farinam conteruntur: Farina hæc fuaueolens & alba cum aqua pura coquitur per horam in confiftentiam pultis feuiusculi; deponitur dein olla cum contento hocce per diem vnum vel quatuor, (quo diutius, eo melius), aqua fupernatans decantatur, refiduum exficcatur acrimonia omni castratum. Hæc farina mifcetur cum farina Cerealium vel Pini (§. 346. a.) & exinde conficitur panis fecundum artem. Panis hic albus est, dulcis & gratiffimus, præfertim recens. Vfus huius



huius panis primarius & receptissimus apud Westrobothnienses, Ostrobothnienses & Nouaccolas Lapponiæ. Lappones autem nullo pane vtuntur, nec piscibus siccatis, vt fama fert, nec vllum aliud succedaneum loco panis adhibent. Panis hic longe præferrur pineo (§. 346. λ.), qui nec vsurpatur, quamdiu huius sufficiens prostat copia.

## CLASSIS XXI:

## MONOECIA.

## MONANDRIA.

## 321. ZANNICHELLIA.

*Zannichella palustris maior*, foliis gramineis acutis, flore cum apice quadricapsulari, embryonis clypeolis integris, & vasculo non barbato, capsulis seminum ad costas dentatis. Mich. gen. 71. t. 34. f. 1.

*Aponogeton aquaticum graminifolium*, staminibus singularibus. Pont. anth. 117.

*Algoides vulgaris*. Vaill. act. 1719. p. 15. t. 1. f. 1.

*Potamogeton affinis graminifolia aquatica*. Raj. hist. 1. p. 190.

*Graminis facie capillaceum*, filiculis curtis binis ternis, dorso dentato. Raj. hist. 3. p. 122.

*Potamogeton capillaceum*, capitulis ad alas trifidis.

Bauh. pin. 193. prod. 101.

n. In fluviis minoribus Lapponiæ sylvestris aliquoties a me visa fuit.

TRIAN-

TRIANDRIA.

322. CAREX *spicis ternis sessilibus confertis androgynis.*

*Gramen cyperoides spica e plurimis spicis mollibus composita.* Scheuch. hist. 456. Raj. syn. 3. p. 422.

*Gramen cyperoides palustre maius, spica diuisa.* Morif. hist. 3. p. 244. f. 8. t. 12. f. 29.

α. In fyluis passim obuia est.

β. Nomen *cyperoidis* nobis exosum est (F. B. 226.), *Caricis* autem nomen antiquissimum (F. B. 241.) retineri debet. Recentiores genus hoc bifariam distinguere voluerunt, dicentes species illas, quarum spicæ mares aut feminæ sunt, Cyperoidea; quæ vero spicas androgynas proferunt, Carices Rupp. vel Scirpoidea Jussieu, & Monti: Nos sub *Caricis* nomine intelligimus vtramque speciem.

323. CAREX *spicis distiche positis androgynis.*

*Carex montanus spica compressa disticha.* Rupp. jen. 1. p. 259.

*Gramen cyperoides spica simplici compressa disticha.* Pluk. phyt. 34. f. 9. Raj. syn. 3. p. 425.

α. Vbique in fyluis obseruatur.

324. CAREX *spicis ad apicem culmi pendulis androgynis.*

*Cyperoides alpinum pulchrum, foliis caryophyllais, spicis atris & tumentibus.* Scheuch. hist. 481.

*Gramen cyperoides alpinum maius, spicis atris plurimis simul iunctis.* Rudb. elys. 1. p. 55. f. 23.

α. In solis Alpibus per Lapponiam legitur.

β. An-

♂. Antequam floret planta, in culmo vix digitali spicas gerit erectas, triquetras & atras; antequam vero semina matura sunt, altitudinem pedalem longe superat & spicis pendulis, capsulisque florecentibus ac variegatis oneratur.

325. CAREX *spicis versus apicem pendulis masculina & femininis.*

*Cyperoides spica pendula brevior, squamis e spadiceo vel fusco rutilante viridibus.* Scheuch. hist. 442.

- ♂. In omnibus paludibus frequens est, præsertim si musco obsitæ sint & profundæ.
- ♂. Spicæ communiter quatuor sunt, quarum tres femininæ ovatæ triquetræ & atræ.

326. CAREX *spicis, ex apice pendulis, masculina & femininis albis.*

*Gramen cyperoides pusillum, spica flavescente.* Rudb. elyf. 1. p. 58. f. 40.

*Gramen cyperoides polytachyon flanicans, spicis brevibus prope summitatem canlis.* Pluk. phyt. 34. f. 5.

*Cyperoides, spica pendula brevior, minus.* Cels. upf. 18.

- ♂. Ad littora maris Atlantici seu septentrionalis iuxta radices Alpium copiose.
- ♂. Quam primum erumpit minimum hocce gramen, gerit spicas omnes ex apice prodeuntes; postquam autem maturuit, pedalis est & spicam infimam paulo remotam a reliquis exhibet.

327. CAREX *spicis tribus petiolatis erectis remotis, mascula & femininis.*

? *Gramen cyperoides, spicis albicantibus plurimis, in unam spicam longe dense compactis.* Rudb. elyf. 1. p. 54. f. 20.

♂. In

α. In desertis Lapponiæ frequenter tempore verno conspicitur.

β. Culmus spithamæus, triqueter.

*Folia* Radicalla tria, quorum secundum extimo duplo longius est, ut tertium secundo, quod etiam altitudinem culmi attingit; hæc tria simul vnicam tertiam partem culmi a parte inferiore obuestiunt. Quartum vero folium culmum ad duas partes tertias inuoluit deinde apice extenditur ad eandem altitudinem cum culmo.

*Spica* vnica ex ala folii quarti exit oblonga, pedunculo longo & recto sustentata; altera superius locata in ala minutissimi folioli, & tertia quæ mas est, caulem terminat; omnes albæ sunt.

328 CAREX *culmo longissimo, spicis tenuibus remotis.* †  
*Gramen cyperoides sylvarum tenuius spicatum.* Morif. hist. 3. p. 243. f. 8. t. 12. f. 9. Raj. hist. 1295. Scheuch. hist. 418.

*Gramen cyperoides polystachyon maiusculum latifolium, spicis multis longis strigosis.* Raj. syn. 419.

*Gramen tertium.* Scheff. lap. 362.

*Kapmock-svini.* Lapponibus.

*Lappskogras.* Nouaccolis, id est, *gramen calceorum Laponicorum.*

α. In paludibus limo plenis, quæ per æstatem exsiccantur, crescit, nec non in desertis copiose, segetis instar, & raro culmum profert.

β. Miraberis forte, curiose Lector, qua ratione homines, sæuente brumali frigore per Lapponiam intensissimo, vitam conseruare possint, a quibus locis aues fere omnes imo & feræ instante hyeme discedunt. Lappones incolæ non modo per dies, sed & per noctes hyemales integras, continuo cum grege sua rangiferina in syluis oberrare tenentur; rangiferi enim non subeunt tecta, nec edunt aliud pabulum

bulum, quam Lichenem; hinc tenentur pastores continuo versari in syluis, ne gregem deserant, ne feris exponantur pecora eorum, eorumque salus œconomica; tenebras facile ferunt, cum ipsa nix reflectat radios a sideribus demissos, cum chalmata omni nocte mille figuris aerem illuminent. Frigus est summum quod nos peregrinos a beatissimis eorum syluis arcet & terret. Nullæ partes corporis nostri facilius a frigore destruantur, quam extrema artuum a sole microcosmi, a corde, maxime remota; indicant hoc perniones manuum pedumque in septentrionali nostra Suecia satis frequentes. In Lappone nullo observabis perniones, licet iste, respectu regionis, huic morbo maxime subiectus facile iudicaretur, præsertim cum tibialibus destituatur, quæ nos non modo non simplicia, sed duplicata, imo triplicata induimus.

Lappo sequenti modo contra vim frigoris præservatur: Femoralia ad talos vsque extenduntur confecta e pellibus hirsutis rangiferinis, extremos pedes defendunt calcei hirsuti itidem e pellibus rangiferinis confecti, extrorsum verso vellere. Calceis indunt gramen hoc, tempore æstivo dissectum, exsiccatum, breui ante pectine ferreo vel corneo diuisum, conquassatum inter manus, ita vt non modo tibias, sed & plantas pedum vndique superius & inferius tegat, quo gramine velati liberi omnino sunt ab omni frigoris læuitia: Hocce etiam gramine chirothecas suas hirsutas replent, ne manus lædantur, sicque perdurat gens hæc gelu indurata. Vti gramen hoc hyeme frigus abigit, sic etiam æstate sudorem pedum arcet, simulque ne pedes lædantur allisi ad lapides, &c. (calcei enim tenuissimi, non e corio, sed pellibus conficiuntur:) in itinere vetat.

γ. Inquirenti difficile est percipere, quodnam sit gramen hoc a Lapponibus adeo receptum, cum non omnibus idem sit, colligunt enim varia, semper tamen  
Carices

Carices; & inter has hanc speciem præ reliquis feligi intellexi.

- β. Si Lapponeis aliquando perñones in suis observant membris, sacra eorum est anchora oleum e caseo rangiferino ante focum affato exstillans, quo inundum membrum mox a læsione, certo certius relltuunt.

329. CAREX maxima, spicis plurimis remotis longis. †

Cyperoides spica ruffa, seu caule triangulo. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides, spica ruffa, seu caule triangulo; Bauh. pin. 6.

- α. In paludibus sæpius obula est.

330. CAREX nigra verna vulgaris. †

Cyperoides nigro-lutcum vernum minus. Tournef. inst. 529.

Gramen cyperoides, foliis caryophyllæis, vulgatissimum. Raj. hist. 1292.

- α. Est gramen vulgatissimum in pratis præsertim subhumidis nascens.
- β. Agricolis Nouaccolis minus arident prata graphino hocce referta, dum scœnu vilioris notæ suppeditant, nec pinguescat bos carice passus acuta.

331. CAREX spicis plurimis, florescentibus tenuibus, fructiferis crassis. †

Gramen cyperoides præcox; spicis teretibus flavescentibus. Morif. hist. 3. f. 8. t. 12. f. 6.

- α. Cum antecedentibus passim.

332. CAREX *spicis plurimis remotis sessilibus subrotundis turgidis.*  
*Cyperoides alpinum, foliis caryophylleis, spicis brevibus, e nigricante & albido variegatis.* Scheuch. hist. 421.
333. CAREX *spicis remotis sessilibus, capsulis subglobosis.*  
*Gramen cyperoides, foliis caryophylleis, spica gravis rarioribus & tumidioribus conflata.* Rudb. elyf. 1. p. 57. f. 31.  
*Cyperoides foliis caryophylleis, spicis rarioribus & tumidioribus vesicis compositis.* Tournef. inst. 530.  
 a. Inter omnes Carices est hæc species vulgarissima.  
 b. In capsulis, loco seminum, communiter latebat bulbus farinaceus globosus niger, qui morbus etiam in aliis fere omnibus huius generis speciebus observabatur, licet in illis rarus, in hac communis.
334. CAREX *spicis ad apicem tribus sessilibus, femininis subrotundis, capsulis acutis recurvis.*  
*Cyperoides palustre aculeatum, capitulo breviori.* Tournef. inst. 529.  
*Gramen cyperoides aculeatum germanicum vel minus.* Bauh. pin. 7.  
 a. In sylvis rarius.
335. CAREX *spicis remotis, femininis sessilibus, capsulis hirsutis.*  
*Cyperoides polystachyon lanuginosum.* Tournef. inst. 529.  
*Gramen cyperoides polystachyon lanuginosum.* Pluk. phyt. 34. f. 6. Rudb. elyf. 1. p. 55. f. 24.  
 a. In Alpibus & desertis communis, copiosius occurrit in Noruegia & Finmarkia.



336. CAREX *spica masculina a feminina, in ala folioli, remota.*

«. Abunde in sylvis omnibus inuenitur.

♂. Culmus vix pedalis, tenuissimus, crassitie setæ porcinæ, nudus. *Folia* tenuia, longitudine fere culmi. *Spica masculina* fusca scapum terminat. *Spica femina* sessilis in ala folioli, ipso folio breuiori.

337. CAREX *spicis tribus ad apicem sessilibus, femininis ouatis atris.*

«. In folis Alpibus nobis visa fuit.

♂. Facies eadem & statura est, quam (§. 324.); differt tamen ab ea & aliis, quod spica oblonga fusca masculina caulem terminet, tum quod duæ femininæ alternæ iuxta apicem culmi collocentur ouatæ, magnæ, & quoad calicem & germina atræ.

338. CAREX *spica masculina terminatrici, spica femina supra breuiore, capsulis distantibus.* \*

*Gramen caryophyllum montanum, spica varia.* Bauh. pin. 4. prod. 23.

*Gramen caryophyllum polycarpon, fructu triangulo.* Gottsch. pruss. 112.

*Cyperoides montanum memorosum minus, caule triquetro compresso, spicis ferrugineis tenuioribus, inter se distantibus, capsulis rarius dispositis oblongis surbinatis trilateris.* Mich. gen. 65. tab. 32. fig. 9.

«. In desertis rarius.

339. CAREX *spica vnica.* \*

*Gramen cyperoides spica simplici casta.* Morif. hist. 3. p. 244. f. 8. t. 12. f. 21. 22.

*Cyperoides minimum seminibus reflexis puliciformibus.* Dill. gill. 78.

*Gramen cyperoides minimum, seminibus deorsum flexis puliciformibus.* Raj. syn. 3. p. 424.

R 2

Carex

*Carex minima*, caulibus & foliis capillaceis, capitulo singulari tenuiori, capsis oblongis, utrimque acuminatis & deorsum reflexis. Mich. gen. 66. t. 33. f. 1.

- α. In omnibus paludibus musco obfita vulgarissima est.
- β. Eo, quo floret tempore, spicam oblongam gerit, refertam flosculis masculinis superiorem partem spicæ, ut femininis inferiorem, occupantibus; at peracta florescentia, decidunt & evanescent masculini flores, feminaque oblonga deorsum nutantia prodeunt & diuersum reddunt gramen.

## TETRANDRIA.

### 340. ALNUS.

*Alnus folio incano*. Bauh. pin. 428.

*Alnus incana* & *hirsuta*. Bauh. hist. 1. p. 154.

*Alnus alba*. Frank. spec. 32. Till. ab. 3.

*Leipe* Lapponibus. *Utra* Westrobothniensibus.

- α. Arbor ubique iuxta fluuios & paludes obuia.
- β. Hæc specie non differt ab *Alno rotundifolia viridi* C. B. notabilis tamen est variatio. *Alnus* ista glutinosa viridis non obuia fuit per Lapponiam, nec vidimus eandem; nisi postquam ad urbem Ostrobothniæ *Gambla Carlby* in reditu peruenimus; in Suecia inferiore contra est glutinosa ista vulgaris, hæc autem satis rara.
- γ. Cortice interiore rubro masticato, ut salua inde rubedine tineta sit, est pigmentum Lapponum, quo illico coriis suis & nudis pellibus rubrum colorem inducunt, illinendo scilicet saluam hanc recentem. Hinc calceos, femoralia, cingula, collaria, &c. immo omnia e pellibus nudis confecta rubra vides. Confer (§. 213. β.), idem radice Tormentillæ ab aliis obtinetur.

δ. Vascula

2. Vascula e ligno huius arboris, pro lacte conferuando præferuntur reliquis a Norlandis, cum maiorem copiam cremoris deponat lac in illis adseruatum.

341. BETULA *foliis cordatis serratis.* \*

*Betula.* Bauh. pin. 427. Frank. spec. 32 Rudb. cat. 7. hort. 17. vall. 6. Till. ab. 7.

*Birken.* Schel. botn. 29.

*Säke.* Lapponibus.

α. *Betula folio rotundiore, ramis propendentibus.* Lind. wikf. 5.

β. *Betula folio candido latiore acuminato.* Lind. wikf. 5.

γ. *Betula fragilis, folio subnigro lanuginoso.* Lind. wikf. 5.

δ. *Betula saxatilis terminalis, folio oblongo.* Lind. wikf. 5.

•. Vix vlla hac arbore in syluis est copiosior, vbi certat de principatu cum Pinu (§. 346.) & Abiete (§. 347). In Alpium conuallibus non adeo frequens, ad latera Alpium sola regnat, in iugis raro obseruatur.

§ *Linæus* noster ex hac vnica plures constituit species, quæ nomine varietatum vix dignæ sunt (α. β. γ. δ.), euidetiores in Alpibus nostris nobis sese obtulere.

•. In summis montibus Alpibusque proximis locis humanam fere habuit altitudinem, & ratione magnitudinis aliquatenus crassa. Rami, supremi præsertim, nigricantes quasi adusti, breuissimi, hyemis furore mutilati. Folia magna & splendida.

•. In Alpium iugis rarius occurrit & tum singularem admodum præ se fert faciem. Caulis est nodosus, crassus, vix spithamæus, vndique ramos exferens repentes & ad terram quasi depresso, nigricantes, qui nec ad altitudinem spithamæam ascendunt, sed foueas in ipsa terra deprimunt. Cur omnes arbores in Alpibus procumbentes, nec erectæ conspiciuntur.

ciuntur, vt extra eas? Patet ex physicis.

6. Ligna harum arborum (n. 9.), vulgaribus duriora sunt & si transuersim dissecentur. annulos intra annulos numerosissimos, sed sibi inuicem valde propinquos exhibent, signo, quod plurimum sint annorum & quod admodum paruum augmentum quouis anno accipiant.
7. Nullos noui homines, qui Lappone facilius perterrentur, si enim quid inopinati in sensus eius incidit, debilis instar matronæ sæpius patitur animi deliquium. Frequentia tonitrua pavidum Lapponem mire concutiunt & syluas sæpe accendunt, quæ diurno incendio consumuntur, cum homines non sufficiant illis exstinguendis, nec non remoti a se inuicem habitent, adeo vt sæpe ab vnus Lapponis domuncula ad proximi casam incedendo integrum impendere diem oporteat; nescio deinde num incendium hoc sylvarum magis noceat vel prosit Lapponi, nocet enim laquearia eius Tetraonibus capiendis exposita comburendo; prodest autem dum arboribus remotis nudos campos exhibet, vt post annos aliquot tanto copiosorem pro grege suo possideat Lichenem seu Muscum. Timidus noster Lappo, tonitruante loue, cum grege per deuia obambulans, quærit communiter securum asylum sub Betula, vti Imperator Tiberius olim sub Lauri corona, quasi illa tonantis louis iræ resistere possit; quæsiui rationem, obtinui nullam, crederem inde ortam, dum semper Betulas enasci, destructis syluis pineis & abietinis in Lapponiæ desertis, obseruauimus.
8. *Plicæ Betulinæ* (marquastar Suecis) in Lapponiæ syluis rariores, in Angermannia omnium vulgarissimas considerauimus.
9. *Cortex exterior*, membranaceus, liber seu epidermis Betulæ, ad varios vsus inseruit Lapponi. *Calceos*, dum piscatum eunt, gerunt ex ramentis cor-

corticis betulini, retis instar, inter se implicatis confectos.

*Funes* etiam ex eo contorquent, in vsus piscaturæ.

*Vasculum tetragonum*, ex eo confectum semper in scapha seruant, quo aquam per rimas intrantem eliciunt.

*Corbes* itidem e cortice hocce in filamenta discripto irretiant, quibus pisces domum portant.

*Orbicularis* Lapponum, si quis adfideret mensæ, est communiter cortex duplicatus *Berulæ*, in quo carnes vel pisces coctos pransuris offerunt.

Pallii loco eis inseruit magnus crassus exsiccatus & planus cortex, cum cauitate orbiculari & centrali latitudine colli, quem collo circumponunt & sic per copiosissimam pluuiam siccis vestimentis incedere queunt, claudentes scilicet anterieus clauo ligneo aperturam.

• *Cortex interior* crassus, carnosus, fibrosus, fragilis, non minoris est vsus per Lapponiam.

*Retia* sua eius ope rubra tingunt, ne a piscibus cuintentur alba, quod fit coquendo cineres, vt extrahatur sal alcali, decantata aqua; minutim confcisos cortices addendo, coquendo, eximendo coctos cortices & immergendo (cum manus calorem aquæ ferre queat) retia.

*Cortia* hoc cortice præparant omnes Lappones, sequenti modo: Cutis bubula emta in Noruegia vel Suecia demergitur in aqua tepida, sepelitur dein in extimo casæ seu tugurii angulo, quod iteratur omni die, vsque dum crines decidere incipiant, qui ferro incuruo postea abraduntur. Alii per compendium solo cultello ruditer abradunt crines, denudata cute coquitur cortex interior, recens & minutim confcisus, in aqua simplici per dimidiam horam, reponitur vt tepescat, tum cutis immergitur, quod secundo & tertio die in eadem calefacta aqua iteratur, siccatur dein in Jo-

co umbrato & aere aperto. Præferunt coria hæcce reliquis; cum aquæ magis resistent, quam alia. Cortex nunquam editur a Lapponibus, nec in annonæ charitate unquam inde conficitur Panis, vt Rajus hist. 3. p. 12. refert.

♣. *Tabera, tophi, tubercula* seu prominentiæ sæpe exferuntur in antiquis Betulis ex medio caudice, quæ tenaciora sunt reliquo ligno, cum fibris consistent in tortis & implicatis (Masurlopne). Ex hisce conficiunt vascula sua pro ferculis & potu, communiter in formam subglobosam excauata, demta vnica quarta parte superius, cum adfixo manubrio; quæ licet solo, quod mireris, cultello elaborentur, nitidissima tamen & quasi tornata sunt. Tale cochlear minoris capacitatis semper secum gerunt absconditum intra pallium & corporis nudi superficiem, vt porum suum, aquam suam egregiam, urgente siti, semper haurire queant, quod *Koxa* vocant.

♠. *Lignum* Betulæ est materia pro clitellis (Swaga Lapp.), sarciniis (*Kisa*), & trahis (*Achia*), conficiendis.

♠. *MOXA LAPPONUM* (*Toule Lapp*) summa Lapponum medicina, summum polychrestum, e Betula conficitur.

In Betulis antiquis, communiter intra fissuras & rimas ligni reperiuntur ramenta flavescentia, hyperfarcosis seu fomes (vt communiter in Fagis nostris) tenax, referens consistentia Agarici carnem, quo etiam vtuntur Lappones pro excipiendo e filice igne. Non debet, vt a Scheffero factum, confundi cum Agarico, dum fungus non est.

Ex hac materia cultello formant globulum vel conum magnitudine pisi vel vltimi articuli pollicis, quem siccant; eum in vsus vocaturi imponunt parti dolenti, tum apex accenditur ramulo betulino ignito; concepto semel igne sensim sensimque consumitur versus radicem, tum cutim & neruos lædit, crispat;

In

Initio satis dolet locus igni expositus, mox modo leuis titillatio, vt retulerunt, percipitur; moxa hæc non deicitur, nisi tota consumta sponte sua deliquescat, vel a cute eiiciatur inuito ægro. Hæc operatio iteratur secunda & tertia vice pro ratione doloris vehementioris. Sæpe sub ipsa vstione, quasi flatu e vesica exploso deicitur moxa, quod signum ipsis est faustissimum, nec opus est tum renouare operationem.

Vicus hoc modo productum arte nulla debet consolidari, sed soli imperio naturæ committi, hinc nonnunquam per annum durat, sæpe etiam mox coalescit, quod genio morbi eiusque malignitati adscribunt: Hæc est summa Laponum medicina & vltima anchora in omni dolore absque inflammatione externa notabili, vt in cæphalalgia, odontalgia, pleuritide, colica, dolore dorsii, & sane raro fallit.

Hinc vides faciem, frontem & maxillas Laponum sæpius duris defœdatis cicatricibus iisque copiosis.

Mirum, vndenam Lappones hanc medicinam addiderint, cum per totam Sueciam nullibi in vsu sit.

4. **EMPLASTRUM LAPPONICUM** (*Kattie Lapp.*) vnicum noui in tota Lapponia, quod sequenti modo conficitur: Cutis Betulina ( $\mu$ .) seu cortex membranaceus Betulæ nitidus, læuis & tenuis cultello vel vnguibus in varia foliola seu lamellas finditur, quarum externa & interna abicitur, mediæ seruantur, in parua frustula separantur, igne accenduntur, comburuntur, antequam vero integre consumptæ sint igne, in aqua extinguuntur, eximuntur mox sub forma corii tolli nigræ, masticantur cum resina abietis (§. 347.) molli & quæ recens, nec exsiccata, nec indurata, dein inter manus mouetur massa in consistentiam debitam emplastri.

Hæc est vnica eorum medicina in omni inflammatione,

matione, quæ ductu naturæ non resoluitur, sed ad suppurationem vergit, in vlceribus, &c. Hoc emplastrum cito emollit & intra breue tempus maturum pus exhibet.

342. *BETULA foliis orbiculatis crenatis.* \* Tab. VI. fig. 4.

*Betula palustris pumila, foliis paruis rotundis.* Celf. upf. 11.

*Betula humilis, rotundifolia.* Mart. burf. 535.

*Betula palustris nana.* Rudb. lap. 96.

*Betula nana.* Lind. wikf. 5.

*Betula nana pumila.* Frank. spec. 32.

*Betula nana seu pumila.* Till. ab. 7.

*Betula nana sueuorum.* Rudb. hort. 17.

*Betula nana suecorum.* Brom. goth. 11.

*Skirre* Lapponibus Lulensibus. *Skerre* Lapp. Umenfibus.

*Ryprys.* Nouaccolis Lapponiæ, id est, frutex lagopodum.

*Klingrys.* Westrobothnienfibus.

*Fieltrapa.* Dalekarlis Sernenfibus & Limenfibus.

*Freddagsbioerk.* Smolandis.

- En historiam & adumbrationem nouam fruticis antiqui, Botanicis Suecis ante seculum notissimi, nec non ab omni Sueco Botanico nominati, licet descriptionem & figuram exhibendam nobis in hoc vsque tempus reliquerint.
- Nascitur primario in Alpibus lapponicis per omnia iuga, exinde dispersus fuit per proximas prouincias ex. gr. per Ostrobothniam, Westrobothniam, Angermanniam, Iemtiam, Helsingiam, Dalekariam, Noruegiam, immo in nulla Sueciæ vnquam fui prouincia, vbi hunc non viderim.
- Exteri omnes, qui Botanicorum Suecorum scripta euoluerunt, cum ad huius fruticuli nomen peruenerint, illum pro varietate & non distincta specie, ab an-



antecedenti Betula, habuere. Ego autem bona fide adfero & contestor distinctissimam ab antecedente esse speciem arbusculam nostram, nec vlla ratione eam coniungi debere cum priori.

2. Descriptio hæc est:

*Radix* lignosa, ramosa.

*Caules* fruticis plurimi, lignosi, virgati, procumbentes, glabri, nigricantes: *Ramis* alternis, longis, angustis, diffusis.

*Folia* orbiculata, diametro transversali sæpius superante longitudinalem, superius glabra viridia nitida, inferius pallide viridia, per marginem vndique, excepta basi, crenis notata. Crenæ hæc sunt decem vsque ad quatuordecim, vix æquales, mediæ seu ad apicem folii profundiores, omnes obtusæ. Petiolis propriis vix manifestis insident folia, & e singula gemma tria communiter prodeunt, sæpe itidem duo, quatuor vel quinque.

*Flores* amentacei, erecti, sessiles, semunciales, eodem tempore, quo folia erumpere incipiunt, vigent. *Masculini* compositi sunt, crassitie pennæ anserinæ, *feminini* longe tenuiores; pistillis purpureis notabiles.

Figuram plantæ respondentem vide Tab. VI. f. 4.

1. Variat admodum hæc planta.

a. In *Alpibus* lapponicis vix duarum sphamarum altitudinem attingit, sed vndique serpit & foliis minutissimis gaudet, qualia scilicet in figura exhibemur, eaque magnitudine, qua Tab. VI. a. videre est.

b. In sylvis Lapponiæ, Norlandiæ, Smolandæ, vbi in paludibus crescit, folia maiora gerit & caules humanæ longitudinis exserit decumbentes; foliorum figuram magnitudinæ naturali exhibemus Tab. VI. fig. b.

c. In hortum suum eandem retulit Cel. S. Th. D. Cellius, vbi, licet in loco sicco, læte viguit, & folia

folia ea magnitudine & figura protulit, qua depicta sunt Tab. VI. fig. c.

- ζ. Solent plantæ in loco natali feliciter germinare, quam in alio vlllo. Nullus negabit, quod locus huius natalis verus & primarius sit in Alpibus nostris, adeo ut vix vlla arbor, vix vlla herba hac frequentior, quæ sæpe integra Alpium iuga per spatium decem milliarium obuestit, & tamen hæc in Alpibus minoribus gaudet foliis, quam extra easdem!
- η. Tempore isto æstiuo, quo Lappones in Alpibus beatissimam suam vitam agunt, iisdem inseruit hic fruticulus cum radice extractus ad focum alendum, si a conuallibus sint remoti, nec Salicem (§ 366.) obtinere queant. Necessè enim ipsis est, ut assiduo luceat igne focus diesque noctesque tempore æstiuo, ne consumantur malo suo endemio, Culicibus puta. Dum autem focus cingitur quatuor tantum lapidibus in media casa seu tugurio excitatus, ventique vix fiteant in Alpibus, difficiliter exit fumus per apicem conicæ seu pyramidatæ & truncatæ domus, hinc replet casam, abigit culices, sed inhabitatores lippos reddit: Hinc omnes Lappi lippi sunt.
- θ. *Lagopodes* dictæ Aues (Tetraonum species) tempore æstiuo flavescentes, hyemali albæ, pedibus lana inuolutis, leporis instar, per omnes Alpes, ut alibi passerres, discurrent; hæc victitant fere solis seminibus huius arbusculæ, & per integram hyemem in Alpibus nostris (cum nulla alia in iisdem perduret avis) sub niue ea colligunt. Ante finem Decembris Lapponum nonnulli, auium harum capiendarum gratia in Alpibus degunt, sed deinde ob frigus intentum descendere coguntur, cum natura pedes eorum, ut *Lagopodum*, obuolare noluerit. Nec possunt alia hic per hyemem viuere animalia, quam *Lagopodes*, *Mures alpini* & *Vulpes albæ*, quæ e *Lagopodibus* & *Muribus* (*Lemures*, *Mures Noruegici Wormi*) captis vitam suam sustentant.

ι. Casa

6. Casa seu Tugurium & Domus Lapponis gaudet forma pyramidali hexagona apice truncato, altitudinis humanæ, latitudinis triplo longioris. In Alpibus est tentorium, constans trabibus seu baculis oëdoceim & expanso tegmine linteo emto, in syluis e lignis & similibus; in Alpibus constat solo tecto terræ imposito, in syluis gaudet parietibus vltimam altis. In centro eius est focus, in fronte locus pro culina vacuus, ad latera thalamus communis vel area pellibus rangiferinis tecta, in hisce pellibus sedent per diem, dormiunt per noctem. Pelles hæ non immediate terræ incumbere debent, hinc vxoris vel matris familias est officium sternere subtus ramos huius betulæ crassos, vt defendantur stragula, vtque molliter ossa cubent; quod si non fecerit vxor, negligentia a conterraneis accusatur. Mira œconomia, fere magis succincta ac ipsius Diogenis! O felix Lappo, qui in vltimo angulo mundi sic bene lates contentus & innocens. Tu nec times annonæ charitatem, nec Martis prælia, quæ ad tuas oras peruenire nequeunt, sed florentissimas Europæ prouincias & vrbes, vnico momento, sæpe deiciunt, delent. Tu dormis hic sub tua pelle ab omnibus curis, contentionibus, rixis liber, ignorans quid sit inuidia. Tu nulla nosci, nisi tonantis Iouis fulmina. Tu ducis innocentissimos tuos annos vltra centenarium numerum cum facili senectute & summa sanitate, Te latent myriades morborum nobis Europæis communes. Tu viuus in syluis, auis instar, nec sementem facis, nec meris, tamen alit te Deus optimus optime. Tua ornamenta sunt tremula arborum folia, graminosique luci; Tuus potus aqua crystallinæ pelluciditatis, quæ nec cerebrum insania adficit, nec strumas in Alpibus tuis producit. Cibus tuus est vel verno tempore piscis recens, vel æstiuo serum lactis, vel autumnali Tettao, vel hyemali caro recens rangiferina absque sale

fale & pane, fingula vice vnico constans ferculo, edis dum securus e lecto furgis, dumque eum petis, nec nocti venena nostra, quæ latent sub dulci melle. Te non obruit scorbutus, nec febris intermittens, nec obesitas, nec podagra, fibroso gaudes corpore & alacri, animoque libero. O sancta innocentia estne hic tuus thronus inter Faunos in summo septentrione, inque vilissima habita terra? numne sic præfers stragula hæc betulina mollibus serico tectis plumis? Sic etiam credidere veteres, nec male.

- In Smolandia dicitur Betula hæc *Betula diei Veneris*, nec sine risu audire potui deriuationis rationem; credit enim credulum vulgus Betulam istam, cuius virgis cæsus fuit Saluator die Veneris condemnatam fuisse, ne excrescere queat eius prosapies ad istam altitudinem, ad quam reliquæ furgunt. Mira sane foret varietas speciei!

URTICÆ *speciem* §. 374. vide in Dioecia Tetrandia.

## POLYANDRIA.

### 343. MYRIOPHYLLUM.

*Myriophyllum vulgare minus.* Vaill. æt. 1719. p. 30.

*Myriophyllum aquaticum pennatum spicatum.* Pont. anth. 198.

*Potamogeton foliis pennatis.* Tournef. inst. 232.

*Miliefolium aquaticum pennatum spicatum.* Bauh. pin. 141.

*Fœniculum aquaticum.* Frank. spec. 14. Till. ab. 29.

- In fluuiis & lacubus Lapponiæ syluestris rarius, præsertim in fluuio isto Calatz-elfwen, seu margaritifera.

ritifero dicto, a copia margaritarum olim in eo inuentarum.

344. SAGITTARIA foliis sagittatis.

*Sagittaria minor*. Vaill. act. 1719. p. 33.

*Sagittaria*. Rudb. hort. 101. Till. ab. 60.

*Sagittaria aquatica*. Lind. wikf. 34.

*Sagitta aquatica minor latifolia*. Bauh. pin. 194.

*Ranunculus palustris*, folio sagittato minori. Tournef. inft. 292.

α. In riuiulis Lapponiæ Pithoenfis obseruata fuit.

β. *Varietates*, at non distinctæ species sunt :

*Sagitta aquatica maior latifolia*. C. B.

*Sagitta aquatica maior angustifolia*. C. B.

*Sagitta aquatica minor angustifolia*. C. B.

*Sagitta aquatica minima*. Raj. syn.

Eas itaque seorsim tradere superfedeo.

345. SPARGANIUM foliis adsurgentibus triangularibus.

*Sparganium ramosum*. Bauh. pin. 15. Rudb. elyf. 1. p. 120. f. 1. Lind. wikf. 36.

*Sparganium minimum*. Bauh. pin. 15.

α. In aquosis & carice obsitis desertis rarius prostat.

β. Stamina in singulo flosculo, si perspicacissimo oculo separentur partes, tria tantummodo occurrunt, hinc si quis ad ordinem triandriæ huius classis, genus hoc amandare vellet, recte faceret, licet dubitem omnes staminum numerum in hoc genere obseruare posse.

\* 345. SPARGANIUM foliis natantibus planis connexis.

*Flotagræs*. Smolandis, quasi gramen natans.

α. In fluuiis Lapponiæ syluestris, præsertim in magno isto Calicensi copiose occurrit, & floret medio Augusto.

β. *Planis*

β. Planta, quam intellectam volo, dubia mihi movit multa, nec eandem bene examinatum ab vlllo noui. Memini, me puerum, hanc sæpius cum summa admiratione confiderasse in amœnissimo illo natali loco & Floræ ipsius sede, tot raris (apud exteros) plantis ornato; ibi ad ripam lacus Mœcklen excipiebant se plantæ sequenti ordine: Fagetum, Vaccinium (§. 144.), Vaccinium (§. 143.), Trientalis (§. 139.); Cornus (§. 65.), Vaccinium (§. 142.), Myrica (§. 373.), Andromeda (§. 163.), Vaccinium (§. 145.), Hydrocotyle, Ranunculus (§. 236.), Subularia (§. 253.), Scirpus (§. 21.), Lobelia (§. 279.), Arundo (§. 41.), Scirpus (§. 18.), Potamogeton (§. 68.), Myriophyllum (§. 343.), Sparganium (hoc), Spongia, &c. Hæc planta crescit extra reliquas omnes in aquis quietis humanam altitudinem longe superantibus, nec facile in minus profundis sese obtulit, nec antecedens species in littore a nobis obseruata, adeo vt pro distincta specie eandem exhibere haud dubitem.

γ. *Radix* perennis est.

*Caulis* simplex, teres, communiter humanam superans altitudinem, crassitie pennæ minoris.

*Folia* alterna; per spithamam ab inuicem remota, caule sesqui longiora, tanquam striæ vel fibræ parallelæ natantia, linearia, fere obtusa, viridia; nitida, superne parum conuexa, latitudine duarum linearum.

Caulem terminat *pedunculus* spithamæus extra aquam prominens, ad apicem gerens florum capitula decem vel duodecim masculina, inferius tria vel quatuor feminina magis a se inuicem remota, quorum infimum petiolo breui insidet & sæpe ex ala folii emergit. Reliquæ partes fructificationis conueniunt cum antecedenti.

δ. Antecedentem plantam vidi per totam Sueciam, hanc vero in sola Lapponia, Norlandia & Smolandia. adeoque

adeoque non crederem easdem esse plantas. Piscatoribus placent aquæ tectæ hisce foliis, quippe quæ plures alunt pisces. Folia per ætatem iucundo spectaculo aquas quasi linteo viridi tegunt & difficilius eleuantur fluctus leui vento agitati, vbi hæc aquam regunt. Boues & equi huius folia omnibus aliis graminibus præferunt, hinc prouerbum Suecicum: (Han lefver som ko in flota græs:) *viuit tanquam vacca in sparganio foliis natantibus*, id est, inter delicias summas beatam agit vitam.

4. Pauca sunt gramina, paucæque plantæ aquaticæ in Lapponia, vt mirum sit, cur tot myriades auium aquaticarum omni æstate syluas Lapponiæ petant, vt Anseres, Cygni, Anates, Mergi, Colymbi, &c. quot enim omni vere videmus aera findere, septentrionemque petere, vt scilicet ibi in quiete per vastissima deserta oua sua ponere, pullos excludere & alere queant. Obstepui, dum circa autumnum vna cum auibus e Lapponia migraui, videns tot myriades auium, quas e solo fluuio Calicenti descendere per dies noctesque animaduerti; licet & Nouaccolæ & Lappones ouis carum fere pinguefcant.

## MONADELPHIA.

346. PINUS *syluestris*. Bauh. pin. 491. Rudd. cat. 33. hort. 89.

*Pinus syluestris vulgaris geneuensis*. Tournef. inst. 586.

*Pinus syluestris maior*. Frank. spec. 35.

*Pinus vel Pinaster syluestris minor*. Frank. spec. 35.

*Pinus humilis incubacea*. Frank. spec. 35.

S

*Pinus*

*Pinus pumila incubacea, obscuro cortice.* Lind. wikk. 28.

*Pinus humilis, ramo ♂ folio densiore; cortice subsusco.* Lind. wikk. 28.

*Pinus candidior, ramis rarioribus.* Lind. wikk. 28.

*Pinus procerior rubro cortice.* Lind. wikk. 28.

*Abies rubra.* Till. ab. 1.

*Fichten.* Schell. botn. 29.

*Tall.* Succis.

*Betzæ* Lapponibus. *Bietze* aliis.

1. Sylvas, quibus tota Lapponia sylvestris consistit, constituit hæc arbor in locis siccioribus & arenosis.
2. *Lindestolpe* noster, ut & *Frankenius* plures recenset, in Suecia tamen vnica huius species modo occurrit; nec vnquam altera, nisi e variationibus secundum loca pinguiora, paludosa &c. conficere velimus nouas species absque ratione sufficienti, quas species agnoscam veras cum aliquis Lapponem paruum, nigrumue Æthiopem & album Europæum specie inter se differre demonstrauerit.
3. Curiosum est per Sueciam, quod multi & Theologi & Philosophi Pinum hanc vocent abietem, Abietem (§. 347.) autem pinum, quod a Botanicis nullo tempore fuit receptum, nec scio vtrum *Tillandsius* noster eos seduxerit, vel illi *Tillandsium*.
4. Varietas quædam ramos fere omnes primarios ex eodem puncto eque summitate breuis caudicis reëtos & fastigiatos attollens rarius in Lapponiæ syluis obuenerit, quam in itinere copiose in Uplandia inter *Oekitad* & *Laby* crescentem mirati sumus.
5. Cum Arbores hæc in Lapponia satis altæ excrecant, sed remotæ, nec confertæ, minus inseruiunt foco metallurgico, quam densæ sylvæ.
6. In Lapponia vidimus maiores arbores, quam per totam Sueciam, easque in maxima copia crescentes, quæ nubibus insertantes caput succumbunt aquiloni & putrescunt, dignæ quæ Indias petant, vel augustale



gustale constituent; superfluae enim sunt Lapponi, qui ramos modo earum foco suo imponit, nec domos plures desiderat praeter suam calam. Hinc incedenti peregrinatori difficile est iter, cum vbiq; ad prostratos offendat caudices eum valde defatigantes.

8. Si de caelo tanguntur arbores, mox eversam vides fere integram sylvam per plura milliaria, accedente ventorum furore. Sic in parocia Joemocksensium iter fecimus & intrauimus sylvam, aliquot dierum spatio, haud ita pridem igne deuastatam, hora fere elapsa suboriebatur leuis aura, quae arbores ab igne semiconsumtas prosternebat, vnde fragore vehementissimo orto vix quo nos verteremus consistabat.
9. Rami in maioribus arboribus fere nulli vel pauci a parte septentrionali frigidissima excrescunt, at ab australi plures. Hinc Lappones tanquam e pyxide magnetica in vallissimis sylvis constituti caeli cardines dignoscere norunt.
10. Notabile est, quod in Lapponia omnes isti maximi caudices fibris gaudeant obliquis, nec recta fissilibus, iisque fibris oblique contra motum naturalem solis decurrentibus; vt in Phaseolis vel Conuoluulis, non vero in Humuli obseruatur caule.
11. Sollicite quaerunt Lappones arborem hanc caudice nutantem, quae ad ripas & in paludibus saepe reperitur, cum ligni pars terram spectans durior sit, Buxi instar, quod lignum *Tioern*, seu *Kioern* vocant; ex hocce conficiunt soleas suas longissimas felicissimi Solini Himantopodes, qui hyeme repunt magis, quam incedunt, qui saliant communiter vno pede & cadendo currunt.
12. Arcus suos, quibus ad Sciuros vulgares ac volitantes (qui rariores) occidendos vtuntur e ligno *Kicern* (x.) conficiunt, coniuncto hocce cum ligno Betulino, conglutinatis mediante glutine ex cute Per-

carum confecto, quo arcus semet ipsum extendat chorda relaxata.

- μ. Picem ex hac arbore destillant Lappones nunquam, Nouaccolæ rarius, Sueci sæpius: Alii e radicibus, alii e trunco decorticato, alii e lamellis ex late: e caudicis excisis resinaque saturatis picem extrahunt.
- ν. Panes etiam e duris tyulis depromere docuit dura rerum magistra necessitas, quod aliis nationibus paradoxon videtur. Lappo æconomiam suam ita inliruit, vt Cereris auxilio opus non habeat, contra vero hospes eius Nouaccola sine pane & Cerere vivere nequit, cuius agricultura toties eludit magistrum, vt, nisi sylua persisteret, refugium ipsi esset nullum. Hinc ortus est Panis Pineus, seu *Barkbroed*, qui sequenti modo conficitur: Pini eliguntur proceres minusque ramosæ (humiles enim & ramosæ maiori resinæ copia scatent), cortex exterior aridus & squamosus studiose abraditur & interior iste mollis fibrosus & albus ac succulentus cortex detrahitur & exsiccatur in umbra in vsus futuros. Cortex hic ab arbore separatur eo tempore, quo alburnum molle est & ita sponte ex ligno leui tractione discedit, alias nimis laboriose acquiritur. Dum in vsum trahi debet, leuiter assatur supra prunas, vt porosior euadat crassiorque, comminuitur deinde lapidi molari committitur, inque farinam redigitur; e farina cum aqua subacta conficitur, diuturna agitatione, panis tenuissimus, vix lineam crassus, siccatur in furno, editurque non raro per integrum annum.
- ξ. Sues etiam, si quas aliquando possideant Nouaccolæ, pinguefaciunt pane pineo æque facite ac Sueci solo frumento, quod etiam alii, quibus res angusta domi, in Suecia imitari possent, sine dispendio frumenti.

347. ABIES foliis apice acuminatis.

*Abies tenuiore folio, fructu deorsum inflexo.* Tournef. inst. 585.

*Abies.* Rudd. cat. 1. vall. 1. hort. 1.

*Abies procera, ramis e radice caudicem prosequenti-  
bus, folio crassiore, cortice subrubro.* Lind. wikt. pag. 1.

*Abies procera viminalis, ramis caudicem prosequenti-  
bus reflexis, folio tenuiore, cortice subrubro.* Lind. wikt. 1.

*Abies candida elatior, ramis varioribus, folio tenui,  
cortice subcinereo.* Lind. wikt. 1.

*Abies pyramidalis, ramis ad radicem crebris frutescens.* Lind. wikt. 1.

*Picea maior prima seu Abies rubra.* Bauh. pin. 493.

*Picea.* Frank. spec. 35.

*Pinus sylvestris maior & minor.* Till. ab. 53.

*Tanne.* Schell. botn. 30.

*Gran.* Suetice.

*Gñesa.* Laponice.

α. *Pinus & Abies simul sylvas Laponiæ constituunt & de primatu inter se certant. Pinus in siccis, at Abies in humidis copiosior, inter quas Betula sine lege mixta occurrit.*

β. *Funes e radicibus conficiunt Lappones: Radices enim longæ & tenues seliguntur, quas adhuc recentes inter femur & dorsum cultelli trahunt, ut cortex decidat, diuiduntur deinde cultello in quatuor vel quinque partes secundum longitudinem, colliguntur in orbem, in aheno cum cinerum magna copia coquantur per vnam alteramue horam, extractæ & adhuc calentes raduntur ter quaterue cultelli dorso ad femur alliso, torquentur in funes. Idem etiam cum radicibus Betulæ, sed raro admodum, peragitur.*

- γ. *Corbes* istæ Laponum famosissimæ & elegantissimæ, quæ omni anno in Sueciam transportantur a Laponibus confectæ eodem modo, ex eisdem radicibus, præparatis, at non fissis, componuntur.
- δ. *Cymbas* seu naticulas suas, quibus furentissimos torrentes, rapidissimasque cataractas traiciunt Lappones, conficiunt ex asseribus Abietis tenuissimis, radicibus confutis, ne ferrum augeat pondus; requiritur enim tam levis scapha, ut ab vno viro, capite imposita possit portari per vnam alteramue horam, cum iter aduerso flumine sit instituendum; & simul tam magna, ut quatuor homines simul capiat.
- ε. Ad apices ramulorum arboris interdum excresecunt corpuscula monstrosa ouata, magnitudine & figura Fragorum, farinam continentia, quæ non flores mæculini sent, sed insectorum producta. Hæc, inter obambulandum, Lappones baccarum instar edunt.
- ζ. Resina Abietis recens & fere liquida vel pellucida colligitur, masticatur vsque dum particule amaræ satis extractæ sint, deinde conseruatur & *Tuzzkoda* vocatur. Hæc sæpius manducatur a Nouaccolis in ipsis templis dum eos congregatos cernis, sed magis adhuc a reliquis Norlandis, quæ immensam copiam salinæ extrahit, quam exspuunt, licet ciborum digestionem maxime sit necessaria; sed forte scæda hæc eorum Scheuasia scorbuticis hisce utilis magis, quam noxia.
- Lappones, licet ipsi spiritum e frumento non conficiant vel conficere possint, eo tamen maxime delectantur, & si aliquando iis propineretur spiritus frumenti, hauriunt cum summo oblectamento tantam copiam sæpe, quam vires humani corporis perferre haud queunt, vnde miserrima, deflagrato furore, vexantur cephalalgia, sed & medicinam sciunt; alii enim ramulos nouellos Abietis conscissos & contritos capiti circumponunt, sed plurimi breuiori compendio curam absoluant admouendo frontem

tem foco, vt calor fere adurat cutim, hocque  
continuant, donec fere exanimis decident: Heroicum  
profecto medicamentum.

9. In Finmarkia summitates ramulorum conscissas,  
aenaque mixtas equis exhibent per hyemem in de-  
fectu fœni, experimento laudabili.

## CLASSIS XXII.

## DIOECIA.

## DIANDRIA.

Hunc locum sibi postulat SALICUM familia, quæ si vlla in Botanicis obscura, hæc sane maxime; descriptiones enim haud sufficientes sunt, figuræ malæ, differentiæ exiguæ, varietates plures, vt omnes hæctenus editi in Re herbaria libri non satisfaciant nostro scopo.

Dum recentiores plurimos euoluo, video synonyma studiose allegata, sed obseruationes raras, nec percipio, qua reuelatione illuminati tam obscura intellexerint nomina alii, me sane illa latent.

Possẽm forte & ego cum aliis nomina recensere, synonyma plura compilare, ne verbum aliud addere, & Lectorem æque incertum dimittere; alia tamen via incedere animus est.

Nona nomina cum differentiis imponam speciebus, quibus inter se distingui possunt, breues descriptiones (prolixiores enim confundunt lectorem) exhibebo, & vicum folium in singula specie designam.

Syno-

Synonyma plura lubens prætereo, ne Lectori, quod mihi ipsi accidit, contingat, ut cum de vno authoris nomine ex eius adumbratione certus sit, alterius denominatio ipsi dubia moueat inextricabilia.

Cumque ex sola Lapponia plures habeam species, quam facile vllus alius ex alia regione, nouum hinc ponam fundamentum, nouamque superstruam domum.

Cur tot reperiuntur salicum species & indiuidua in sola Lapponia frigidissima, ut earum familia numero superet alia genera in Lapponia deprehenta, viginti enim tres species in sola Lapponia legimus? an quia primo vere florent, breuique perficiunt semina, ne frigus autumnale eas lædat? vel an quoniam citius crescunt, quam aliæ arbores? vel an quod frigori magis resiliunt, quam aliæ?

Diuido Salices lapponicas omnes in 4. sectiones, quarum

1. flores exhibet staminibus quatuor vel quinque (cum reliquæ modo duobus instruantur.). Z. §. 370.
2. folia serrata glabra gerit. A - H. §. 348 - 355.
3. folia integra glabra. J - M. §. 356 - 360.
4. folia integra subtus villosa. N - R. §. 361 - 364.
5. folia integra vtriusque villosa. S - Y. §. 365 - 369.

348. SALIX foliis serratis glabris ovatis vtriusque acutis, Tab. VIII. fig. a.

Mas.                      Femina.

*Salix folio latiore ad imum & summum acuminato.*  
Rudb. lap. 100.

• A me visa non fuit, sed e figuris Rudbeckianis mutuata, inque Lapponia ab eo collecta.

S 5

• Arbor

β. Arbor sat procera.

*Folia* fere sessilia, versus apicem superiorem latiora, nitida, glabra, margine acute & distincte serrato, leuiter undulato.

γ. Omnes reliquas Salices Rudbeckianas lapponicas, hac excepta, habeo, vt ex collatis figuris determinare licuit, synonyma autem adponere difficile erit, cum ipse propria nomina sua non adscripserit, nec in senectute summa singulæ tabulæ piæ datum nomen attribuere sustinuerit.

349. SALIX *foliis serratis glabris ovato-lanceolatis acuminatis.* Tab. VIII. fig. b.

Mas.

Femina.

*Salix, folio longo latoque splendente, fragilis.* Raj. syn. 448.

*Salix spontanea fragilis, amygdalino folio, auriculata & non auriculata.* Bauh. hist. 1. p. 214. b.

α. Frutex altus est, viminibus angustis rufescentibus erectis constans.

*Folia* oblonga, basi sua obtusa, apice producta, acuminata, per margines distincte serrata, idque profundius & distinctius, quam in figura, serratura alterna communiter paulo minore; superne viridia, glabra, nitida, inferne pallidius viridia, venis prominentibus, inque medio communiter euentius bifurcatis, instructa.

β. Accedit ad Salicem octauam Raj. syn. 448. sed folia non satis serrata sunt; *Dillenius.*

γ. Differt quidem nostra sequentibus notis ab arbore, quæ in Suecia crescit, dicta

*Salix foliis serratis glabris lanceolatis acuminatis appendiculatis.* Nobis.

*Salix folio longo splendente, fragilis.* Raj. hist. 1420.

*Salix*



*Salix spontanea fragilis, amygdalino folio auriculato*  
& non auriculato. Bauh. hist.

- a. quod nostræ folia appendiculis destituantur vbique.
- b. quod nostræ frutex, altera arbor.
- c. quod caulis nostræ ruber, alterius albus:  
sed an hæc pro specie determinanda sufficiant, valde dubito.

350. SALIX foliis serratis glabris oblongo-ouatis. Tab. VIII. fig. c.

Mas.                      Femina.

a. Crescit admodum frequens in sylvis.

β. Frutex altus vel leuiter arborefcens.

Caulis glaber, carneus, ramis nouellis fuscis, hic illic punctis paruis adspersis.

Folia oblongo-ouata, acutiuscula, serraturis distinctis oblongis sed depresso notata, superius viridia, glabra, nitida, subtus pallidiora. Folia nouella superne infra mediam partem macula magna purpurascence tineta sunt.

Petiole oblongi, ad basin appendiculis seu foliolis duobus minutissimis ouatis integris aucti. Ex ala petiole sæpius lanugo emergit, sed admodum breuis.

351. SALIX foliis serratis glabris lanceolatis, crenis undulatis. Tab. VIII. fig. d.

Mas.                      Femina.

*Salix phyllicæ humilioris folio.* Rudd. lap. 100.

a. Crescit & hæc in sylvis, licet rarius; at in Westrobothnia copiosissime in pratis.

β. Arborefcit, sed tenui admodum gaudet caule, vt ne puer eam adscendere possit.

Caulis scaber est, Rami glabri, testacei coloris, ramuli recentes purpurascetes.

Folia

*Folia lanceolata, glabra, distincte serrata; serraturis apice & basi obtusis, media parte inflexis, ut totidem sint læves per marginem undulationes, quot crenæ, (hæc minus bene expressit sculptor); superne saturate viridia, nitida, inferne pallida & leuiter ad albedinem inclinantiâ.*

*Flores lutei erant.*

- γ. Qui nouit *Alaternoidem africanam lauri serratæ folio Commel. præf.* ille habet figuram foliorum tam exactam, ut facile eas inter se confunderet.
- δ. A *Salice Babylonica* dicta, differt serraturis magis distinctis & foliis latioribus, nec non ramis erectioribus. Vide Hortum Cliffortianum.

352. SALIX *foliis serratis glabris verticaliter ouatis.*  
Tab. VIII fig. e.

Mas.                      Femina.

- α. Crescit in campis arenosis parum subhumidis Lapponiæ deserta.

- β. *Frutex* facie arborem referens, sed vix pedalis.

*Caulis* griseus, summis ramulis purpurascensibus.

*Flores* alternatim ramulis summis insident flauis, quorum amenta vix quatuor lineas longitudine æquant.

*Foliola* tria, lanceolata, integra, apice parum villosa, minima, magnitudine & figura ista qua ad basin depinguntur (lit. e), ex eadem gemina cum amento egrediuntur.

*Folia ordinaria* maiora, ex apice ramuli anni præcedentis cum ramulo excresecunt & vigent eodem tempore, quo flores superius positi; Hæc sunt verticaliter ouata, patentia, utrimque glabra, tenuissima, fere pellucida, apice obtuse prominula, petiolo oblongo insidentia; in medio, vix versus extremitates, obtuse crenata, quinque vel sex utrimque crenis.

γ. Respon-

γ. Respondere videtur Salici latifoliæ non hirsutæ cum gallis J. B. II. 216 quam Salicem arbuti folio voco, quæ diuersa est a Salice folio laureo Raj. fyn. 449. n. 12. *Dillenius.*

353. SALIX foliis ferratis glabris ovatis. Tab. VIII. fig. 7. & Tab. VII. fig. 6.

Mas.                      Femina.

*Salix alpina pumila myrsinites.* Pont. comp. 149.

*Salix alpina humilis, Vitis iacæ folio utrimque viridi.*  
Rudb. lap.

*Salix alpina, foliis angustioribus splendidibus ferratis.* Scheuch. alp. 340.

α. Frutex est pedalis vel bipedalis, in Alpium nostrarum conuallibus frequens.

β. *Caulis ramulosissimus, purpurascens, tenax.*

*Folia* alterna quidem, sed coniecta, exacte ovata, nec acuta nec obtusa, petiolis brevissimis & fere nullis insidentia, per marginem crenaturis acutis plurimis paruis notata, ut & versus apicem, minus tamen manifeste, utrimque glabra, venosa, rigida.

*Florum* amenta ex apice singuli ramuli singula erecta cæruleo-ænea, filamentis cæciis in mare, germinibus villis albis veuitis in femina.

γ. Foliorum figura Vaccinio (§ 143.) simillima, floribus cæruleo-æneis autem a reliquis facile distinguitur.

354. SALIX foliis ferratis glabris subovatis sessilibus appendiculatis. Tab. VIII. fig. 8.

Mas.                      Femina.

*Salix folio ex rotunditate acuminato.* Bauh. pin. 474.  
Raj. fyn. 449.

*Salix latifolia inferne hirsuta.* Bauh. hist. 1. p. 215. b.  
α. Cre-

- α. Crescit in syluis & Alpibus.  
 β. Arborefcit hæc falix, nec tamen procera euadit arbor.

Rami teretes, rectiffimi, cinerei.

Folia alterna, pollicis transuerfi spatio a fe inuicem remota, subouata, acuta, dura, ferraturis minutiffimis & vix confpicuis crenata, fuperne viridia, inferne cinerea, vtrimque glabra, fere feffilia, rigida, foliolis duobus ouatis & integris appendiculata.

Flores non vidimus.

355. SALIX *foliis ferratis glabris orbiculatis*. Tab. VIII. fig. h. & VII. fig. 3. 4.

Mas. Tab. VII. fig. 3. Femina. Tab. VII. f. 4.

*Salix alpina*, *Betule nanae folio glabro*, *repens*. Rudb. lap. 100.

*Salix alpina lucida repens*, *alni rotundi folio*. Bocc. mus. 19. t. 1.

*Pyrola mariana*, *subrotundo ulmi folio glabro*. Pluk. phyt. 436. f. 7.

*Herba facie pyrolæ*. Mart. spitzb. 47. tab. G. fig. b.

- α. Per omnes Alpes vbique vulgatiffima.

- β. Caulis vix pollicis transuerfi est altitudinis;

Folia in caule tria quatuor vel quinque fere orbiculata, margine tenuiffime & vix manifefte & acute ferrata.

- γ. Minima inter omnes arbores est hæc falix, maximam huius fpeciei, quam vnquam in Lapponia videlicuit, depinxi Tab. VII. fig. 3. ad literam b, vtrimque in naturali magnitudine. Crassa fatis est radix & fruticulus quasi fubterraneus, qui apicibus ramulorum modo e terra emergit, frigoris veluti impatiens.

δ. Fo-

- δ. *Folia* maris & feminæ manifeste differunt.  
*Maris* folia orbiculata fere sunt, sed latiora, apice parum emarginata. Tab. VII. fig. 3. Flores ipsi lutei sunt.  
*Feminæ* folia magis cordata nec emarginata, Tab. VII. fig. 4. fructus capsulæ rubræ sunt.

356. SALIX *foliis integris glabris ovatis confertis pellucidis.*

Mas.            Femina.

*Salix alpina myrti folio.* Rudd. lap. 99.

- α. Crescit in campis arenosis Lapponiæ sylvestris & rarius obuenit.  
 β. Formam & faciem gerit exacte eandem, quam (S. 352.), vix pedalis, sed *folia* integerrima sunt, superne viridia glabra, inferne glauca seu cærulescentia, tenuissima & fere pellucida, confertim nata ovato-oblonga.  
*Flores* infra folia, flavescentes, germinibus villosis aibis.

357. SALIX *foliis integris glabris ovatis alternis*  
 Tab. VIII. fig. i. k.

Mas.            Femina.

*Salix alpina pumila rotundifolia repens inferne subcinerea.* Bauh. pin. 474.

- α. Pumila est, vixque pedalis in paludibus spongiosis obuia.  
 β. Formam gerit arboris, rami superiores purpurascetes, summi autem incarnati sunt.  
*Folia* exacte ovata sunt, vtrisque glabra, superne viridia, inferne subcinerea, margine in antiquis foliis leuiter reflexo.

γ, Fo-

γ. Folia in aliis magis rotundata Tab. VIII. fig. i. in aliis magis elongata Tab. VIII. fig. k. sed tantummodo variationes sunt.

δ. Fructus purpurascens fere, ad basin fuscus est.

358. SALIX foliis integris glabris, lanceolato-ouatis.

Mas.

Femina.

*Salix caprea resuso folio, non auriculata.* Sherard. phytopin.

α. Crescit in sylvis & attingit non raro altitudinem duplam hominis, licet caulis vix pollicis crassitiem adæquet.

β. Folia alterna oblonga, inter ouatam figuram & lanceolatam media, superne viridia fere scabra rugosa, subtus pallide viridia, petiolis laxis duarum linearum infidentia.

γ. Figura foliorum inter i. & k. Tab. VIII. quasi intermedia est.

359. SALIX foliis integris glabris ouatis subtus reticulatis. Tab. VIII. fig. 1. & Tab. VII. fig. 1. 2.

Mas. VII. fig. 1.

Femina. VII. 2.

*Salix pumila, folio rotundo.* Bauh. hist. 1. p. 12. b.

*Salix saxatilis minima.* Bauh. pin. 475. prod. 159.

α. Est salix mere alpina & in Lapponiæ Alpibus vulgarissima.

β. Caulis vix digiti altitudinis, terræ submersus fere, purpurascens.

*Folia ouata, obtusa, glabra, crassa, respectu totius arboris magna, superius venis excavatis quasi rugosa, glabra & nitida, subtus pallida venis purpurascens elegantè reticulata.*

γ. *Mas* Tab. VII. fig. 1. vix distinguitur a femina sua, nisi quod folia eius magis reticulata sint & minus oblonga. Spica cærulea est.

*Femi-*

*Femina* Tab. VII. fig. 2. etiam spicam cærulefcentem, sèa capsulas villis tenuissimis albidis adspersas gerit.

360. SALIX *foliis ferratis glabris lanceolatis utrimque acutis.* Tab. VIII. fig. m.

Mas.                      Femina.

- α. In desertis arenosis crescit in formam arbusculæ vix pedalis.
- β. *Caules* tenues, filiformes, ramosi, rubescentes.  
*Folia* lanceolata, utrimque acuminata, petiolis tenuissimis laxis insidentia, utrimque ferrata crenaturis octo vel quinque parvis vix conspicuis, superius viridia, inferius pallida, alterna.
- γ. Videtur esse *Salix alpina pyrenaica*. Bauh. prod. 159. ferrata autem non est, ut figura habet, sed per margines potius pilosa, ut specimen transmissum indicat. Velim id corrigi, ne alii errent. *Dillenius*. In nuper explicatis foliis ferraturæ vix apparent, in reliquis omnibus ne vlla excepta adsunt crenæ, ut etiam specimina omnia confirmant.

361. SALIX *foliis integris subtus villosis ovato-lanceolatis utrimque acutis.* Tab. VIII. fig. n.

Mas.                      Femina.

*Salix elæagni seu Oleæ bohemicæ folio.* Rudb. lap. 99.

α. In Alpibus & desertis occurrit.

β. *Arbor* est parva.

*Caulis* griseus, ramulis summis pubescentibus.

*Folia* ovata, utrimque acuta, superius viridia glabra, subtus tomento brevissimo cinereo vestita, nervis tamen prominentibus notata. Petioli laxi; hinc sparsa pendent folia.

γ. Tab. VIII. fig. n. *Salix latifolia minor* C. B? a T. inscribitur, ego vero Bauhinianam, quantum ex synony-

T

nony-

nonymo & descriptione breui Thalii percipio, refero ad *Salicem folio rotundo minore* Cat. Giff app. 37. a qua nunc diuersam exillimo *Salicem rotundo argenteo folio* C. B. puto autem figura tua delignari *Salicem folio ex rotunditate acuminato* C. B. quæ *Salicis capræ* species est, quam a *Salice latifolia rotunda* C. B. specie differre statuo, quamuis contrarium sentiant J. Bauhinus & Rayus. *Dillenius*.

362. SALIX foliis integris, subtus villosis onatis acutis. Tab. VIII. fig. o. & q.

Mas.                      Femina.

α. In syluis passim.

β. Frutex est altitudinis humanæ.

*Caulis* erecti, minus ramosi, cinerei vel rubri.

*Folia* alterna, erecta, ouata, acuta, crassa, superius viridia, secundum venas rugosa, villis tenuissimis raris & vix manifestis adpersa, subtus niuea, crassa hirsutiae tecta, neruosa.

γ. Duæ nobis adsunt varietates, altera Tab. VIII. fig. q. est superne glabra & ad basin petioli duabus appendiculis instructa. Altera vero Tab. VIII. fig. o. superius leuiter villosa est & appendiculis istis ad basin petiolorum destituta.

363. SALIX foliis integris subtus tenuissime villosis ouatis. Tab. VIII. fig. p. & Tab. VII. fig. 5.

Mas.                      Femina.

*Salix alpina humilis, vitis idææ folio subtus incano.*  
Rudb. lap. 99.

α. In Alpium conuallibus rarius obuia.

β. Frutex est bipedalis.

*Caulis* rubescens, glaber.

*Folia* ouata, inferiora magis obtusa (vt in Tab. VIII. fig. p.), superiora acutiora, & magis oblonga (vt in



in Tab. VII. fig. 5.), mollia, integerrima. superius glabra fere, non vero nitida, subtus pallidiora villis oblongis raris hirsuta.)

*Flores* ex apicibus ramulorum emergunt ovati, crassa hirsutiae alba involuti, seu squamis amentaceis instructi adeo villosis, ut distingui vix queant. *Stamina* ultra hirsutiem prominent caesia, ad fulvum accedentia, antheris testacei coloris instructa.

364. SALIX *foliis integris subtus villosis nitidis ovatis.* Tab. VIII. fig. 1.

Mas.                      Femina.

*Salix humilis alpina, myrti tarentini folio.* Rudd:  
laps. 100.

α. Ubique in sylvis vulgaris est, inque locis subhumidis nascitur.

β. *Fruticulus* est humillimus, procumbens fere, & repens.

*Folia* ovata, fere sessilia & obtusa, alterna, superius glabra viridia, subtus glauca villis tenuissimis nitida.

*Flores* pedunculo insident, ad apices ramulorum anni praecedentis, plurimi, squamis fascis constructi, filamentis & antheris flavescentibus.

γ. Videtur *Salix pumila*, folio utrimque glabro. Bauh. hist. 2. p. 217. *Dillenius*.

365. SALIX *foliis obscure crenatis, utrimque villosis; ovato oblongis.* Tab. VIII. fig. 6.

Mas.                      Femina.

*Salix latifolia rotunda.* Bauh. pin. 474. Raj. syn. 449.

? *Salix latifolia inferne hirsuta.* Raj. hist. 1422.

*Serg.* Lapponibus.

α. In sylvis & desertis frequens est.

β. Non raro in magnam excrevit arborem, cuius

T 2

Rami

*Rami* nouelli pallefcetes pubefcunt.

*Folia* ex ouato vtrimque leuiter acuminata, fuperius viridia, vixque notabiliter pubefcentia, fubtus lanugine tenuiffima villofa, pallide viridia. Margo foliorum, nifi fomma adhibeatur attentio, vix manifellis crenis quibusdam notatus confpicitur, fed clare a parte media inferiore undulatus.

- γ. Nouaccolæ ex cortice huius arboris præparant coria fua pro calceis, quemadmodum rullici in Succia inferiore ex cortice Quercino eodem conficere confueuerunt.

366. *SALIX* foliis integris vtrimque hirsutis lanceolatis. Tab. VIII. fig. t.

Mas.                      Femina.

? *Salix* oblongo incano acuto-folio. Bauh. pin. 274.

? *Salix* anguftis & longiffimis foliis crispis, fubtus albicantibus. Raj. hill. 1433.

*Salix alpina* humilis, furculis & petiolis cum folii parte euersa candidis. Rudb. lap. 100.

*Salix lusitanica*, faluie foliis auritis. Tournef. infl. 592.

- α. In fyluis frequens, in omnibus Alpium conuallibus nulla hac frequentior eft.

- β. *Fruex* eft humanæ altitudinis.

*Caulis* glaber, pallidus, carneus vel rufefcens, *Rami* nouelli alba hirsutie obteguntur.

*Folia* alterna, lanceolata, fecundum venas rugofa, vtrimque hirsuta, fuperius e cinereo viridia feu viridia villis albis confertis adfperfa, fubtus craffiffimo vellere albo tecta. Margo integer eft, at non raro undulatus confpicitur. Nervus longitudinalis foliorum fæpe distinguit folium æqualiter, fed fæpius alterum latus anguftius conftituit.

*Capsule* alba craffiffimæque hirsutie tectæ funt.

γ. Hac

γ. Hac Salice per æstatem degentes in Alpibus ipsi Lappones ad focum excitandum alendumque perpetuo utuntur.

367. SALIX *foliis oblongis subtus villosis, inferioribus crenatis, superioribus integris*. Tab. VIII. fig. u.  
Mas.                      Femina.

● *Salix, olea sylvestris folio, alpina*. Rudb. lap. 99.

α. In sylvis & Alpibus frequens etiam est hæc Salicis species.

β. *Frutex* angustus, non raro arborescens.

*Rami* nouelli alba hirsutie velati conspiciuntur.

*Folia* alterna, superne leuissime vel vix pubescentia nitida viridia, subtus pallidius viridia villis raris oblongis adpersa.

*Folia inferiora* omnia obtusa, figura (Tab. VIII. u.) depicta gaudent, at leuissime sunt ferrata; *superiora* vero integerrima sunt, magis villosa & ad figuram Tab. VIII. fig. n. proxime accedunt, sed angustiora.

γ. Figura u. designari existimo *Salicem humiliorem, foliis angustis subcæruleis ex aduerso binis*. Raj. syn. 448. n. 11. quod si ita sit, minus bene pili versus inferiora figuræ picti sunt. *Dillenius*. Pili subtus adpersi, longi extra marginem basi ipsius folii proximum inferius prominent, vt vix nisi solis luci obiectis foliis conspici queant serraturæ.

368. SALIX *foliis integris utrimque lanatis subrotundis acutis*. Tab. VIII. fig. x. & Tab. VII. fig. 7.  
Mas.                      Femina.

α. Occurrit in Alpibus lapponicis copiose, in sylvis rarius & fere arborescit.

β. *Rami* vndique hirsutie alba tecti sunt.

*Folia* subouata seu subrotunda, apice obtuse acuta;                      T 3                      inte-

integerrima, alba longa ac laxa lana vndique te-  
cta, vt nullæ venæ conspici possint; hinc tota ar-  
bor alba & villota apparet.

*Amentacei* flores duo communiter ad apices ramulo-  
rum anni præcedentis exeunt, & capsulæ glabri-  
sunt.

- γ. Hac designatur, puto, a Pluk. *Salix pumila groen-  
landica, folio magno Styracis aut potius Xylostei Do-  
donæi* mant. 165. quam refero ad *Salicem latifoliam  
rotundam* C. B. vel & ad *Salicem folio ex rotunditate  
acuminato*, C. B. exillimo enim esse folia iuniora,  
quæ magis incana & lanuginosa sunt, quam postea  
apparent, & istiusmodi folia, quæ transmissi,  
sæpe obseruasse me memini verno tempore iam in  
hac, quam in tua. *Dillenius*. Meam tamen plan-  
tam non esse varietatem speciei alicuius alius *Salicis*  
*lapponicæ*, nec vliò modo conuenire cum §. 361.  
fig. n. pro certo habeo.

369. *SALIX foliis integris utrimque villosis vertica-  
liter ouatis appendiculatis*. Tab. VIII. fig. γ.

Mas.                      Femina.

*Salix folio rotundato minore*. Dill. giff. 38. app. 37.  
Raj. fyn. 450.

α. In desertis Lapponiæ frequens est.

β. Sæpius adulescit in arborem tenuem flexilem.

*Folia* ouata sunt, sed verticaliter posita, seu adfixa  
parte acuminata, alterna, conferta, petiolis bre-  
uissimis appendiculatis insidentia, secundum venas  
rugosa, virimque villota & viridia, interne tamen  
pallidiora.

*Flores* flauetcentes erumpunt e gemmis inferioribus,  
Rami autem e superioribus.

γ. Recte nominata est, quamuis ego eam foliis rotun-  
dioribus plerumque obseruauerim. *Dillenius*.

370. SALIX *pentandra*. \* Tab. VIII. fig. 2.

Mas.                      Femina.

*Salix minima*, flore elegante luteo. Boerh. lugdb. 2. p. 211.

*Salix folio laureo seu lato glabro adorato*. Raj. syn. 449.  
 a. Vbique in sylvis Lapponiæ frequentissima est.

β. *Frutex* est altus, longitudine sæpe bis superat altitudinem humanam, non raro arboris formam adsumit.

*Caulis* glaber, epidermide alba pellucida vestitus, Ramuli summi rufescunt, inferiores pallefcunt.

*Folia* infima verticaliter ovata sunt, quæ hæc excipiant exacte ovata, suprema ovato-lanceolata, omnia utrimque glabra & nitida ex flauo viridia, per marginem subtilissime & obtuse ferrata.

*Florum* spica solitaria e singula gemma rami præcedentis anni inferiore enascitur.

γ. Ab omnibus nobis notis Salicis speciebus differt numero staminum, quæ in illis duo sunt, in hac communiter quinque, non raro quatuor vel sex interponuntur.

δ. Nondum mihi visa erat, quam vocari posse existimo *Salicem lapponicam lapotabitæ folio*. lapotabitam habet Maregr. & Plumier. Dillenius.

## 371. VALLISNERIA.

Mas.

*Vallisneroides palustre*, algæ folio, *Italicum*, foliis in summitate tenuissime denticulatis, floribus albis vix conspicuis. Mich. gen. 13. t. 10.

Femina.

*Vallisneria palustris*, algæ folio, *Italica*, foliis in summitate denticulatis, flore purpurascente. Mich. gen. 12. t. 10.

T 4

a. In

- α. In Finmarkiæ riuulis frequens est, florentem tamen nec ibi, nec Upsaliæ hæcenus obseruauimus.

## TRIANDRIA.

CARICIS speciem §. 328. vide sub Monœcia Triandria.

## TETRANDRIA.

### 372. HIPPOPHAE.

Mas.

*Rhamnoides florifera*, salicis foliis. Tournef. cor. 53.

Femina.

*Rhamnoides fructifera*, foliis salicis, baccis aureis. Tournef. cor. 53.

*Rhamnus salicis folio angusto*, fructu flauescente. Bauh. pin. 477.

*Rhamnus vel Oleaster germanicus*. Bauh. hist. 1. p. 33. b.

*Finber*. Alandis, id est, Baccæ Finnonum.

- α. Intra limites Lapponiæ fruticem hunc non uidimus, sed in toto itinere per littora sinus Bothnici copiose.  
 β. A plerisque pinguntur spinæ foliis subiectæ, quod in frutice non obtinet, spinæ enim distinctæ per se occurrunt, tanquam ramuli.  
 γ. Baccæ sapore austero-vinoso gaudent, hinc conficiunt Piscatores suum Bothnicum incolentes ex eis Rob,

Rob, quod piscibus recentibus additum, iis gratis-  
simum conciliat saporem. Cumque piscatores hi  
communiter Finnoes sint, nomen huic plantæ ab  
eis imposuere Alandi, apud quos præ reliquis co-  
piose viget hæc planta.

2. Rarioribus gaudet frutex hic spinis in Alandia,  
quam in Belgio.

373. MYRICA foliis lanceolatis, fructu sicco.

Mas.

*Gale florifera*. Vaill. par. 77.

*Chamelæagnus*. Dod. pempt. 768: fig.

Femina.

*Gale fructifera*. Vaill. par. 77.

*Gale, frutex odoratus, septentrionalium*. Bauh. hist.

1. p. 225. b. Dill. app. 154.

*Chamelæagnus*. Dod. pempt. 863. fig.

*Rhus myrtifolia belgica*. Bauh. pin. 414.

*Myrica septentrionalium pumila palustris*. Frank.  
spec. 34. Till. ab. 46.

*Myrtus palustris seu Gagel*. Rudb. cat. 29. hort. 77.

*Lupulus salicæarius*. Lind. wilk. 22.

*Thee Europæum aut nostras*. Sim. Paull. monograph.  
Pors. Suecis.

- α. In paludibus Norlandiæ nulla hac vulgatioꝛ, in de-  
sertis lapponicis frequens est.
- β. Floret primo vere & quidem dum folia erumpere  
incipiunt. Fructus est spica oblonga ex quinque  
seminum ordinibus composita & in singulo ordine  
quinque semina exhibens. *Semina* crassiuscula, sub-  
rotunda, angulata, acuminata, semirifida, denti-  
culo scilicet vtrimque adfixo, coriacea, nucleum  
paruum includentia; semina deinde adpersa sunt  
punctis aureis resinosis.
- γ. Quæro, nume ex hac camphora destillari posset?  
Odorem fere eundem & nescio quam similitudinem  
T 5 cum

cum camphora arbore habent omnes huius generis species.

2. Olim huius plantæ foliis Cereuisiæ condiebatur per Sueciam, nunc autem post largiorem plantationem Humili, ob caphalalgias quas potantibus creat, præfertim minus cocta planta, exoleuit, nec hodie nisi a pauperibus, in provinciis remotioribus, adhibetur. Lappones nostri nec Cereuisiam nec alios potus coctos curant, præferentes pellucidam & frigidissimam suam aquam, quæ ubique gratis profluit & sanitati magis conducit.
3. *Sim. Paulli* omnino persuasus fuit hanc plantam ipsissimam fuisse *Theam* & proinde derisit Europæos, qui eam ex Indiis petiere; Foliorum enim figuram coincidere, utramque plantam esse fruticem, sapore postquam semel infusa & exsiccata erat folia quodammodo congruere, & vires non differre dicebat. Attamen valde hallucinatus est.
4. *Myrica foliis lanceolatis fructu baccato.* \* *Ambulon arbor* L. B. *Gale quæ myrto brabantice similis carolinensis baccifera, fructu racemoso sessili monopyreno* Pluk. est omnino eiusdem generis cum nostra planta, licet hæc baccifera sit, & nostra non. Vnde Ceram e baccis exprimere possunt Americani e sua, nos nos item e nostra. Reliquæ partes fructificationis adeo conveniunt, imo totius plantæ, ut e foliis vix differentias eruere queam. Allata est hæc Americana in hortos Belgii, ut singulares eius considerare possent baccas cera distentas, sed mares sunt omnes, quas heic vidi, hinc frustra expectatur bacca.
5. *Myricæ* nomen antiquum (F. B. 241. 242.) longe præfero *Gale*, vocabulo belgico vel germanico (l. B. 229).
6. Fructus est crusta coriacea tectus, ergo re vera bacca bacca dici debent pericarpia omnia coriacea, quæ non dehiscunt; ut Juglandis, Amygdali, Kiggelariæ, Rhois & Coriogrammatodendrorum (huius forte generis) fructus.



374. *URTICA foliis cordatis, amentis cylindraccis, sexu distincta.*

Mas.

*Urtica vrens maxima sterilis.* Pont. anth. 210.

Femina.

*Urtica vrens maxima fertilis.* Pont. anth. 210.

*Urtica vrens maxima.* Bauh. pin. 232.

*Urtica sylvestris maior vrens.* Frank. spec. 30.

*Urtica vulgaris maior vrens.* Lind. wikf. 40.

*Urtica maior vrens.* Till. ab. 65.

*Beledeckgrafe.* Lapponibus.

- α. Ad casās Lapponum frequens est.

375. *URTICA foliis ovatis, amentis cylindraccis.*

Androgyna.

*Urticoides vrens.* Pont. anth. 210.

*Urtica vrens minor.* Bauh. pin. 232. Frank. spec. 30.

Lind. wikf. 41.

*Urtica minor vrens.* Till. ab. 65.

- α. *Urtica minor vrens, foliis eleganter variegatis, caule intorto rubente.* Rudd. lap. 100.

- β. In desertis Lapponiæ rarus.

- γ. Cl. Pontedera ab *urticis* sexu distinctis separat *Androgynas*, quæ ipsi dicuntur *Urticoides*; Cl. Heisterus adhuc ab iis separat non vrentes, sub nomine *Urticasteri*: Ego & has & *Ceratosperrum*. T. ad idem refero genus.

- δ. Varietas non distincta species est illa Rudbeckiana (α).

PEN.

## PENTANDRIA.

SALICIS speciem 9. 370. vide in Dioecia Dian-  
dria.

## MONADELPHIA.

376. JUNIPERUS foliis vndique prominentibus  
pungentibus.

Mas.

*Juniperus*. Tabern. hist. 3. p. 41.

*Juniperus femina*. Volk. norb. 234.

*Juniperus palustris sterilis*. Lind. wikt. 20.

Femina.

*Juniperus baccifera*. Tabern. hist. 3. p. 40.

*Juniperus vulgaris fruticosa*. Bauh. pin. 488.

*Juniperus fructu nigro rotundo*. Lind. wikt. 20.

*Juniperus celsior arborescens, fructu subsusco oblongo*.

Lind. wikt. 20.

*Juniperus*. Frank. spec. 33. Rudb. cat. 22. hort. 59.

Till. ab. 37.

Wachholder. Schell. botn. 30.

Gaskes. Lapponibus.

- α. Tam in Alpibus, quam in sylvis occurrit, licet in Lapponia admodum parce.
- β. Per Sueciam crescit communiter in montibus, in Lapponia semper in paludibus.
- γ. Statura Juniperi singularis est: In Lapponia ramos plures, e radice absque caudice arboreo, exserit spar-  
fos,

fos, graciles, accumbentes & fere repentis. In Sueciæ plurimis locis autem crescit in magnam arborem. In quibusdam locis, curiosam acquirit figuram, alta euadit, angusta, ramis superne confertioribus, inferne exarescentibus, instar Cupressi meta in fatigium conuoluta; vt Fettiæ in Uplandia, item ad furnum martis Esbo in Roslagia & in locis, in quibus mineræ reperiuntur, præsertim martiales, vt Norbergæ in Westinannia &c.

1. *Juniperus alpina, folio crassiore latioreque.* Rudd. lap. 98. *Juniperus alpinus.* Clus. pan. 26. Bauh. hist. 3. p. 301. Scheuch. alp. 425. In Alpibus nostris sæpe obuia fuit, sed baccæ exacte globosæ fuere, nec oblongæ, vt ab authoribus describuntur. Hæc est sola varietas præcedentis.

2. *Regionibus frigidis, in quibus nulla alia arbor ualet subflare, Juniperus familiaris est.* Mundius in Dietet. p. m. 354. dicit, id magis conuenire Betulæ (§. 342.) Empetro (§. 380.) & Salici (§. 366.) quam Junipero (\*), docet Lappotia.

3. Author idem (\*) egregius, loco citato, sequentia etiam profert effata: *Lappæ, quibus natura pauca præter egestatem & patientiam concessit, potionem habent e baccis Juniperinis, quam vt Caffæ aut Theæ calidam sumunt &c.* quæ omnia etiam omnino erronea sunt. Sueci enim in variis prouinciis, præsertim rustici Cereuisiam e baccis Iuniperi præstantissimam, siue speciem saporem, siue vires diureticas & antiscorbuticas, parare solent, quam, præsertim recentem, pro potu ordinario, non medicina, frigidam hauriunt, nec vnquam calidam, vt Thea vel Coffea hauritur; hoc quidem potu magis grati saporis, quam egestatis causa, imo & diuites sæpius delectantur; Lappones autem nec potum hunc artificialem curant, nec ob parcam copiam Iuniperi habere possunt. Fateor deinde Lappones syluaticos non raro summa cum egestate luctare, contra vero alpinos,

pinos, qui sæpe mille rangiferos possident, (quorum singuli vix minori, quam trium florenorum pretio diuenduntur) cum ditissimis per Europam Viris certaturos eosque superaturos crederem; inuenientum apud eos in summa copia caseos, carnes, pelles, deinde colligere possunt pelles vrsi, mustelæ, gulonis, sciuri, castoris &c. hæcque omnia finitimis diuendere, nec opus habent, vt quidquam emant ab hisdem, nisi forte haustum spiritus frumenti, tabacum, vel tentorium. Hi viuere possunt absque sudore, absque cura, & facile acquirere omnia, quæ necessaria sunt, cum summa mentis tranquillitate. *Non qui multa possidet, sed qui paucis indiget, diues est.* Hinc si vel Cræcii thesauros ipsis offerres, cum splendidissimis aulis, niuosos suos montes commutare recularent & quidem nec hoc sine sufficienti ratione, bene enim qui latuit, bene vixit Lappo.

## CLASSIS XXIII.

## POLYGAMIA.

## MONOECIA.

## 377. ATRIPLEX foliis sagittato-lanceolatis.

*Atriplex sylvestris*. Frank. spec. 5.*Atriplex angusto oblongo folio*. Bauh. pin. 119.*Atriplex repens*. Rudb. hort. 13. Brom. goth. 10.α. *Atriplex sylvestris*, folio hastato seu deltoide. Mor. blæf. 26. Celf. upf. 11.

β. In agris Nouaccolarum feminibus allata rarius.

γ. Singulare est plantarum genus, in vna eademque planta alii flores hermaphroditi, alii feminini, &amp; hi figura inter se diuersi, &amp; feminibus ambo sæcundi diuersæ figuræ, at ab vtrisque eadem promascitur planta! Singulare est, quod si flores femininos auferas, planta posthac non erit Atriplex, sed exacte Chenopodium.

DIOE:

## DIOECIA.

## 378. RHODIOLA.

Hermaphrodita masculina.

Femina.

*Rhodia radix.* Bauh. pin. 286. Dod. pempt. 344.  
Rudb. hort. 90.

*Rosea.* Rupp. jen. 1. p. 80.

*Anacampteros, radice rosam spirante, maior.* Tournef. init. 264. Scheuch. alp. 329. 424.

*Telephium latum minus, radice rosam redolente.* Morif. hist. 3. p. 468. f. 12. t. 10. f. 8.

α. Ubique in Alpium summis iugis, immensa in copia, procreat gratis, exacte tantis viribus referta, ac Italica.

β. Curiosa est hic sexus consideratio. Matrimonia in altera planta constant appropriatis maritis & vxoribus, thalamo impositis splendido, aulæo luteo & quinquupartito, sed steriles sunt hæ Saræ. In altera autem planta matrimonia thalamos nudos, aulæis destitutos exhibent atque in fisdem feminas quinque maritis orbatas deprehendis. Hæ Hagares concipiunt e maritis legitimarum & steriliū vxorum, familiamque propagant.

γ. Feminam secum duxit Nob. Rudbeck in hortum Upsaliensem, quæ omni anno obtulit suas flammæ, cum autem nullus maritus adesset, in cassum furiit, ova interdum parua deposuit, sed subuentanea.

G N A P H A L I I speciem §. 302. vide in Syngenesia polygamie superflue.

TRIOE-

## TRIOECIA.

## 379. EMPETRUM.

Mas. Femina. Androgynum. Hermaphroditum.

*Empetrum montanum*, fructu nigro. Tournef. inst. 579.

*Camarinna septentrionalis supina*. Petiv. mus. 72.

*Chamaetaxus*. Scheff. lap. 359.

*Erica baccifera procumbens nigra*. Bauh. pin. 486. Scheuch. alp. 334.

*Erica baccifera tennifolia*. Frank. spec. 33. Rudb. it. 11.

*Erica baccifera letifolia*. Rudb. it. 11.

*Erica baccifera*. Clus. pan. 29. Till. ab. 26. Lindw. wikf. 12.

♂. In desertis arenosis siccissimis, nec non in paludibus humidis muscosis sæpius occurrit, in Alpibus omnium frequentissimum est.

♂. Alpes Dalecarlicas tegunt fere quatuor plantæ; hæc scilicet, *Betula* (342.) & duæ *Lichenis* species, quæ in Lapponiæ Alpibus in minori copia profunt.

♂. Ad fodinam cupri Fahlunensem, vix vlla planta per aliquod ab ea remotum spatium vivere potest, ob fumum sulphurei deustationem, hinc terra nuda iacet, hæc autem planta fere sola perferre videtur & fumum sulphuris & frigus.

• Planta hæc omnes lates sæpe aldit norternum variorum & teminarum tamen iancre teruat, ita vt aliam videas plantam marem, aliam androgynam, aliam hermaphroditam.

V

s. Bac-

1. Baccæ huius atræ, licet venenatæ dicantur & re ipsa cæphalalgias creent, copiosius adfuntæ, expertus loquor, Kappatiälmas (§. 143. d.) tamen ingrediuntur apud Lappos, apud quos vix Corinthiæ in usu non sunt.
- CORISPERMI *speciem* §. 2. vide in Monandria Digynia.



## CLASSIS XXIV.

## CRYPTOGAMIA.

## FILICES.

380. ACROSTICUM *folio lineari laciniato.*  
*Acrosticum parvum septentrionale.* Petiv. cent. 70.  
*Filicula saxatilis corniculata.* Tournef. inst. 542.  
*Filix saxatilis corniculata.* Bauh. pin. 358.  
 \* In Finmarkiæ parte, in infimis lateribus Alpium  
 Lapponiæ Norwegicæ, rarius visa est.
381. POLYPODIUM *pinnatum, pinnis lanceola-*  
*tis integris.*  
*Polypodium vulgare.* Bauh. pin. 359. Lind. wikt. 30.  
*Polypodium.* Rudb. hort. 91. Till. ab. 54. lc. 79.  
 \* In monte prærupto Lapponiæ Lalenfis Kiurivari &  
 aliis parcius.
382. POLYPODIUM *pinnatum, pinnis lanceo-*  
*latis pennatifidis integris, inferioribus nutantibus.*  
*Filix minor britannica, pediculo pallidiore, alis in-*  
*ferioribus deorsum spectantibus.* Moris. hist. 3 p.  
 575. f. 14. t. 4. f. 17. bona.  
 \* Cum antecedenti; rarius licet, obuia fuit.

383. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum*, *pinnulis obtusis remotis, subtus villosum.*  
*Filicula alpina tenerior, alis latiusculis brevioribus in-  
 tegris profunde dentatis.* Morif. hist. 3. p. 576. f. 14.  
 t. 3. f. 23.  
*Filix arborea.* Pluk. phyt. 179. f. 4.  
 a. In Alpihus rarij inter rupes.
384. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum*, *pinnis remotis, pinnulis subrotundis incis.*  
*Filix saxatilis, caule tenui fragili.* Pluk. phyt. 180.  
 f. 5.  
*Filix saxatilis non ramosa, nigris maculis punctata.*  
 Bauh. pin. 358.  
 a. In Lapponia sylvestri & ad latera Alpium frequens.
385. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum*, *pinnulis obtusis crenulatis.*  
*Filix non ramosa dentata.* Bauh. pin. 358.  
*Filix mas.* Rudb. hort. 43. Till. ab. 28.  
*Filix palustris maxima dentata.* Lind. wikt. 13.  
 a. Ad riuiulos in desertis lapponicis & ad latera Alpium copiose.
386. POLYPODIUM *duplicato-pinnatum*, *pinnulis lanceolatis acutis pinnatifidis.*  
*Filix mollis seu glabra vulgari mari non ramosae accedens.* Bauh. hist. 3. p. 738.  
*Filix mas non ramosa dentata, pinnulis angustis raris profunde dentatis.* Raj syn. 121.  
*Filix palustris subsusco puluere hirsuta.* Lind. wikt. 13.  
 a. Cum antecedenti saepius.

387. POLYPODIUM *trifidum*, ramis pinnatis,  
pinnis pinnatifidis.

*Dryopteris*. Dill. giff. 103.

*Filix ramosa minor*, pinnulis dentatis. Bauh. pin.  
358.

*Filix pumila saxatilis* L. Clus pan. 704.

• In monte Kiurivari prope venam plumbiferam &  
alibi.

388. ASPLENIUM *pinnatum*, pinnis subrotun-  
dis crenatis.

*Trichomanes seu polytrichum officinarum*. Bauh. pin.  
356.

*Trichomanes*. Till. ab. 66. ic. 77.

• In monte Kiurivari Laponiæ Lulensis in parœcia  
Quickjock, & alibi.

389. OSMUNDA *folio pinnatifido*, pinnis lunu-  
latis.

*Osmunda foliis lunatis*. Tournef. inst. 547. Scheuch.  
alp. 46.

*Lunoria racemosa minor vel vulgaris*. Bauh. pin.  
354.

• In Laponiæ Lulensis sylvis præ reliquis occurrit.

390. EQUISETUM *arvense*. †

*Equisetum arvense*, longioribus setis. Bauh. pin. 16.

Rudb. elyf. 1. p. 127. f. 9.

*Equisetum arvense minus repens*. Brom. goth. 26.

*Equisetum arvense*, setis longioribus. Lind. wick.  
12.

*Equisetum repens*. Lind. wick. 12.

• Vbique in campis & in conuallibus lepide sylvam  
abietinam in paruo compendio repræsentat.

♂. In hac caulis floris, perfecta fructificatione, marcescit, nec ramulos exferit villos, in aliis vero caules ramosi, sed floribus destituti, excresecunt emarcescitis prioribus.

391. EQUISETUM *sylvaticum*. †

*Equisetum sylvaticum, tenuissimis setis.* Bauh. pin.

16. Rudd. elyf. 1. p. 124. f. 9.

*Equisetum sylvestris, foliis tenuibus.* Lind. wikf. 12.

♂. In sylvis copiose.

392. EQUISETUM *palustre*. †

*Equisetum palustre, brevioribus setis.* Bauh. pin. 16.

Rudd. elyf. 1. p. 122. f. 3.

*Equisetum palustre minus.* Lind. wikf. 11.

♂. In subhumidis sæpe.

393. EQUISETUM *fluviatile*. †

*Equisetum palustre, longioribus setis.* Bauh. pin. 15.

Rudd. elyf. 1. p. 122. f. 2.

*Equisetum minus aquaticum.* Lind. wikf. 11.

*Equisetum nudum.* Lind. wikf. 11.

*Åsike* Lappis. *Fräken* Suecis.

♂. Ad ripas lacuum & fluviatorum passim copiosissime.

♂. Rangiferi, Lapponum pecora, scænum per hyemem non adsument facile, hinc Lappo noctes diesque eos per sylvas ducere tenetur. Obtuli circa autumnum redeuntibus ex longo itinere Rangiferis fasciculum fœni, & obseruavi eos hanc plantam seligere & adsumere, reliqua fere intacta relinquere. Annon itaque hocce Equisetum maiorem œconomix lapponicæ usum adferre posset, incolis iudicandum restituo.

394. **EQUISETUM byemale.** †  
*Equisetum foliis nudum, non ramosum seu junceum.*  
 Bauh. pin. 16. Rudb. clyf. 1. p. 124. f. 10.  
*Equisetum sylvestre nudum.* Lind. wikf. 12.  
 α. iuxta ripas fluvii Juktan in Lapponia Lulenti & alibi.  
 β. Tota planta perennis est, caulis sine ramis ad radicem utrimque stolonem exferit.

## MUSCI.

395. **POLYTRICHUM canle simplici.** \*

Mas.

- Polytrichum vulgare* & *maius*, *capsula quadrangulari.* Dill. gill. 221.  
*Polytrichum aureum maius.* Bauh. pin. 356.  
*Polytrichum aureum medium.* Bauh. pin. 356.  
*Muscus juniperi foliis, capitulo quadrangulari.* Vaill. par. 131. t. 23. f. 8.  
*Muscus capillaceus maior, pediculo & capitulo crassioribus.* Buxb. cent. 1. p. 41. t. 64. f. 4.  
*Adiantum aureum maius.* Rudb. hort. 3. Brom. goth. 2. Lind. wikf. 1.  
*Adiantum aureum minus.* Lind. wikf. 1.  
*Adiantum aureum.* Till. ab. 2.

Femina.

- Muscus capillaceus stellaris prolifer.* Tournef. inf. 551.  
*Muscus, juniperi folio, rosens prolifer.* Vaill. par. 131. t. 23. f. 8.  
*Muscus capillaceus maior stellatus.* Tournef. inf. 551.  
 Romf

*Romfi.* Lapponibus.

*Biern mossa* Suecis. Muscus Vrsinus.

- a. Frequentissimus est Muscus per totam Lapponi. m.
- β. Variat imense, quoad magnitudinem, utpote quoad in arenosis & siccis vix pollicis transuersi altitudinem attingit, in succosis vmbrosis ac sylvosis sæpe pedale euadit; ex hisce vero diuersas constituit species Botanicorum vulgus.
- γ. Hic in diuersa planta absque vilo remanente dubio spectare licet sexum separatum, cum aliæ plantæ ex apice pedunculos longos proferant capitula sustentantes, aliæ vero terminentur in stellulas imbricatas purpureas; has feminas diximus, illas vero mares, secuti Cl. Dillenium, qui puluerem in capitulis istarum contentum pro farina genitili habuit, non omne tamen nobis exemit dubium, ob præguantes rationes a priori petitas. Alteram esse inarero, alteram vero plantam feminam, certum videtur. Flores masculinos & femininos, eodem tempore, in eadem specie florere, in omni vegetabili obtinet; quod si non fieret, neque fœcundatio succederet, neque proles produceretur. Fructus (ut proles) est effectus floris (ut copulæ); hinc cum capitula ista longe serius efficiant suam farinam genitalem putatam, quam flores isti stellati durant, videtur puluis iste effectus esse, non causa; ergo fructus, non flos. Sed hæc solum a priori dicimus.
- δ. *Leßus* notter apud Nouaccolas in Lapponia constabat pellibus leporinis absque vllis puluinaribus, apud Lappones vero ipsos solis pellibus rangiferinis, in desertis autem e ramis frondosis *Betulæ* (§. 341.). In itinere per fluuios extrahabatur circa vesperam scapha, qua vehabar, in terram continentem, quæ obuertebatur, ut sub ea, instar Diogenis, quiete dormirem defensus a pulcibus & pluuiis, nescius naturæ placuisse stragula ibi, in alio quam in volatiliū dorso, quæteret, quæ tandem & e terra crescere

in densissimo deserto a Lapponibus didici. Muscum enim hunc, quem feminam dixi, quærum Lappones, formam quadratam trium vltiarum in latitudine & totidem in longitudine acie cultri circumscribunt, quo tacto leui manu alterum anguium a terra separant eleuantque, mox tunicæ instar tenacis extrahunt totum hocce circumscriptum spatium, solutum quatiant, vt si quæ folia aciformia adiunt, vel terra adhæreat, expellantur; quo factò mox alterum exacte priori respondens, eadem methodo, sibi comparant; deinde expanditur altera hæc muscosa tunica sorsum verso musco supra terram, cui incumbit lassum corpus, alteram versò deorsum musco sibi met imponunt, vt ramuli omnes corpus respiciant. Mollissimus est hic lectus cuius stragula vndique ambiunt corpus & ad illud sese vbique applicant; calidissimus deinde est, & virentis vegetabilis grati odoris, nec pediculos, pulices, cinices, scabiem, luem, aliudque contagium innocenti corpori adfert, nec plumulis vndique obuolitantibus irresolubilibusque, cum inspiratione, pulmones infarcit phthisive generat, sed lassum corpus molli gratiaque requie reficit. Hunc lectum itaque si non delicatulis aulicis audeam præscribere, certe doris martis filiis, quos sæpe oportet in syluis castra sua ponere, hic meus lectus conueniet optime. Fugiant Lappones muscum marem, ne capitulis suis pedunculatis uisitationem ipsis creet molestant, cum liuceis carent, somnumque eorum turbet. Quædam me sapius quisnam Lappones hunc musci vsum docuerit primis, cum paucis, imo paucissimis Butaueis contitet Muscum hunc caule simplicem, radicibus adeo intertextum & implicatum esse, vt vix separari queat, nec alium excogitare potui, quam Lapponum conterraneum Vrsum, qui dum longissimam suam hybernã noctem cimмериis tenebris inuolutam dormire debet more Erinacei, Melis &

Vespertilionis, hunc muscum in vasta copia colligit, inque eo securus sine epulis & poculis per dimidium & ultra, annum quiescit, vnde aliquando, vt opinor, aliquis Lappo, qui casam noctu frigida attingere non potuit, vrsi consilium capturus percepit radices cohærere.

9. Polytrichum hocce, vt gratum lasso per deserta Lapponiæ peregrinatori, ita rustico septentrionis nostri infensissimum & abominabile, vtpote quod pascua eius lætissima integra destruit. Prata fertilissima apud nos sunt, quæ terram, ex humo vegetabili, mistam cum arena & pauca quantitate argillæ pro matre agnoscunt, sita in loco decliui & in conualsibus. In his facillime luxuriat hic muscus in tophos & turfam cumulatus, sterlis, reliqua vegetabilia opprimens, vt ad Nerpis præsertim, in Ostrobothniâ videre licuit tristissimo exemplo. Dissecui talem turfam seu terræ verrucam perpendiculariter in duas partes & vidi eandem ad cœtrum radices semper cauam, hinc auguror terram hyemali tempore a gelu constrictam in rimas frangi, vnde eleuantur radices plantarum (vt etiam in hortis non raro tempore vernali videre est) quæ quasi supra terram positæ, gelu hyemali, tandem sicco aeri vernali, demum calido æstiuo expositæ, destruuntur, relicto commodo loco huic musco, vt læte crescat. Si quis huic malo medicinam minus laboriosam vel sua operatione non pretiosam admodum detegeret, summopere sibi gratos incolarum deuinciret animos.

396. BRYUM caule erecto, ramis lateralibus breuibus fertilibus.

*Bryum hypnoides*, capitulis plurimis erectis, lanuginosum. Raj. syn. 97.

*Muscus terrestris vulgari similis lanuginosus*, Moris. hist. 3. p. 625. t. 15. f. 7.

Ma-



*Muscus alpinus ramosior erectus, flagellis brevioribus lanuginosis.* Pluk. alm. 255. phyt. 47. f. 5.

- α. Occurrit communiter in Alpibus nostris, altis rupibus innatum.

397. BRYUM caule erecto, foliis reflexis seta terminatis, capitulis falcatis.

*Bryum maius, erectis falcatis capitulis, foliis latiusculis extantibus, in pilum canescentem desinentibus.* Dill. gill. 224. Raj. syn. 94.

*Muscus capillaris telorum, densis cespitibus nascens, capitulis oblongis, foliis in pilum longum desinentibus.* Raj. hist. 3. p. 34. Vaill. par. 133. t. 25. f. 3.

*Muscus erectus hirsutus, capitulis oblongis acutis, vungniculis anicularum similibus, vulgatissimus.* Morif. hist. 3. p. 628. f. 15. t. 6. f. 1.

- α. In sylvis rarius conspicitur hic Muscus.

398. BRYUM caule inclinato, foliis arrectis subulatis, capitulis erectiusculis.

*Bryum, erectis capitulis, angustifolium, caule reclinato.* Dill. gill. 222. Raj. syn. 95.

*Muscus coronatus medius, foliis tenuissimis pallidis longioribus, capitulis erectis acutis.* Morif. hist. 3. p. 630. f. 15. t. 7. f. 11.

*Muscus coronatus humilis, corniculis longissimis & acutissimis.* Morif. hist. 3. p. 630. f. 15. t. 7. f. 13.

*Muscus capillaceus, foliis pallidis, pediculis pluribus e communi theca egredientibus.* Buxb. cent. 2. p. 8. t. 4. f. 1.

*Muscus capillaceus maior, pediculo & capitulo tenuioribus.* Tournef. inst. 551. Vaill. par. 131. t. 28. f. 12.

- α. In desertis sæpius crescit in tophos crassos & per ætatem flavos.

β. Huius

- A. Huius speciei singulare admodum specimen habui in itinere Reuterholmiano per Dalekarliam ad pagum Heden, vbi admodum cauliculis multiplicatum & longum compactissimumque excreuit in magnitudinem nidi Sciuri, & exacte repræsentabat figura ac magnitudine cranium humanum musco obductum.
399. BRYUM caule ascendente, foliis ovato-oblongis patulis pellucidis.  
*Bryum nitidum, foliis oblongis undatis, capitulis cernuis, arbusculam referens.* Dill. giff. 227. Raj. syn. 103.  
*Muscus polygoni folio.* Tournef. inst. t. 326. f. C. Vaill. par. t. 24. f. 3.
- a. Crescit in pratis Nouacollarum subhumidis inter lapides.
400. BRYUM caule erecto, foliis setaceis, capitulis globosis.  
*Bryum trichoides virescens, erectis masculis capitulis maliformibus.* Dill. giff. 124. Raj. syn. 97.  
*Muscus trichoides minimus sericeus capillaceus, capitulis sphaericis.* Moris. hill. 3. p. 628. f. 15. t. 6. f. 6. Vaill. par. 129. t. 24. f. 9. & 12.
- a. Creuit copiose plurimis in locis Alpium nostrarum, nullibi tamen per totum iter in copia hoc obseruauimus, quam ad cataractum fluii Dalekarlici Elfcarleby.
- # Color foliorum huius musci, præsertim post exsiccationem, viride æris refert.
401. BRYUM foliis setaceis, pedunculo reflexo, capitulis subrotundis.  
*Bryum trichoides hirsutæ canescens, capitulis subrotundis reflexis, in perbrenibus pediculis.* Dill. giff. 226. Raj. syn. 100.

Mu.

- Muscus tricoides hirsutus, capitulis oblongis reflexis pediculis brevibus insidentibus.* Moris. hist. 3 p. 629 f. 15. t. 6. f. 21. Raj. hist. 3 p. 38.  
*Muscus capillaceus lanuginosus minimus.* Tournef. inst. 552. Vaill. par. 133 t. 29. f. 2.  
 α. Hinc inde in sylvis obvium est.

402. BRYUM foliis subulatis, pedunculo longissimo, capitulo reflexo.

*Bryum tricoides, capitulis reflexis, pediculis ima medietate rubris, summa luteo virentibus.* Dill. giff. 226. Raj. syn. 100.

*Muscus tricoides, capitulo parvo reflexo, pediculis ima medietate rubro, summa luteo virentibus.* Moris. hist. 3. p. 629. f. 15. t. 6. f. 15.

*Muscus capillaceus minimus, capitulo nutante, pediculo purpureo.* Vaill. par. 134. t. 29. f. 7.

- α. Ubique in sylvis commune est.  
 β. Datur & huius varietas caule & foliis omnino sanguineo colore tinctis, & hæc communiter sterilis est.

403. BRYUM caule erecto ramoso, foliis ovatis undique imbricatis.

*Muscus americanus aureus, foliis cupressi.* Petiv. musf. 273.

- α. Crevit in sylvis variis in locis.  
 β. Capitula non vidi, hinc fere incertus hæreo, utrum ad Brya an vero ad Hypna amandari debeat.  
 γ. Est muscus pollicis transversæ altitudinis, fere erectus, interdum vero ad basin decumbens, qui versus summitatem utrimque ramulum communiter exferit ipso caule interiecto breviorum. Folia ovata sunt, obtusa, fere pellucida, densissime imbricata (hinc rami & caulis densus & crassus conspicitur), colore pallide flavescentia.

δ. Eun.

2. Eundem cum Petiueriano esse muscum hunc in phytophylacio Sherardiano Oxonijs colligere licuit.  
 3. Videtur, quantum ex figura percipio, proxime accedere ad Hypnum istud, quod Vaill. par. tab. xxv. fig. 7. exhibet, at nostrum maius est, crassius, foliis confertis magis & versus summum ramosum, simulque ramis & foliis obtusioribus conspicuum.

404. BRYUM caule procumbente, foliis alternis ovatis pellucidis.

*Bryum nitidum*, foliis serpilli pellucidis subrotundis, elatius. Dill. giff. 228.

*Bryum nitidum*, serpilli rotundis ut minoribus pellucidis foliis, maius. Raj. syn. 102.

*Bryum nitidum*, serpilli rotundis & minoribus pellucidis foliis, minus. Raj. syn. 103.

*Muscus polytrichoides palustris maior*, serpilli latioris folio pellucido. Morif. hist. 3. p. 627. t. 15. t. 6. f. 39.

*Muscus trichomanis facie*, foliis utrimque splendidibus rotundis. Morif. hist. 3. p. 627. t. 15. t. 6. f. 41.

*Muscus polytrichoides humilior*, alternis foliis pellucidis subrotundis. Morif. hist. 3. p. 627. t. 15. t. 6. f. 40.

*Muscus polytrichoides humilior*, foliis latis subrotundis. Pluk. alm. 247. phyt. 45. f. 7.

4. Crescit in spongiolis, subhumidis vel umbrosis locis inter graminum radices.  
 5. Varietates istas, limites cum non habeant, coniungo.

405. HYPNUM ramis prolixis, plano-pinnatis.

*Hypnum reptans filicinum veluti spicatum*, Dill. giff. 217. Raj. syn. 86.

Mu-

*Muscus filicinus maior.* Bauh. pin. 360. Vaill. par. 140. t. 25. f. 1. Buxb. cent. 2. p. 2. t. 1. f. 2.

- . Vulgatissimum est in sylvis Lapponiæ, & in inferiore Suecia, vbi prata sicciora tota deuasat & occupat.

406. HYPNUM ramis plano-pennatis continuata serie extensis.

*Hypnum repens filicifolium ramosum, ramulis appressis & magis complanatis.* Dill. giff. 218. Kaj. fyn. 87.

*Muscus filicinus flauescens maior ramosus.* Vaill. par. 140. t. 18. f. 1.

*Muscus vulgaris pennatus maior.* Bauh. pin. 360.

- . Crescit copiose in sylvis mixtum antecedenti.

407. HYPNUM ramulis plano-pinnatis, pinnis contiguis, apicibus deflexis.

*Hypnum repens veluti compressum plumam luteo argenteam representans.* Cell. upf. 26.

*Muscus pennatus maior, cauliculis ramosis, in summitate veluti spicatus.* Gottsch. pruss. 167. f. 42.

*Muscus repens substauus, foliolis crispis minoribus, ramulis confertis.* Vaill. par. 141. t. 27. f. 14.

- . Crescit iuxta lapides in desertis nemorosis egregius hic muscus, pennæ instar sericæ nitens.

408. HYPNUM ramulis pinnatis teretiunculis remotis inæqualibus.

*Muscus pennatus minor, cauliculis ramosis, in summitate veluti spicatus.* Gottsch. pruss. 167. fig.

*Muscus palustris abietinus.* Vaill. par. t. 23. f. 12.

*Muscus palustris, foliis & flagellis rigidiusculis, seminibus in foliorum alis.* Vaill. par. 141. t. 29. f. 12.

- . In desertis subhumidis ad radices arborum.

- . Hunc a priori musco omnino distinguo, nec vllò modo cum eo coniungi potest.

409. HYPNUM ramis inaequalibus, foliis laxè imbricatis triangularibus acutis.  
*Hypnum repens*, triangularibus maioribus & pallidioribus foliis. Dill. gill 219. Raj. syn. 80  
 a. *Hypnum repens*, triangularibus angustioribus (potius minoribus) foliis. Raj. syn. 80  
*Musco senticulato similis* Bauh. pin. 36.  
 b. *Hypnum repens*, triangularibus minoribus foliis, pediculis & capitulis brevioribus & summiusculis, minus Raj. syn. 80  
 c. *Hypnum ramosum fluitans pennatum*. Raj. syn. 81.  
*Muscus denticulatus lucens sinuatis maximus, ad ramulorum apices adstanti capitulis ornatus*. Morif. hist. 3. p. 626. t. 15. f. 6. f. 33.  
 d. Hi multi ubique in sylvis prostant, eosque non specie, sed solo loco, indeque producta varietate differre puto. V. timus ( $\gamma$ ) in fossis, in magnam saepe molem excrevit, & sub aquis tunc submergitur.
410. HYPNUM ramis inaequalibus sparsis, foliis ovatis imbricatis, capitulis obliquis.  
*Hypnum terrestre erectum*, ramis teretibus, foliis inter rotunda & acuta medio modo se habentibus. Dill. gill 220. Raj. syn. 81.  
*Muscus squamosus cupressiformis*. Tournef. inst. 554. Vaill. par. 138. t. 28. f. 3.  
 a. In sylvis & pratis Nouaccoliarum passim legitur.
411. HYPNUM caule erecto, superne undique ramoso  
*Hypnum palustre erectum arbusculam referens, ramulis subrotundis*. Dill. gill 220. Raj. syn. 81.  
*Muscus dendroides sylvarum erectus, ramulis Kali amulis, radice repente*. Morif. hist. 3. p. 626. f. 15. t. 5. f. 30.

a. *Hypnum*

- α. *Hypnum erectum arbusculum referens, ramulis subrotundis confertim nascentibus.* Raj. syn. 81.  
*Muscus squamosus ramosus erectus alopecuroides.* Tournef. inst. t. 326. f. B. Vaill. par. t. 26 f. 6.  
*Muscus dendroides elatior, ramulis crebris minus surculosis, capitulis pediculis brevibus insidentibus.* Motif. hist. 3. p. 626. f. 15. t. 5. f. 31.  
 β. In subhumidis rarior est muscus.

412. **HYPNUM** caule repente, ramis confertis prostratis, foliis subulatis, capitulis erectis.  
*Hypnum repens trichoides terrestre luteo-virens vulgare maius, capitulis erectis.* Dill. giss. 215. Raj. syn. 84.  
*Muscus arboreus splendens sericeus.* Vaill. par. t. 27. f. 3.  
 α. Truncis arborum semiputridis arcte adnatus, ut vix integer excerpi queat, in sylvis frequenter reperitur.

413. **MNIUM** caule dichotomo, foliis subulatis.  
 Mas.                      Femina.  
*Mnium maius, ramulis longioribus bifurcatis.* Raj. syn. 78.  
*Muscus palustris erectus flavescens, capillaceo folio.* Vaill. par. 135. t. 24. f. 1.  
*Muscus palustris, flagellis erectis luteis raro divisis, capitulis oblongis adiansi.* Motif. hist. 3. p. 629. f. 15. t. 6. f. 9.  
 α. Crescit ubique in paludibus limo repletis.

414. **MNIUM** caule simplici, geniculis inflexo.  
 Mas.  
*Muscus palustris, adianto aureo affinis, scapi tenuibus, foliis brevibus.* Raj. syn. 98.

*Muscus trichoides palustris erectus coronatus, capitulis sphaericis amplioribus.* Morif. hist. 3. p. 628. f. 15. t. 6. f. 8.

*Muscus capillaceus tenuissimus, pedunculo longissimo purpurascens, capitulo rotundiore.* Vaill. par. t. 24. f. 10.

*Muscus stellaris ramosus palustris, pediculo aureo erecto, capitulo magno sphaerico.* Buxb. cent. 1. p. 45. t. 65. f. 3.

## Femina.

*Muscus stellaris ramosus palustris.* Buxb. cent. 1. p. 45. t. 65. f. 2.

- a. Vbiq̄ue in deserto ad scaturigines fontium frigidorum crescit pulcherrimus hic muscus.
- β. Quoniam in hac calyptram non vidimus, at alteram plantam marem, alteram feminam vbiq̄ue obseruauimus, quæ florem, polytrichi instar, stellula purpurea exhibet, hunc locum ei concessimus, vsq̄ue dum certiora innotescant.
- γ. Fontes calidos seu thermas frustra in Lapponia frigidissima quæsiuimus, aquæ autem salientes frigidissimæ, inedia licet & calidissima æstate, vbiq̄ue sese obtulere, copiosiores quam in vlla alia a nobis perustrata regione. Fontes Lapponiæ sunt vel aquæ ex superiacente niue exstillantes, vt in Alpibus; vel iuxta radices montium, quales frequentes in syluis; vel & in mediis paludibus, quos fontes frigidos vocant Lappones. Hi fontes frigidi, licet aqua paludosa vndiq̄ue eos ambiat tepida, in foueola quasi exhibent lympham istam gelidam, quæ licet stagnans videatur, celeri tamen agitur cursu sub altera aqua paludosa & calida. Hos fontes sedulo indagare norunt Lappones & quidem ex hoc Musco præsertim eos dignoscunt, qui quasi arte & cultura læte excretus fontem cingit, coloreque suo albo e longinquo facile cognoscitur.



## 415. SPHAGNUM ramis reflexis.

*Sphagnum cauliferum* & *ramosum palustre molle candidans, reflexis ramulis, foliis latioribus (& angustioribus)*. Dill. giff 229. Raj. syn. 104.

*Muscus palustris, terrestri similis*. Scheuch. al. 43.  
t. 5. f. 2.

*Muscus palustris in ericetis nascens floridus noster*.  
Pluk. phyt. 101. f. 1. Vaill. par. t. 23. f. 3.

*Muscus palustris*. Dod pempt. 472.

*Muscus palustris candidus baccifer*. Lind. wikk. 25.

*Muscus palustris mollis candidus rangiferorum, quo rangiferi anide vescuntur*. Brom. goth. 69.

*Muscus palustris mollis & delicatulus*. Scheff. lap.  
503.

*Muscus IV*. Scheff. lap. 361.

*Muscus albus*. Till. ab. 46.

*Rypster-derpbe*. Lapponibus, id est, *Muscus ruber*.

*Manna-derpbe*. Lapp. aliis, id est, *Muscus infantum*.

• Vbiq; in humidis copia tanta occurrit, ut integras paludes, tam in sylvis, quam in Alpibus, eodem musco tectas, abasque videas.

• Variat fortis scilicet ouatis, vbi maior est *Muscus*; & linearibus acutis, vbi minor. Variat etiam colore, dum alius exacte niveus, alius, licet rarior, incarnato colore suffusus est.

• Errant, qui muscum hunc pro pabulo rangiferorum hyemali exhibent.

• Feminis lapponicis maxime notus est hic muscus; hunc enim, lineis cum destituantur, infantibus, dum cunis suis continentur, vndique circumponunt, qui & pulvinaris & tegmenti vices seruat, vrinam acrem absorbet, calorem conseruat, sericisque stragulis gratior est tenellis; mutatur deinde vesperi & mane, dum purus & recens substituitur in prioris locum. Mollis quidem satis per se est, nihilomi-

nus, infante recenter nato, deciduos sponte molliusculosque crines rangiferinos musco superimponunt, corporique infantis proxime admovent, ut adhuc magis delicata sint stragula hæcce.

- g. Hoc etiam musco catamenia excipere abstergereque feminas lapponicas mihi relatum fuit. Naturam æque hic ac alibi sibi similem esse feminasque in Lapponia ac alibi legibus menstrualibus obedire, dubium nullum est, licet hæ cruoris minorem fundant copiam innocentissimæ. Fuere & feminæ plures hic, quas vidi, per totam suæ vitæ periodum ab hac lege exceptæ, licet hæ maritalæ steriles persistant. Noui & iuenculas, quæ non hyeme, sed sola modo æstate has obseruabant crises; imo & alias, quæ semel in anno purgabantur, & hæ, quotquot vidi, pedes œdematosos habebant.

416. LYCOPODIUM caule repente, ramis triquetro planis.

*Lycopodium fabinæ facie.* Rupp. jen. 1 p. 328.

*Muscus terrestris ramosus pulcher.* Bauh. hist. 3. p. 767.

*Muscus squamosus montanus repens.* Tournef. inst. 553.

*Muscus clavatus, foliis cupressi.* Bauh. pin. 360.

*Fænna.* Suecis.

- a. Crescit passim in syluis ficcioribus.

- β. Ruricolæ Westrobothnienses muscum hunc & folia Betulæ. (§ 341.) circa finem mensis Iunii collecta coquunt simul, eisque varia e lana confecta flauo imbuunt colore.

417. LYCOPODIUM caule repente, ramis tetragonis. Tab XI. fig. 6.

*Muscus clavatus, foliis cupressi.* Raj. hist. 121. de-  
script.

Mos

*Muscus terrestris repens nanus syriensis.* Bocc. musc. 161. t. 108 fig. pessima.

4. Crescit in Lapponia nostra tantum in Alpihus & in montibus summis, nec unquam eundem muscū in sylvis vidimus, ut antecedentem, qui per Sueciam vulgarissimus est.

5. *Caulis* depressus repit per terram spithamæus vel pedalis.

*Rami* alternatim per spatia pollicaria e caule egrediuntur, erecti, dichotomi, singuli rami primarij terminantur sæpe dichotomia in viginti vel triginta ramulos, quasi fastigiatos, longitudine digiti humani.

*Foliola* imbricata sunt, crassiuscula, in formam tetragonam obtusam undique vestientia ramos.

*Pedunculus* hinc inde ramum aliquem terminat vix duarum vel trium linearum altitudinis, bifurcatus, foliolis minoribus tectus, totidem spicas generans.

*Spica* ovata, nec manifeste oblonga sunt, fere glabra.

6. Hæc planta a maxima parte Botanicorum confunditur cum antecedenti, necesse itaque nobis visum est tanto accuratius eas distinguere, suisque limitibus easdem circumscribere.

Antecedentis descriptionem qualemcunque dedit *J. Bauhinus*, huius autem *Rami* licet non sufficientem.

*Rami* in hac perpendiculares breves & quasi in fasciculum collecti sunt. In illa vero magis sparsi & procumbentes.

*Ramuli* foliis vestiti in hac exacte teragoni sunt, angulis licet obtusis; in illa vero plani sunt, parte supina parum convexi, lateribus acutissimi.

*Pedunculus* in hac vix manifeste a ramis distinguitur; in illa vero plus quam uncialis est.

*Spica* in hac ovatae sunt, in illa oblonga.

Hæc in solis Alpihus, illa in solis sylvis habitat.

418 **LYCOPODIUM** caule repente, foliis patulis, pedunculis spica gemina terminatis.

*Lycopodium clavatum*, pediculis foliosis. Dill. giff. 230.

*Muscus terrestris clavatus*. Bauh. pin. 360.

*Muscus clavatus* Till ic. 143.

α. In sylvis sæpius obvium est.

β. Vidi aliquando, grato spectaculo, pueros Lapponum ex hoc musco sarta confecisse capitique suo eadem imposuisse, horrentibus vndique spicis distichis, hirsute Faunis & Satyris similes.

419. **LYCOPODIUM** caule erecto, spica glabra terminato.

*Lycopodium elatius*, foliis juniperinis, clavis singularibus sine pediculis. Cels. upf. 32.

*Lycopodium alterum*, foliis juniperinis reflexis, clavis singularibus, seu pediculis nudis. Rupp. jen. 1. p. 328.

*Muscus squamosus*, foliis juniperinis reflexis. Tournef. init. 553.

α. In sylvis rarius occurbat.

420. **LYCOPODIUM** caule erecto dichotomo.

*Selago foliis & facie abietis*. Rupp. jen. 1. p. 330.

*Muscus erectus ramosus saturate viridis*. Bauh. pin. 360.

*Muscus terrestris*, species altera. Scheuch. alp. 44. t. 6. f. 2.

α. In desertis rarius crescit.

β. Solent rustici, bones vel sues phthiriasi laborantes decocto huius musci lavare, quo facto intra aliquot dies a molestis hinc insectis liberantur.

γ. Reperitur etiam, rarius licet, in officinis quibusdam pharmaceuticis Sæcivæ sub nomine Musci cathartici

&

& sub forma decocti ad vomitum excitandum præscribitur in robustis corporibus, vt vocant, debet tamen refracta admodum dosi exhiberi, alias conuulsiones excitat, obseruante *Rothmanno*.

421. LYCOPODIUM *caule repente, ramis spica foliis patula instructis.*

*Selaginoides foliis spinosis.* Raj. syn. 106.

*Muscus terrestris repens, clavis singularibus foliis erectis.* Scheuch. alp. 43. t. 6. f. 1.

*Muscus terrestris repens humilior, tenuissimis foliis, clavis foliosis erectis.* Moris. hist. 3. p. 624. L. 15. t. 5. f. 11.

α. Iuxta ripas fluuiorum hocce musco nullus alius est frequentior in Lapponia.

β. Singulares sunt spinæ istæ ad marginem foliorum & optimam subministrant differentiam, sed tam paræ, vt visum fere fugiant.

A L G A E.

422. MARCHANTIA *calice communi decem-partito, laciniis linearibus.*

*Marchantia capitulo stellato, radiis seretibus.* Mich. gen. 2. t. 1. f. 2.

*Marchantia stellata.* March. act. 1713. p. 307. t. 5.

*Lichen petalodes polymorphos.* Dill. giff. 210.

*Lichen petraeus stellatus.* Bauh. pin. 362.

*Hepatica officinarum.* Vaill. par. 97.

α. Hinc inde in syluis locisque strilibus, attamen subhumidis vel vmbrosis obseruatur.

423. MARCHANTIA *calice communi octopartito, laciniis plano-convexis*  
*Marchantia capitulo non dissecto.* Mich. gen. 2. t. 1. f. 5.  
*Lichen petraeus umbellatus.* Bauh. pin. 362.  
 ¶. Crescit mixta semper cum antecedenti, ut eam indicarem omnino eandem esse plantam, nisi contrariam sententiam strenue defenderet Clariss. Michelius, præsertim cum eadem obtinet facies in reliquis partibus, uti in antecedenti; nec me in hac villos flosculos sub calice manifestos observasse memini.
424. MARCHANTIA *calice communi quinquefido hemisphærico.*  
*Hepatica media, capitulo hemisphærico.* Mich. gen. 3. t. 2. f. 2.  
*Lichen pileatus parvus, foliis trenatis.* Raj. syn. 114.  
 ¶. Passim in sylvis, locis umbrosis, subhumidis.
425. JUNGERMANNIA *foliis imbricatis serie duplici, superioribus subrotundis maioribus convexis obtusis quadruplo maioribus.*  
*Muscoides squamosum saxatile nigro purpureum surculis angustioribus, foliis circinatis minoribus.* Mich. gen. 10. t. 6. f. 5.  
*Hepaticoides surculis ♂ foliis thuyæ instar compressis minor.* Vaill. par. 100. t. 19. f. 10.  
*Lichenastrum imbricatum minus.* Raj. syn. 111.  
 ¶. In sylvis lapidibus & arboribus innascitur.
426. JUNGERMANNIA *caule ramoso, surculis compressis, foliis imbricatis serie duplici, ovato-acutis, ciliatis.*  
 ¶. Antecedenti, cui mixta, admodum similis, sed paulo maior.

427. JUNGERMANNIA *caule simplici, foliis ovatis, margine reflexo undique laxè imbricatis.*  
 α. Flores huius videre non licuit, semper tamen flava perficit, & caules numerosos simplices, digiti longitudinis in cæspitem coniunctos producit.  
 β. Crescit rarius in sylvis.
428. LICHEN *caule simplici, calice turbinato, margine tenui.*  
*Lichenoides tubulosum pyxidatum cinereum.* Dill. giff. 204. Raj. syn. 68.  
*Lichen pyxidatus maior.* Tournef. inst. 549. t. 325. f. D. Vaill. par. 115. t. 21. f. 8.  
*Muscus pyxidatus.* Bauh. hist. 3. p. 767.  
*Muscus pyxoides terrestris.* Bauh. pin. 361.  
 α. *Lichen pyxidatus maior rugosus.* Vaill. par. 115. t. 21. f. 7.  
 β. Tegit hic muscus integros convexos campos & effuccos, nec non petris planiusculis integris album inducit colorem.
429. LICHEN *caule simplici, calice turbinato, margine carnosò colorato prolifero.*  
*Lichenoides, tubulosum pyxidatum, tuberculis amano coccineis, proliferum.* Dill. giff. 205. Raj. syn. 69.  
*Lichen pyxidatus acetabulorum oris coccineis & tumensibus.* Vaill. par. 115. t. 21. f. 4.  
*Musco-fungus pyxidatus, calice altero alteri innato, apicibus nonnunquam coccineis.* Morif. hist. 3. p. 632. f. 15. t. 7. f. 4.  
*Muscus pyxidatus, labellis suturæ croceis.* Bocc. mus. 2. p. 142. t. 104.  
 β. Cum antecedenti per Lapponiæ deserta frequentissimus,

430. LICHEN caule simplici, calice turbinato, margine acuto prolifero.  
*Lichen pyxidatus, margine prolifero scabro.* Vaill. par. t. 21. f. 9.  
 a. Etiam hic vbique in lapidibus, pauca terra obductis, crescit.
431. LICHEN caule simplici, calice turbinato, centro simpliciter prolifero.  
*Lichenoides pyxidatum civeereum elatius, ramulis pyxidatum desinentibus.* Raj. syn. 69.  
*Lichen pyxidatus prolifer.* Vaill. par. 115. t. 21. f. 5.  
*Muscus pyxidatus norwegicus, tubo longiore.* Morif. hist. 3. p. 632.  
 a. Cum antecedentibus, rarius occurrat.
432. LICHEN caule simplici, calice turbinato, centro multipliciter prolifero.  
*Muscus pyxoides.* Barr. rar. t. 1278. f. 2.  
 a. Etiam hic cum antecedentibus reperitur, sed rarius.
433. LICHEN caule simplici apice acuto aut calice turbinato terminato. Tab. XI. f. 5.  
*Lichenoides tubulosum minus ramosum, cauliculis crassioribus difformibus.* Raj. syn. 68.  
 a. Et hic in sylvis admodum vulgaris est.
434. LICHEN caule simplici subulato, rarius bifido:  
*Lichen cinereus proboscideus & corniculatus, ut plurimum non ramosus.* Mich. gen. 31.  
*Lichenoides tubulosum cinereum non ramosum.* Dill. gill. 204. Raj. syn. 68.



*Musco-fungus petraeus corniculatus, cornibus indinifis  
& incurvatis.* Morif. hist. 3. p. 633. f. 15. t. 7.  
f. 4.

*Muscus fistulosus corniculatus.* Barr. obs. 1286. t.  
1277. f. 1.

- α. Cum antecedentibus ubique vulgaris est.
- β. Variat caule tenui recto simplici & crassiori rugoso  
nutante, sæpius bifido.

435. LICHEN caule erecto dichotomo, ramis subu-  
latis.

*Lichenoides tubulosum cinereum minus crustaceum,  
minusque ramosum.* Dill. giss. 203. Raj. syn. 67.

*Muscus corniculatus.* Bauh. hist. 3. p. 767.

- α. Est frequentissimus per deserta Lapponiæ.

436. LICHEN caule inordinate ramoso, ramis in  
calices turbinatos margine carnosos desinentibus.

*Lichenoides coralliforme, apicibus coccineis.* Raj. syn.  
68.

- α. Et hic in sylvis vulgarissimus est.
- β. Specierum huius generis enumeratarum tot tanque  
infinitæ dantur varietates, quot sere individua, quo-  
rum numerus redactus est ad longe maiorem, quam  
qui fuerat primitus; studii, quod parciores adfert  
fructus, limites potius coercendos, quam amplifican-  
dos hic monetur summo cum iure, usque dum quis  
vel minimam inde deducat utilitatem.
- γ. Si vero quis curiositatis luxuriantis gratia magna  
numerum varietatum prædictarum colligere vellet,  
illi Lapponiam, præ omni alia regione, commen-  
darem.

437. LICHEN caule erecto tereti ramosissimo, alis  
perforatis filiformibus.

*Lichen coralloides tubulosus maior candidus ramosissi-  
mus*

*mus*, receptaculis florum rufescentibus perexiguis.  
Mich. gen. 79 t. 40. f. 1.

*Lichenoides subulosum ramosissimum fruticuli specie candidans*. Dill. giff. 102. Raj. syn. 66. *corniculis rufescentibus*, ibidem.

*Coralloides corniculis candidissimis*, Tournef. inst. 565.  
*Musco-fungus montanus corniculatus*. Morif. hist. 3. p. 632. t. 15. f. 9.

*Muscus coralloides sine cornutus montanus*. Bauh. pin. 361.

*Muscus coralloides cornutus* Lind. wikt. 25.

*Muscus montanus candidus*. Ol. Magn. 341.

*Muscus candidus*. Scheff. lap. 333.

*Muscus secundus*. Scheff. lap. 361.

*Weisse Mooss*. Schell. botn. 31.

*Viste*, Lapponibus.

*Reen-mossa*. Suecis, id est, *Muscus rangiferinus*.

1. Lichen hic est primum vegetabile, quod in tota Lapponia prostat, hinc eius historiam & usum apud Lappos nostros paucis commemorare tenemur.

2. Nullum vegetabile in tota Lapponia tanta in copia reperitur ac hæc Lichenis species, & quidem primum in sylvis, ubi campi steriles arenosi vel glareosi, paucis Pinis confiti; ibi enim non modo videbis campos per spatium unius horæ, sed sæpe duorum triumve milliarium, niuis instar albos, solo fere hocce Lichene obductos. Sic natura septentrionis quasi inclinatur in albedinem, frigoris amantiam.

3. Dum sylvæ fulminantis Iovis ira accenduntur, integræque comburuntur, remanet sicca & nuda terra, mox ubi aliud vegetabile crescere recusat, ubi alia planta nutrimentum non reperit, luxuriat hic Lichen rangiferinus, elapsis aliquot annis integros hos occupat campos & post sex vel plurium annorum decursum iustam acquirit altitudinem.

4. Hi Lichene oblitit campi, quos terram damnatam diceret peregrinus, hi sunt Lapponum agri, hæc præter

prata eorum fertilissima, adeo ut felicem se prædicet p fessor provincie talis steri-issimæ, atque lichene obsitæ. Lapponum non est difficile regere aratrum; aut certa semina Cerealia incertæ & infidæ sæpe terræ committere, multo minus hic locorum, cum nulla nocte a frigoris sæuitia securus satis vel media in ætate dormiat; ille itaque selegit sibi beatissimam istam, a veteribus adeo laudatam vitam pastoriam, quam suæ œconomie maximam adferre vtilitatem agnoscit. Rangiferi seu Rhenones sunt eius pecora, eius grex, qui si bene valet & ille valet. Rangiferi hi, caloris sunt impatientissimi, at frigoris amantissimi, dum pili eorum adeo dense consiti sunt, ut fere erecti circa æstatem adsurgant, quos si digito a se inuicem remoueas, vix vllibi punctum nudatæ cutis reperire potes; Concessit itaque iis Conditor summus septentrionales has ut inhabitent provincias, Lapponiam puta, Islandiam, Groenlandiam &c. quibus & in his locis conuenienti nutrimento prospexit. Visitant itaque Rangiferi hi per æstatem communiter e graminibus, deseruntque tum libenter calidas sylvarum conualles, vento expositas ac niue aterna obductas Alpes petunt, ut ibi medium & calidissimum diem in montibus niuosis transigant, utque pecoribus suis præcipiant Heri, Lappones, eorum causa Alpes per æstatem quoque inhabitant; at ingruente bruma ex hisce frigoris sedibus descendere coguntur & Lappones & Rangiferi, illi ob sæuitiam frigoris, hi ob defectum alimentum. Pabulum primum per longam istam hyemem Rangiferis est hic Lichen, quem pecora hæc proprio Marte norunt sibi comparare, nunquam enim tegit hyems terram tam alta niue, quin Rangifer, suis instar, sciat eum inuestigare, ut non modo ex exsucco hocce Lichene alimentum habeat sufficiens, sed & per hyemem sæpe pinguescat. Cutis rangiferi, quæ frontem, nares & pedes eius obuestit, tam dura, tam arcte adfixa hæ-

hæret corpori, vt vix eam macdato animali detrahere queant, quo sulcos imprimens minori exponatur lacerationi, minusque curet minima, acutaque stramina vel pruinæ ac glaciæ fragmenta. Hinc nec opus habet Pastor, vt domos exstruat pro grege suo, in quibus per noctes incarcerabitur calidus; non opus habet per æstatem, vt plantas omnes dissecet, exsiccet, colligat, domum reportet, conseruet, cum Rangiferi vix ac ne vix scœnum gustent; sed necesse est, vt noctes diesque subdio, cuiusque tempestati omnique frigori expositus, versetur inter gregem suum, ne Vrsi, Lupi, Gulones similesque eius hostes, bona sua auferant vel deualent, aut ne pars gregis discedat, desertaque petat, vbi fero vel nunquam eam reperiet; nullis enim cingitur sepibus, nullis fossis, sed vbique patet aditus, nec quidquam discessum prohibet. Tum

*Pellibus & suis arcent mala frigora braccis*

*Oraque de toto corpore sola patent. Ouid. Trist.*

Ex regionis natura œconomiam Lapponum esse optime institutam iudico: Pecora enim eorum bene perferunt clima istud; habent sufficiens alimentum; reddunt pastori & vestimenta & alimenta. Vbinam hic haberes sufficiens pabulum pro equis & bobus per tam longam & perpetuam hyemem? Vbinam hic velles ferere in terra omni frigori exposita. Nouaccolæ possunt quidem hic habere alimentum, sed si a Lapponibus per commercia, ex aqua per piscaturam, ex venatu in syluis, non solidiora lucrari possent bona, quam ex propria agricultura, miserinam eorum pronunciam vitam.

- Norunt & Nouaccolæ (quibus vita est omnino rustica) in vsum suum vertere, hunc Lichenem; tempore enim pluuioso corradunt furca multiplici & inflexa hocce vegetabile, quod tum tenax est, facile a terra secedit, (contra vero tempestate sicca fragile est & in puluerem vertitur), in acervos colligunt

gunt & hyemali tempore irrigatum pauca quantitate aquæ bobus inde pabulum parant optimum.

- §. In sylvis igne deuastatis, si terra admodum sterilis est, facile crescit Lichen; si quodammodo fecunda, facile multiplicatur Betula vulgaris, sub qua minus læte propagatur Lichen, et sub Pinu optime.
- Lichen noster in Botanicorum scriptis delineatus quodammodo conuenit cum eo, qui in campis arenosis & sicciorebus crescit; sed datur & varietas quædam maior, quam a nullo depictam obseruauit, nisi a solo *Wormio* in suo musæo, qui figuram optime repræsentat in campo seu tabula nigra, eumque Lichenem se ex Noruegia, ex fodina quadam habuisse, me quondam legisse memini. Dum campum aliquem in Lapponia syluestri uides Lichene nostro vulgari oblitum, hinc & inde prominentes quasi tophos obseruabis, qui constant Musco reliquis altiori. Hæc varietas maior, *Lichen rangiferinus maior* vulgo dictus, crescit ad altitudinem digiti, spithamæ, immo & pedis, & a vulgari Lichene prædicto differt: 1. Determinata magnitudine, cum naturalis raro digito altior sit. 2. Rami huius, quo apici ipsius vegetabilis propiores, eo confertiores, densiores, acsi fasciculum præcedentis Lichenis referrent, cum contra uulgatior magis ad cornu ceruini figuram accedat. 3. Maxime manifesta nota differt, quod scilicet rami coalescant hinc inde cum proximis, ut nullum habere quis queat separatum ramulum, quin simul fragmentum alterius secedat & laceretur. 4. Quod caulis uix a ramis, paulo supra basin distinguè possit.
9. Ut Lichen rangiferinus uulgatissimus est per Lapponiam syluestrem, ita non adeo frequens per Alpes lapponicas; Alpes uero Dalecarlicæ fere teguntur hocce Lichene, Lichene (§. 446.) Empetro, Betula foliis orbiculatis & Arbuto foliis crenatis; sed Lichen iste

iste in Alpibus Dalekarlicis est varietas ista maior (\*), quæ in minori copia occurrit in Lapponia. Notabile dein est in maiori ista varietate (\*), quod sudum cælum per diem Lichenem hunc exsiccat eum adeo fragilem reddat, ut vix ac ne vix eum attingere queas, quin in frustula & puluerem fatiscat, inferior tamen eius pars semper madida & humida persistit, quod in vulgari non adeo manifeste obseruatur.

1. Plures Lichenis nostri varietates dantur, alia enim indiuidua apicibus albis, alia rubris, alia fuscis; alia reperies caule nudo simplici, alia ramosissimo; alia colore niueo, alia rufescente, alia fusco, immo & cinereo-atra collegi & seruauit.

438. LICHEN caule ramoso, alis perforatis, ramis breuissimis acutis.

*Lichen coralloides tubulosus albidus minor & mollior, cauliculis crassioribus minus ramosis, receptaculis florum perexignis rufescentibus.* Mich. gen. 79.

*Lichenoides tubulosum, cauliculis mollioribus & crassioribus, minus.* Raj. syn. 67.

2. Crescit in syluis & Alpibus passim, ad antecedentem quamproxime, demta magnitudine, accedit.

439. LICHEN caule ramoso solido, foliolis crustaceis tecto.

*Lichen cinereus fruticosus saxatilis, racemulis seminum vndique obductis, receptaculis florum nigricantibus.* Mich. gen. 78. t. 53. f. 5.

*Lichen alpinus glaucus ramosus botryoides.* Scheuch. alp. 137. t. 19. f. 4.

*Lichenoides non tubulosum cinereum ramosum totum crustaceum.* Raj. syn. 66.

*Corallina alpina valde crispa.* Petiv. gaz. t. 65. f. 7.

*Musco-fungus coralloides fruticosior & lignosior.* Miquil. hist. 3. p. 633. f. 15. t. 7. f. 12.

M. H.

*Musco-fungus coralloides terrestris dense ramificatus cinereus & veluti incrustatus norvegicus.* Morif. hist. 3. p. 633.

*Muscus cupressiformis ramosus.* Göttfch. pruss. 168. f. 48.

- α. Nullus hocce, excepto rangiferino isto (§. 437.) est vulgarior in Lapponiæ campis arenosis & eundem usum ac effectum œconomicum præstat, ac verus ille Lichen rangiferinus.

440. LICHEN *erectus ramosissimus, ramis teretibus nudis filiformibus obtusis.* Tab. XI. fig. 4.

*Lichenoides non tubulosum ramosissimum fruticuli specie cinereo fuscum.* Raj. syn. 65.

- α. Crescit satis frequens in lapidibus depressis petrisque latis.

441. LICHEN *foliis planis subrotundis lobatis obtusis, calice plano, lacinnula propria adnato.*

*Lichen pulmonarius saxatilis digitatus.* Vaill. par. 116. t. 21. f. 16.

*Lichen pulmonarius maximus e cinereo rufescens inferne subrusus, receptaculis florum rubris plano orbiculatis.* Mich. gen. 84.

*Lichenoides peltatum terrestre cinereum maius, foliis divisis.* Dill. gill. 208. Raj. syn. 76.

*Musco-fungus terrestris latifolius cinereus, hepaticæ facie.* Morif. hist. 3. p. 632. f. 15. t. 7. f. 1.

- α. Lectus fuit in Lapponia Noruegica iuxta Finmarkiæ limites semel, qui per Sueciam vulgarissimus est.

442. LICHEN *foliis planis subrotundis lobatis obtusis, calice plano ovali, lacinnula propria adnato, ni-*

Y

α. Cre-

- α. Crescit vbique in syluis Lapponiæ, frequentius adhuc per totam Norlandiam, Angermanniam puta, Westrobothniam & Ostrobothniam vbique in syluis obuius, at in Suæcia infra Norlandiam a me non obseruatus.
- Α. Quod sit vna eademque species cum antecedenti neo affirmare, nec negare sustineo; figura enim est fere eadem, magnitudo, locus nascendi, facies quodammodo conueniunt, differunt autem in eo, quod hic totus superne & inferue niveo saturatissimo superbiat colore, exceptis radiculis capillaribus (velleris iustat subtus exsertis per totum discum, si regionem margini proximam excludas) atris; differt etiam, quod hic magis planus sit, tenuior, nec adeo densus ac coriaceus, vt ille; pelta eodem modo enascitur in hocce ac in illo & carnei coloris est. Forte locus hunc album reddit, vt Lagopodes, Mustelas, Lepores, Vulpes alpinas, quæ animalia semper per hyemem apud nos adeo alba sunt, vt ne vnicum eo, quo per æstatem nitet colore, tum temporis obtinere queas. Vix vlla est planta flore cæruleo vel purpureo, quæ hic non aliquando album induat colorem; Vix vlla auis, quæ non aliquando in sua specie, licet solitaria, alba obseruata fuerit, vt Coruus, Cornix, Pica, Hirundo, Parus, Motacilla &c. Antecedens enim species iuxta mare, & vbi regio temperatissima erat, a me, semel vt dixi, obseruata fuit.

443. LICHEN foliis subrotundis planis, lenissime incis, calcibus orbiculatis disco folii adnatis planis.  
Tab. XI. fig 3.

- α. Crescit & hic vbique in syluis, inque campis maxime sterilibus.
- β. Cum nouam, quantum constat, tradam speciem & breuem eius descriptionem exhibere conabor.



*Folia* plana fere sunt, terræ incumbentiâ, subrotunda, versus basim paulo angustiora, latitudine & longitudine diametri ultimi articuli pollicis humani, per marginem aliquot incisuris hinc inde notata, remanentibus lobis obtusis, margine alias fere integro, interdum & parum crenato. Folia eiusmodi tria, quatuorve, plura vel pauciora, quasi in orbem, absque vilo tamen regulari ordine posita sunt, quorum quæ iis intermedia ex senio corrupta communiter observantur. In parte prona vnicum alterumve orbiculatum calicem planum fuscum adnatum gerunt, margine vix manifesto cinctum, latitudine fere lineæ vnius ad summum duarum in diametro. Foliorum color in parte supina e viridi cinereus, seu obsolete viridis est, at in prona seu terram respiciente saturatissime croceus, ibique parum secundum longitudinem sulcata videntur.

♀. Solo colore subtus croceo ab adfinibus suis primo intuitu dignoscitur.

444. LICHEN foliis oblongis diuisis, superficie reticulata & punctata.

*Lichen pulmonarius* siue *Pulmonaria arborea*. Bauh. hist. 3. p. 759.

*Lichenoides peltatum arboreum maximum platyphillum*. Dill. giff. 208. Raj. syn. 76.

*Muscus pulmonarius*. Bauh. pin. 361.

*Pulmonaria*. Fuchf. hist. 637.

♂. Raro admodum in Lapponia obuius fuit, vti ad Ken-  
gis & paucis aliis in locis.

445. LICHEN foliis oblongis laciniatis, marginibus conuenientibus ciliatis.

*Lichen terrestris, foliis eryngii*. Buxb. cent. 2. p. 11.  
t. 6. f. 1.

*Lichen arboreus, Jacobæ cineræ folio similis.* Poht. comp.

*Lichen pulmonarius minor angustifolius, spinis tenuissimis ad margines ornatus, receptaculis florum transuerse oblongis rubris vel ex rubro-ferrugineis.* Mich. gen. 85. t. 44. f. 4.

*Lichenoides rigidum, eryngii folia referens.* Raj. syn. 77.

*Muscus Islandicus purgans.* Borrich. æt. hafn. 1671. p. 126.

*Muscus pulmonarius terrestris, sanguineus Breytii.* Valent. mus. 2. p. 94. t. 15. f. 2. & 3.

α. *Lichen terrestris, solus eryngii, minor.* Buxb. cent. 2. p. 11. t. 6. f. 2.

β. Et hic Lichen est inter tritissimos in Lapponiæ syluis siccioribus.

γ. Variat magnitudine, vnde ambæ istæ differentiæ Buxbaumii.

δ. In Islandia ex eo iusculum confici & medicamenti vel alimenti titulo adsumi refertur, & sane si aliquod nutrimentum laudabile ab eo obtineri posset, maxime necessarius esset Lapponum syluaticorum latranti sæpe stomacho, cum absque vlla difficultate, vilo sudore in copia vbique haberi posset. Mihi autem dubium quoddam mouet effectus huius Lichenis purgans, non enim bene percipio, quomodo vnum idemque simul & chylum auferat & nutriat, nisi præparatione effectus iste laxans obtunderetur; dein omnia purgantia diurno nimis vsu suspecti quid fouent, nisi per consuetudinem, vt alteram naturam, iste effectus cessaret. Quidquid demum sit, videmus in Suecia plures phthilicos iusculo ex hoc musco parato, se per longum tempus sustentare absque incommodo & fere absque manifesto laxandi effectus; & si aqua, durante coctione Lichenis huius, aliquoties adfunderetur noua, adhuc magis etiam effectus iste purgans eneruaretur, & si in Islandia  
cor-

corpora incolarum aleret, idem sane & in Lapponia præstaret. Boues vernali tempore in pascuis gramine recenti auide adsumto purgantur & tamen pinguescunt. *Boerhaave.*

446. **LICHEN** *nivus*, *suibus dædalis laciniatus*, *ramis erectis*, *calice orbiculato*. Tab. XI. fig. 1.  
*Lichenoides ceratophyllum obtusius & minus ramosum*.  
Raj. syn. 76.

6. Lichen hic per omnes Alpes nostras, earumque iuga, dispersus iacet, tanta in copia, vt remote constitutus fere albas a solo eo musco Alpes videas, licet singula huius fragmenta tam parva sint, vt quis vix diceret esse Lichenis speciem.
7. Lichenem hunc prima vice legimus Upsaliæ in monte, qui ab Arce nomen habet, vbi in ipso sabulo, radicibus vix terræ infixis, sed liber egregie crescit, mox eundem Lichenem vidimus in adiacentibus montibus, vt in tumulis sepulcralibus Upsaliæ antiquæ, Waksaliis monticulis & circumiacentibus, dein vix per totum iter in conspectum prodiit, nisi donec Alpes Lapponiæ conscendebamus.
7. Licet Lichenem hunc in tanta vbique obtinuerimus copia, nullibi tamen peltas eius in Lapponia reperire potuimus. Anno autem 1732. in itinere Dalekarlico, impensis magni *Gubernatoris* prou. Dalekarlicæ *Generosif* **BARONIS NIC. REUTERHOLM**, suscepto, Dalekarlicas Alpes nobis conscendentibus occurbat hic tanta in copia, vt nullum vegetabile hocce esset vulgatius, & longe maius quam antea vllibi idem obseruabamus; hic etiam, raro licet, desiderati isti flores & peltæ prodire, quæ Lichenem nostrum valde adfinem reddebant alteri speciei vulgatissimæ, vbique arboribus, præsertim *Fraxinis* infidenti, quæ dicitur *Lichenoides arboreum ramosum maius*. Raj. syn. 75.

3. Lichen hic constat folio terræ incumbente fere plano, niveo, diuisus est inæqualiter vel fere pinnatim in plures partes, singulis laciniis in minores dissectis, vltimis tandem acuminatis inæqualibus, margines parum superiorem versus flectuntur, laciniæ vero rectæ fere adscendunt & compressæ quasi, vnde crispus euadit torus hic Lichen; discus folii variis excavationibus in parte supra videtur inæqualis, apicem folii terminat pelta plana elliptica, latitudine pisi maioris transuersim dissecti, pallide incarnati coloris, margine fere integro plano.
4. Ex hoc Lichene æque bonum, si non præstantiorem puluerem cyprum ac ab alio vlllo præparari posse omnino persuasus sum, cum vix alia species albidior detur, si modo necessarius foret eius vsus in nostra Lapponia, cum Lappo per æstatem vix sufficiat excutiendis e facie vndique sibilantibus culicibus; & per hyemem absque vlllo adhibito artificio, quamprimum exit e casa sua, consperguntur crines eius pruina, quæ ipso puluere cypreo longe candidior, &
- Sæpe sonant moti glacie pendente capilli  
Et nitet induto candida barba gelu.*

447. LICHEN foliis planis acutis laciniatis arginosis albidis.  
*Lichen nigricans omphalodes.* Vaill. par. 116. t. 20. f. 10. optima.  
*Lichen pulmonarius tinctorius, foliis eleganter & tenuiter diuisis inferne nigricantibus & cirrosis, superne purpureis & lacunatis, receptaculis florum concoloribus.* Mich. gen. 90. t. 49. f. 2.  
*Lichenoides saxatile tinctorium, foliis pilosis purpureis.* Raj. syn. 74.  
*Muscus tinctorius crustæ modo petris aduascens.* Raj. hist. 116.

«. Ad

- α. Ad littora maris Noruegici aliquoties visus fuit, nulli autem in maiori per totum iter copia sese obtulit, quam in Alandia.
- β. Tota fere Alandia Insula pro fundamento agnoscit petram e spato opaco rufo compositam, paucis admodum heterogeneis particulis immixtis, quam *Saxum spatosum rubrum* in S. N. diximus. Super hanc petram, ubi nuda est & mari proxima, immensa in copia luxuriat hic Lichen.
- γ. Muicerculae Alandicae hocce Lichene pannos suos tingunt flavescente colore, coquendo scilicet Lichenem absque salibus, & immergendo pannos; aliae faeculas fructuum Mitellae Americanae maximae tinctoriae Tournef. in parua copia addunt praedicto Licheni, ut color saturatus magis conspiciatur.

448. LICHEN foliis planis multifidis obtusis, laciniis linearibus, calicibus concavis. Tab. XI. fig. 2.

- α. Nullus est Lichen in saxis frequentior hocce, qui & in sylvis & in Alpibus fere ubique proficit, cum alii Lichenes lapidibus innascentes longe rariores sint in hac, quam in vlla alia a nobis visa regione.
- β. Est Lichen, qui e centro vndique, adhærens crustae instar lapidi, excrescit & quasi densos suos dispergit radios, qui folia sunt; in medio seu versus centrum gerit flores suos depressos, concavos, hemisphaericos, interne fuscos, externe albos. Folia eius niuea sunt, & diuisa multifariam iuxta longitudinem, lacinia singula lineari, obtusa, marginibus parum deflexis; folia in parte auersa seu prona, aequae ac in supina, niuea sunt. In Lichene hoc adolescente, pereunt antiqua folia & flores centro proximi relinquentes lapidem, cui infedebant, fere nudum vel furfure obductum, ut videas quali latum circum ruditer a pictore in lapide depictum.

449. LICHEN foliis planis multifidis obtusis, laciniis versus apices latioribus.  
*Lichen crustæ modo arboribus adnascens olivaceus.* Vaill. par. t. 20. f. 8.  
 \* Crescit rarius in lapidibus, sæpius in arboribus.
450. LICHEN foliis planis laxis flaccidis inæqualiter laciniatis, superne albidis, subtus atris.  
 ? *Lichenoides arboreum foliosum cinereum & sinuatum, inferne scabrum.* Raj. syn. 75.  
 \* Crescit ubique in corticibus Betulæ vulgaris.
451. LICHEN fulvus, simibus dedalis laciniatus.  
*Lichenoides, crusta foliosa scutellata, flavescens.* Dill. giff. 206. Raj. syn. 72.  
 \* Crescit sat copiose, præsertim in Junipero.
452. LICHEN folio orbiculato peltato, margine fere integro, undique glaber.  
*Lichen pulmonarius saxatilis e cinereo fuscus minimus.* Vaill. par. t. 21. f. 14.  
*Lichenoides saxatile, foliis minus divisis cinereo-fuscis.* Raj. syn. 73.  
 \* Ubique in petris conspicitur.
453. LICHEN folio orbiculato peltato, margine fere integro, superficie subtus lacunata.  
*Lichen crustæ modo saxis adnascens verrucosus cinereus & veluti densus.* Vaill. par. o. t. 20. f. 9.  
 \* Crescit cum antecedenti, a quo an specie, re ipsa, differat, vix pronuciare audeo.

454. LICHEN folio subrotundo peltato, margine fere integro, subtus maxime hirsutus.
- α. Crescit rarius in petris atque præcipitiis, præsertim ubi sylva densissima & umbrosissima.
  - β. Cum duobus antecedentibus maximam habet adfinitatem, a quibus tamen distinctissimus est.
  - γ. Folium spithamam in latitudine æquat, planum, versus margines vero parum fimbriatum seu undulatum, superficies supina cinereo-albicans parum glutinosa, plana & lævis; prona vero seu saxum spectans superficies pilis instructa nigris, duas lineas longis, tam dense confertis, ut recti extendantur, velleris instar densissimi. Radices hos crines non facile esse dicere, cum nullibi adhæreant; differt deinde hæc species ab antecedentibus, crassitie ipsius folii triplo densioris, corii instar.
  - δ. Prima vice hanc speciem in monte Brewikbergel prope Pithoam antiquam, iuxta nidum maximi cuiusdam Bubonis iuveni, dein in Lappouix sylvis, aliquibus tantum in locis, eandem legi.
455. LICHEN foliolis crustaceis, calice conuexo foliis maiori.
- Lichen terrestris ericetorum basi muscosa, capitulis fungoidibus carnei coloris.* Rupp. jen. 2. p. 350.
  - Lichen crustaceus terrestris, crusta granulosa ex albo subcinerea, receptaculis florum rotundis carnis pediculo insidentibus.* Mich. gen. 100. t. 59. f. vlt.
  - Fungilli incarnati coloris, minuti, musco insidentes.* Mentz. pug. t. 6.
- Ubique in paludibus Sphagno (§. 415.) supernascitur, ac si leprosus esset muscus. Nonnunquam etiam nudæ terræ insidet in sylvarum deuiss.

456. LICHEN ramis filiformibus ramosis pendulis  
 alis compressis.

*Lichen capillaceus longissimus, ex fago & abiete pen-*  
*dens.* Tournef. cor. 40.

*Conserua arborea fusco-virens, jubæ ad instar e ram-*  
*is arborum dense dependens, mollis.* Dill. giff.  
 200.

*Muscus arboreus barbatus.* Bauh. hist. 3. p. 764.

α. Est per totam Lapponiam sylvestrem vulgatissimus  
 e Betula, Pinu & Abiete dependens.

β. Colore variat; alius enim niueus, alius ater, alius,  
 licet rarius, incanus est.

γ. Est sylua vasta, quæ vndique distinguit Lapponiam  
 sylvestrem ab adjacentibus provinciis, in qua raro  
 vel rarius habitant aliqui homines, & hæc sylua con-  
 stat terra sterilissima, tecta niueo isto Lichene rangi-  
 ferino & obsita densis arboribus, e quibus dependet  
 hic barbatus nigerque Lichen; Cum prima vice in-  
 trarem Lapponum regionem, & peruenirem ad syl-  
 uas hasce atras, atras ob densitatem arborum, mag-  
 is atras vero ob barbas istas nigras, quibus quati  
 tegebantur, & adhuc magis speciosas ob terram sub-  
 stratam Lichene albo niuis instar tectam, fere obslu-  
 pui facile intelligens me longe aliam, quam cui  
 adsuetus eram, intraturum terram. Cum in itinere  
 Dalekarlico Elfdaliam relinqueremus, Sernam ten-  
 dentes per longum & vastum desertum, iterum pro-  
 dit exacte eiusmodi sylua, quam non dubito esse  
 continuationem prædictæ, licet per centum millia-  
 ria remota sit hæc versus austrum; sylua eiusmodi  
 atra vndique ambit Alpes nostras & Lapmarkiam ab  
 altera parte, & Alpes ab altera includit; dicerem itaq-  
 ue facile Sernam Dalekarliæ esse partem Lappo-  
 niæ, secundum limites naturæ.

Quodsi hyems accedat cum pluvia & gelu, ter-  
 ramque dura crusta glaciali, antequam nix deciderit,  
 obdu-



obducat, cheu quanta tum imminet miseria genti, agitur enim tunc de eorum salute, diuitiis & bonis omnibus. Rangiferi Lapponum pecora sunt, simulque omnes eorum diuitiæ, est ideo receptum in Lapponia, cum de alicuius bonis agatur, interrogare quanta sit huius vel illius *possessas rangiferorum*; si tum responsum habetur, quod ad millenarium adscendat numerum, ditissimus iudicatur, si infra centenarium persistat, diues vix reputatur. Diuitiæ licet hic nullum faciant vel nobiliorem vel honestiorem, vel sapientiore, nec alterum altæ inferiorē, immo ne quidem pileum alterius moueant, tamen & hæ interdum considerandæ veniunt, pauperi enim sponso vix datur diues puella, nec diues sponsus pauperem quærit puellam; naturæ enim, vt & educationis dona minus hic considerantur, quasi fortunæ. Hic quærit proci tantum, an valeat rangiferis virgo, & quanta rangiferorum gaudeat cõpia. Hic non datur sponsa marito, nisi numerata prius pecunia, vel æquivalente pretio dato pro opulentiæ parentum. Vno verbo rangiferi Lapponum sunt primariæ merces, primaria bona; conglaciata, vt diximus, terra, superstrata deinde niue, rangiferi Lichenem suum alimentum hybernū eruere debent nequeunt, hinc vel fame perire debent ad maximam partem, vel etiam necessarium omnino est, vt herus syluam petat instructus securi, arboresque veteres Lichene hocce obfita cædat; hic quidem Lichen rangiferorum palatis æque bene arridet, ac vllus alius; sed si grex Lapponis vastus sit, parum sufficit hæc species tot gulis.

457. LICHEN ramis filiformibus ramosis pendulis  
confertis.

*Muscus arboreus, Usnea officinarum.* Bauh. pin. 361.

Raj. syn. 64.

*Muscus arboreus villosus.* Bauh. hist. 3. p. 363.

a. Cum

- α. Cum antecedenti in arboribus frequens, a quo utrum specie, an vero varietate tantum differat, in medio relinquo.
- β. Excoriatis per longum iter pedestre partibus impo-  
nunt hunc Lichenem Lappones.

† 458. ULVA *tubulosa simplex.*

*Ulva marina tubulosa intestinorum figuram referens.*  
Raj. syn. 62.

*Fucus canus.* Bauh. pin. 364. Bauh. hist. 3. p. 803.

- α. Ad radices Alpium lapponicarum in mare septentrionale desinentes, in litore frequenter reiecta conspicitur.

† 459. FUCUS *filiformis simplex.*

*Fucus chordam referens teres praelongus.* Raj. syn. 40.

*Fucus setaceus niger longissimus non ramosus.* Moris.  
hist. 3. p. 644.

*Fucus seu Filum maritimum germanicum.* Bocc.  
mus. 1. p. 271. t. 9. f. 9.

*Filum maritimum germanicum.* Bauh. prod. 155.

*Alga nigro capillaceo folio.* Bauh. pin. 364.

*Linum marinum.* Act. haff. 1671. p. 118. f. 8.

- α. Copiosissime ad littora Alpes lapponicas ambientia reicitur e mari,

† 460. FUCUS *caule tereti brevissimo, folio maximo ensiformi, saepius simplici.*

? *Fucus scoticus latissimus edulis dulcis.* Sibb. scot. 26.

? *Alga latifolia coriacea.* Bauh. pin. 364.

- α. Vulgatissimus est ad littora Alpium lapponicarum, seu Finmarkiæ, ubi per vndas huc illuc motitatur lapidibus arcte adhærens, eiectus omnia littora fere replet.

- β. Caulis pennam anferinam communiter æquat sua crassitie, vixque digito longior, mox dilatatus in fo-  
lium,

lium, sex ad duodecim pedum longitudinis, duorum vel trium latitudinis, planum, lubricum, crassum, coriaceum, nigricans, communiter integrum; non raro duo vel tria folia parallela ex eodem caule prodeunt.

- γ. *Wrack Nortmannorum* seu septentrionalium vel Noruegicorum *Lobelia* dictus fucus, incertus nobis est. Wrack enim in Finmarkia & Suecia vocatur omne e mari relictaneum & quod nullius valoris.
- δ. Relatum nobis fuit pauperes Noruegiæ interdum ex hoc fuce sibi parare panem & cibum, cuius nulla tamen exempla vidimus.
- ε. Deficiente pabulo bouibus exhibetur in Finmarkia.

- † 461. FUCUS folio plano ensiformi, caule pinnato.  
*Fucus membranaceus purpureus latifolius pinnatus.*  
 Raj. syn 47.  
 α. Cum antecedenti vulgarissimus est.  
 β. Differt ab antecedenti, folio longe breviori & caule foliis obtusis pinnato.

- † 462. FUCUS folio plano dichotomo serrato laciniato.  
*Fucus siue alga latifolia maior dentata.* Motif. hist.  
 3. p. 648. f. 15. t. 9. f. 1.  
 α. Crescit cum antecedentibus sat vulgaris.

- † 463. FUCUS caule tereti ramosissimo, pedunculis alternis, vesiculis oblongis acuminatis.  
*Fucus angustifolius, vesiculis longis siliquarum amulis.* Raj. syn. 48.  
*Fucus maritimus alter, tuberculis paucissimis.* Bauh. pin. 368.  
*Fucus marinus quartus.* Dod. belg. 782.  
 α. Cum antecedentibus in eodem loco frequens.

- \* 464. FUCUS caule tereti compresso dichotomo, foliis oppositis minimis, vesicula in media parte singuli rami.

*Fucus maritimus nodosus.* Bauh. pin. 365.

*Fucus marinus, vesiculis maioribus singularibus per intervalla dispositis.* Morif. hist. 3 p. 647. f. 15. t. 8. f. 2.

*Fucus marinus quartus.* Dod. belg. 781.

- . Est & hic cum congeneribus admodum frequens, qui eadem cum congeneribus amat loca.

- \* 465. FUCUS foliis planis dichotomis integris, apicibus bifidis vesiculosis.

*Fucus humilis dichotomus membranaceus ceranoides; lasioribus foliis ut plurimum verrucosis.* Morif. hist. 3. p. 646. f. 15. t. 8. f. 13.

- . Eodem loco cum antecedentibus gaudet.

3. Figura Morisoni bona est, folia tamen versus apices nimis lata sunt, ut & eorum apices acuti.

- \* 466. FUCUS folio dichotomo integro, caule per medium folium transcurrente, vesiculis verrucosis terminato.

*Fucus seu alga marina latifolia vulgarissima.* Raj. syn. 40.

*Fucus maritimus vel quercus maritima vesiculas habens.* Bauh. pin. 363.

- . Crescit & hic cum antecedentibus satis copiose.

- \* 467. FUCUS folio dichotomo integro, caule per medium folium transcurrente inferne nudo, vesiculis verrucosis terminato.

*Fucus spiralis maritimus maior.* Tournef. inst. 568. Raj. syn. 41.

•. Cum

α. Cum antecedentibus vulgarissimus.

β. *Spiralis* dicitur, quod contorqueat se in spiram, nec facile, si exsiccat, in planum extendi possit.

✕ 468. FUCUS foliis bifido, laciniis ovato-lanceolatis inflatis, ad apicem diuisis.

α. Cum antecedentibus reliquis frequentissimus.

β. Fucus hic est *Spithameus*, constans folio ultra dimidiam partem bifido, infra diuisionem angustiore & lineari, singula lacinia ovato-oblonga, compressa, aere tumida & caua, margine integro, apice in duas, tres vel quatuor lacinias obtusas terminato, obtuso. *Caulis* instar nerui crassioris per partem mediam folii, eiusque laciniarum excurrit. Contrahitur & hic Fucus in spiram oblique ascendentem.

469. CHARA vulgaris. †

*Chara vulgaris foetida*. Vaill. act. 1719. p. 23. t. 3. f. 1. Raj. syn. 132.

*Hippuris foetida*. Dill. giff. 105.

*Hippuris aquatica foetida polysperma*. Pont. anth. 116.

*Hippuris vel Hippuroides*. Vaill. par. 104.

*Equisetum foetidum sub aqua repens*. Bauh. pin. 16. prod. 25. Bauh. hist. 3. p. 731.

α. Intra limites ipsius Lapponiae quidem hanc speciem non vidi, at in fluuio, qui ex Lapponia currit, *Callicensi* quibusdam in locis copiose,

470. LEMNA foliis petiolatis.

*Lemna foliis oblongis*. M. C. 33.

*Lenticularia ramosa monorrhiza, foliis oblongis pediculis longioribus donatis*. Mich gen. 16. t. 11. f. 5.

*Lenticula aquatica trifurca*. Bauh. pin. 362. Bauh. hist. 3. p. 786.

α. Se

- m. Semel modo in Lapponia Umenſi a me viſa fuit.  
 n. Aquæ communiter in Lapponia puræ ſunt, raro  
 admodum planta quadam aquatica ornate.

## FUNGI.

*Fungorum* Lapponicorum intrans familiam pauca  
 lectorem Botanicum monere oportet.

1. Excusabit me facile L. B. quod ſynonyma hic non  
 adpoſuerim; is certe, qui conſiderat, Fungos  
 non vt herbas facile exſiccari, in paruum fascicu-  
 lum compingi, domum duci, ſeruari poſſe; dein  
 libros Botanicos, qui hic ſi alicubi requireban-  
 tur maxime, mecum ducere per deſerta, per  
 rupes scopulosque adituque carentia ſaxa, quaque  
 erat difficilis, quaque via nulla, impoſſibile fuiſſe  
 mihi, qui ſolus per deuia incidebam, vnico cum  
 comite ſeu viæ duce Lappone; Tum quod poſt ex-  
 ſiccationem, quæ hic difficillima erat, vix eun-  
 dem liceat dignoſcere fungum; tandem quod autu-  
 mnus, eo quo in Lapponia verſabar anno, fuerit  
 valde calidus, vt omnes hos, quos recenſeo, ipſe  
 videre non potuerim Fungos.
2. Celeberrimus *Rudbeck*, dum ſuum iter inſtituit  
 lapponicum, & ſocios & pictorem ſecum ha-  
 buit, præterquam quod ipſe in arte pictoria ex-  
 celluerit, ex profeſſo Fungos collegit, vniſ  
 coloribus delineauit, eosque in hunc diem ſeruat.  
 Hoſce inſpiciendi ſæpiusque examinandi licentia  
 ab eo beneuole mihi conceſſa, ex quibus ſelegi  
 omnes iſtos, quos quoad partes ſuas rimari mani-  
 feſte licuit, eodemque meis interpoſui, vt fere  
 duplo plures inuenias enumeratos, quam quos  
 ipſe viderim.

3. Cum

3. Cum nullus, ut puto, adhuc, nisi lynceus iste in plantis ad cryptogamiam pertinentibus Cl. *Miche- li*, varietates Fungorum a suis speciebus vere & certe distinguere possit, redegi hos meos ex colore ad species, cum meliori via in tali loco constitutus incidere non potuerim.
4. Diuido itaque Agaricos meos in

|  |                       |  |                      |
|--|-----------------------|--|----------------------|
| Agaricos   | {                     | petiolatos, pileo albo, lamellis albis (§. 471-481.) |                      |
|  |                       |  | rubris (§. 482.)     |
|  |                       |  | nigris (§. 483.)     |
|  |                       | rubro, —   | rubris (§. 484-485.) |
|  |                       |  | albis (§. 486-492.)  |
|  |                       | luteo, —   | luteis (§. 493-495.) |
|  |                       |  | albis (§. 496-498.)  |
|  |                       | fusco, —   | fuscis (§. 499-502.) |
|  |                       |  | nigris (§. 503-504.) |
|  |                       |  | albis (§. 505-509.)  |
|  |                       |  | rubris (§. 510.)     |
|  |                       | — maculato, superficie alba (§. 511.)                |                      |
|  |                       |  | lutea (§. 516)       |
|  |                       |  | rubra (§. 515.)      |
|  | cinerea (§. 512-514.) |  |                      |
| sessiles, pileo perenni, absque petiolo. (§. 517.) |                       |  |                      |

5. Nemo ægre feret, me genere coniungere Fungos istos annuos *Amanitas* & *Agaricos* perennes, istos qui in petiolo peltatum gerunt pileum, & hos petiolo destitutos & dimidiato pileo gaudentes. Fateor diuisionem istam receptam posse locum habere, quoad vsum & facilitatem dignoscendi a se invicem hos tam multos, tam infinitos; at tamen cum viderim vnam eandemque speciem ligno insidentem euasisse Agaricum, alterum vero indiuiduum ex eodem semine Amanitam, ex eadem specie diuersa non constitui genera. Dein datur & in Lapponia & in Suecia Fungus quidam vulgarissimus, qui omnibus proprietatibus reliquis gaudet Agarici, at petiolo

tiolo & capitulo Boleti. Tandem nec hanc conjunctionem ex principio fructificationis petitam reicere videntur obseruata & detecta Micheliana.

471. AGARICUS *caulescens albus paruus, petiolo longo, pileo plano pellucido, margine multifido.*
472. AGARICUS *caulescens albus minimus, petiolo angusto, pileo plano venoso, margine octifido.*
473. AGARICUS *caulescens, albus, petiolo cylindraceo ad basin globofo, pileo magno plano.*
474. AGARICUS *caulescens, petiolo fusco, pileo albo plano.*
475. AGARICUS *caulescens albicans, petiolo longo sensim attenuato membrana cincto, pileo conuexo.*
476. AGARICUS *caulescens albidus paruus, petiolo longo, pileo conuexo, umbilico prominente, lamellis niueis.*
477. AGARICUS *caulescens albidus paruus, petiolo longo, pileo hemispharico, lamellis niueis.*
478. AGARICUS *caulescens albus, petiolo brevissimo, pileo hemispharico.*
479. AGARICUS *caulescens albus paruus, petiolo longo, pileo hemispharico.*



480. AGARICUS *caulescens albus, petiolo longissimo, pileo conico.*
481. AGARICUS *caulescens albus, petiolo cylindraceo, pileo conico.*
482. AGARICUS *caulescens, petiolo sordido lucero, pileo albo membranaceo, lamellis rufescentibus.*
483. AGARICUS *caulescens, petiolo longissimo membranula obtucto albo, pileo hemisphærico albo, lamellis nigris.*
484. AGARICUS *caulescens, petiolo longo carneo, pileo plano carneo, lamellis rufis.*
485. AGARICUS *caulescens, petiolo breui crassifusculo albo, pileo connexo purpurascente, lamellis rufis.*
486. AGARICUS *caulescens, petiolo albo, pileo plano concavo purpureo, lamellis albis.*
487. AGARICUS *caulescens, petiolo crassifusculo albo, pileo plano sanguineo, lamellis albis.*
488. AGARICUS *caulescens, petiolo cylindraceo albo, pileo plano violaceo, lamellis connexis albis.*
489. AGARICUS *caulescens, petiolo humili crassifusculo albo, pileo connexo purpurascente, lamellis niveis.*

490. AGARICUS *caulescens*, petiolo attenuato pallido, pileo convexo purpurascente viscido, lamellis albis.
491. AGARICUS *caulescens minimus*, petiolo flavo crasso, pileo conico sanguineo, margine lacero, lamellis albis.
492. AGARICUS *caulescens*, petiolo brevis albo, capite semiovato sanguineo, lamellis albis.
493. AGARICUS *caulescens fulvus*, petiolo brevissimo, pileo concavo, margine reflexo, lamellis erectis.
494. AGARICUS *caulescens flavus*, pileo plano.
495. AGARICUS *caulescens*, petiolo cylindraco, pileo convexo sordide fulvo, lamellis flavescensibus
496. AGARICUS *caulescens*, petiolo crassiusculo, pileo plano sulphureo, lamellis albis.
497. AGARICUS *caulescens*, petiolo cylindraco membrana duplici cincto, pileo hemispharico sulphureo, lamellis albidis.
498. AGARICUS *caulescens*, petiolo longissimo albo, pileo conico fulvo, lamellis albis.
499. AGARICUS *caulescens*, petiolo attenuato sordido; pileo semiovato sordido, margine inflexo, lamellis fuscis.

500. AGARICUS *caulescens*, petiolo cinereo ad basin crassiusculo, pileo semiglobofo fusco, lamellis violaceo-fuscis.
501. AGARICUS *caulescens*, petiolo cylindraceo, pileo plano sordido, umbilico prominente, lamellis pallidis.
502. AGARICUS *caulescens*, petiolo cylindraceo, pileo connexo sordido, margine inflexo, lamellis pallidis ad basin remotis.
503. AGARICUS *caulescens*, petiolo longissimo albo, pileo conico cinereo, lamellis nigris, margine lacero.
504. AGARICUS *caulescens*, petiolo cylindraceo albo, pileo semiovato conico sordido, margine integro, lamellis nigris.
505. AGARICUS *caulescens*, petiolo crassiusculo, pileo plano sordido, lamellis albis.
506. AGARICUS *caulescens*, petiolo longo cylindraceo albo, pileo hemisphaerico sordido, umbilico prominente, lamellis albis.
507. AGARICUS *caulescens*, petiolo longo, pileo conico cinereo, lamellis albis.
508. AGARICUS *caulescens*, petiolo longo cinereo, pileo connexo cinereo, lamellis albis.

509. AGARICUS caulescens, petiolo angusto albo, pileo convexo fusco, umbilico prominente, lamellis niveis.
510. AGARICUS caulescens, petiolo crassiusculo brevis, pileo hemisphaerico nigro, lamellis carneis.
511. AGARICUS caulescens, petiolo longo albo tunicato, pileo convexo albo; maculis albis & croceis adsperso, lamellis albis.
512. AGARICUS caulescens, petiolo ad basin crassiusculo, pileo convexo cinereo, verrucis & lamellis albis.
513. AGARICUS caulescens, petiolo cylindraceo albo ad basin crassiusculo, pileo plano fusco, verrucis albis, lamellis sulphureis.
514. AGARICUS caulescens, petiolo albo rugoso, pileo convexo pallido, verrucis albo-fuscis, lamellis albis.
515. AGARICUS caulescens, petiolo albo ad basin globoso, pileo sanguineo, verrucis & lamellis albis.
516. AGARICUS caulescens, petiolo longo sensim attenuato cinereo, pileo conico croceo, verrucis albis & croceis, lamellis albis.
517. AGARICUS acaulis, utrimque planiusculus.

6. Crescit hic vltimus in pino & abiete, perennat in arboribus, dum incipiunt emori vel tabescere; reliqui caulescentes & annui variis in locis, vario tempore, præsertim Augusto ingruente, prodeunt, mox pereunt.

β. Fungorum in mensa delicias, το βρώμα των Σιων, non nisi exteri in Sueciam introduxerunt, qui cibus anceps nec in hunc vsque diem Lapponibus notus.

γ. Fungi magis conveniunt alendis muscis, quam hominibus, in Fungis enim deponuntur communiter Muscarum ova, in his excluduntur, per hos occiduntur, præsertim apud Lappones. Paucissimas itaque recensero Muscarum species vulgarissimas per Lapponiam, vt clarius innotescat earum noxa in hisce oris; reliquas species V. D. in speciali, de insectis Sueciæ, opere describam, in quem finem plusquam mille distinctas species in sola Suecia collegi.

Muscarum sub nomine intelligo insecta Gymnaptera, alis tantum duabus instructa, sub quibus singulis stilus capitulo instructus, squamula munitus collocatur, vulgo diuisa in Tabanos, Muscas & Culices.

a. *Musca atra villosa oblonga, pedibus longis, femoribus rubris*; in Lapponia Lulensi deprehensa, minus frequens.

b. *Musca ænei coloris maior*. Vide Gœd. met. 1. p. 132. f. 53. satis vulgaris.

c. *Musca minima atra sanguisuga, alis albis*; est insectum magnitudine pediculi, totum atrum, alis albis, corpore rotundato tenaci. Est vulgarissima per Lapponiam, præsertim equis (apud concionatores, alii enim equos non alunt) & bobus molesta, currens continuo inter pilos citissime, tam parua, vt extra eos vix promineat, distenta semper sanguine hausto.

d. *Musca domestica*. Vid. Jonst. insect. tab. 8. & Aldr. inf. tab. 2. f. 16. In Lapponia minus nota, at in

Finmarkia mari septentrionali adiacente, fere replet domos & tegi fenestras mente Iulio, & vix permittit homini commodam ciborum adsumtionem. Hæc fugatur & occiditur Agarico (§. 515.), qui in frustula concisus, lacti miscetur & in fenestra exponitur, cuius vuica guttula adsumta, arsenici iustar, pereunt muscæ.

- e. *Oestrum bouinum, cauda alba*; est musca magna, Tabano similis, oblonga, teretiuncula, atra, villosa, in ventre duobus annulis caudæ proximis albis instructa, alæ pallide testacæ, frons barbata albida.
- f. *Oestrum bouinum, ventre croceo*; antecedenti quoad structuram exacte simile est, sed venter maxima ex parte fulvus, reliquo corpore atro. Hoc & antecedens Oestrum vexat per ætatem boves Novacolarum, deponit sua ova in dorso pecudum, quæ sub cute accrescunt in magnitudinem glandis, per hyemem subsistunt, sequente Junio ex aurelia sua prodeunt euolantque. Macer bos pluribus oneratur, quam pinguis, & morbus inde ortus dicitur Suetice Broemskula.
- g. *Oestrum rangiferinum lapponicum, ventre fulvo*, foris a gaudet exacte Bombylii, eiusdemque magnitudine, totum quantum hirsutie obsitum. *Caput* villosum, oculi atrii magni nitidi, regio oculis interiecta nigra & villosa est, sub oculis flava. *Collare* sat magnum & villosum, antice & postice flavum media parte nigrum, cinguli iustar. *Venter* ovatus, ad basin flavus, totus deinde fulvus seu e flavo rufescens. *Alæ* albæ, diaphanæ, dorso incumbentes, duæ. *Femora* nigra, tibiæ & pedes pallidi, qui quinque internodiis constant, armati vnguibus duobus acutis, quibus singulis squamula subiicitur. Caudam pro lubitu exserit telescopii instar, quæ variis constat articulis, debilis nullo vulnerante instrumento munita. Aurelia ovata est, albæ, versus os nigra. Hæc musca

sca notissima est rangiferis, ex quorum dorso pro-  
 dit circa initium Iulii, tumque deponunt rangi-  
 feri crines, qui omnes in dorso fere erecti conspi-  
 ciuntur; Insectum hoc volitat per totum diem su-  
 pra dorsum Rhenonis cauda exserta, in cuius api-  
 ce, parum incuruata cauda, tenet parvulum al-  
 bum ovum, vix magnitudine seminis sinapis,  
 cumque in perpendiculari linea supra dorsum rau-  
 giferi quiescentis existit, deiecit ovulum, quod  
 usque ad cutem inter surrectos tum crines delabi-  
 tur, quo cum pervenerit, calore naturali & transpi-  
 ratione rangiferi excluditur, exclusum lente ro-  
 dit, usque dum intra cutem perveniat, ubi in lo-  
 co aptissimo inter gradum frigoris & caloris me-  
 dio vivere potest, persistit per totam hyemem, ac-  
 crescit in magnitudinem glandis quercinæ & re-  
 deuntibus diebus canicularibus prodit & euolat.  
 Hisce onerantur præsertim pulli post primam hye-  
 mem, singulis sæpe insident sex, octo vel plures,  
 quæ continuo rodendo, succumque in suum nu-  
 trimentum attrahendo, hæc emaciant hædos, ut  
 tertia fere pars eorum ex hisce insectis moriatur.  
 Adultiores licet rarioribus minusque confluen-  
 tibus tuberculis continentur, mire tamen læ-  
 duntur, excrucianturque. Postquam euolavit  
 semel æstrum, contrahitur quidem foraminulum,  
 at tamen semper retinet foveolam & cicatricem,  
 quibus coria contaminata ubique videre licet. Ob-  
 stupui sane cum viderem magnam istam antipa-  
 thiam & sympathiam inter rangiferum & æstrum,  
 quæ in posuit Summus Artifex. Oculis enim præ-  
 gnans æstrum tota die per montes, præcipitia,  
 conualles & Alpes sequitur rangiferum vnicè iu-  
 tentum, ut ova sua in dorsum rangiferi deponat; &  
 ne frigore in frigidis hisce Alpibus periret, totum  
 hirsutie obduxit Creator. Rangiferi contra, si vel  
 mille in vno eodemque sint collecti grege, con-

tinuo calcitrant, sternunt, & iactant corpus, dum vnica modo inermis debilis minima talis superuolat musca, nec quiescunt vilo momento, nisi post illius discessum, vt si quoddam ouum in ipsorum dorsum decideret, mox idem eiicerent; per integros dies æliuos petunt niue perennante obductos montes, incedunt, si absque custode oberant, semper vento contrario citissime, ne musca hæc prosequatur eos; vix audent per integrum diem calidum edere, sed semper auribus erectis, oculisque attentis, num adsit musca, obseruant. Musca vero eos, quamdiu potest, prosequitur, vsque dum præ lassitudine in ipsam sæpe niuem decidat, at ibi cum quieuerit, viridem lectum, si queat, petit, mox ad priores amores vertit animum. Heu quam diuersis vulnerat Cupido sagittis, quam diuersis effectis & exacte iisdem, quibus quondam, vt

*Ovidius Metam. lib. 1. v. 468.*

Eque sagittifera, promittit duo tela, pharetra  
Diuersorum operum tacit hoc, fugat illud amorem,  
Quod facit amatum est & cuspide fulget acuta,  
Quod fugat obtusum est & habet sub arundine plum-  
bum,

Protinus alter amat, fugit altera nomen amantis:

Quæ noxa ab hocce insecto prodicatur in Lappo-  
nia, patet inde.

Rangiferorum iuniorum tertia vel quarta pars perit  
per Erucas huius Insecti, morbo Lapponibus di-  
cto *Curbma*.

Laceffit dein rangiferos, vt vix per ætatem edere  
possint; alias maxime pinguescerent & accresce-  
rent. Vnde nec tantis oneribus trahendis sufficiunt  
rangiferi castrati seu Tauri, nec tantam copiam  
lactis præbent feminae rangiferorum.

Coria tandem mire læduntur & contaminantur hisce  
verrucis.

Ne



Ne destruant rangiferos œstra per æstatem, debent Lappones omnes petere Alpes, præcipue diebus canicularibus, licet remoti ab illis habitarent per viginti millistia Suecica.

Falsum esse, quod retulit Z. P. quondam Lindero, vide eius tr. de lue venerea p. 11. quod nempe rangiferi omni anno laborarent variolis, patet ex data historia.

b. *Oestrum rangiferinum lapponicum*, ventre nigro; antecedenti simillimum, at totum nigrum, minus hirsutum, pectore flavo; rarius occurrit.

i. *Tabanus vulgaris griseus*, incisuris dorsi macula trigona albicante notatis. vide Jonst. tab. 8. Aid. tab. 2. figura inter 2. & 3. In Flumarkia vulgaris. Cum cornua rangiferorum vernali tempore polyphi instar mollia excrescant, vulnerantur ab hoc insecto, ut sanguis guttatim exsillet, unde sæpe rami monstrosi evadunt in iisdem cornibus adultis.

k. *Tabanus flavus* rarior est.

l. *Tabanus cinereus nebulosus*. Musca bipennis pulchra, alis maculis albis amplis pictis. Raj. inf. 272. satis vulgaris est.

m. *Culex vulgaris*, quem Swammerdam egregie adumbravit; magnitudine est grani fecalini, colore cinereo-nigricante, pedes eius longi setarum instar tenues, rostrum prominet styli instar, a.æ pallidæ, nitidæ venis subtilissimis. Crederem hanc speciem nullibi terrarum in tam immensa copia profare, ac in sylvis Lapponiæ, ubi de multitudine vel cum pulvere terræ certat, circumvolitans continuo quodam tinnitu & tædiofo, faciem pedes & manus hominum infestans; necesse tamèn ipsi est, antequam sanguinem hauriat, parum quæbulare porumque quærere, ut rostrum inserere possit, quo labore dum occupatur frustra que varia loca tentat, abigitur facilius. Vix requiem

con-

concedit hæc species peregrinanti per noctes tædioſo alarum ſuarum ſono, nec de die calidiſſimo, niſi ventus ſit aduerſus, quocum difficilius luſtari poteſt; ſi manu nudam exſeras, mox legio adelt, quæ eam occupans nigro tegit colore, quam ſi abſtergas manu altera totamque cohortem occidas, vix abſterſiſti, quin totidem alii in priorum ſam ſucceſſerint locum; vix tibi datur reſpiratio libera, nares enim & fauces intrant. Nouaccolæ, qui ſub diò laborare coguntur, ſecum ſemper ducunt cornu bubulum, cingulo adpenſum, in quo pix liquida cum cremore lactis miſta ſeruatur, vnguenti inſtat, qua manus & faciem inungunt omnes, Viri, Fæminæ, Virgines atroler cosmetico, vt ab hiſce ſolis culicibus ſeſe defendant. Lappo in deſerto conſtitutus ſemper Agaricum (§. 517.) foco ſuo imponit, qui igneu retinet & abſque flamma copioſum fumum per caſam vndique diſpergit. Immo fungi eiſdem fumus abiit & cætra a rangiferis, hinc videbis in ſyluis bis de die redeuntibus ad caſam rangiferos, ſe in terram proſternere, dum paſtor mox fungos hos accenſos collocat ab ea regione, vnde ventus oritur, quo ſumus diſpergatur per gregem; rangiferi placide hunc fumum excipiunt, ruminant (licet hoc neget Schefferus) & ſere obdormiunt, qui alias continuo quatiant caput, ne muſcæ cornua mollia adhuc perforent, attamen obſeruabis, adhibito licet omni ſtudio punctis ſanguineis notata cornua, ſeu tenuibus foraminulis perforata ab inſectis, atque ſtillantem ſanguinem ex hirsutis tum cornibus.

- n. *Culex alpinus*; antecedenti ſatis ſimilis, eodem autem longe maior, æquans magnitudine granum tritici, corpore eſt cinereo nigricante, cinctus quaſi ſex vel octo faſciis a prona ventris parte dorſum verſus adſcendentibus; alæ eiſdem albidæ ſunt, va-

sis cinereis instructæ, nitentes & luci obiectæ rubedinem quandam reflectentes; pectus præsertim a parte prona villosum est, & femora ac tibiæ annulis albis cinetæ. Hæc musca primariam suam sedem in Alpium conuallibus & ad latera earundem posuit, licet & in syluis Lapponiæ & in Suecia non ignota sit. Minor tamen vbique copia earum obseruatur, nec tanto commilitonum numero stipata impetus facit, attamen antecedenti longe audacior & promtior; non enim quærit poros hæc, sed mox, & quidem pedibus in cutem nondum bene infixis, vulnerat & aciculæ instar pungit, faciemque magis infestat, nec adeo facile abigi potest.

- o. *Culex lapponicus minimus*. Knort Lulensibus; *Swidknotten* Nouaccolis. *Mockere* Lapponibus. Est musca minima, vixque semine ocymi maior, longitudine vix lineam æquans, angusta, pectus cinereo-cærulescens, frons albicans, oculi nigri, alæ pellucidæ, venter oblongus cinereus, pedes nigri, at secundus a femore articulus albus; postica pars pectoris a tergo albicat, cornua simplicia, tenuissima, alæ altera alteri incumbit, vt incedentem si videas, vnica modo in conspectum cadat, quæ parum versus apices dehiscunt. Circa occasum solis in pratis humidiusculis vel iuxta fluuios videbis horum gregem e longinquo constitutus, ac si esset densa nebula, sique ad eos peruenis, vix spiritum attrahere poteris, quin isti cum aere nares & fauces repleant. Minus quam antecedentes in pugnam proni sunt, attamen molesti cursu continuo & titillante per faciem atque manus, & quodsi mordeant, licet minus sentiantur, relinquunt post se maculam rubram, quasi a morsu pulicis productam. Præcedentes muscas motu continuo manuum abigere quodammodo possumus, has autem nullo modo, tam ob copiam,

piam, quam quoniam fere visa destituuntur; si quis lintea candida veste indutus incedat, ista mox ab harum obsessione nigra erit; si nigrae vero sint vestes, eas minus curant. Has muscas fumo Tabaci, ut & antecedentes duas, abigunt Lappones. Plures enumerare supersedeo, in solo nostro septentrione plusquam septuaginta distinctas species muscarum collegi & descripsi, de his & iis forte alibi plura.

*Linder* de venenis p. m. 177. illud equidem de Lapponibus, gente per veneficia sua quondam infami, a *Cel. Rudbeckio* in peregrinatione lapponica observatum, nil aliud in sceleribus suis componendis adhibere illos praeter Fungos quosdam rubeos variegatos (§. 515.) lactescentes, qui pro ea, quam omnis fere lactescens planta continet, acredine, suam videntur facile indolem prodere. *Hæc ille.* De qua observatione aliquoties quaesivi *Cel. Rudbeckium*, qui autem nihil eius sibi notum esse respondit. Creditur per totum fere terrarum orbem, nullam gentem lapponica magis veneficam exsistere, nullamque magis arte incantandi instructam hac simplicissima. Ego autem, si mihi fides sit, sancte adsevero, me nullam gentem lapponica vidisse magis innocentem. Lappones eandem de exteris fouent opinionem, ac nos de ipsis, longeque magis nostra timent incantamenta, quam nos istorum. Origo huius famæ videtur adscribenda moribus & generi viuendi, quod Lapponibus cum orientalibus gentibus, a quibus absque controuersia originem duxerunt, commune; promouit vita syluestris hanc suspensionem, auxit eandem idololatria quondam in Lapponia recepta, confirmarunt tympana Lapponum magica dicta, quæ tesserarum instar vel sortis, superstitioni magis quam maligni, consulunt venatum piscatumve ituri.

Ag-

Agaricus (S. 487.) autumnò colligitur & efficcatur, e quo frustulum laquearibus, quæ per hyemem capiendis sciuris exponuntur, inferunt, quo sciuri prædæ instar allecti occiduntur, quibus nihil hocce fungo gratus. Pelles sciuri per æstatem rubræ sunt & vilipenduntur, per hyemem autem cinerei coloris & exoptatæ, quæ hic maiori in copia adquiruntur, quam facile in vlla alia prouincia & diuenduntur sub nomine *gröwerk*, qui laquearibus vel arcu & sagittis obtusis occiduntur.

518. BOLETUS *magnus augusti mensis*. Dill. giff. 188.

α. In syluis, licet minus frequens.

519. BOLETUS *caulescens, pileo xtrimque planisculo, perennis*.

α. In syluis frequens.

β. Est totus grisei vel testacei coloris; *petiolus* crassitie pennam anserinam æquat, quatuor vel sex lineas altitudine; *pileus* planus est, & totus testacei obsoleti coloris, diametro vnciam vnam, crassitie vix lineam attingens; subtus porosus. Hic, vt alii *caulescentes*, non fugax est, sed per integrum annum durat, rigidus & tenax instar Agarici Dillenii. Si radicem quæras, communiter sub terra reperies ramuli arboris frustulum putridum, e quo enascitur singularis hæc species.

520. BOLETUS *luteus*. Dill. giff. 188. Raj. syn. 10.

α. Et hicce in syluis non raro obuius.

521. BOLETUS *acaulis, superne connexus inæqualis, betulæ insidens*.

α. Vbique in antiquis betulis obseruatur, magnitudine sæpe capitis humani.

β. Hoc

♂. Hoc etiam fungo ad fumum per casam excitandum, quo fugant culices, vtuntur non raro Lappones sylvatici.

522. BOLETUS *acaulis, superne lenis, salici insidens.*

♂. Rarius occurrit hic in salicibus & odore eximio suavissimoque pollet.

♀. Adolescentes hunc inuentum sollicite seruant in marsupio ante pubem penulo, vt gratiorem odorem spirantes nymphis suis placeant. O ridicula Venus, tibi, quæ in exteris regionibus vteris cassæa & cocholata, conditis & saccharatis, Vinis & bellariis, gemmis & margaritis, auro & argento, serico & cosmetico, saltationibus & conueniculis, musica & comædiis, tibi sufficit hic solus exsuccus fungus.

523. HYDNA *caulescens, pileo imbricatim tuberculato.*

*Erinaceus pileo amplissimo fusco imbricato.* Cels. upf. 20.

*Fungus echinatus maximus, umbraculo amplissimo obscuro & nigricante.* Rupp. jen. 1. p. 301.

♂. In syluis densissimis occurrit.

524. HYDNA *caulescens, pileo dimidiato.*

*Erinaceus minimus auriscalpium referens.* Cels. upf. 20.

*Fungus erinaceus esculentus parvus, pediculo longiore, auriscalpium referens, buxci coloris, in strobilis pini eueniens.* Kram. tent. 146.

*Fungus erinaceus parvus, pediculo longiore, auriscalpium referens, buxci coloris, in strobilis abietis promeniens.* Buxb. hall. 129. t. 129.

♂. Crescit in syluis densissimis inter folia decidua pini & abietis semicorrupta, copiosius adhuc per Westrobothniam,

s. Ne-

¶ Negat hic fungus diuisionem fungorum genericam in istos, qui arboribus pileo dimidiato insident sessiles & caulescentes; hic enim durus est, vt Agaricus, & caule gaudet, vt Erinaceus Dill.

525. LYCOPERDON *subrotundum laceratum debiscens.*

*Lycoperdon vulgare.* Tournef. inst. 563.

*Bonista officinarum.* Dill. giff. 196.

*Fungus rotundus orbicularis.* Bauh. pin. 374.

*Fungus puluerulentus, dictus Crepitus lupi.* Bauh. hist. 3. p. 848.

¶ In Alpibus & syluis varia magnitudine sese offert.

526. LYCOPERDON *solidum.*

*Tubera.* Bauh. pin. 376. hist. 3. p. 848.

¶ Hoc obseruauit inter Lule & ipsam Lapponiam in pago Swartio.

527. BYSSUS *perennis capillacea cinerea tenax petrae innascens.*

¶ Insolitum hocce vegetabile, licet non intra Lapponiae fines obseruatum, tamen in itinere meo lapponico inuentum commemorare liceat; nobis sese obtulit in Medelpadiae quadam spelunca Brudnæsberget dicta, quod olim latrones receperit; famigeratissima, ubi ipsi petrae arte adnascatur.

¶ Constatat filis tenuissimis, mollibus, cinereis, parum ad viridem colorem accedentibus, tophi instar laxè dispositis, longitudine vncialibus & adeo tenacibus, vt vix digitis detrahi possent fibræ.

528. BYSSUS *perennis puluerulenta rubra, lapidibus innascens.*

*Byssus germanica minima saxatilis aenea viole martiae odorem spirans.* Mich. gen. 210. t. 89. f. 3.

*Foliosus seu lapis violaceus.* Schwencf. filic. 382.  
*Vioesten* vulgo.

- a. In syluis, non adeo rara.
- β. Prodit se facile, cum ruber sit lapis, cui innascitur & sanguine quasi oblinitus, qui si teratur alio quodam duro corpore violæ martiæ odorem saturatum spargit, qui a solo hoc fungo, nec a lapide ipso manat.

529. BYSSUS *membranacea aquatica.*

? *Byssus latissima papyri instar super aquam expansa.*  
Raj. syn. 57.

- a. Occurrit in riuulis exsiccatilis, vbi lapides tegit & leui adhibita manu ab iis facile discedit instar tructuli papyri niuæ, minusque tenacis.

530. BYSSUS *gelatinosa fugax terrestris.*

*Nostoch cinislonum* & *Paracelsi.* Geoffr. act. 1708.  
p. 293. & 1722. p. 78.

*Linkia terrestris gelatinosa membranacea vulgarissima ex pallido & virescente fulua.* Mich. gen. 126. t. 67. f. 1.

*Vlua terrestris pinguis & fugax.* Raj syn. 64.

*Butyrum magicum & fragmentum ximbi.* Succis.

- a. Crescit circa fimeta Nouaccolarum.

531. BYSSUS *gelatinosa fugax, junipero innascens.*

- a. Post pluuias eam iuniperis insidentem sæpe reperi in Lapponiæ syluis; obscure fulua est, sæpe ramosa, gelatinæ instar mollis, vt vix digitis tanq̄i queat fragilis, at post aliquot dies, si cælum siccum & calidum sit, in crustam atram membranaceam & nigram fatiscit.

- β. De huius mirabili vsu in sopiendis variis doloribus, arthriticis præcipue, consulas Ephem: nat. curios. annos primos.



532. BYSSUS *farinacea virescens, aqua inspersa.*

- α. In lacubus, & præsertim aquis stagnantibus emergit hæc byssus diebus canicularibus e fundo, scilicet aquæ miscet eiusque summam regionem petit, farinæ instar grossioris viridis. Tali modo sæpe integer lacus viridi tingitur colore & Sueci dicunt aquam eo tempore florere, Byssusque hæc vocatur *flos aquæ*; vt ante penultima species aliis, *Flos cæli*.

533. BYSSUS *filamentosa, fugax, alba, putrescentibus innascens.*

*Botrytis non ramosa alba seminibus rotundis.* Mich. gen. 212. f. 3.

*Mogel.* Suecis.

- α. Vbiq; in rebus domesticis putridis.

534. MUCOR *granulis filamentosis fugacibus, putrescentibus innatus.*

*Mucor vulgaris capitulo lucido per maturitatem nigro, pediculo griseo.* Mich. gen. 215. t. 95. f. 1.

- α. Vide figuram *Sterb. de fungis* tab. 31.
- β. Cum antecedenti vulgatissimum est vegetabile, eodemque apud nos nomine gaudet.
- γ. Fuere & aliæ huius generis species plures, quas examinare omnes, nec oculi, nec otium, nec tempus mihi permisere.

## LITHOPHYTA.

- + 535. SPONGIA ramis teretibus obtusis.  
*Spongia ramosa fluvialis* Raj syn. 30 hist. 81.  
 α. In fluvio Tornoensi copiose, intra ipsos tamen Lap-  
 ponie fines visa nobis non fuit.
- + 536. SERTULARIA ramis teretibus, articulis  
 cylindræis lapideis, æqualibus.  
*Corallina*. Bauh. hist. 3. p. 810.  
*Muscus coralloides, squamulis loricateus*. Bauh. pin.  
 364.  
 α. Ad littora maris septentrionalis concharum & co-  
 chlearum testis innata rejicitur.  
 β. Sub aqua tenax est, & arte coherentibus constat  
 articulis, qui mediante nervo articulos perforante  
 connexi; at siccata fragilis fit nervus, singulique  
 articuli non coherentes amplius a se inuicem reced-  
 unt ad contactum digiti.
- + 537. ISIS nuclei juglandis figura.  
 α. Copiose ad littora maris septentrionalis reiecta le-  
 gitur.  
 β. Est magnitudine & figura nuclei juglandis, nivea,  
 tuberculis prominentibus undique, & obtusis ob-  
 uallata.

---

ANIMVS AD SYLVAS ET  
 SVA LVSTRA REDIT.

---

# I N D E X

Numerus paragraphum denotat.

|                        |           |                      |                    |
|------------------------|-----------|----------------------|--------------------|
| <b>A</b> bies.         | 347       | <i>Alfina.</i>       | 9. 57. 65. 72. 78. |
| <i>Abies.</i>          | 346       |                      | 128 139 157. 183.  |
| <i>Accipitrina.</i>    | 261       |                      | 188 - 193. 242     |
|                        | 281. 287  | <i>Alfinella</i>     | 157                |
| <i>Acetosa.</i>        | 130 - 132 | <i>Alfineformis.</i> | 57                 |
| <i>Acetofella.</i>     | 131       | <i>Alfinoides.</i>   | 57                 |
| <i>Achillæa.</i>       | 311       | <i>Alyssum.</i>      | 76. 254. 255       |
| <i>Aconitum.</i>       | 221       | <i>Amurella.</i>     | 94                 |
| <i>Aconitum.</i>       | 155. 217  | <i>Anacampteros.</i> | 378                |
| <i>Acopa.</i>          | 80        | <i>Anagallis.</i>    | 10                 |
| <i>Acorus.</i>         | 16        | <i>Anchusa.</i>      | 73                 |
| <i>Acrosticum.</i>     | 380       | <i>Andromeda.</i>    | 163-166            |
| <i>Actæa.</i>          | 217       | <i>Androsace.</i>    | 78                 |
| <i>Adiantum.</i>       | 395       | <i>Androsace.</i>    | 88                 |
| <i>Agaricus.</i>       | 471-517   | <i>Angelica.</i>     | 101. 102           |
| <i>Agrostis.</i>       | 45. 46    | <i>Anguina.</i>      | 320                |
| <i>Aira.</i>           | 47 - 50   | <i>Anonymos.</i>     | 50                 |
| <i>Aizoon.</i>         | 222       | <i>Anthemis.</i>     | 309                |
| <i>Alchemilla.</i>     | 66. 67    | <i>Anthericum.</i>   | 136. 137           |
| <i>Alectorolophus.</i> | 243       | <i>Anthoxanthum.</i> | 39                 |
| <i>Alga.</i>           | 459. 460  | <i>Antirrhinum.</i>  | 233                |
| <i>Algoides.</i>       | 321       | <i>Aparine.</i>      | 58                 |
| <i>Alifina.</i>        | 138       | <i>Aparine.</i>      | 76                 |
| <i>Alisma.</i>         | 304. 305  | <i>Apium.</i>        | 107                |
| <i>Alni effigie.</i>   | 199       | <i>Aponogeton.</i>   | 321                |
| <i>Alnus.</i>          | 340       | <i>Arabis.</i>       | 257                |
| <i>Alnus.</i>          | 92        | <i>Arachis.</i>      | 269. 270           |
| <i>Aloe.</i>           | 222       | <i>Arbutus.</i>      | 161. 162           |
| <i>Aloides.</i>        | 222       | <i>Archangelica.</i> | 101                |
| <i>Alopecurus.</i>     | 37. 38    | <i>Arenaria.</i>     | 188. 189           |
| <i>Alfisanthemus.</i>  | 139       | <i>Arenaria.</i>     | 190                |
| <i>Alfinastrum.</i>    | 176       | <i>Arnica.</i>       | 304                |
| <i>Alfina.</i>         | 186. 187  | <i>Artemisia.</i>    | 297                |
|                        |           | Α α 3                | <i>Arum.</i>       |

# I N D E X.

|                             |            |                            |               |
|-----------------------------|------------|----------------------------|---------------|
| <i>Aram.</i>                | 320        | <i>Bursa Pastoris.</i>     | 252. 254      |
| <i>Arundo.</i>              | 41-44      | <i>Butomus.</i>            | 159           |
| <i>Ascyron.</i>             | 275        | <i>Butyrum Magicum.</i>    | 530           |
| <i>Asperugo.</i>            | 76         | <i>Byllus.</i>             | 527- 533      |
| <i>Asperula.</i>            | 59         |                            |               |
| <i>Aspodelus.</i>           | 136        | <i>Cacalia.</i>            | 303           |
| <i>Asplenium.</i>           | 388        | <i>Cæsar inter herbas.</i> | 79            |
| <i>Atter.</i>               | 307        | <i>Calceolus.</i>          | 221. 318. 319 |
| <i>Aster.</i>               | 308        | <i>Calla.</i>              | 320           |
| <i>Altragalus.</i>          | 267        | <i>Callitriche.</i>        | 2             |
| <i>Atriplex.</i>            | 377        | <i>Caltha.</i>             | 227           |
| <i>Atriplex.</i>            | 93         | <i>Caltha.</i>             | 304           |
| <i>Aucuparia.</i>           | 200        | <i>Camarinna.</i>          | 379           |
| <i>Avena.</i>               | 30. 31     | <i>Cameraria.</i>          | 57            |
| <i>Auricula muris.</i>      | 282        | <i>Campanula.</i>          | 83-85         |
| <i>Azalea.</i>              | 89. 90     | <i>Campanula.</i>          | 250. 279      |
|                             |            | <i>Cannabina.</i>          | 237. 294      |
| <i>Barba Capræ.</i>         | 201        | <i>Cannabinastrum.</i>     | 237           |
| <i>Barbarea.</i>            | 264        | <i>Cannabis.</i>           | 237           |
| <i>Basrachium.</i>          | 228        | <i>Cardamine.</i>          | 258- 260      |
| <i>Bellidoides.</i>         | 310        | <i>Carduus.</i>            | 292. 293      |
| <i>Bellis.</i>              | 310        | <i>Carduus.</i>            | 291           |
| <i>Betula.</i>              | 341. 342   | <i>Carex.</i>              | 322- 339      |
| <i>Bidens.</i>              | 294        | <i>Carui.</i>              | 105           |
| <i>Bifolium.</i>            | 316        | <i>Caruisolia.</i>         | 100           |
| <i>Billorta.</i>            | 152        | <i>Carum.</i>              | 105           |
| <i>Blitum.</i>              | 93         | <i>Carum.</i>              | 100           |
| <i>Boletus.</i>             | 518-522    | <i>Caryophyllata.</i>      | 215. 216      |
| <i>Borrage.</i>             | 77         | <i>Caryophyllus.</i>       | 64. 170. 171. |
| <i>Botrytis.</i>            | 533        |                            | 187. 192      |
| <i>Bovista Officinarum.</i> | 525        | <i>Cassida.</i>            | 239           |
| <i>Brassica.</i>            | 265        | <i>Cerastium.</i>          | 192. 193      |
| <i>Britannica.</i>          | 129        | <i>Cerasus.</i>            | 198           |
| <i>Bromos herba.</i>        | 27         | <i>Ceratocephalus.</i>     | 294           |
| <i>Bromus.</i>              | 27         | <i>Ceræfolium.</i>         | 104           |
| <i>Brunella.</i>            | 238        | <i>Chærophyllum.</i>       | 104           |
| <i>Bryum.</i>               | 396-404    | <i>Chamaecistus.</i>       | 90            |
| <i>Buglossum.</i>           | 73. 76. 77 | <i>Chamaedrys.</i>         | 8. 215. 246   |
|                             |            | <i>Cha-</i>                |               |

# I N D E X.

|                            |                |                      |  |
|----------------------------|----------------|----------------------|--|
| <i>Chamaelea.</i>          | <u>140</u>     | <i>Cracca.</i>       | <u>268-278</u>                         |
| <i>Chamaemelum.</i>        | <u>309</u>     | <i>Cratægus.</i>     | <u>199</u>                             |
| <i>Chamaemorus.</i>        | <u>208</u>     | <i>Crista Galli.</i> | <u>241-248</u>                         |
| <i>Chamaenerion.</i>       | <u>146-150</u> | <i>Cruciata.</i>     | <u>59 60</u>                           |
| <i>Chamaepericlymenum.</i> | <u>65</u>      | <i>Cucubalus.</i>    | <u>180-182</u>                         |
| <i>Chamaerhododendros.</i> | <u>89-90</u>   | <i>Cuminum.</i>      | <u>100-105</u>                         |
| <i>Chamaerubus.</i>        | <u>206-208</u> | <i>Cynobatos.</i>    | <u>202</u>                             |
| <i>Chamaetaxus.</i>        | <u>379</u>     | <i>Cypereila.</i>    | <u>87-126</u>                          |
| <i>Chamelaagnus.</i>       | <u>373</u>     | <i>Cyperoides.</i>   | <u>324-326-329-330-332-335-338-339</u> |
| <i>Chamomilla.</i>         | <u>309</u>     | <i>Cyperus.</i>      | <u>17</u>                              |
| <i>Chara.</i>              | <u>469</u>     | <i>Cypridium.</i>    | <u>318-319</u>                         |
| <i>Chenopodium.</i>        | <u>93</u>      | <i>Damaſonium.</i>   | <u>138</u>                             |
| <i>Chriſtophoriana.</i>    | <u>217</u>     | <i>Daphne.</i>       | <u>140</u>                             |
| <i>Chryſanthemum.</i>      | <u>310</u>     | <i>Daphnoides.</i>   | <u>140</u>                             |
| <i>Chryſanthemum.</i>      | <u>304</u>     | <i>Daucus.</i>       | <u>100</u>                             |
| <i>Chryſoſplenium.</i>     | <u>151</u>     | <i>Dens Leonis.</i>  | <u>280-283</u>                         |
| <i>Cicer.</i>              | <u>268</u>     | <i>Dentaria.</i>     | <u>315</u>                             |
| <i>Cicuta.</i>             | <u>103</u>     | <i>Dianthus.</i>     | <u>170</u>                             |
| <i>Cicutaria.</i>          | <u>103</u>     | <i>Diapenſia.</i>    | <u>88</u>                              |
| <i>Circæa.</i>             | <u>3</u>       | <i>Doronicum.</i>    | <u>304-305</u>                         |
| <i>Cirſium.</i>            | <u>291-292</u> | <i>Dorſmanna.</i>    | <u>279</u>                             |
| <i>Ciſtus.</i>             | <u>160</u>     | <i>Draba.</i>        | <u>254-255</u>                         |
| <i>Clinopodium.</i>        | <u>246</u>     | <i>Draba.</i>        | <u>257</u>                             |
| <i>Chymenum.</i>           | <u>271</u>     | <i>Draconitum.</i>   | <u>320</u>                             |
| <i>Cochlearia.</i>         | <u>256</u>     | <i>Dracunculus.</i>  | <u>320</u>                             |
| <i>Comarum.</i>            | <u>214</u>     | <i>Droſera.</i>      | <u>109-110</u>                         |
| <i>Conſerva.</i>           | <u>456</u>     | <i>Dryadea.</i>      | <u>215</u>                             |
| <i>Conringia.</i>          | <u>263</u>     | <i>Dryas.</i>        | <u>215</u>                             |
| <i>Conſolida.</i>          | <u>238</u>     | <i>Dryopteris.</i>   | <u>287</u>                             |
| <i>Copuallaria.</i>        | <u>112-114</u> | <i>Ecbioides.</i>    | <u>73-77</u>                           |
| <i>Connoſcutus.</i>        | <u>154</u>     | <i>Ecbium.</i>       | <u>74-75</u>                           |
| <i>Conyza.</i>             | <u>307-308</u> | <i>Elatine.</i>      | <u>156</u>                             |
| <i>Coralina.</i>           | <u>439-536</u> | <i>Elisbryſum.</i>   | <u>298-302</u>                         |
| <i>Coralloides.</i>        | <u>437</u>     | <i>Empetrum.</i>     | <u>329</u>                             |
| <i>Corallobryza.</i>       | <u>315</u>     | <i>Epatica.</i>      | <u>108</u>                             |
| <i>Coriſpermum.</i>        | <u>2</u>       |                      |  |
| <i>Cornus.</i>             | <u>65</u>      |                      |  |
| <i>Coronopus.</i>          | <u>63</u>      |                      |  |
| <i>Cotyledon.</i>          | <u>176</u>     |                      |  |

# I N D E X.

|                         |                     |                           |                 |
|-------------------------|---------------------|---------------------------|-----------------|
| <i>Epilobium.</i>       | <u>146-150</u>      | <i>Gallium.</i>           | 60. 61          |
| <i>Equisetum.</i>       | 390- <u>394</u>     | <i>Gentiana.</i>          | <u>94-96</u>    |
| <i>Equisetum.</i>       | 1. <u>469</u>       | <i>Gentianella.</i>       | 94. <u>95</u>   |
| <i>Erica.</i>           | <u>141.</u>         | <i>Geraniam.</i>          | 266             |
| <i>Erica.</i>           | 163-165. <u>379</u> | <i>Geum.</i>              | 216             |
| <i>Erigerum.</i>        | <u>308</u>          | <i>Geum.</i>              | <u>175</u>      |
| <i>Erigerum.</i>        | <u>396</u>          | <i>Gladiolus.</i>         | 279.            |
| <i>Erinæus.</i>         | <u>523-524</u>      | <i>Glaucoides.</i>        | <u>128</u>      |
| <i>Eriophorum.</i>      | 22-24               | <i>Glaux.</i>             | 72              |
| <i>Eruca.</i>           | <u>262-264</u>      | <i>Glaux.</i>             | 128             |
| <i>Erysimum.</i>        | 263. <u>264</u>     | <i>Gnaphalium.</i>        | <u>298-302</u>  |
| <i>Erysimum.</i>        | 261                 | <i>Gramen.</i>            | <u>328</u>      |
| <i>Esula.</i>           | 220                 | <i>Alopecuro simile.</i>  |                 |
| <i>Euphorbia.</i>       | <u>220</u>          |                           | <u>47</u>       |
| <i>Euphrasia.</i>       | 246. 247            | <i>alpinum.</i>           | <u>48</u>       |
|                         |                     | <i>Anthoxanthum.</i>      | <u>39</u>       |
|                         |                     | <i>aquaticum.</i>         | <u>37</u>       |
|                         |                     | <i>Arundinaceum.</i>      |                 |
|                         |                     |                           | 42. <u>44</u>   |
| <i>Fagopyrum.</i>       | <u>154</u>          | <i>Avenaceum.</i>         | 27.             |
| <i>Festuca.</i>         | 28. <u>39</u>       | <u>28. 30. 31. 36. 49</u> |                 |
| <i>Festuca.</i>         | 27. 30. <u>49</u>   | <i>Briza</i>              | <u>29</u>       |
| <i>Filago.</i>          | 298. 301            | <i>Bufonium.</i>          | 122             |
| <i>Filicula.</i>        | 380. <u>383</u>     | <i>Caninum.</i>           | 33              |
| <i>Filipendula.</i>     | 201                 | <i>Caryophyllum.</i>      |                 |
| <i>Filipendula.</i>     | 14                  |                           | <u>338</u>      |
| <i>Filix.</i>           | <u>380. 382-387</u> | <i>crissatum.</i>         | 55              |
| <i>Filum maritimum.</i> | 459                 | <i>Cyperoides.</i>        | 17.             |
| <i>Foeniculum.</i>      | <u>343</u>          | <u>322-324. 326-331.</u>  |                 |
| <i>Fragaria.</i>        | <u>209</u>          | <u>333-335-339</u>        |                 |
| <i>Fragaria.</i>        | 11 L. <u>207</u>    | <i>Eriophorum.</i>        | 22              |
| <i>Frangula.</i>        | 91                  | <i>floridum.</i>          | 187             |
| <i>Fucus.</i>           | <u>459-468</u>      | <i>fluviatile.</i>        | <u>38</u>       |
| <i>Fucus.</i>           | 458                 | <i>foliis Junceis.</i>    | <u>55</u>       |
| <i>Fungilli.</i>        | <u>455</u>          | <i>hirsutum.</i>          | <u>123.</u>     |
| <i>Fungus.</i>          | <u>523-525</u>      |                           | <u>124. 126</u> |
|                         |                     | <i>Junceum.</i>           | 64. 120.        |
| <i>Gale.</i>            | <u>373</u>          | <u>121-133-134</u>        |                 |
| <i>Galeopsis.</i>       | <u>237</u>          | <i>Juncoides.</i>         | 23              |
| <i>Galium.</i>          | <u>59-61</u>        | <i>Gra.</i>               |                 |

# I N D E X.

|                              |              |                             |              |
|------------------------------|--------------|-----------------------------|--------------|
| <i>Gramen latifolium.</i>    | 124          | <i>Hepaticoides</i>         | 425          |
| <i>leucanthemum.</i>         | 187          | <i>Herba Cerui.</i>         | 315          |
| <i>loliaceum.</i>            | 32. 33       | <i>facie Auriculae Mar-</i> |              |
| <i>Luzula.</i>               | 17. 126      | <i>ris.</i>                 | 192          |
| <i>Maria Boruffo-</i>        |              | <i>facie Pyrolae.</i>       | 355          |
| <i>rum.</i>                  | 53           | <i>Paris.</i>               | 65. 155      |
| <i>montanum.</i>             | 45           | <i>Sophia.</i>              | 261          |
| <i>nemorosum.</i>            | 11           | <i>Trientalis.</i>          | 139          |
|                              | 48. 122. 123 | <i>Hermineum.</i>           | 317          |
| <i>nodosum.</i>              | 54           | <i>Hermodyctylus.</i>       | 139          |
| <i>offifragum.</i>           | 136          | <i>Hieracium.</i>           | 281. 287     |
| <i>paniculatum.</i>          | 51.          | <i>Hieracium.</i>           | 288          |
|                              | 53. 54. 56   | <i>Hippophae.</i>           | 372          |
| <i>Parnassi.</i>             | 108          | <i>Hippuris.</i>            | 1            |
| <i>Pbalaroides.</i>          | 47           | <i>Hippuris.</i>            | 469          |
| <i>pratense.</i>             | 22. 39.      | <i>Hydrea.</i>              | 523. 524     |
|                              | 51. 52. 54   | <i>Hydropiper.</i>          | 156          |
| <i>segetum.</i>              | 46           | <i>Hyoscyamus.</i>          | 87           |
| <i>Sparticum.</i>            | 40. 43.      | <i>Hypericon.</i>           | 275          |
|                              | 55. 56       | <i>Hypericum.</i>           | 275          |
| <i>spicatum.</i>             | 135          | <i>Hypnum.</i>              | 405. 412     |
| <i>sylvaticum.</i>           | 35           | <i>Hypochoeris.</i>         | 288          |
| <i>Tomentarium.</i>          | 22.          |                             |              |
|                              | 23           | <i>Imperatoria.</i>         | 101. 102.    |
| <i>Typhoides.</i>            | 25. 26       | <i>Folios.</i>              | 528          |
| <i>Graminifolia.</i>         | 253          | <i>Iris.</i>                | 16           |
| <i>Graminis facie.</i>       | 321          | <i>Iris.</i>                | 537          |
| <i>Grossularia.</i>          | 97-99        | <i>Jucca.</i>               | 222          |
| <i>Gruinalis.</i>            | 266          | <i>Juncago.</i>             | 134. 135     |
|                              |              | <i>Juncellus.</i>           | 19. 21       |
| <i>Hedera.</i>               | 91           | <i>Juncifolia.</i>          | 253          |
| <i>Helicbrysum.</i>          | 302          | <i>Juncoides.</i>           | 119. 126     |
| <i>Heliotropium.</i>         | 74. 75       | <i>Juncoidi affinis.</i>    | 133          |
| <i>Helleborine.</i>          | 314. 318     | <i>Juncus.</i>              | 115. 127     |
| <i>Helleboro-Ranunculus.</i> | 226          | <i>Juncus. 17-20.</i>       | 23. 24. 133. |
| <i>Helleborus.</i>           | 226          |                             | 159          |
| <i>Helxine.</i>              | 154          | <i>Judgermania.</i>         | 425-427      |
| <i>Hepatica.</i>             | 422-424      | <i>Juniperus.</i>           | 376          |
|                              |              | A a 5                       | Labru-       |

# I N D E X.

|                           |                     |                            |                     |
|---------------------------|---------------------|----------------------------|---------------------|
| <i>Labrusca.</i>          | 206                 | <i>Lycbuis.</i>            | 90. 170. 171.       |
| <i>Ladanum.</i>           | 237                 |                            | 180. 185            |
| <i>Lamium.</i>            | 237                 | <i>Lycoperdon.</i>         | 525. 526            |
| <i>Lapathum.</i>          | 129. 131            | <i>Lycopodium.</i>         | 416. 421            |
| <i>Lappula.</i>           | 3                   | <i>Lycopsis.</i>           | 77                  |
| <i>Lathyrus.</i>          | 271                 | <i>Lyfimachia.</i>         | 81. 82              |
| <i>Laureola.</i>          | 140                 | <i>Lyfimachia.</i>         | 4. 146. 149.        |
| <i>Ledum.</i>             | 160                 |                            | 197. 239            |
| <i>Ledum.</i>             | 89. 163             | <i>Lythrum.</i>            | 197                 |
| <i>Lemna.</i>             | 470                 |                            |                     |
| <i>Lentibularia.</i>      | 14                  | <i>Marchantia.</i>         | 422. 424            |
| <i>Lenticula.</i>         | 2. 470              | <i>Matricaria.</i>         | 309                 |
| <i>Lenticularia.</i>      | 470                 | <i>Melampyrum.</i>         | 240                 |
| <i>Leontodon.</i>         | 280                 | <i>Melandryum.</i>         | 182                 |
| <i>Leucanthemum.</i>      | 310                 | <i>Melica.</i>             | 36                  |
| <i>Leucogum.</i>          | 255. 257. 279       | <i>Menyanthes.</i>         | 80                  |
| <i>Leuconymphaea.</i>     | 219                 | <i>Menyanthoides.</i>      | 249                 |
| <i>Lichen.</i>            | 428. 457            | <i>Mesomora.</i>           | 65                  |
| <i>Lichen.</i>            | 422. 424            | <i>Mespilus.</i>           | 199                 |
| <i>Lichenastrum.</i>      | 425                 | <i>Militaris Aizoides.</i> | 222                 |
| <i>Lichenoides.</i>       | 428. 429. 431.      | <i>Milium.</i>             | 35                  |
|                           | 433. 441. 444. 447. | <i>Millefolium.</i>        | 14. 311. 343        |
|                           | 450. 452            | <i>Mnium.</i>              | 413. 414            |
| <i>Lipusticum.</i>        | 107                 | <i>Mollugo.</i>            | 58. 60              |
| <i>Lisiago.</i>           | 112                 | <i>Monorchis.</i>          | 312                 |
| <i>Lisium conuallium.</i> | 112.                | <i>Montia.</i>             | 57                  |
|                           | 113                 | <i>Morus noruagica.</i>    | 208                 |
| <i>Limnopenca.</i>        | 1                   | <i>Mucor.</i>              | 534                 |
| <i>Limosella.</i>         | 249                 | <i>Muscipula.</i>          | 180                 |
| <i>Limnagrostis.</i>      | 22. 24              | <i>Musco fungus.</i>       | 429. 434.           |
| <i>Linkia.</i>            | 530                 |                            | 437. 439. 441       |
| <i>Linnæa.</i>            | 250                 | <i>Muscoides.</i>          | 428                 |
| <i>Linum marimum.</i>     | 459                 | <i>Muscus.</i>             | 101. 415. 437       |
| <i>Lithospermum.</i>      | 72                  |                            | albus. 415          |
| <i>Lithospermum.</i>      | 74. 75              |                            | alpinus. 184. 396   |
| <i>Lobelia.</i>           | 279                 |                            | Americanus. 403     |
| <i>Lolium.</i>            | 32                  |                            | arboreus. 412. 456. |
| <i>Lunaria.</i>           | 389                 |                            | 457                 |
| <i>Lupulus.</i>           | 378                 |                            | <i>Muscus</i>       |



# I N D E X.

|                             |                          |                            |                           |
|-----------------------------|--------------------------|----------------------------|---------------------------|
| <i>Muscus candidus.</i>     | <u>437</u>               | <i>Myagro affinis.</i>     | <u>263</u>                |
| <i>capillaceus.</i>         | <u>395.</u>              | <i>Myagrum.</i>            | <u>263</u>                |
| <u>398. 401. 402. 414</u>   |                          | <i>Myofotis.</i>           | <u>74. 75</u>             |
| <i>capillaris tectorum.</i> |                          | <i>Myofotis.</i>           | <u>192. 193</u>           |
|                             | <u>397</u>               | <i>Myrica.</i>             | <u>373</u>                |
| <i>clavatus.</i>            | <u>416 - 418</u>         | <i>Myriophyllum.</i>       | <u>343</u>                |
| <i>coralloides.</i>         | <u>437.</u>              | <i>Myrrhis.</i>            | <u>194</u>                |
|                             | <u>536</u>               | <i>Myrtillus.</i>          | <u>142-145. 162</u>       |
| <i>corniculatus.</i>        | <u>435</u>               | <i>Myrtus.</i>             | <u>160. 373</u>           |
| <i>coronatus.</i>           | <u>393</u>               |                            |                           |
| <i>cupressiformis.</i>      | <u>439</u>               | <i>Napellus.</i>           | <u>225</u>                |
| <i>dendroides.</i>          | <u>411</u>               | <i>Nardus.</i>             | <u>40</u>                 |
| <i>denticulatus.</i>        | <u>409</u>               | <i>Nasturtium.</i>         | <u>258-265</u>            |
| <i>erectus.</i>             | <u>397. 420</u>          | <i>Neottia.</i>            | <u>315</u>                |
| <i>filicinus.</i>           | <u>405. 406</u>          | <i>Nostoch Paracelsi.</i>  | <u>530</u>                |
| <i>fistulosus.</i>          | <u>434</u>               | <i>Nummularia.</i>         | <u>81. 250</u>            |
| <i>Islandicus.</i>          | <u>445</u>               | <i>Nymphæa.</i>            | <u>218. 219</u>           |
| <i>Juniperi foliis.</i>     | <u>395</u>               |                            |                           |
| <i>palustris.</i>           | <u>408.</u>              | <i>Ocymoides muscosus.</i> | <u>184</u>                |
|                             | <u>413-415</u>           | <i>Onobrychis.</i>         | <u>267</u>                |
| <i>pennatus.</i>            | <u>406-408</u>           | <i>Ophris.</i>             | <u>316</u>                |
| <i>Polygoni folio.</i>      | <u>399</u>               | <i>Ophris.</i>             | <u>113</u>                |
| <i>Polytrichoides.</i>      | <u>404</u>               | <i>Orchoides.</i>          | <u>314</u>                |
| <i>pulmonarius.</i>         | <u>444.</u>              | <i>Orchis.</i>             | <u>312</u>                |
|                             | <u>445</u>               | <i>Orchis.</i>             | <u>313. 314. 317. 319</u> |
| <i>pyxidatus.</i>           | <u>428.</u>              | <i>Orobanchæ.</i>          | <u>315</u>                |
|                             | <u>429. 431</u>          | <i>Osimunda.</i>           | <u>389</u>                |
| <i>pyxoides.</i>            | <u>428. 432</u>          | <i>Offea.</i>              | <u>65</u>                 |
| <i>repens.</i>              | <u>407</u>               | <i>Oxalis.</i>             | <u>194</u>                |
| <i>Squamosus.</i>           | <u>410.</u>              | <i>Oxycoccus.</i>          | <u>145</u>                |
|                             | <u>411. 416. 419</u>     | <i>Oxyl.</i>               | <u>194</u>                |
| <i>stellaris.</i>           | <u>414</u>               | <i>Oxytriphylum.</i>       | <u>194</u>                |
| <i>terrestris.</i>          | <u>396.</u>              |                            |                           |
|                             | <u>416-418. 420. 421</u> | <i>Padus.</i>              | <u>198</u>                |
| <i>tinctorius.</i>          | <u>417</u>               | <i>Palma Christi.</i>      | <u>312</u>                |
| <i>Trichoides.</i>          | <u>400-</u>              | <i>Palmata.</i>            | <u>312</u>                |
|                             | <u>402. 414</u>          |                            | <u>Pa-</u>                |
| <i>Trichomanis facie.</i>   | <u>404</u>               |                            |                           |

# I N D E X.

|                               |              |                          |                    |
|-------------------------------|--------------|--------------------------|--------------------|
| Paris.                        | 155          | Polytrichum.             | 395                |
| Parnassia.                    | 108          | Populago.                | 227                |
| Pedicularis.                  | 241-245      | Portula.                 | 128                |
| Pedicularis.                  | 246. 248     | Portulaca.               | 57. 128            |
| Pentapbylloides.              | 111. 210.    | Potamogeto affinis.      | 321                |
|                               | 211. 214     | Potamogeton.             | 68-70              |
| Pentapbyllum.                 | 67. 212. 214 | Potamogeton.             | 321. 343           |
| Peplis.                       | 128          | Potenilla.               | 210-212            |
| Perichmenum.                  | 65           | Primula.                 | 79                 |
| Perticaria.                   | 71           | Prouenzalia.             | 320                |
| Petalites.                    | 303          | Prunella.                | 238                |
| Phalangium.                   | 136. 137     | Pseudo-Asphodelus.       | 136. 137           |
| Phleum.                       | 25. 26       | chamadrys.               | 8                  |
| Phoenix.                      | 32           | Hellchorus-Ranunculoides | 226. 227           |
| Picea.                        | 347          | Ligustrum.               | 198                |
| Pilosella.                    | 282. 283     | Orchis.                  | 314. 316           |
| Pimpinella.                   | 106          | Pulmonaria.              | 444                |
| Pinastella.                   | 1            | Pulliatilla.             | 223                |
| Pinguicula.                   | 11-13        | Pyro'a.                  | 167-169            |
| Pinus.                        | 346          | Pyrola.                  | 108. 139. 314. 355 |
| Pinus.                        | 347          |                          |                    |
| Pisum.                        | 272          | Quinquefolium.           | 211. 212.          |
| Pisum Lapponum.               | 271          |                          | 214                |
| Planta foliis Aloes.          | 175          | Radicula aquatica.       | 262                |
| Plantaginella.                | 249          | Radix musci.             | 100                |
| Plantaginoides.               | 138          | Ra-unculoides.           | 234                |
| Plantago.                     | 62-64        | Ranunculus.              | 228-236            |
| Plantago.                     | 138          | Ranunculus.              | 138. 226. 344      |
| Planta sedo saxatili similis. | 179          | Rapbanus.                | 262                |
| Plantula Cardamines emula.    | 250          | Rapistrum.               | 262                |
| Poa.                          | 51-56        | Rhamnoides.              | 372                |
| Polemonium.                   | 86           | Rhamnus.                 | 92                 |
| Polifolia.                    | 163          | Rhamnus.                 | 372                |
| Polygonatum.                  | 114          | Rhinanthus.              | 248                |
| Polygonum.                    | 153          | Rhodia.                  | 378                |
| Polygonum.                    | 1            |                          |                    |
| Polypodium.                   | 381-387      |                          |                    |

Rho-

# I N D E X.

|                            |                        |                            |                    |
|----------------------------|------------------------|----------------------------|--------------------|
| Rhodiola.                  | <u>378</u>             | Sertularia.                | <u>518</u>         |
| <i>Rhus myrtifolia.</i>    | <u>373</u>             | <i>Seseli.</i>             | <u>107</u>         |
| Ribes.                     | <u>97-99</u>           | Sibaldia.                  | <u>111</u>         |
| <i>Rorella.</i>            | <u>109-110</u>         | Silene.                    | <u>183-185</u>     |
| Rosa.                      | <u>202-203</u>         | <i>Sinapi.</i>             | <u>260</u>         |
| <i>Rosea.</i>              | <u>378</u>             | Sisymbrium.                | <u>261-262</u>     |
| <i>Rosmarinus.</i>         | <u>160</u>             | <i>Sisymbrium.</i>         | <u>264</u>         |
| <i>Ros solis.</i>          | <u>109-110</u>         | <i>Sium.</i>               | <u>103</u>         |
| <i>Rubia.</i>              | <u>60</u>              | <i>Smilax.</i>             | <u>113</u>         |
| Rubus.                     | <u>204-208</u>         | <i>Solanum.</i>            | <u>155</u>         |
| Rumex.                     | <u>129-131</u>         | Solidago.                  | <u>306</u>         |
| <i>Ruta.</i>               | <u>224</u>             | Sonchus.                   | <u>189-190</u>     |
|                            |                        | <i>Sophia Chirurgorum.</i> | <u>261</u>         |
|                            |                        | Sorbus.                    | <u>200</u>         |
| Sagina.                    | <u>157-158</u>         | <i>Sorbus.</i>             | <u>199</u>         |
| <i>Sagitta.</i>            | <u>344</u>             | Sparganium.                | <u>345-345</u>     |
| Sagittaria.                | <u>344</u>             | <i>Spartium.</i>           | <u>43</u>          |
| <i>Salicaria.</i>          | <u>197</u>             | <i>Spartum.</i>            | <u>40</u>          |
| Salix.                     | <u>348-370</u>         | Spergula.                  | <u>190-191</u>     |
| <i>Sanicula.</i>           | <u>11-175</u>          | <i>Spergula.</i>           | <u>157-189-249</u> |
| Saponaria.                 | <u>171</u>             | Sphagnum.                  | <u>415</u>         |
| Satyrium.                  | <u>313-314</u>         | <i>Spiraea.</i>            | <u>160</u>         |
| Saxifraga.                 | <u>172-179</u>         | Spongia.                   | <u>535</u>         |
| <i>Saxifraga.</i>          | <u>151</u>             | <i>Stalica.</i>            | <u>137</u>         |
| <i>Sceptrum Carolinum.</i> | <u>243</u>             | <i>Stellaria.</i>          | <u>2</u>           |
| Scheuchzeria.              | <u>133</u>             | Stratiotes.                | <u>222</u>         |
| Schoenus.                  | <u>17</u>              | Subularia.                 | <u>253</u>         |
| Scirpus.                   | <u>18-21</u>           | <i>Superba alba.</i>       | <u>170</u>         |
| <i>Scirpus.</i>            | <u>116</u>             |                            |                    |
| Scutellaria.               | <u>239</u>             | Tanacetum.                 | <u>295</u>         |
| Sedum.                     | <u>195-196</u>         | <i>Telephium.</i>          | <u>188-378</u>     |
| <i>Sedum.</i> 88.          | <u>172-173-175-</u>    | <i>Tetrabit.</i>           | <u>237</u>         |
|                            | <u>177-179-222-255</u> | <i>Teucrium.</i>           | <u>8</u>           |
| <i>Selaginoides.</i>       | <u>421</u>             | <i>Thalictrum.</i>         | <u>224-225</u>     |
| <i>Selago.</i>             | <u>420</u>             | <i>Thee Europaeorum.</i>   | <u>373</u>         |
| Selinum.                   | <u>100</u>             | Thlaspi.                   | <u>251-252</u>     |
| <i>Semper vivum.</i>       | <u>176-195</u>         | <i>Thymelea.</i>           | <u>140</u>         |
| Senecio.                   | <u>296</u>             | <i>Thysselinum.</i>        | <u>100</u>         |
| Serratula.                 | <u>291</u>             | <i>Tithy.</i>              |                    |

# I N D E X,

|                        |           |                            |            |
|------------------------|-----------|----------------------------|------------|
| <i>Tisbymalus.</i>     | 220       | <i>Verbescina.</i>         | 294        |
| <i>Tormentilla.</i>    | 213       | <i>Veronica.</i>           | 4-10.      |
| <i>Tormentilla.</i>    | 67        | <i>Vicia.</i>              | 269. 270.  |
| <i>Trichomanes.</i>    | 388       | <i>Vicia.</i>              | 268. 271   |
| <i>Trientalis.</i>     | 139       | <i>Viola.</i>              | 276-278    |
| <i>Trifolium.</i>      | 273. 274  | <i>Virga aurea.</i>        | 306        |
| <i>Trifolium.</i> 80.  | 194. 209. | <i>Virganrea.</i>          | 306        |
|                        | 211       | <i>Vitis idæa affinis.</i> | 163        |
| <i>Triglochin.</i>     | 134. 135  | <i>Vitis.</i>              | 97-99. 206 |
| <i>Tripbylloides.</i>  | 273       | <i>idea.</i> 142-145.      | 161.       |
| <i>Triticum.</i>       | 37-34     |                            | 162        |
| <i>Trollius.</i>       | 226       | <i>Ulmaria.</i>            | 201        |
| <i>Tubera.</i>         | 526       | <i>Ulva.</i>               | 458        |
| <i>Turritis.</i>       | 263       | <i>Ulua.</i>               | 530        |
| <i>Tussilago.</i>      | 303       | <i>Unifolium.</i>          | 113        |
|                        |           | <i>Urtica.</i>             | 374. 375   |
| <i>Vaccinia.</i>       | 161. 162  | <i>Urtica.</i>             | 337        |
| <i>Vaccinium.</i>      | 142. 145  | <i>Urticoides.</i>         | 375        |
| <i>Valeriana.</i>      | 15        | <i>Utricularia.</i>        | 14         |
| <i>Valeriana.</i>      | 86        | <i>Uua vrsi.</i>           | 162        |
| <i>Vallisneria.</i>    | 371       | <i>Vulneraria.</i>         | 86         |
| <i>Vallisneroides.</i> | 371       |                            |            |
| <i>Verbascium.</i>     | 79        | <i>Zannichellia.</i>       | 321        |

Nomi-

## Nomina peregrina.

|                      |       |                  |        |
|----------------------|-------|------------------|--------|
| <b>Æ</b> lTEGRÆS.    | 228   | FRÆKEN.          | 393    |
| Ærenprys.            | 5     | Freddags-bioerk. | 342    |
| Acharas.             | 221   |                  |        |
| Achianbotsk.         | 102   | Galen'ära        | 311    |
| Ackermurie.          | 207   | Gappermurie.     | 204    |
| Almocke.             | 146   | Gaskes.          | 376    |
| Aukenbullen.         | 318   | Garanas - murie. | 161    |
| äkerbær.             | 207   | Geechen nivo.    | 22     |
| äske.                | 393   | Gipper murie.    | 204    |
| Aughtia.             | 198   | Giske.           | 221    |
| Autia.               | 198   | Gran.            | 347    |
|                      |       | Gribegne.        | 320    |
| Beledeksgrafe.       | 374   | Güela.           | 347    |
| Bernecka murie.      | 217   | Gunsfepungar.    | 180    |
| Bengræs.             | 136   |                  |        |
| Betze.               | 346   | Hæstfibla.       | 304    |
| Bictze.              | 346   | Himmelsgræs.     | 146    |
| Blaue Heidelbeer.    | 143   | Himmeltengel.    | 95     |
| Bioernmossa.         | 395   | Hindbeeren.      | 204    |
| Bioernlut.           | 102   | Hiortron.        | 208    |
| Eirken.              | 341   | Hirtzwurtz.      | 215    |
| Boskaps missne.      | 80    | Hoensbær.        | 65     |
| Botsk.               | 101   | Hoenson.         | 65     |
| Buris.               | 297   | Hõtme.           | 142    |
|                      |       |                  |        |
| Distron.             | 99    | Jænna.           | 416    |
|                      |       | Jerja.           | 290    |
| Erdbeeren.           | 209   | Jert.            | 100    |
|                      |       | Ilagræs.         | 136    |
| Fatno.               | 101   | Joemo.           | 130    |
| Fattigmans Oerngott. | 22    | Johannes beeren. | 98. 99 |
| Fiælbær.             | 161   | Jökno.           | 144    |
| Fiællrapa.           | 342   | Juemo.           | 130    |
| Fichten.             | 346   |                  |        |
| Finbær.              | 372   | Kællerhals.      | 140    |
| Flotagræs.           | * 345 | Kaff-skiægg.     | 40     |
| Förbær.              | 213   | Kapmock - swini. | 328    |
|                      |       | Katt             |        |

|                   |     |                |     |
|-------------------|-----|----------------|-----|
| Katt foetter.     | 302 | Såke.          | 341 |
| Klingrys.         | 342 | Sættgræs.      | 11  |
| Kowall.           | 240 | Serg.          | 365 |
| Ladich.           | 145 | Skerre.        | 342 |
| Lapphår.          | 40  | Skirre.        | 342 |
| Lappfka stiærnor. | 175 | Smerion.       | 180 |
| Lappskogræs.      | 328 | Smoerbær.      | 65  |
| Lappschuh.        | 221 | Snotter.       | 208 |
| Låtøch.           | 208 | Sprængoert.    | 103 |
| Leipe.            | 340 | Svalaninðchem. | 112 |
| Ludin Maria.      | 99  | Sylenæbbar.    | 103 |
| Manna-derphe.     | 415 | Tachnas.       | 141 |
| Mattara.          | 60  | Tætigræs.      | 11  |
| Mioelbær.         | 162 | Tall.          | 346 |
| Misfne.           | 320 | Tanne.         | 347 |
| Møbær.            | 97  | Taikinai.      | 97  |
| Mogel.            | 533 | Taiwimurie.    | 206 |
| Moltebær.         | 208 | Toghbær.       | 206 |
| Mutterwurtz.      | 305 | Tota.          | 290 |
| Myrkullen.        | 22  | Vioesten.      | 528 |
| Notgræs.          | 279 | Viste.         | 437 |
| Oxel.             | 199 | Ula.           | 340 |
| Pors.             | 373 | Urtas.         | 101 |
| Rafi.             | 101 | Utterbær.      | 142 |
| Raune.            | 200 | Wachholder.    | 376 |
| Reen-mossa.       | 437 | Wehka.         | 320 |
| Roeda winbær.     | 98  | Weisse mooff.  | 437 |
| Romst.            | 395 | Wina Maria.    | 98  |
| Rothe heidelbeer. | 144 | Windgræs.      | 250 |
| Ryprys.           | 342 | Zerre.         | 143 |
| Rypster-derphe.   | 415 | Zirre.         | 143 |

EMEN-

## EMENDANDA.

§. 17. *Synonyma excludantur & legantur* :

17. **SCHOENUS** *flosculus fasciculatis*. H. C.

*Cyperus palustris hirsutus minor, paniculis albis.* Morif. hist. 3. p. 239. f. 8. t. 9. f. 39.

*Cyperella palustris, capitulis florum umbellatorum compactis, primum albis, deinde fulvis.* Mich. gen. 53.

*Juncus palustris glaber, floribus albis.* Vaill. parif. 118.

*Gramen luzula accedens glabrum in palustribus proveniens, paniculatum.* Pluk. phyt. 34. f. 11.

*Gramen cyperoides palustre leucanthemum.* Scheuch. hist. 503. t. 11. f. 11.

§. 65. *a. nisi lege tanta in copia ac*

§. 66. *β procumbens lege pubescens*

§. 83. *γ. hinc deleatur*

§. 208. *caule unifolio lege caule bifolio*

§. 222. *γ. ab deleatur*

§. 227. *γ. non deleatur.*

§. 237. p. 193. lin. 4. **LADANUM** lege **GALEOPSIS**.

§. 370. fig. 2. lege fig. **Z**.

Si quos reperias, Lector Optime, in citationibus Authorum errores, benevole corrigas eosdem, rogo.

CLARISSIMO VIRO

CAROLO LINNÆO

Medicinæ Doctori

Socio Academiæ Cæs. naturæ Curiosorum  
Dioscoridis secundi agnomine,

Populari Optimo, Amico sine pari

cum

FLORAM LAPPONICAM  
ederet.

**C**essent Hesperidum facunda infomnia, cessent:  
*Linneus* faciem detegit hospitii.  
Urbica quos plangit luxata superbia Lappos  
Hos monstrat Flora luxuriante frui.  
Occipis o *Noster*, vasti moliminis ausus  
Naturæ boreæ regna ferire oculo.  
Per niueos montes cumulos montibus illuc  
Itur vbi Chloris delicias posuit.  
Scandis, sed fessum quando errat poplite corpus  
Vis animi infracto robore sustineat.  
Insanos superas colles; mox limina calcas;  
Pergis ad aras hinc adproperare Deæ.

Elyſiū



Elysiis campis lætaris; lumina cæcis  
 Solis innocidui; fallitur vda quies.  
 Atque inter niuei surgentia littora saxi  
 Gaudes multiplicis carbasa ferre Deæ  
 Vnicus hos primos ignoti flaminis ausus  
 Qui stupet is Lappus Ductor & alter adest.  
 Munera, amice, refers hæc acris hospitibus olim;  
 Illa sed ignaro quam pretiosa refers.  
 Sed feret a Doctis meritum sua præmia plausu  
 Nec minor ille foris, nec erit ille domi.  
 Quid Floram accuses, hæc quæ Tibi ferta parauit  
 Quis vel in orbe vnus principe flore nites.  
 Quid lauros, dabunt, (sed plurimus has canas  
 alter:)  
 Quas Pan, quas Pluton, quas Medicina Tibi?  
 Ne Batuas inter Musas & pulpita spernes  
 Longas longinquæ blanditias patriæ.  
 Nos procul Amsteliam cum Tu compereris vnda  
 Dimidium quam animæ poscimus vsque Deos!  
 Multus Adonis non, non naris copia nobis;  
 Est Tua quo placeat vsque Fahluna tamen.

Dab. Fahlunæ in Suecia  
 1736. Nov. 24.

Suo gratulatur suus  
 JO. BROWALLIUS.

Bb 2

TA

# T A B U L A I.

1. DIAPENSIA §. 88. p. 55.
2. ANDROMEDA foliis alternis lanceolatis, margine reflexis. §. 163. p. 125.
3. ANDROMEDA foliis aciformibus confertis. §. 165. p. 128.
4. ANDROMEDA foliis triquetre imbricatis obtusis, ex alis florens. §. 166. p. 129.
5. ANDROMEDA foliis linearibus obtusis sparsis. §. 164. p. 127.

TA-

Bb 3

## T A B U L A II.

1. SAXIFRAGA foliis ovatis quadrangulato-imbricatis, ramis procumbentibus; *apicibus foliorum cartilagineis*. §. 179. s. p. 142.
2. SAXIFRAGA foliis radicalibus in orbem positis, serraturis cartilagineis. §. 177. p. 140.
3. SAXIFRAGA caule nudo simplici, foliis lanceolatis dentatis; *coma foliolosa*. §. 175. γ. p. 137.
4. SAXIFRAGA foliis palmatis, caule simplici unifloro. §. 172. p. 134.
5. SAXIFRAGA caule nudo simplici, foliis elliptico-subrotundis crenatis, floribus capitatis. §. 176. *varietas* 4. p. 139.
6. SAXIFRAGÆ antecedentis (5.) *varietas* 1. §. 176. γ. n. 1. p. 138.
7. SAXIFRAGA foliis radicalibus quinquelobis, florali ovato. §. 174. p. 136.

TÆ.

Bb 4

## T A B U L A III.

1. RANUNCULUS caule bifloro, calice hirsuto §. 233. p. 188.
2. RANUNCULUS caule unifloro, foliis radicalibus palmatis, caulinis multipartitis sessilibus. §. 232. p. 187.
3. RANUNCULUS pygmæus, antecedentis (fig. 2.) varietas. §. 232. γ. p. 187.
4. RANUNCULUS caule unifolio, & unifloro, foliis tripartitis. §. 231. p. 186.
5. RANUNCULUS foliis linearibus, caule repente. §. 236. p. 190.
6. RANUNCULI generis nectarium ad unguem petali §. 228. p. 185.

Bb 5

## T A B U L A IV.

1. PEDICULARIS caule simplici, foliis lanceolatis semipinnatis ferratis acutis. §. 242. p. 197.
  
2. PEDICULARIS caule simplici, foliis semipinnatis obtusis, laciniis imbricatis crenatis. §. 244. p. 202.
  
3. PEDICULARIS caule simplici, calicibus villosis, foliis linearibus dentatis crenatis. §. 245. p. 203.
  
4. & 5. SCEPTRUM CAROLINUM Rudbeckii. §. 243. p. 197.
  - a. folium radicale.
  - b. summa pars caulis.
  - c. Flos.
  - d. Fructus.
  - e. semina.

*Gen.*



*Censori rigido.*

Men Du som tadar alt, kom hær læt tig be-  
haga  
at se the hoege bærg, the skogar, træsk  
och haf  
som mig so hafwa moedt, skrif sedan po  
min graf  
Om jag ock moedan spardt eller gifwet sega  
foer saga.

*Rudb.*

TA

# T A B U L A V.

1. RUBUS caule bifolio & vnifloro, foliis simplicibus. §. 208. p. 165.

2. RUBUS caule vnifloro, foliis ternatis. §. 207. p. 162.

3. CORNUS herbacea. §. 65. p. 36.

a. planta florens.

b. planta fructum ferens.

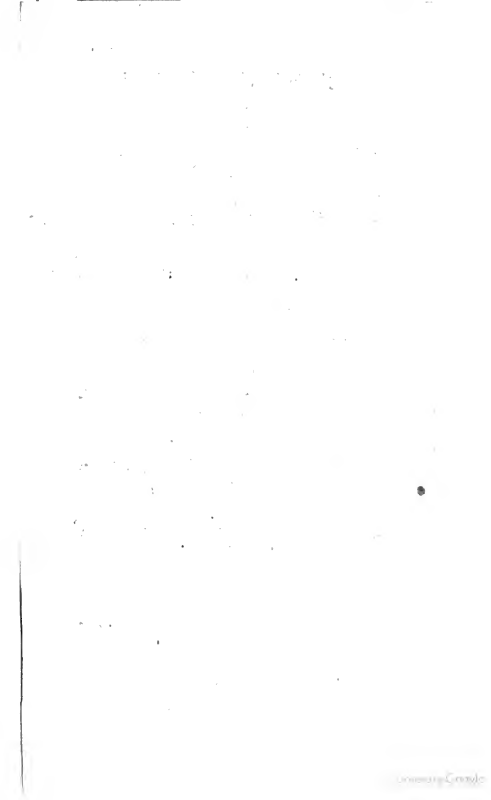
c. Semen transversim dissectum.

d. d. Rami.



# T A B U L A VI.

1. AZALEA maculis ferrugineis subtus ad-  
spersa. §. 89. p. 56.
  
2. AZALEA ramis diffusis procumbentibus.  
§. 90. p. 58.
  
3. ARBUTUS caulibus procumbentibus, fo-  
liis integerrimis. §. 162. p. 123.  
*Uva ursi* Clus. hist. 63. Tournef. inst. 599.  
De synonymis nullum dubium post hac  
erit; contuli enim nuper Suecicam cum  
speciminibus ex Anglia, Gallia & Hel-  
vetia missis.
  
4. BETULA foliis orbiculatis crenatis. §. 342.  
p. 266.
  - a. Folium naturali magnitudine ex alpibus.
  - b. Folium naturali magnitudine ex deserto.
  - c. Folium naturali magnitudine ex horto.



# T A B U L A VII.

1. SALIX foliis integris glabris ouatis subtus reticulatis *mas.* §. 359. p. 288.
2. SALIX antecedentis *femina.*
3. SALIX foliis ferratis glabris orbiculatis. *mas.* §. 355. p. 286.
4. SALIX antecedentis *femina.*
5. SALIX foliis integris, subtus tenuissime villosis ouatis. §. 363. p. 290.
6. SALIX foliis ferratis glabris ouatis. §. 353. p. 285.
7. SALIX foliis integris vtrimque lanatis subrotundis acutis. §. 368. p. 293.

*Plan-*

*Plantis Alpinis.*

Non omnibus volupè est  
    anhelos aereosque conscendere,  
    vel etiam superare niues,  
    multa pati rerum  
        ipsius quoque fanitatis  
                                ac vitæ discrimina;  
vincere famem  
    frigus  
    æstum  
    pluuiam  
    niuem  
    fata  
    lassitudinem  
quæ omnia sæpe vno eodemque die  
    in hac excursionè sese exhibuerunt  
        haud semel gustanda.  
Hinc certa spe fretus  
    tanto gratiorem fore Floram meam  
    quo plus constiterit sudoris  
        & laboris.

*Scheuchz. alp.*

Cc

TA.

# T A B U L A   V I I I .

|    |       |         |         |
|----|-------|---------|---------|
| a. | SALIX | §. 348. | p. 281. |
| b. | SALIX | §. 349. | p. 282. |
| c. | SALIX | §. 350. | p. 283. |
| d. | SALIX | §. 351. | p. 283. |
| e. | SALIX | §. 352. | p. 284. |
| f. | SALIX | §. 353. | p. 285. |
| g. | SALIX | §. 354. | p. 285. |
| h. | SALIX | §. 355. | p. 286. |
| i. | SALIX | §. 357. | p. 287. |
| k. | SALIX | §. 357. | p. 287. |
| l. | SALIX | §. 359. | p. 288. |
| m. | SALIX | §. 360. | p. 289. |
| n. | SALIX | §. 361. | p. 289. |
| o. | SALIX | §. 362. | p. 290. |
| p. | SALIX | §. 363. | p. 290. |
| q. | SALIX | §. 362. | p. 290. |
| r. | SALIX | §. 364. | p. 291. |
| s. | SALIX | §. 365. | p. 291. |
| t. | SALIX | §. 366. | p. 292. |
| u. | SALIX | §. 367. | p. 293. |
| x. | SALIX | §. 368. | p. 293. |
| y. | SALIX | §. 369. | p. 294. |
| z. | SALIX | §. 370. | p. 295. |



*Itineri Lapponico.*

Nec cælum patior, nec aquis assuevimus istis  
Terraque nescio quo non placet ipsa modo.  
Non domus apta fatis, non hic cibus utilis ægro  
Nullus Apollinea qui leuet arte malum.  
Non qui soletur; non, qui labentia tarde  
Tempora narrando fallat, amicus adest.  
Lassus in extremis jaceo populisque locisque  
Heu quam vicina est vltima terra mihi.

*Ovid. trist. III. 3.*

# T A B U L A IX.

1. **ASTRAGALUS** alpinus minimus. §. 267. p. 218.
2. **CARDAMINE** foliis simplicibus ovatis, petiolis longissimis. §. 260. p. 214.
3. **ASTER** caule unifloro, foliis integerrimis, calice villoso subrotundo. §. 307. p. 242.
4. **VERONICA** caule floribus terminato, foliis ovatis crenatis. §. 7. p. 7.
5. **CAMPANULA** caule unifloro. §. 85 p. 53. *florens.*
6. **CAMPANULA** eadem (§) *fructum ferens.*

*Alpi-*

*Alpibus Lapponicis.*

Tu neque ver sentis cinctum florente corona,  
Tu neque messorum corpora nuda vides.  
Nec Tibi pampineas autumnus porrigit vvas;  
Cuncta sed immodicum tempora frigus habent.  
Rara, nec hæc felix, in apertis eminet aruis  
Arbor; & in terra est altera forma maris  
Non aus obloquitur, syluis nisi si qua remotis  
Æquoreas rauco gutture potet aquas.

*Ovid. pont. III.*

# T A B U L A X.

1. SCHEUCHZERIA. §. 133. p. 96.
2. JUNCUS foliis planis, culmo paniculato,  
spicis ovatis. §. 127. p. 90.
3. ANTHERICUM scapo nudo capitato,  
filamentis glabris. §. 137. p. 100.
4. JUNCUS foliis planis, culmo spica rac-  
mosa nutante terminato. §. 125. p. 89.
5. JUNCUS gluma triflora culmum termi-  
nante. §. 115. p. 83.

*Hyemi Lapponicæ.*

At cum tristis hyems squalentia protulit ora;  
Terraque marmoreo candida facta gelu;  
Dum patet & Boreas & nix iactata sub arcto;  
Tum liquet has gentes axe tremente premi.  
Nix iacet & iactam nec sol pluuiaevæ resoluunt:  
Indurat Boreas, perpetuamque facit.  
Tantaque commoti vis est Aquilonis, ut altas  
Æquet humo turres, tectaque rapta ferat.  
Pellibus & fuitis arcent mala frigora braccis:  
Oraque de toto corpore sola patent.  
Sæpe sonant moti glacie pendente capilli,  
Et nitet inducto candida barba gela.

*Ovid. trist. III. 10.*

# T A B U L A X I.

1. LICHEN niueus, finibus dædalis laciniatus, ramis erectis, calice orbiculato. §. 446. P. 341.
2. LICHEN foliis planis multifidis obtusis, laciniis linearibus, calicibus concauis. §. 448. P. 343.
3. LICHEN foliis subrotundis planis, leuissime incisif, calicibus orbiculatis disco folii adnatis planis. §. 443. p. 338.
4. LICHEN erectus ramosissimus, ramis teretibus nudis filiformibus obtusis. §. 440. P. 337.
5. LICHEN caule simplici apice acuto aut calice turbinato terminato. §. 433. p. 330.
6. LYCOPODIUM caule repente, ramis tetragonis. §. 417. p. 324.

Ter-

*Terræ Lapponicæ.*

Uterius nihil est, nisi non habitabile frigus.

*Ovid. trist. III. 4.*

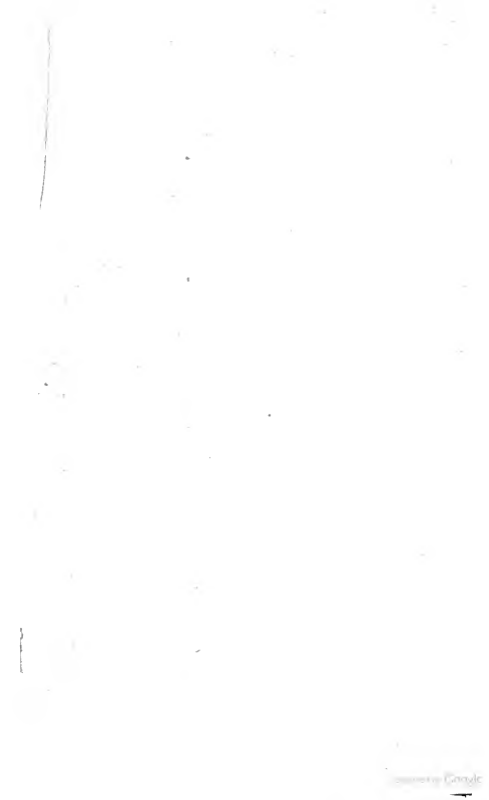
TA.

## T A B U L A XII.

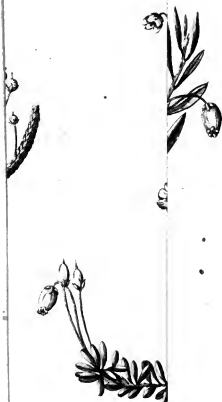
1. CUCUBALUS caule simplicissimo vni-  
floro corolla inclusa. §. 181. p. 143.
  
2. PINGUICULA scapo villoso. §. 13.  
p. 12.
  
3. PINGUICULA nectario conico petalo  
breuiore. §. 12. p. 11.
  
4. LINNÆA floribus geminatis. *Gronovii.*  
§. 250. p. 206.
  - a. Flos.
  - b. Corolla aperta cum staminibus & pistillo.
  - c. Calix germinis seu fructus calix.
  - d. Capsula.Figura ex Rudbeckianis.
  
5. CYPRIPEDIUM folio subrotundo. §.  
319. p. 248.



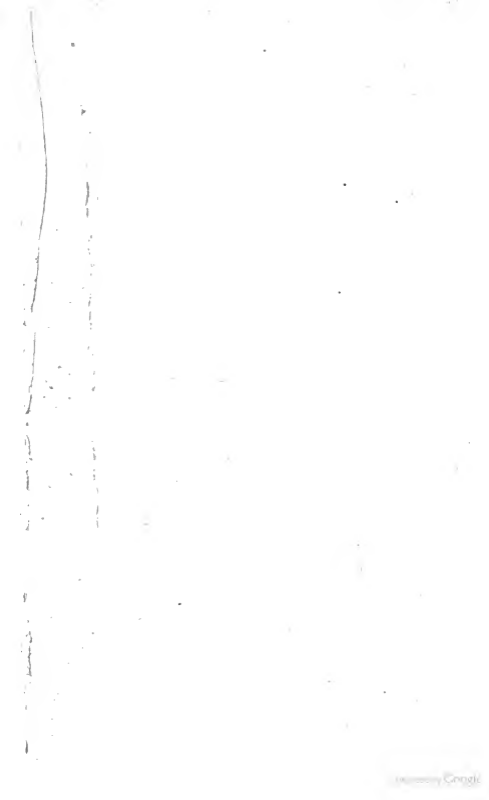


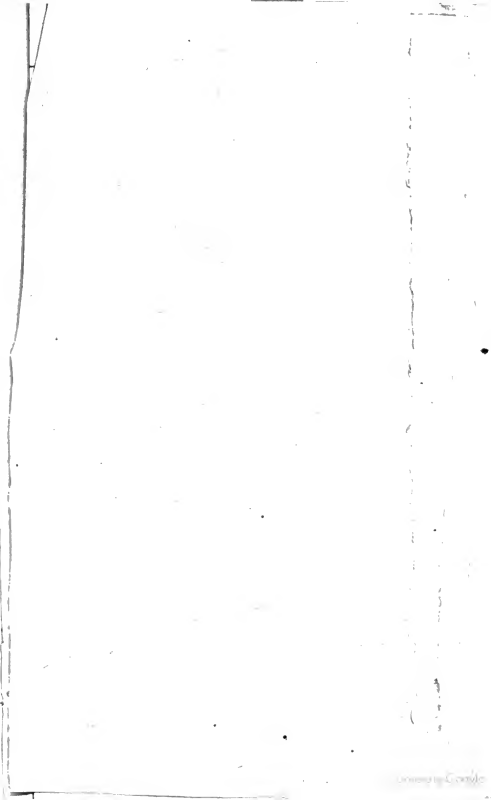


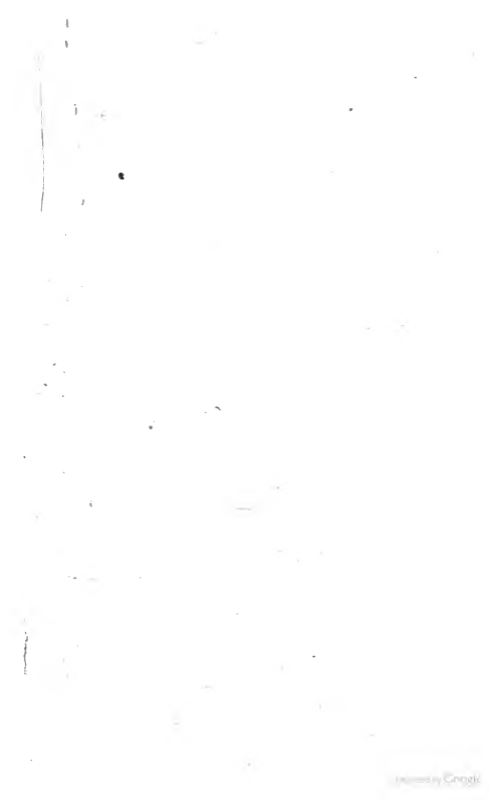
I.



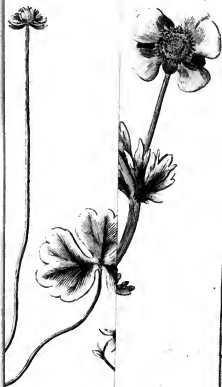
ni BURMANNO, *Sodumensi.*







III.



*Philippo D'ORVILLE Anstelaedumense*

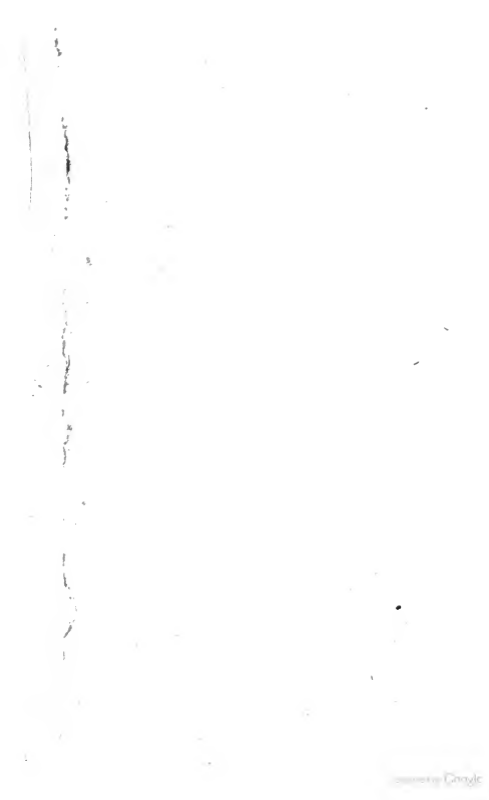


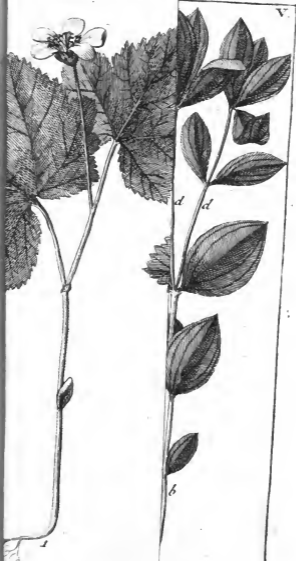


IV.



roni VONK, S.S. Theol. msteledamensi.





*Viro Consultu*

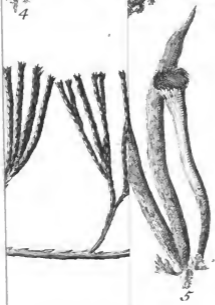


X.

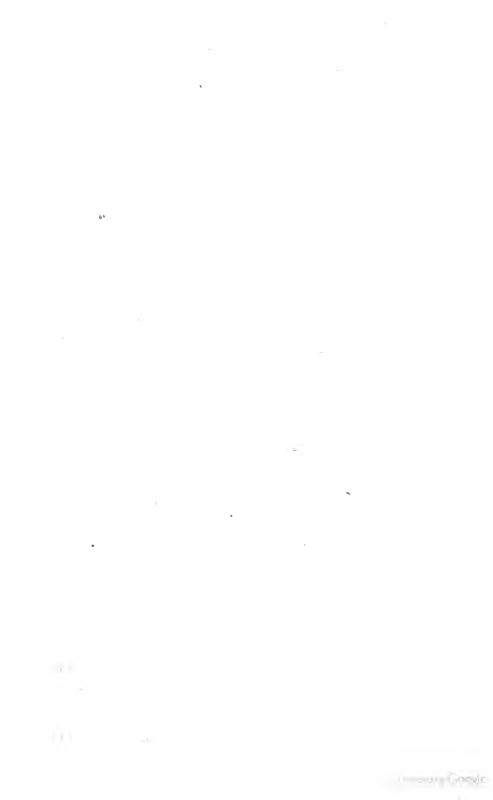


*spari* COMMELINIS





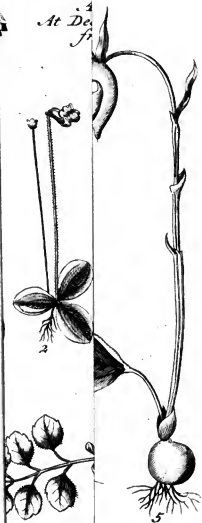
*D. M. P.*



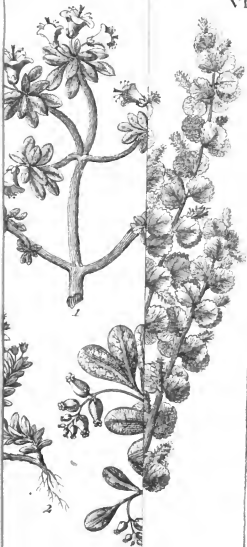


Viro  
Aetern  
At De  
fr

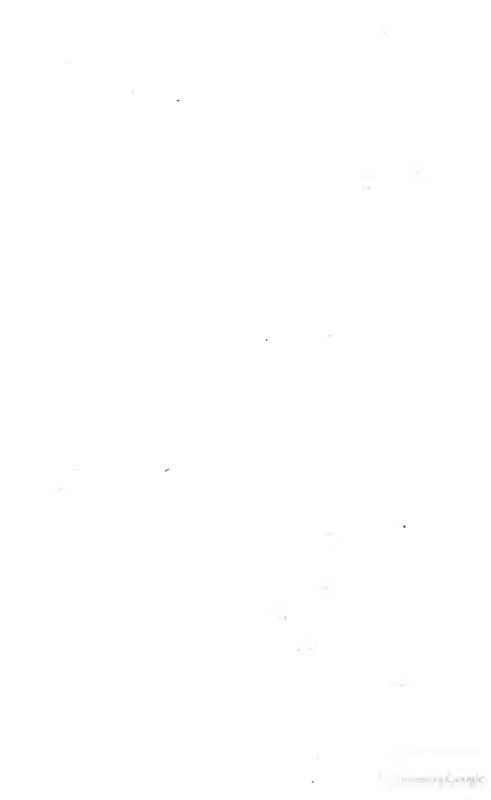
XII.







*Viro Co*



VII.



*Viro*











*Vicia signi.*







730

